

ובחרת בחיילים

וְבַחַרְתָּ בַּחֲיִים לְמַעַן תַּחְיֶה אֶתָּה וְזַרְעֲךָ (דברים ל, יט)

בו יבואר שעל פי הלכה אין שום היתר להשתמט
מלהשתתף בבחירות, וגודל עווננו של העושה כן.

מהדורא רביעאי

יו"ל חודש שמרבים בו בשמחה תשפ"א לפ"ק

טעון גניזה

ברכת יישר כח נתונה בזאת למכון 'מאיר לדורות' להנצחת חייו ופעלו של מוהר"ר יצחק מאיר
הכהן לוין זצ"ל נשיא אגודת ישראל, על המסמכים החשובים שהביאו לפרסום.

כמו"כ נתונים תודותינו למערכת 'חובת הבחירה' על רשותם האדיבה להעתיק מקונטרסם
הנפלא פרקים שלימים ולקונטרס 'השגות על משפט הבחירה' ולקונטרס 'והשבות אל לבבך'
ולקובץ 'במשנת רבותה"ק' דחסידי בעלז תש"ח להם.

גם נתונה תודה למאגר המידע הממוחשב 'אסופות' שעל ידי ספריית מורגנשטרן - אשדוד
שבאוצר העיתונות שברשותם מצאנו חומר רב ויקר ערך, בפרט מעיתוני 'המודיע'.

כל הזכויות שמורות

לתגובות והערות ולכל עניני הקונטרס יש לפנות לכתובת דואר אלקטרוני:

veusisu@gmail.com

תוכן הענינים

רשימת מרנן ורבנן גדולי התורה והחסידות שחייבו להשתתף בבחירות.....עמוד 8
דברים אחדים.....עמוד 13

קצירת האומ"ר

שער א' שער המפקד

פרק א'

אֲשֶׁר בָּחַרְתִּי אֹתוֹ אֲשֶׁר שָׁמַר מִצְוֹתַי וְחָקָתִי: (מלכים א יא, לד)

- בו יבואר גודל החיוב המוטל על כל אחד ואחד להיחלץ חושים להצביע ולהרבות פעלים לטובת רשימת החרדים.....עמוד 22
- רוב ככל גדולי ישראל בשבעים שנה האחרונות הורו על חיוב גמור לפעול ולהפעיל למען רשימת החרדים ואסרו באיסור חמור להימנע ולהשתמט, כי בהשתתפות בבחירות מחזקים את התורה וענייני הדת בארצה"ק, ובהשתמטות ח"ו להיפך.
 - לבר מן דין, בעצם ריבוי המצביעים יש בזה משום קידוש השם שהרבה יהודים משייכים עצמם לחרדים לדבר ה', ובהשתמטות ח"ו להיפך.
 - בשלטון 'דמוקרטי' השלטון שייך לאזרחים, ולכן כל כמה זמן עורכים בחירות וכל אחד שולח את נציגיו ללחום את מלחמתו ולזעוק את זעקתו, ומי שאינו בוחר נחשב הוא שמסכים לדעת הרוב. אך אין שום משמעות למספר 120 וה'כנסת' יכולה לתפקד גם בלי כל החברים, והמדינה היא ממילא לא ה'כנסת'.
 - אלמלא פעילות הנציגים החרדים היה מאד קשה לשמור היהדות בארצה"ק, ומלחמות על נושאים כמו: שבת, כשרות וניתוחי מתים היו לחם חוקינו, וב"ה שהנציגים פעלו שהדברים האלו ועוד יהיו פשוטים וברורים. כמו"כ פעלו שיהיה ניתן לחנך את בנינו ובנותינו על טהרת הקודש בלי שום מכשול.
 - כמו"כ פעלו שאלו המסורתיים הרוצים קשר עם התורה יוכלו להשתייך אל התורה"ק והמצוות.
 - בעצם הבחירה לנציגים החרדים יש בו משום חובת מחאה על השלטון הפוקר, ומכריזים אנחנו בזה שרוצים אנו להתנהג בדרך התורה"ק ולא בדרכם ח"ו. ומי שמשתמט מכריז בזאת שלא אכפת לו ממצב היהדות בארצה"ק.
 - אף שהרבה שנים היו ב'אופוזיציה' מ"מ לפני 'גיוס בנות' היו ב'קואליציה', ואף אחר שפרשו היו מגדולי ישראל שסברו שלא היו צריכים לפרוש, וגם כשהורו גדולי ישראל בשעתו לפרוש אינו הוראה לדורות.

פרק ב'

וְשָׁמַרְתָּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר יֹרֶךְ (דברים יז, י)

- בו יבואר גודל החיוב לשמוע לדברי חכמים שחייבו את ההשתתפות בבחירות.....עמוד 30
- מצות עשה לשמוע בדברי חכמים, ומצוה זו נוהגת בכל מקום ובכל עת כמו שכתב החינוך (מצוה תצו). וגדולי התורה והדור בארץ ישראל אף פרסמו 'פסק דין' על החובה להצביע בבחירות (הראשונים שפרסמו היו מרנן הגאונים הקדושים: הגר"ז מלצר, הגר"א פינקל, הגר"א קוטלר, הגאון מטשעבין, הגר"ז סורוצקין, הגר"מ טיקוצ'נסקי, הגר"מ קרליץ, הגר"ש יגל, הגר"י סרנא זכר צדיקים וקדושים לברכה).
 - אף שהיו גדולים שאסרו מ"מ אין לזוז מדעת הרוב שחייבו את הבחירות ואסרו באיסור חמור את ההימנעות, ואף מי שלבו נוקפו אינו יכול שלא לילך אחר פסק הרוב.
 - פוסקים כדעת הרוב אף שלא עמדו למנין ואפי' לא ראו זה את זה, כמו שכתבו כל גדולי הפוסקים וכמו שנהג מרן בעל ה'בית יוסף' זיע"א בחיבורו.
 - אין מקום לומר "אין דנין בדייני אותו העיר" שאינו נאמר אלא בדייני ממונות, והיא חוצפה ועזות גדולה של אותם לבלרים לומר על רוב ככל גדולי ישראל שהמה משוחדים בנגיעות שונות (עפ"ל) והיא מדרך המסכילים בכל הדורות. והאמת

היא להיפך, שצריך לילך אחר גדולי ופוסקי המקום. ואולם גם גדולי ישראל שבחו"ל חייבו את ההשתתפות בבחירות ואסרו ההימנעות.

- ה. פוסקים תמיד כרוב אף שהיחיד בירר דבריו בספר מש"ס ופוסקים, מ"מ אין לזוז מפסק הרוב כמו שאין פוסקים כראשונים שהאריכו על פני המקצרים, והרי האוסרים לא גילו תורה חדשה ח"ו אלא סמכו דבריהם על דברים ידועים.
- ו. היוצא מכל ה"ל שחיוב גמור על כל אחד ואחד לפעול ולהפעיל למען רשימת גדולי ישראל, "וכל המשמט עצמו מחובה זו הינו נותן יד לאותם המבקשים לעקור את הכל" (לשון פוסק דורינו מרן הגרי"ש אלישיב זצוק"ל)
- ז. והשומע בקול גדולי ישראל נבג"ם ולהבחל"ח שיבדלחט"א בודאי יתברך בכל הברכות אשר בירכו כולם ובבני חיי ומזוני וכל טוב סלה.

פרק ג'

קום ועשה ויהי ה' עמך (דברי הימים א כב, טז)

בו יבואר מדוע אין לומר בכגון דא 'שב ואל תעשה עדיף'..... עמוד 43

- א. אין לומר 'שב ואל תעשה עדיף' שהוא רק במילתא דיש מחמירים ויש מקילים, אך במקום שרוב ככל גדולי צדיקי קדושי גאוני ופוסקי הדורות חייבו וקידשו, ותלו את ההשתמטות באיסורים חמורים, אין לזוז מפסק הרוב.
- ב. 'שב ואל תעשה עדיף' אפשר לומר רק כאשר אין הלכה מוכרעת אולם כאן ההלכה מוכרעת ביותר מכמה טעמים. א. אחרי רבים להטות. ב. גדולי ישראל שהוכרו כ'פוסקי הדור' חייבו ללכת לבחירות, ובדאי מי שבכל השאלות החמורות הולך לאורם מחייב גם כאן לשמוע בקולם. ג. על בני ארץ ישראל לילך אחר גדולי ארץ ישראל. ד. מי שלוקח תקציבים מהמדינה וכדו' והולך לשפוך שיח בכותל המערבי וסומך עצמו על גדולי ישראל שהתירו הדבר, מחייב לשמוע בקולם גם בדבר שחייבו. ה. לו יהי אלא הלכה רופפת, וקיי"ל (ירושלמי פאה פ"ז ה"ה) שכל הלכה שהיא רופפת בידך פוק חזי מה עמא דבר. ואין לומר שמא בדבר חמור כ"כ יש לחוש לדעה הנדחית כי אין נוהגים כן בשום הלכה גם בחמורות שבחמורות, ו'בית שמאי במקום בית הלל אינה משנה' (ברכות לו, ב).
- ג. האם יתכן שהיא עבירה, הרי קיי"ל 'מצוה גוררת מצוה וכו' וא"כ היינו צריכים לראות את כל שלומי אמוני ישראל מזמן מגלי עריות ועובדי ע"ז ושופכי דמים ומחללי שבתות רח"ל, וההיפך היא הנכון שהוא מצוה חביבה וחוב קדוש וגורר את עם ישראל למצוות ומעש"ט.
- ד. במדינה 'דמוקרטית' אין כלל מושג כזה של 'שב ואל תעשה', כי השלטון שייך לעם והעם צריך להביע דעתו איך להנהיגו, ואם פרט אחד אינו מביע דעתו בנושא מסוים הרי נחשב דעתו כדעת הרוב. וא"כ אם יחפוץ מאן דהוא שלא להשתתף כלל בבחירות במדינתם, הרי יכול לעשות כן רק אם יבטל אזרחותו.
- ה. במקום שכבר נתפשט המנהג אפי' להקל אין לסור מן המנהג אפי' להחמיר, וכ"ש כאן שאינו להחמיר. ורבותינו הראשונים והאחרונים נתאמצו מאד להסביר שורש מנהגי ישראל, והכל שלא לומר על הכלל שטועים הם אפי' בטעות קטנה מאד, ובדאי שאין לומר שהכלל כולו עובר עבירות חמורות.
- ו. והנהגה זו של שב ואל תעשה מנוגדת כמו כן לכל הגיון, שהרי איך ניתן לחיות כאן במדינה של פורקי עול שכל חפצם לעקור תורה מישראל, בלי להשתדל להצלת הדת. הרי אם לא יתן קולו למען רשימת החרדים יחלש כח הנציגות החרדית וח"ו לא יוכלו לעמוד בפרץ בפני הקמים עליהם. וא"כ איך יוכלו לנהל חיי תורה בארה"ק. וגם מנוגדת היא למסורת ישראל בדורות האחרונים שנהגו מזה כמאה ועשרים שנים ויותר, לשלוח צירים אל בית המחוקקים לפעול שתדלנות למען הצלת הדת ולמען טובת היהדות הנאמנה. הנהגה זו דרך חדשה היא לא שערום אבותינו לישב בחיבוק ידים אל מול עוקרי הדת בטענת הבל של שב ואל תעשה, שתחת הכסות של טענה נכזבה זו מפקירים את חיי התורה והדת ומשחקים לידי הפוקרים שזה אכן רצונם שיתמעט כח שומרי הדת ב'כנסת' ויוכלו להפיק זמנם לעקור תורה מישראל ח"ו.
- ז. הנהגה זו היא חוצפה יתירה לנהוג אחרת מהוראתם הברורה של רוב ככל חכמי הדור הזה ושלפניו, ואף על חכמי ישראל כבר נפסק (מגילה ב, ב) שאין בי"ד יכול לבטל דברי בי"ד חבירו וא"כ גדול הימנו בחכמה ובמנין.

פרק ד'

אורו מרזו אמר מלאך ה' ... כי לא באו לעזרת ה' ... בגבורים: (שופטים ה, כג. ועיין מ"ק טז, א)

בו יבואר חומר ההימנעות מלהשתתף בבחירות..... עמוד 51

- א. גדולי וצדיקי הדור אסרו באיסור חמור ההימנעות וההשתמטות מהבחירות, ותלו בכך שהמשתמט: מסייע להשתלטות

החפשים על הנהגת הצבור ונוטל אחריות כבדה על עצמו, נותן יד להמעטת דמותה של היהדות החרדית ומחליש כושר עמידתה על משמר הדת והתורה"ק, נעשה בעקיפין ח"ו שותף לכל הקמים על שומרי הגחלת (לשונות הקול קורא).

ב. כל הנותן את קולו בעד הנציגים החרדים הרי הוא מקדש את ה' בהיבדלו מתוך העדה הרעה הלא הם הציונים הרשעים שהשתלטו על תושבי ארה"ק והקימו שלטון כפירה. וע"י הצבעתו מוכיח הוא שאינו משתייך לזרם הכללי של המדינה שניחא להם בחיי הפקר ובהמיות. אך מי שאינו נותן את קולו בעד הנציגים החרדים הרי הוא מחלל שם שמים, כיון שכח הנציגות החרדית נחלשת. ובסוף יום הבחירות כאשר נספרים הקולות שניתנו לרשימת החרדים נמצא מספר קטן יותר, וממילא לעיני כל העמים נודע שרק כך וכך יהודים נתנו את קולם לרשימת היראים, דהיינו שרק לכך וכך יהודים לא ניחא מההפקרות ופריקת העול תורה השורר כאן בארצה"ק והעברה על הדת.

ג. ומלבד חילול השם הגדול והנורא, עוד ישנו בזה פשע חמור שאינו מוחה כאשר יש בידו למחות, ועונשה בצדה. וכדיאיתא בגמ' (שבת נד, ב) "מי שאפשר למחות לאנשי ביתו ולא מיחה נתפס על אנשי ביתו, באנשי עירו נתפס על אנשי עירו, בכל העולם נתפס על כל העולם כולו". ומכיון שע"י הבחירות יש אפשרות למנוע ולמחות בכל הצבור במדינה נמצא שהנמנע מהשתתפות בבחירות נתפס בעון אנשי כל המדינה.

ד. ואלו הנמנעים בטענת 'שב ואל תעשה' הנם ג"כ שותפים בעקירת הדת כאנשי ה'סטטוס קוו' שעליהם כתב מרן המהר"ם שיק זי"ע שהם כמסייעים לרשעים הרפורמים שר"י. שעל חלק מן החרדים בהונגריה שלא התאגדו בקהילות ה'אורתודוקסיה' פסק מהר"ם שיק זצוק"ל שבעמידתם מן הצד מחלישים כח שומרי הדת ודינם ממש כהרפורמים עוקרי הדת. וכן נכללים בארור אשר לא באו לעזרת ה' בגיבורים. כן הדבר כאן שהיושבים מן הצד ואינם מסייעים לרשימת החרדים העומדת בפרץ נגד הגזירות הרי נפסק ע"י מהר"ם שיק שדינם כעוקרי הדת עצמם.

ה. וכל שכן מי שמונע אחרים מעשות הרי הוא חוטא ומחטיא את הרבים ח"ו ורעתו כפולה ומכופלת.

שער ב' שַׁעַר הַמֶּלֶךְ

פרק א'

קִדְּשׁ יִשְׂרָאֵל וַיִּבְחָרְךָ: (ישעיה מט, ז)

בו יבוא דרכי התנהגותו של הרב הדומה למלאך ה' צבקות קודש הקדשים רשכבה"ג כ"ק מרן אדמו"ר מוהר"א מבעלז זיעועכ"א בנושא הבחירות והמסתערף..... עמוד 55

בירור דעתו הקדושה על חובת ההשתתפות בבחירות והאיסור מהשתמטות, ולכן כל מי שדעת קדשו יקרה בעיניו צריך להיחלץ חושים למען המערכה העומדת בפתחנו לפעול ולהפעיל לטובת רשימת היהדות הנאמנה וחלילה להשתמט עצמו מן המערכה בטענות שונות, וכלשונו במכתבו משנת תשט"ו "וחלילה למנוע עצמו או אחרים, כי בזה מסייע להשתלטות החפשים על הנהגת הציבור ונוטל אחריות כבדה על עצמו". והשומע לדבריו ופועל להגדיל כח החרדים והקדושה בארץ הקודש בוודאי יתברך מברכות קדשו כמופיע במכתביו.

פרק ב'

יִבְחָר לָנוּ אֶת נַחֲלָתָנוּ אֶת גְּאוֹן יַעֲקֹב (תהלים מז, ה)

בירור דעתם הקדושה של כמה מגדולי ישראל נבג"ם..... עמוד 69

- א. בירור דעת רשכבה"ג מרן הגאון בעל 'חזון איש' זצוק"ל על חובת ההצבעה בבחירות.
- ב. דעת מרן הגאון מהר"צ דושינסקיא זצוק"ל גאב"ד ירושלים להצביע בבחירות, עדויות נאמנות בזה.
- ג. בירור דעת קדשו של מרן הגרי"ז מבריסק זצוק"ל.
- ד. דעת קדשו של כ"ק מרן האדמו"ר ר' איציק'ל מפשעווארסק זצוק"ל.
- ה. דעת קדשו של מרן פוסק הדור בעל "שבט הלוי" זצוק"ל.

פרק ג'

וַיִּרְשֶׁהָ בְּחִירֵי יַעֲקֹב (ישעיה סה, ט)

עובדות סיפורים והנהגות מגדולי ישראל זצוקללה"ה בענין ה"חוב הקדוש" של ההשתתפות בבחירות..... עמוד 75

שַׁעַר ג' שַׁעַר הָעֵינַן

פרק א'

צִאֵי לָךְ בְּעֶקְבֵי הַצֹּאן (שיר השירים א, ח)

בו יבואר שהנהגה זו של השתתפות ונטילת חלק ושררה בשלטון כבר נהגו מזה כמה דורות, וכן מה טעם אין לחוש בזה משום איסור התחברות לרשעים וכניסה לבית המינות..... עמוד 81

- א. בכל הדורות נהגו כל גדולי ישראל בכל מקומות מושבותיהם לשבת בבית אסיפות הגויים הרשעים, ואף היו מגדולי ישראל בהונגריה שישבו ב'קונגרס הרפורמי' ביחד עם רשעי ישראל שרצו לעקור את הכל ח"ו.
- ב. והמהר"ם שיק שישב שם כותב בתשובה (בשו"ת או"ח סי' שט) ומסביר את דרכיו בזה. ושמע מינה תלת: שאין בו משום איסור כניסה לבית המינות, ואין בו משום התחברות לרשעים, ואין בו משום הסכמה למעשיהם. אבל יש בו מצוה גדולה להצלת הדת.
- ג. גדולי ישראל הסבירו שאין שייך כאן התחברות לרשעים שאינו לשם אינטרס משותף.
- ד. איך אפשר לקרוא 'התחברות' בדבר שכל כולו מלחמה איתם.
- ה. אין הבדל בין בית המחוקקים של עכו"ם שישבו שם גדולי ישראל לבין ה'כנסת' ואדרבה עכו"ם יותר גרועים שנהרגים גם אם לא למדו.
- ו. אך הדבר שונה בנוגע ל'ועד הלאומי' שהיה כעין קהילה וכאשר התאפשר הדבר לצאת מהקהילה החופשית קראו גדולי ישראל לצאת, משא"כ במדינה א"א לצאת והמשתמט מלהצביע לחרדים לדבר ה' מסכים לדעת הרוב.
- ז. ההצבעה בבחירות היא דרך ההתבדלות האמיתית שגורם שלא יהיו חיכוכים תמידיים בין שומרי התורה לשלטון, ומי שלא מצביע נמנה קולו כאילו הצביע. והמשתמט מלהצביע בבחירות בטענת שווא של 'התבדלות' הרי זה עושה שקר בנפשו, כיון שעל כרחו הוא חלק מן המדינה, וההימנעות מהשתתפות בבחירות אינה מעלה ואינה מורידה כלום לענין זה. ואין בה אלא הפקרת מצב הדת בארה"ק לידי הפוקרים.

פרק ב'

לְבָרֵךְ וּלְלַבֵּן (דניאל יא, לה).

בו יתברר אם יש איסור בבחירות משום הקמת והחזקת שלטון יהודי בזמן הגלות וכן יתיישבו שאר טענות האוסרים..... עמוד 93

- א. גם אם יש איסור שלטון יהודי בזמן הגלות וגם אם נימא שהמדינה הזאת הקיימת לפנינו קיימת באיסורים חמורים בכל רגע, אין זה קשור לענין הבחירות וא"א לומר שכל המשתתף בבחירות מסייע ל'כנסת' ולמדינה להתקיים.
- ב. וגם אינו נחשב כמודה בע"ז שזה הוי רק אם מודה שע"ז זו היא אמת וצריך לעבוד אותה.
- ג. כבר הובהר לעיל שאין שום תוקף למספר 120 וה'כנסת' תקיים גם ללא הנציגים החרדים, וממילא אין לומר שמסכימים עמם על עוולותיהם ח"ו.
- ד. אין נכנסים אתם למו"מ על ענייני הדת אלא להציל מה שאפשר ומה שא"א הרי ממילא יעבור.
- ה. וכן גם לערכאותיהם מותר ללכת ברשות ב"ד של מועצת גדולי התורה להציל מידם מה שאפשר.
- ו. ח"כ המצהיר אמונים למדינה אינו מתכוון לקיים את כל החוקים ובודאי שאין כוונתו שחוקיהם עומדים למעלה מחוקי תוה"ק ח"ו, ובלשון המשתמע לתרי אפין מותר לומר.
- ז. אין החנופה לרשעים אסורה אלא כשהוא מחניף עבור מעשיהם הרעים, אך לא סתם לתת כבוד וכדו' וכך נהגו גדולי ישראל בכל הדורות.
- ח. אין ה'כנסת' נקראת 'בית המינות' שאין מתקבצים שם לצורך דברי מינות וכפירה, אלא לצורך ניהול המדינה וכדו'.
- ט. בשעה שא"א לבטל ע"ז מא"י מחמת פחד האומות אין מחויבים למסור נפש על כך, דזהו אמרין רק בקום ועשה.
- י. אין 'משרד הדתות' נקרא שמודה בע"ז, שהוא אינו נותן להם צרכי ע"ז אלא כספים, והם יכולים לעשות עמם מה שרוצים.

בו יבואר דרך המלחמה לה' ברשעי ישראל המבקשים לעקור את הכל, בדרך המסורה לנו מכל הדורות מאת יעקב אבינו ע"ה עד היום. עמוד 105

השאלה איך להתנהג מול מלכות הרשעה היא עיקר שאלת הבחירות, ורוב ככל גדולי ישראל פסקו שההתנהגות מולם תהיה כמו אל מלכויות הגוים שגלינו ביניהם דהיינו רק ע"י דורון ושתדלנות, כי אם נלך ע"י מאבקי כח הרי זה היא מנת חלקם ומסוגלים הם לשפ"ד ח"ו.

ועי"כ הצליחה היהדות החרדית והתפתחה בצורה שאין לה אח ורע בהיסטוריה, וב"ה מוסדות התורה והיראה פורחים ומלבלבים, ואין לשלטון דריסת רגל שם.

כמו"כ ע"י דרך השתדלנות הצליחו לבנות את ה'חינוך עצמאי' שפעלה גדולות ונצורות, וכך חוקקו את חוק 'ניתוחי מתים' ועוד הרבה.

נספח א'

האם ההשתתפות בבחירות הוא ענין הלכתי או השקפתי עמוד 112

נספח ב'

וישמעו את קול (בראשית ג, ח)

קול המשמשים שליט"א דמעבר לפרוכת של הרה"ק מבעלז זי"ע מדבר אלינו עמוד 116
תצלום שיחה נדירה עם משב"קי אדמו"ר מבעלז זצוק"ל בענין התייחסותו אל ענין הבחירות בארה"ק. מתוך עיתון "המבשר" לקראת בחירות קודמות, ז' שבט תשע"ג

נספח ג'

מכתבי קודש עמוד 117

מכתב א' - מאת מרן הגאון ר' יוסף נפתלי שטרן זצוק"ל ראש ישיבת פרשבורג.

מכתב ב' - מאת מרן הגאון ר' בנימין זילבר זצוק"ל בעל ה'אז נדברו'.

נספח ד'

גם מתרפה במלאכתו אח הוא לבעל משחית. (משלי יח, ט)

דברי ידיד אל ידיד עמוד 122

מאמר א' - מיהו 'פרומער'

מאמר ב' - איך הנך יכול בקלות להצטרף לברית האחים

לאורם נלך:

אלו הם מרנן ורנן גדולי התורה והחסידות נבג"מ זצוק"ל אשר פסקו בכח תורתם והכריעו להלכה ולמעשה שחיוב גמור הוא על כל איש יהודי להשתתף בבחירות ואסרו באיסור חמור ההשתמטות או שהשתתפו בעצמם בבחירות (רשימה חלקית):

מרנן רבותה"ק תלמידי הבעש"ט זיעועכ"א

כ"ק מרן אדמו"ר ר' ישראל מהוסיאטין זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר מוהר"א מבעלז זצוק"ל

כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'אביר יעקב' מסדיגורא זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר בעל 'ברכת אברהם' מסלונים זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' אברהם מסטריקוב זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' אברהם מלובלין זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' אברהם מזוועהיל זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' אברהם יהושע העשיל מקאפיטשיניץ זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' אברהם יהושע העשיל ממכנובא זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' אברהם יהושע העשיל מסלונים - ת"א זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר בעל 'עקבי אבירים' מסדיגורא זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' אברהם ישכר מראדזין זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' אברהם מנחם מאלכסנדר זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' אהרן מקוידניוב זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'חכמת אליעזר' מסערט ויז'ניץ זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר בעל 'מקור ברוך' מסערט ויז'ניץ זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר בעל 'אמרי חיים' מויז'ניץ זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' חיים יהודה מאיר מוישווה זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' חיים מאיר יחיאל מנאראל זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'דבר חיים' מנדבורנא זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' חנוך העניך מסוכטשוב זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' חנוך העניך דוב מקוידניוב זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'אמונת משה' מאלכסנדר זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' יוחנן מרחמסטריווקא זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' יוחנן מטולנא זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'אמרי סופר' מערלי זצוק"ל

כ"ק מרן אדמו"ר בעל 'חלקת יהושע' מביאלא זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' יוסף יצחק מליובאוויטש זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' יוסף מאיר מספינקא זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' יוסף צבי מסקרנביץ זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר בעל 'אהלי יעקב' מהוסיאטין זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' יעקב יוסף שלמה מוואסלוי זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'באר יעקב' מנדבורנא זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' יצחק מבוהוש זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'דברי יציב' מצאנז זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' ישראל מבאיאן - לייפציג זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'בית ישראל' מגור זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' ישראל מרדכי מרחמסטריווקא זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' ישראל משה מסדיגורא זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'נחלת דן' ממודז'ץ זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' לוי יצחק מבוסטון זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' מאיר מאמשינוב זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' מנחם מענדל מליובאוויטש זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'קול מנחם' מקאליב זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' מנשה יצחק מאיר מזידיטשוב זצוק"ל
כ"ק מרן הגאון ר' מרדכי רוקח גאב"ד בולגריא זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' מרדכי מזוועהיל זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' מרדכי ישכר בער מפייטסבורג זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'כנסת מרדכי' מסדיגורא זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' מרדכי שלמה מבאיאן זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' משה מאנטניא זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' משה מפילדלפא זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'ישועות משה' מויז'ניץ זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר בעל 'אש דת' מאז'רוב זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' משה מרדכי מלעלוב זצוק"ל
כ"ק מרן אדמו"ר ר' משולם זושא מטשערנוביל זצוק"ל

1. מכאן השמות הם לפי סדר הא"ב ואין מוקדם ומאוחר בתורה.

כ"ק מרן אדמו"ר ר' נחום מרדכי מנובמינסק זצוק"ל
 כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'פני מנחם' מגור זצוק"ל
 כ"ק מרן אדמו"ר ר' צבי אריה מזלטיפול - טשורטקוב זצוק"ל
 כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'נתיבות שלום' מסלונים זצוק"ל
 כ"ק מרן אדמו"ר ר' שלמה מטשורטקוב זצוק"ל
 כ"ק מרן אדמו"ר ר' שלמה חיים מסאדיגורא זצוק"ל
 כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'אמרי אש' ממודז'ץ זצוק"ל
 כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'לב שמחה' מגור זצוק"ל
 כ"ק מרן אדמו"ר ר' שמעון נתן נטע מלעלוב זצוק"ל
 כ"ק מרן אדמו"ר ר' שמעון שלום מאמשינוב זצוק"ל

משפיעי ברסלב זצוק"ל

הגה"ח ר' לוי יצחק בנדר זצוק"ל
 הגה"ח ר' אליהו חיים רוזין זצוק"ל
 הגה"ח ר' אלחנן ספקטר זצוק"ל
 הגה"ח ר' אלעזר מרדכי קעניג זצוק"ל
 הגה"ח מוהרא"ש שיק זצוק"ל

מרנן פוסקי הדורות זצוק"ל

מרן הגאון בעל 'חזון איש' זצוק"ל
 מרן הגאון מטשעבין זצוק"ל

מרן הגאון ר' אברהם חיים נאה זצוק"ל
 מרן הגאון בעל ה'ציץ אליעזר' זצוק"ל
 מרן הגאון ר' בנימין זילבר זצוק"ל
 מרן הגאון ר' זלמן נחמיה גולדברג זצוק"ל
 מרן הגאון ר' יוסף שלום אלישיב זצוק"ל
 מרן הגאון ר' יחיאל מיכל טיקוצ'נסקי זצוק"ל
 מרן הגאון ר' משה פיינשטיין זצוק"ל
 מרן הגאון ר' נסים קרליץ זצוק"ל
 מרן הגאון ר' עובדיה יוסף זצוק"ל
 מרן הגאון ר' צבי פסח פראנק זצוק"ל
 מרן הגאון ר' שלמה שרייבר זצוק"ל
 מרן הגאון ר' שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל

מרנן גדולי ראשי הישיבות זצוק"ל

מרן הגאון ר' איסר זלמן מלצר זצוק"ל
 מרן הגאון ר' אהרן קוטלר זצוק"ל

מרן הגאון ר' אבא ברמן זצוק"ל

מרן הגאון ר' אברהם יפה'ן זצוק"ל
 מרן הגאון ר' אברהם פרבשטיין זצוק"ל
 מרן הגאון ר' אברהם יעקב זלזניק זצוק"ל
 מרן הגאון בעל ה'אילת השחר' זצוק"ל
 מרן הגאון ר' אלחנן קונשטאט זצוק"ל
 מרן הגאון ר' אליהו מישקובסקי זצוק"ל
 מרן הגאון ר' אליהו מאיר בלוך זצוק"ל
 מרן הגאון ר' אליהו שמואל שמרלר זצוק"ל
 מרן הגאון ר' אליעזר פלצינסקי זצוק"ל
 מרן הגאון ר' אליהו לאפיאן זצוק"ל
 מרן הגאון ר' אליעזר יהודה פינקל זצוק"ל
 מרן הגאון בעל 'אבי עזרי' זצוק"ל
 מרן הגאון ר' אפרים פישל רבינוביץ זצוק"ל
 מרן הגאון ר' אריה פינקל זצוק"ל
 מרן הגאון ר' אשר ליכטנשטיין זצוק"ל
 מרן הגאון ר' בנימין בייניש פינקל זצוק"ל
 מרן הגאון ר' בן ציון ברוך זצוק"ל
 מרן הגאון ר' ברוך קונשטט זצוק"ל
 מרן הגאון ר' ברוך רוזנברג זצוק"ל
 מרן הגאון ר' ברוך שמעון שניאורסון זצוק"ל
 מרן הגאון ר' גדליה הרץ זצוק"ל
 מרן הגאון ר' גדליה שור זצוק"ל
 מרן הגאון ר' דוב יפה זצוק"ל
 מרן הגאון ר' דוב מאיר רובמן זצוק"ל
 מרן הגאון ר' דוב צבי קרילנשטיין זצוק"ל
 מרן הגאון ר' דוד פוברסקי זצוק"ל
 מרן הגאון ר' הלל ויטקינד זצוק"ל
 מרן הגאון ר' זלמן רוטברג זצוק"ל
 מרן הגאון ר' חיים זייציק זצוק"ל
 מרן הגאון ר' חיים זלכנסקי זצוק"ל
 מרן הגאון ר' חיים קמיל זצוק"ל
 מרן הגאון ר' חיים שמואלביץ זצוק"ל
 מרן הגאון ר' חיים יהודה לייב אויערבאך זצוק"ל
 מרן הגאון ר' חיים מרדכי קאטץ זצוק"ל
 מרן הגאון ר' חיים פינחס שיינברג זצוק"ל
 מרן הגאון ר' יהושע העשיל ברים זצוק"ל
 מרן הגאון ר' יונה מרצבך זצוק"ל
 מרן הגאון ר' יוסף פרבר זצוק"ל
 מרן הגאון ר' יוסף גרשון הורוביץ זצוק"ל
 מרן הגאון ר' יוסף נפתלי שטרן זצוק"ל
 מרן הגאון ר' יחזקאל לווינשטיין זצוק"ל

מרנ גדולי ישראל מבני אשכנז זצוק"ל

מרן הגר"ז מבריסק זצוק"ל
מרן הגאון ר' עקיבא סופר גאב"ד פרעשבורג זצוק"ל
מרן הגאון ר' אברהם דוד רוזנטאל זצוק"ל
מרן הגאון ר' אברהם יצחק קליין אב"ד נירנברג זצוק"ל
מרן הגאון בעל ה'חשב סופר' גאב"ד פרעשבורג זצוק"ל
מרן הגאון ר' אהרן ברנשטיין זצוק"ל
מרן הגאון ר' אהרן חדש זצוק"ל
מרן הגאון ר' אליהו דושניצר זצוק"ל
מרן הגאון ר' אליהו ראם זצוק"ל
מרן הגאון ר' אפרים פישל קליין אב"ד וואשרהעלי זצוק"ל
מרן הגאון ר' אפרים ברודיאנסקי זצוק"ל
מרן הגאון ר' אשר זאב ורנר אב"ד טבריה זצוק"ל
מרן הגאון ר' בנימין מנדלזון אב"ד קוממיות זצוק"ל
מרן הגאון ר' בן ציון ידלר זצוק"ל
מרן הגאון ר' בנימין זאב פראג זצוק"ל
מרן הגאון ר' ברוך אבא רקובסקי זצוק"ל
מרן הגאון ר' ברוך יצחק לוין זצוק"ל
מרן הגאון ר' ברוך שמעון סלומון זצוק"ל
מרן הגאון ר' גדליה אייזמן זצוק"ל
מרן הגאון רבי גרשון לפידות זצוק"ל
מרן הגאון ר' דוד שפערבער אב"ד בראשוב זצוק"ל
מרן הגאון ר' זבולון גרז זצוק"ל
מרן הגאון ר' זונדל קרויזר זצוק"ל
מרן הגאון ר' זלמן סורוצקין אב"ד לוצק זצוק"ל
מרן הגאון ר' חיים קרייזוירט אב"ד אנטווערפן זצוק"ל
מרן הגאון ר' חיים גריינמן זצוק"ל
מרן הגאון ר' חיים שאול קרליץ זצוק"ל
מרן הגאון ר' חיים משה מנדל זצוק"ל
מרן הגאון ר' יהודה שפירא זצוק"ל
מרן הגאון ר' יוסף אדלר אב"ד טורדא זצוק"ל
מרן הגאון ר' יוסף חיים בלוי זצוק"ל אב"ד אשקלון
מרן הגאון ר' יוסף שלמה כהנמן אב"ד פוניבז זצוק"ל
מרן הגאון ר' יחזקאל אברמסקי זצוק"ל
מרן הגאון בעל ה'קהילות יעקב' זצוק"ל
מרן הגאון ר' יעקב גלינסקי זצוק"ל
מרן הגאון ר' יעקב אדלשטיין זצוק"ל
מרן הגאון ר' יעקב לנדא אב"ד בני ברק זצוק"ל

מרן הגאון ר' יחזקאל סרנא זצוק"ל
מרן הגאון ר' יחיאל שלזינגר זצוק"ל
מרן הגאון ר' יחיאל מיכל פיינשטיין זצוק"ל
מרן הגאון ר' יחיאל מרדכי גורדון זצוק"ל
מרן הגאון ר' יעקב קמינצקי זצוק"ל
מרן הגאון ר' יעקב ניימן זצוק"ל
מרן הגאון ר' יעקב שניידרמן זצוק"ל
מרן הגאון ר' יעקב חנוך סנקביץ זצוק"ל
מרן הגאון ר' יעקב יצחק רודרמן זצוק"ל
מרן הגאון ר' יצחק שיינר זצוק"ל
מרן הגאון ר' ישכר מאיר זצוק"ל
מרן הגאון ר' ישכר דוב גולדשטיין זצוק"ל
מרן הגאון ר' ישעיהו זאב וינוגרד זצוק"ל
מרן הגאון ר' ישראל גרוסמן זצוק"ל
מרן הגאון ר' מאיר חדש זצוק"ל
מרן הגאון ר' מרדכי מן זצוק"ל
מרן הגאון ר' מרדכי שולמן זצוק"ל
מרן הגאון ר' מרדכי שלמה ברמן זצוק"ל
מרן הגאון ר' מיכל יהודה לפקוביץ זצוק"ל
מרן הגאון ר' משה אקסלרוד זצוק"ל
מרן הגאון ר' משה חברוני זצוק"ל
מרן הגאון ר' משה אריה לייב שפירא זצוק"ל
מרן הגאון ר' משה שמואל שפירא זצוק"ל
מרן הגאון ר' מתתיהו שציגל זצוק"ל
מרן הגאון ר' נחום פרצוביץ זצוק"ל
מרן הגאון ר' נתן צבי פינקל זצוק"ל
מרן הגאון ר' שבת יגל זצוק"ל
מרן הגאון ר' צבי מרקוביץ זצוק"ל
מרן הגאון ר' ראובן גרזובסקי זצוק"ל
מרן הגאון ר' ראובן טרופ זצוק"ל
מרן הגאון ר' ראובן כ"ץ זצוק"ל
מרן הגאון ר' ראובן יוסף גרשנוביץ זצוק"ל
מרן הגאון ר' רפאל וסרמן זצוק"ל
מרן הגאון ר' שלמה וולבה זצוק"ל
מרן הגאון ר' שמואל אוירבך זצוק"ל
מרן הגאון ר' שמואל יעקב בורנשטיין זצוק"ל
מרן הגאון ר' אלעזר שמחה וסרמן זצוק"ל
מרן הגאון ר' שמחה זיסל ברוידא זצוק"ל
מרן הגאון ר' שמעון לנגבורט זצוק"ל

מרן הגאון ר' יעקב יצחק ויסבלום זצוק"ל
 מרן הגאון ר' יעקב קלמס אב"ד מוסקבה זצוק"ל
 מרן הגאון בעל ה'עיניים למשפט' זצוק"ל
 מרן הגאון ר' יצחק פלקסר זצוק"ל
 מרן הגאון ר' יצחק רוזנטאל זצוק"ל
 מרן הגאון ר' יצחק יעקב וקטפויגל זצוק"ל
 מרן הגאון ר' ישעיה גולדשמיט זצוק"ל
 מרן הגאון ר' ישראל אליהו וויינטרויב זצוק"ל
 מרן הגאון ר' מאיר סטלביץ זצוק"ל
 מרן הגאון ר' מאיר קפלן זצוק"ל
 מרן הגאון ר' מאיר קרליץ זצוק"ל
 מרן הגאון ר' מנחם ציוני אב"ד ת"א זצוק"ל
 מרן הגאון ר' מנחם מנדל זאקס זצוק"ל
 מרן הגאון ר' מרדכי יפה שלדינגר זצוק"ל
 מרן הגאון ר' מרדכי אשכנזי אב"ד כפר חב"ד זצוק"ל
 מרן הגאון ר' משה טיקצינסקי זצוק"ל
 מרן הגאון ר' משה נתן נטע למברגר אב"ד מאקווא זצוק"ל
 מרן הגאון ר' נחום מאיר קרליץ זצוק"ל
 מרן הגאון ר' עקיבא גרוס זצוק"ל
 מרן הגאון ר' פנחס הירשפרונג אב"ד מונטריאול זצוק"ל
 מרן הגאון ר' פנחס שרייבר זצוק"ל
 מרן הגאון ר' צבי הירש פלאי זצוק"ל
 מרן הגאון ר' צבי יהודה אדלשטיין אב"ד רמת השרון זצוק"ל
 מרן הגאון ר' רפאל בלזם זצוק"ל
 מרן הגאון ר' שלום שבדרון זצוק"ל
 מרן הגאון ר' שלמה דוד כהנא זצוק"ל
 מרן הגאון ר' שלמה זלמן אולמן זצוק"ל
 מרן הגאון ר' שלמה שמשון קרליץ זצוק"ל
 מרן הגאון ר' שמואל קיפניס זצוק"ל
 מרן הגאון ר' שמואל אלכסנדר אונסדורפר זצוק"ל
 מרן הגאון ר' שמואל ברוך ורנר זצוק"ל
 מרן הגאון ר' שמואל שרגא שניצלר אב"ד טשאבא זצוק"ל
 מרן הגאון ר' שמחה קפלן אב"ד צפת זצוק"ל
 מרן הגאון ר' שמעון הורוביץ זצוק"ל

מרן הגאון ר' שמעון יוזוק זצוק"ל
 מרן הגאון ר' שמשון פנקוס זצוק"ל
 מרן הגאון ר' שריה דבליצקי זצוק"ל

מרנן גדולי וחכמי הספרדים זצוק"ל:

כ"ק מרן אדמו"ר ר' ישראל אבוחצירא ה'באבא סאלי' זצוק"ל
 מרן הגאון ר' עזרא עטייה זצוק"ל
 מרן הגאון ר' מרדכי שרעבי זצוק"ל
 מרן הגאון ר' אברהם הררי רפול זצוק"ל
 מרן הגאון ר' אברהם ענתיבי זצוק"ל
 מרן הגאון ר' אליהו שרים זצוק"ל
 מרן הגאון ר' אלעזר קייקוב זצוק"ל
 מרן הגאון ר' אפרים אלנקווה זצוק"ל
 מרן הגאון ר' אפרים כהן זצוק"ל
 מרן הגאון ר' גבריאל טולידנו זצוק"ל
 מרן הגאון ר' זכריה אביגד זצוק"ל
 מרן הגאון ר' חזקיה קטנוף זצוק"ל
 מרן הגאון ר' יחיא שניאור זצוק"ל
 מרן הגאון ר' יעקב יוסף זצוק"ל
 מרן הגאון ר' יעקב סודרי זצוק"ל
 מרן הגאון ר' יעקב עדס זצוק"ל
 מרן הגאון ר' יצחק כדורי זצוק"ל
 מרן הגאון ר' מכלוף פחימה זצוק"ל
 מרן הגאון ר' מנצור בן שמעון זצוק"ל
 מרן הגאון ר' משה פילוסוף זצוק"ל
 מרן הגאון ר' ניסים טולידנו זצוק"ל
 מרן הגאון ר' ניסים עזראן זצוק"ל
 מרן הגאון ר' נתן סאליים זצוק"ל
 מרן הגאון ר' עובדיה האדאיה זצוק"ל
 מרן הגאון ר' רפאל ברוך טולדאנו זצוק"ל
 מרן הגאון ר' שבתי אטון זצוק"ל
 מרן הגאון ר' שלום לופס זצוק"ל
 מרן הגאון ר' שלום משאש זצוק"ל

דברים אחדים

המושך ידו מלמלא את חובתו בעת הזאת הרי שלדעת כמעט כל גדולי ישראל, אם אינו בקום ועשה להצלת הדת הרי שמסייע לידי עוברי עבירה משנאי ה' ונוטל חלק נכבד בכל הפשעים הנגרמים ע"י שהחליש כח מחזיקי הדת. ולכן אין שום היתר לעבור על דברי חכמים ולמנוע עצמו מלהצביע בבחירות.

עוד יש בחיבור זה להצדיק את הצדיק דמעיקרא, לאור שמועה ששמענו באזנינו ובעינינו ראינו איך שכמה וכמה אנשים מושפעים מתעמולת הכזב שמפיצים אינשי דלא מעלי בכל פעם קודם הבחירות, ובו דברי שכנוע כביכול בחומר איסור הבחירות, וכלולים בהם דברי זלזול חרפות וגידופים על גדולי ישראל מצוקי ארץ שגזרו להשתתף בבחירות וביניהם מייסדי הישוב כאן באר"ק אדמו"רים רבנים וראשי ישיבות זכר צדיקים וקדושים לברכה, אשר להזכרת שמם תאחז רתת ואימה אצל כל בית ישראל.

על כן שינסנו מתנינו ואמרנו נחנו נעבור חלוצים לעורר ולחזק אנשים יראים ורכי לבב לסתור דברי כזב, להצדיק את הצדיק דמעיקרא לבאר דעת מרנן ורבנן גדולי ישראל בדבר החיוב המוטל עתה על כל ישראל להיחלץ חושים למען גודל המערכה.

ואם יאמר האומר הרי ישנם כמה יחידים מגדולי ישראל שאסרו את הבחירות, אם כן על אף שרובא דרובא מגדולי ישראל הגדולים בחכמה ובמנין חייבו להצביע בבחירות, מי אתם ומה חייכם שתבואו לחלוק עליהם לסתור דבריהם ולהפריך את האיסורים שלפי דבריהם עובר המשתתף בבחירות, וכי ראויים אתם לאיצטלא זו.

התשובה פשוטה היא בתכלית; אם היינו חולקים על דבריהם מדעת עצמינו, הרי שהיו צודקים דבריהם. אך הלא אין אנו כותבים כאן שום דבר על דעת עצמינו, אלא אנו באים לברר מקחם של צדיקים לבאר היטב דעת רוב ככל

בהגיע עת הבחירות שבו ניתן לכל האזרחים במדינה להביע את רצונם ודעתם בנוגע לחוקי המדינה למשך השנים הבאות. יאמר ברורות שכל אזרח שותף הוא בהנהגת המדינה על כרחו בין אם חפץ בכך ובין אם לאו (ע"פ כללי הדמוקרטיה) וכפי שיבואר היטב בפנים), והבחירה בידו האם להתייחס לעובדא זו ולהשפיע על החוקה, או להתעלם ולא לפעול ולא כלום.

והרשות נתונה בזה (עדיין) לציבור החרדי להקהל ולעמוד על נפשו למנוע את הממשלה מלחוקק חוקים הנוגדים לחוקי התורה הק', וכן לנסות ולבטל חוקים שנחקקו כבר ונוגדים לדין תורתנו הק'. וזאת ע"י נטילת חלק בבחירות בהצבעה לרשימה של היהדות החרדית, שנציגיהם יעמדו בשליחותם של גדולי ישראל ובשליחות הציבור כולו לעמוד בפרץ בס"ד.

לעת כזאת ראינו לנכון ולנחוץ לזרז את ציבור יראי ה' לקיים את חובתם לפעול להצלת המערכה ולהצביע עבור הרשימה של היהדות החרדית כציווי גדולי ישראל זצוקלה"ה זע"א, ויבדלחט"א ממשיכי דרכם החיים איתנו לאורך ימים ושנים טובים אמן. וחלילה שלא לישב שאננים ולהימנע מלהצביע, כי בזה מחזקים ידי הרשעים הזוממים לעקור את התורה, וכדברי הפסוק במשלי (יח, ט) "גם מתרפה במלאכתו אח הוא לבעל משחית".

עוד זאת מטרתנו בחיבור זה, להוציא ולעקור את הטעות שנשרש בלב כמה וכמה אנשים שבציבור היראים, שההשתתפות בבחירות יש בו חשש איסור, וההימנעות מלהשתתף יש בה משום חומרא ומידת חסידות למי שאינו חפץ להכניס עצמו לידי ספיקות ו"שב ואל תעשה עדיף".

ולאור זאת הארכנו בחיבור זה לברר הענין היטב, הן מצד ההלכה והן מצד המציאות שטעות נוראה טמונה בהלך מחשבה זו, ולאמתו של דבר אינה חומרא לא מיניה ולא מקצתיה. ואדרבה הירא את דבר ה' וחרד לנפשו וחפץ להוציא עצמו מידי פלוגתות וספיקות, עליו להשתתף בבחירות ולהצביע לרשימת החרדים. כי כל מי שאינו מצביע נוטל חלק נכבד בכל הפשעים הנגרמים מתוצאות מעשיו, והרי הוא מתחבר לרשעים, ונוטל אחריות כבדה על עצמו. ובנוסף לזה הרי הוא נלכד ח"ו בלטאות דשמתיא ברק למרוד על שלא באו לעזרת ה' בגיבורים (עיין מו"ק טז, א).

וכן לא שייך בשום אופן להשתמט מן המערכה בטענת 'שב ואל תעשה', כיון שכמעט כל גדולי ישראל בעבר ובהווה חייבו את ההשתתפות בבחירות למען הצלת הדת, וממילא

מטרתנו בחיבור זה, להוציא ולעקור את הטעות שנשרש בלב כמה וכמה אנשים שבציבור היראים, שההשתתפות בבחירות יש בו חשש איסור, וההימנעות מלהשתתף יש בה משום חומרא ומידת חסידות למי שאינו חפץ להכניס עצמו לידי ספיקות ו"שב ואל תעשה עדיף"

אין אנו כותבים כאן שום דבר על דעת עצמינו, אלא אנו באים לברר מקחם של צדיקים לבאר היטב דעת רוב ככל חכמי הדור בעבר ובהווה שחייבו להשתתף בבחירות להצלת הדת

חכמים גדולים בעיניהם (הנקרא בלשוננו 'אויבער חכם'), אשר תובעים להבין כל דבר לאשורו (וכפי שיעידו מחנכי דורנו על תקלה זו), וחפצים להבין מדוע לא חששו גדולי ישראל ל'איסורים החמורים', ובהיות שמצד האוסרים יוצאים כל העת קונטרסים לבאר את "חומר האיסורים".

ומתוך שמצד ההולכים בעקבות רוב ככל חכמי ישראל לא עסקו בביורורים כגון דא מטעמים המבוארים לעיל, ממילא נוצר מצב שדעה יחידאה של האוסרים משתפכת בראש כל חוצות על ידי לבלרים שונים, ושם מואשמים כל גדולי ישראל כאילו טעו בדבר משנה ונתעלמו מהם גמרות ערוכות הלכות מפורשות ודברי הפוסקים, ומוציאים לעז על רבנן קשישיא. ועל ידי זה קרה מקרה רעה ונמצאים אנשים חכמים בעיניהם שעל אף היותם נמנים על דגל צדיקי הדור ובכל דבר וענין באורח חייהם הולכים לאור הצדיקים רוב מנין ובנין של חכמי הדור, מכל מקום בענין הבחירות עבדי דין לעצמם ומקלם הגיד להם ששב ואל תעשה עדין.

לאור כל זאת הגענו להסכמה שאין מנוס בדבר, וההכרח לעקור שורש פורה רש ושלענה המפתה למרוד בגדולי הדור, ומן הצורך להסביר היטב דעת גדולי ישראל מה טעם סברו שהחייבו להשתתף בבחירות להצביע לרשימת החרדים, לבאר את גודל נחיצות הדברים. וכן לשבר את האוזן מה טעם אין לחוש כלל וכלל לדברי האוסרים, רק מחוייבים לשמוע לקול דברי ה' הבוקע מגרונם של רוב ככל חכמי ישראל שחייבו בחיוב גמור ליטול חלק במערכה להצלת הדת.

והנה ידענו גם ידענו שישור המורים חצים ובליסטראות על דברינו כי כן באו **קומץ** מתלמידיהם של האוסרים את הבחירות, לקחו את דברי רבותיהם והפכו ל'שיטה' שלימה. וזה דרכם כסל למו כל שאינו בדעה אחת עמהם הריהו "מזרחניק, אפיקורוס", משכיל" וכל שום וחניכא דאית להו, וכן מחנכים אצלם שכל מי שאינו הולך לפי הדרך וה'שיטה' שהתוו הרי הוא נחשב לכלום, שופכים בוז וקלון על כל אחד שאינו הולך ב'שיטתם', פני זקן לא יחוננו צדיק וקדוש לא

חכמי הדור בעבר ובהווה שחייבו להשתתף בבחירות להצלת הדת, וכן לשבר האוזן מדוע לא חששו גדולי ישראל לדברי האוסרים, ועל דרך דאיתא בגמרא פעמים רבות "אמר לך אביי, אמר לך רבא", וממילא אין כאן שום צל של טענה.

ועל דיבת הקונטרסים היוצאים לאור בכל תקופה קודם הבחירות ובהם נטענת הטענה, שמצד האוסרים נדפס חיבור שלם עם מקורות וראיות לאסור ההשתתפות בבחירות ואילו כמעט כל גדולי ישראל שחייבו את הבחירות לא ביררו אף פעם בכתב ולא הפריכו את טענות האוסרים.

שתי תשובות בדבר, חדא שרוב דברי האוסרים הם בדרך אגדה ודרוש ואין למדין הלכה מדברי אגדה וכן אין משיבין על הדרוש, וד"ל, על כן לא חשו גדולי ישראל להשיב על דבריהם, וכפי שידועים לנו כמה התבטאויות שהתבטא ברוח זו מר הגאון מטשעבין זצוק"ל.

שנית והוא העיקר שבדור שלפנינו היתה האמונת חכמים איתנה דיה, ולשלומי אמוני ישראל היה די בהוראתם הברורה של רוב ככל גדולי ישראל שהורו וחייבו להשתתף בבחירות, בכדי שיחלצו חושים לפעול נאמנה כפי שהורום. ועל אף שיחידים מגדולי ישראל אסרו את הבחירות ידע כל אחד ואחד היטב את המוטל עליו לשמוע לקול עבדי ה' שחייבו לפעול למען הצלת הדת, ולא עלתה על דעת מאן דהו להמרות את פיהם. וממילא לא נצרכו לחבר חיבורים ולברר ביורורים בענין. ועל זה יש לומר טובים היו דורות שלפנינו, שאמונתם ותמימותם בדברי הצדיקים היו איתנים וחזקים שכל הרוחות שבעולם לא עקרום, וממילא לא שתו ליבם לקול מחרפיהם שהסיתום לעבור על דברי רבותיהם, לא עלה על דעתם לחקור אם יש ממש בדבריהם או לא, ולא נטו ימין ושמאל משמוע אל קול חכמי התורה עבדי ה' הצדיקים אשר שתלם השי"ת בכל דור ודור.

לא כן בדורינו שנחלשה האמונה, וכדברי המשנה (סוטה מט, א) שבעקבתא דמשיחא חוצפא יסגי. שרויים אנו בדור ששופט את שופטיו, דור שבו מטילים דופי נגד חכמי ישראל, דור שהביקורת בו רבה. וכן מאופיין דורנו ברעה חולה שהמה

הירא את דבר ה' וחרד לנפשו וחפץ להוציא עצמו מידי פלוגתות וספיקות, עליו להשתתף בבחירות ולהצביע לרשימת החרדים. כי כל מי שאינו מצביע נוטל חלק נכבד בכל הפשעים הנגרמים מתוצאות מעשיו, והרי הוא מתחבר לרשעים, ונוטל אחריות כבדה על עצמו

1. אולם לפי האמת בגמרא דידן איתא (סנהדרין צט, ב) דמאי אפיקורוס, כגון דאמרי מאי אהנו לן רבנן... ורב ור' חנינא אמרי תרויהו זה המבזה ת"ח, ומום שבך...

ההכרח לעקור שורש פורה רש ולענה המפתה למרוד בגדולי הדור, ומן הצורך להסביר היטב דעת גדולי ישראל מה טעם סברו שהחיוב להשתתף בבחירות להצביע לרשימת החרדים, לבאר את גודל נחיצות הדברים

על פטירת מרן הגאון הגדול בעל ה'אילת השחר' זצוק"ל, -
אשר מי אנחנו אשר נבא ונדבר על גודל קדושתו וכבוד תורתו
- והם קרקרו כיום מועד וחילקו מיני מתיקה לתשב"ר ונהגו
חגא ביום זה. שפלות זו היה בה משום חידוש גדול שעדיין
לא הסכימו אליה עד עתה, לשמוח במות גדול וצדיק, אף אם
שיטתו היתה בשונה מהם לא שמענו ולא ראינו בשום פעם
התנהגות שכזו. או אז נכחו שלומי אמוני ישראל לראות את
עומק שפלותם וכמה שהם חסרי תקנה ואין רפואה למכתם.
מי יתן והם עצמם יתנו ראש להבין עד היכן הגיעו הם בדרכם
הנלוזה ויעשו את חשבון נפשם לאמור הדרך שהלכנו בה
רעה היא עד מאוד ויחזרו בהם.

על כל פנים ברוך השם שלא שם חלקנו כהם וגורלינו
ככל המונם אנו מציינים לגדולי ישראל, ועל פי זה נסביר כאן
את דעת גדולי ישראל.

**ועצתינו אמונה לקורא הישר שלא ישית לב
לצעקותיהם אל ירא ואל יחפז לקול מחרפים, וידע את
אשר לפניו, ואף אם ישפכו בוז וקלון על דברינו מכל מקום
יבחנו דברינו ודבריהם וישפוט הקורא היטב הצדק עם מ².
האם כנים דברינו הנאמרים בצדק ויושר בהשכל והגיון,
בהסבר דעת רוב רובא חכמי ישראל, או הצדק עם המיעוט
הצעקני שכל דבריהם רצופים בחירופין וגידופין בלתי
דברי טעם ושכל כלל. ותמכנו יתידותינו בדברי החכם מכל
אדם (משלי טו, א) "מענה רך משיב חמה".**

ואנו תפילה שיתן השי"ת בפינו מענה לשון ולא תצא
תקלה ומכשול מתחת ידינו. יתן השי"ת ויתקבלו דברינו על
לב הקוראים. ויתקדש שם שמים על ידינו עדי נזכה להתגלות
כבוד מלכותו יתברך ואזי יתקיים בנו "ואשיבה שופטין
כבראשונה" (ישעיה א, כו) וגו', במהרה בימינו אמן.

יהדרו, כל מי שאינו הולך בתלם שהם חרשו דינו לחרפות
וגידופין ופעמים דברים גרועים יותר יהיה מי שיהיה אפילו
מנהיגי עדות ישראל לרבבות ואלפים, קדושי עליונים.

עד שאפילו רבותיהם גופייהו אם יעיזו לשנות מן
ה'שיטה' דינם לחרפות וכתבי פלסתר, כפי שזכור היטב לדור
המבוגר שבינינו שבעת שהורה כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר
זצוק"ל להשתתף בבחירות לעיריה נתלו כרזות גדולות אשר
ביזו כבודו ברבים, ועוד זאת בפעם אחרת הוסיפו חוצפה על
חוצפה בכרזות גדולות בראש כל חוצות בנוסח "רבינו סר
מן הדרך".

בא וראה מה שעשו **קומץ זה** לחד מן רבותיהם עצמם
בבחנית 'רבם דקרו', היה זה כאשר לא הלך במסילה שהם
הגו בענין הקברים, אזי הותר דמו ונידון לבוז, כרזים נתלו
בחוצות ופתקים נזרקו בשווקים ובהם דברים אשר לא היינו
כותבים אף על פושעי ישראל, במשך תקופה ארוכה זכה
למנות גדושות של חרפות וגידופין השכם והערב. וכל זאת
על שהורה הלכה בניגוד למגמותיהם והאינטרעסין שלהם.

כל זאת הם פירות הביאושים של החינוך הקלוקל שהם
נתגדלו בו ולפיו כל גדול בישראל נתון לביקורת, אף אחד
אינו חף מפניהם מפיהם ומפי כתבם. ולבסוף חוזר התנהגות
זו על עצמם ובשרם, ונלכדים בפח יקוש שהם עצמם הטמינו.

אך לשיא חדש של שפלות הגיעו הם ביום ערב חנוכה
תשע"ח כאשר ריבוא רבבות מאחינו בני ישראל התאבלו מרה

**טובים היו דורות שלפנינו, שאמונתם
ותמימותם בדברי הצדיקים היו
איתנים וחזקים שכל הרוחות
שבעולם לא עקרום, וממילא
לא שתו ליבם לקול מחרפיהם
שהסיתום לעבור על דברי רבותיהם,
לא עלה על דעתם לחקור אם יש
ממש בדבריהם או לא, ולא נטו ימין
ושמאל משמוע אל קול חכמי התורה
עבדי ה' הצדיקים אשר שתלם
השי"ת בכל דור ודור**

2. שהלא לפלא הוא שכל החיבורים היו"ל ע"י המחנה ההולך בדרך רבותה"ק הם בדרך כבוד ובסברות הגונות, משא"כ כל דבריהם המה בדברי נאצה חירופין
וגידופין, כמעט בלי להתייחס לגופו של טענה, ואף על קונטרס זה בודאי יענו כדרכם בדברי חירופין וביאוצים המענים את נפש שומעיהם, ובקושי יתייחסו לגופם
של דברים אם בכלל.

שער המפקד

נחמיה ג, לא

בני הזהר בדברי סופרים יותר מדברי
תורה, שדברי תורה יש בהן עשה ולא
תעשה, ודברי סופרים כל העובר על
דברי סופרים חייב מיתה.

(עירובין כא, ב)

גודל המצוה

וחומר ההימנעות

הציות לקול חכמי הדור הערובה היחידה לקיום הדת

בכל הדורות היו גדולי ישראל מעמידים הדת

התקומה לעם ובלעדיה לא היתה נשאת לנו שריד ופליט. ואמונה זו היא לא רק "ויאמינו בה" אלא גם "ובמשה עבדו" ובהתפשטותו אשר בכל דור ודור (תיקוני זוהר תקונא שתינ ותשע דף קיב עמוד א), ורק ע"י אשר הלכנו אחר גדולינו בכל עת ובכל מקום הגענו עד הלום בניסי ניסים כנ"ל, וכאמרם ז"ל (ויקרא רבה שמיני יא, ח): אמר ר' עקיבא נמשלו ישראל לעוף מה העוף הזה אינו פורח בלא כנפים כך ישראל אין יכולים לעשות דבר חוץ מזקניהם.

אין כאן המקום להאריך בגודל ושבח יסודיות אמונה זו ולהביא מקורות לזה מדברי חז"ל התנאים והאמוראים, ומדברי כל הראשונים והאחרונים, ובפרט מדברי רבותה"ק תלמידי הבעש"ט הק' זיעועכ"א אשר האריכו בנושא זה הרבה מאד ואשר זאת היתה אחת מיסודות המרכזיים ביותר בתורת הבעש"ט - אם לא המרכזית ביותר. כי עניינו הוא רק לבטא נחיצותו מצד המציאות, שהיא היא אשר החזיקה את היהדות בכל המצבים - טובים כקשים.

ובעצם פטורים אנו מהצורך להוכיח אמת זו בראיות היסטוריות, כי המציאות מעידה על כך יותר ממאה עדים שבכל מקום ובכל זמן שהמוני העם היו נשמעים לראשי הדור ולגדולי היה המצב הרוחני-מוסרי איתן, ומאותה שעה שבה החלה החוצפה למשול בכיפה וגברו בעלי זרוע ובעלי לשון וחכמת סופרים תסרח ויראי חטא ימאסו (ראה סוטה מט), א, נתדרדר והלך מצבנו מאיגרא רמא לבירא עמיקתא ר"ל, כידוע.

מחריבי הדת ביקשו תמיד לעקור האמונת חכמים

ולכן ראינו בכל ההיסטוריה שכל משנאי ה' אשר רדפנו

בכל הדורות ובכל המקומות היו לנו גדולי תורה אשר הנהיגונו בכל המצבים ובכל עתות משבר וצרה רח"ל, ואשר בלעדיהם לא מצאנו ידינו ורגלינו בביהמ"ד ובכלל

ברוך אלקינו שבראנו לכבודו והבדילנו מן התועים ונתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכינו. ומן הטובות הגדולות שהטיבנו הוא מה שאמרו חז"ל (יומא יח, ב): רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן ראה הקדוש ברוך הוא שצדיקים מועטין, עמד ושתלן בכל דור ודור. וב"ה הוא דבר הנראה לעיניים אשר בכל הדורות ובכל המקומות היו לנו גדולי תורה אשר הנהיגונו בכל המצבים ובכל עתות משבר וצרה רח"ל, ואשר בלעדיהם לא מצאנו ידינו ורגלינו בביהמ"ד ובכלל.

ובפרט בפרט כמה גדלו חסדיו ורחמיו בעת הזאת אחר החורבן האיום והנורא אשר כמוהו לא היה מעולם, ואף גם זאת נתקיים בנו מאמרם ז"ל (מגילה יא, א) תנא לא מאסתים - בימי כשדים שהעמדתי להם דניאל חנניה מישאל ועזריה, ולא געלתים - בימי יוונים שהעמדתי להם שמעון הצדיק וחשמונאי ובניו ומתתיה כהן גדול, לכלותם - בימי המן שהעמדתי להם מרדכי ואסתר, להפר בריתי אתם - בימי פרסיים שהעמדתי להם של בית רבי וחכמי דורות.

שונה היתה תקומה זו של אחר חורבן זה מכל קודמותיה, שהרי אחר מסעות הצלב ופרעות ת"ח ת"ט עברו כמה וכמה שנים עד אשר חזרו מרכזי התורה להתקיים והישיבות לתלמודם, משא"כ כאן הרי תיכף ומיד לאחר החורבן - עוד בעמק הבכא במחנות העקורים - כבר נשמע קול התורה ברמה. וכמה שנים בודדות לאחר מכן כבר נבנה עולם תורה חדש הדומה בכל לקודמו. והכל היה ע"י ובזכות אותם צדיקים גדולים וקדושים - הן מחצרות החסידים והן מחצרות בני ליטא - אשר הקב"ה ברוב רחמיו וחסדיו הצילם מכבשן האש **בניסים גלויים ממש**, כידוע ואכמ"ל, והם המה אשר קוממו ושיקמו את חורבנות היהדות אשר נחרבו בימי מצוק, והם המה אשר הביאו להצלחה רבה זו בסיעתא דשמיא בלתי ניתנת לערעור.

נס התקומה הזה לא היה יכול לבוא לידי ביטוי אלמלא היתה מושרשת אצל כלל ישראל אותה אמונה תמימה אשר ליותה אותנו מעת יציאת מצרים בכל הדורות ובכל התקופות ובכל הרדיפות ובכל השמדות, ורק על ידה היתה

המציאות מעידה על כך יותר ממאה עדים שבכל מקום ובכל זמן שהמוני העם היו נשמעים לראשי הדור ולגדוליו היה המצב הרוחני-מוסרי איתן, ומאותה שעה שבה החלה החוצפה למשול בכיפה וגברו בעלי זרוע ובעלי לשון וחכמת סופרים תסרח ויראי חטא ימאסו (ראה סוטה מט, א), נתדרדר והלך מצבנו מאיגרא רמא לבירא עמיקתא ר"ל, כידוע

הענינים - הוא יסוד התורה ומי שאינו מאמין בזה הוא מין
ואפיקורס לכל דינו,² ואכמ"ל

ב"ה שדרכינו דרך התורה לילך אחר דברי גדולי הדור בלי שום פקפוק

ותהלה לקל שבנו נתקיים מאמר חז"ל (דברים רבה פרשת
דברים א י): ואשימם בראשיכם ואשמם כתיב, אר"י בן לוי אמר
להן משה אם אי אתם נשמעים להם אשמה תלוי בראשיכם,
למה הדבר דומה לנחש הזה שאמר הזנב לראש עד מתי
אתה מתהלך תחלה, אני אלק תחלה, אמר לו לך, הלך ומצא
גומא של מים והשליכו לתוכה, מצא אש והשליכו לתוכו,
מצא קוצים והשליכו לתוכו, מי גרם לו, על שהלך הראש
אחר הזנב, כך כשקטנים נשמעים לגדולים הם גוזרים לפני
המקום והוא עושה, ובשעה שהגדולים מהלכין אחר הקטנים
נפלים לאחר פניהם.

וכן נתקיים בנו בעז"ה שבכל שאלה ושאלה ובכל ענין
וענין הולכים אנו אחר גדוליו ואחר דבריהם ועצתם, ובשום
זמן ובשום מצב לא קיימנו את ההיפך רח"ל, ובזכות זה זכינו
למה שזכינו בס"ד. ובפרט במחנה ההולך בדרכי רבותה"ק
תלמידי הבעש"ט הק' זיעועכ"א ותלמידי תלמידיו נבג"ם
ולהבחל"ח שליט"א, הרי זה ניכר לעיניים בכל פרט ופרט.
ודבר זה בלט ביותר בתקופה הקשה שעברה עלינו עכשיו,
שכל חסיד וחסיד ורבו, נהרא נהרא ופשטיה, כל אחד שמר
על 'הנחיות' רבו ומורו בלבד, ואין לנו נפק"מ כלל מה אומרים
אנשי הרחוב למיניהם, אלא הקטנים הולכים אחר הגדולים
ולא להיפוך רח"ל.

חינם, התחילו פעולותם בנושא זה, ואילו יכולנו להאריך
היריעה היינו מביאים סיפורים רבים מספור איך רדפו היוונים
והרומאים את התנאים הק', ואח"כ את האמוראים, והאיך
במסעות הצלב נרדפו תחילה וביותר רבותינו הראשונים, וכן
בחורבן הגדול אשר מאחורינו כשהרשעים ימש"ו חיפשו בכל
מקום ומקום תחילה את ה'ראבינער'. ולאידך גיסא, כל אותן
כתות אשר פרשו מדרך עץ החיים - מהצדוקים והבייתוסים,
עבור דרך הנוצרים והקראים, וכלה במסכילים והציונים שר"י
- עקרו דבר ראשון את אמונת החכמים שבאותו הדור דוקא
והתחילו ב'קושיות' על גדולי ישראל, ולספר ש'אנשי הבית'
מסובבים אותם בכחש, והם אינם יודעים כלל מהנעשה
בעוז"ז וכו' וכו', ועל כולם "היום אין צדיקים, אין גדולים, אין
תלמידי הבעש"ט" וממילא ברור שאין צריכים תמיד לשמוע
בקולם, ובפרט בענייני העולם וצרכי הציבור, אלא צריך
לבדוק כל דבר בשכל האנושי ולשאול למבינים'.

ולעומת זה בכל הנסיונות שעמדו עלינו בכל דור ודור
לכלותינו - הן ע"י אותם כתות מסוכנות והן ע"י נסיונות כל דור
- הרי שההצלה מהם היתה אך ורק ע"י גדולי הדור שעמדו
מולם בכל עוז, הגם שבתחילה לא היתה מובנת כ"כ התנגדות
גדולי הדור עליהם, כמו הציונים למשל שהתחילו עם מצות
ישוב א"י וכו', ואילו גדולי הדור בעיני הבודלח שלהם כבר ראו
מתחילה מה יהא בסופם והזהירו מהם ומהמונם, וכך ניצלו
שלומי אמוני ישראל מכל מוקש בכל הדורות, ואילו אותם
'אויבער חכמים' שטענו שגדולי ישראל אינם מבינים בענייני
העולם ומסובבים ע"י אנשי הבית וכו' וכו' ירדו לבאר שחת
והתוצאות ניכרות ע"י השטח בעוה"ר, ליידער ליידער.

וכן כתב מרן החזו"א זצוק"ל במכתבו המפורסם מיום
י"ט כסלו תשי"ג בענין 'שירות לאומי': "השיטה לעשות את
התורה לחלקים שנים, הוראה באיסור והיתר חלק אחד,
והוראה בשוק החיים חלק שני, להיות נכנעים להוראות
חכמי הדור בחלק הראשון, ולהשאיר לחופש בחירתם
בחלק השני, היא השיטה הישנה של המינים בירידת היהדות
באשכנז אשר הדיחו את עם ישראל עד שהתערבו בגויים
ולא נשאר לפליטה... ההפלאה בין הוראות איסור והיתר
להוראת הגדרים והגזירות, הפלאה זו היא גילוי פנים לתורה
ומבזה תלמידי חכמים ונמנני בין אלו שאין להם חלק לעוה"ב
ונפסלין לעדות" עכ"ל. עיין בכל לשון המכתב ב'פאר הדור'
חלק ה' עמודים נב - נג. [ואגב - הנה לך פסק דין נורא מאת
מרן החזו"א זצוק"ל שאמונת חכמים - והליכה בדרכיהם בכל

1. ראה רש"י מגילה כד ב: 'חיצונים - בני אדם ההולכים אחרי דעתם חוץ מדעת חכמים.

2. ראה שפת אמת (פרשת נשא תרל"ז ד"ה באבות) שאמונת חכמים היא יסוד התורה והיהדות, וכן מובא בשם הרה"ק מלעכעוויטש זיע"א (קובץ שפתי צדיקים ו' עמ' טז) עיי"ש.

כל אותן כתות אשר פרשו מדרך עץ החיים - מהצדוקים והבייתוסים, עבור דרך הנוצרים והקראים, וכלה במסכילים והציונים שר"י - עקרו דבר ראשון את אמונת החכמים שבאותו הדור דוקא והתחילו ב'קושיות' על גדולי ישראל

סביב נקודה זו - שאי"צ לשמוע תמיד בקול גדולי ישראל אלא צריכים לפעמים לבדוק כל אחד ואחד לבדו.

"ועשית ככל אשר יורוך" מול 'טעות' גדולי ישראל (עפ"ל)

הרי המסר המרכזי של המחנה ההולך בדרך רבותה"ק הוא: "ועשית ככל אשר יורוך" ו"מצוה לשמוע דברי חכמים" וכדו', ורק לתוספת בעלמא וכדי להלהיב יותר את הציבור מסבירים עוד כמה הסברים ועושים קצת תעמולות בחירות וכו'. ואילו המה באים - בניסיון לבוא אל הציבור מעל למנהיגיו ורבותיו - בטענת "אסור להשתתף" בלי דברי גדוליהם, אלא כאילו שהאיסור עומד מאליהם ו"פשוט וברור" לבד מכל הפוסקים ואילו גדולי ישראל טעו חלילה (במקרה הטוב, אין אנו רוצים ללכלך את הדף עם לשונותיהם הבוטים כמדקרות חרב כל לב יהודי), וכאשר באים אצלם בטענה: הרי גדולי ישראל הורו? מתחילים הם בטענות שונות ומשונות (ואגב, גם שקריות, אך אין זה עניינינו כעת): "הרי 'פשוט וברור' שהם טעו (עפ"ל) ובמצב כזה אסור לשמוע בקולם" "הגדול הזה, לא ממש הורה רק אמר בע"פ לכמה אנשים ומדוע לא חתם?" "הגדול ההוא הרי 'ידוע' שלא תמיד ידע מה שנעשה רק בני הבית סובבה בכחש" "גדול פלוני חתם רק מפני שגדול אלמוני חתם ואלמוני מפני פלמוני ופלמוני חשב שפלוני חתם", ו"בדברים כאלו אין שומעים לקול הגדולים", ועל כולם "הכל אינטרסים" וכו' וכו'.

ולדאבונינו במלמת הקיום שלנו נגד נסיונות דורנו, הלא הם כלי המשחית הטכנולוגים ההורסים כל חלקה טובה, המצב דומה להפליא וגם כאן ניכר ההבדל בין מי שנשמע לקול גדולי ישראל בלי שום התחכמויות שניצל מרדת שחת, ואילו כל אותם מקררי אמבטיה והורסי מצב המלחמה משמיעים את אותם תירוצים שחוקים: זה לא ידע, ההוא לא ממש אסר, ההוא אוסר

אולם לדאבונינו שונה הדבר אצל המחנה הנקרא 'קנאים', אשר לצערינו שם במקומות מסוימים נתקיים רח"ל סוף דברי חז"ל אלו, וההמון עם המה מחליטים ומתוים את הדרך, ולאחמ"כ צריכים הגדולים להתאים עצמם ל'שיטה', ואוי להם אם יורו אחרת כנודע ואכמ"ל, ולאחר פטירת מנהיגיהם וכדו' בוחרים להם מנהיג אשר יורה להם לעשות מה שהם כבר יודעים שצריך לעשות. (כמובן שאין כוונתינו לאותם אשר הולכים לאור רבותיהם באמונת חכמים זכה בכל מה שמורים אותם ובכללם ההימנעות מההליכה לבחירות, אלא לאותם מחוצפים ועזי פנים המורים את מוריהם ואשר עושים התעמולה נגד הבחירות)

כידוע הסיפור שפעם דובר על מינוי גאב"ד להעדה החרדית' תלמיד חכם גדול שלא נמנה על חוגי העדה החרדית, עסקני ומנהיגי ה'עדה' נכנסו למרן גאב"ד בריסק צוק"ל ושמעו ממנו שדעתו נוחה ממינוי זה, טענו לפניו מה יהיה אם אותו רב יתיר את הבחירות, השיב להם: "איז וועט זיין מותר בחירות". דהיינו אם אתם מחפשים באמת ובתמים רב שיורה לכם את הדרך אשר תלכו בה, כיצד אתם קובעים מראש את מה שהוא נדרש לאסור, אם הוא יתיר אז יהיה מותר...

וכן כתב מרן הסטייפלער צוק"ל במכתבו וז"ל: (קריינא דאיגרתא ח"א מכתב רג): ובטוח אני שלא גרם מכתבי ח"ו קלקול שאחד מחברי ה'עדה' יצביע מחמת מכתבי, כי לענ"ד אפי' את דעת הבד"צ לא ישמעו, שבאם יצויר שהבד"צ היה מורה ובא שמצוה להצביע, היו תיכף פוסלים את הבד"צ מכל וכל ולא יצייתו, כי העיקר שכל אחד ואחד סומך על מה שברור בעיניו בעצמו. עכ"ל.

וכשתימצי לומר זהו עיקר הויכוח גם בנוגע לבחירות, אשר שלומי אמוני ישראל ההולכים לאורם של רוב ככל חכמי ישראל צוק"ל ולהבחל"ח שליט"א, מקיימים גם בענין זה - כמו בכל הענינים - אמונה פשוטה ודביקות בצדיקים וללכת בדרכיהם הק', ואילו אותם המתקראים משום מה 'קנאים'³ מנסים בכל פעם לעקור אותה אמונה פשוטה, ובאים לציבור בכל פעם עם 'הוכחות' חדשות איפה טעו (ח"י) רוב ככל חכמי הדור, ורוצים לשכנע את הציבור לא לשמוע בקולם. וחלק גדול מ'שיטתם' סובב

3. ושם מפני זה נקרא שמם כן, מפני שב"ה יש להם במה לקנא בנו...

4. וכדאי להעתיק כאן סיפור נורא שמביא בספר מדות והנהגות טובות פרק 'אמונת חכמים' וז"ל: אדם אחד מחוג ה'קנאים' פנה למרן הגרש"ז אייערבאך צוק"ל ושפך לפניו את מר לבו, למה לא זכיתי שבני ילכו בדרך התורה והמסורה בדרך ישראל סבא, מזלזלים הם בכל היקר והקדוש והקדוש, על אף היות ביתי מושתת על יסודות ההלכה בדקדוק, במה גרעתי משכני הפשוט הוא (שהיה נוטה יותר לחוג המזרחי) שכל בניו הולכים בדרך הישר והטוב.

אמר לו רבי שלמה זלמן: דע לך כזאת ארע לך בשל היותך מזלזל בהני רבני בעיני בני ביתך, וממילא נכנס בלבם ספקות בגדולי תורה ואהבת תורה כהתה ופחתה אצלם, אך פלוני שכנך אכן אדם פשוט הוא, אך גם בעתות מחלוקת ומריבה היה מדבר בפני בני ביתו בשבח כל חוגי הרבנים וגדולי התורה ומחבב את התורה ולומדיה על בני ביתו, זכה לדור ישרים.

מפני פלוני והוא מפני אלמוני וכולם מונעים מאינטרסים שלהם ושל גבאיהם וכו' וכו', הנשמעים מוכרים כ"כ.

עקירת אמונת חכמים שהיתה נחלת המסכילים הפכה עכשיו לנחלת ה'קנאים' המזוייפים

ושורש הדבר בא מאותו שורש של אותם 'חכמים' שעקרו את אמונת החכמים התמימה בלב שלומי אמוני ישראל, שאילו עד אז היו נשמעים מילים כפרניות ואפיקורסיות אלו רק ע"י המסכילים והמזרחיים ודומיהם, ומיום שהתחילו להישמע זמירות כאלו ע"י אנשים עם קפוטות ארוכות וכובעים רחבים, הרי שנפתחה פתח להשתמש בתירוצים אלו גם לתאוות רעות אחרות רח"ל, ולא עוד אלא שמי שמדבר דיבורים כאלו הוא לא סתם 'פשרן' אלא הוא הוא ה'קנאי' וכל השאר אינם אלא שוטים ההולכים בלי דעת אחר 'עסקנים' ואנשי 'בית' וע"י רבנים שאינם יודעים את ה'השקפה' הנכונה. 'קנאות' מזוייפת זו היא היא אשר הרסה כל חלקה טובה בתמימות אמונת החכמים אצל שלומי אמוני ישראל והיא אשר המיטה עלינו אסון מחריד זה, ומי יודע עוד כמה הרס וחורבן נגלה במשך הזמן שהמיטו עלינו אותם דמתקראים 'קנאים'.

ובהתנהגותם זו דומים הם לדתן ואבירם - שגם עליהם נאמר (תהלים קו, טז) "ויקנאו" - וגם הם ניסו למכור לציבור כל מיני בדותות וסיפורים שלא היו ולא נבראו, והעיקר לעקור מכלל ישראל אמונה במנהיגיו, ומסתמא גם להם היו צדיקים גדולים צדוק"ל שהלכו רק ב'שיטתם הקדושה' ואילו צדיקי זמנינו ירדו לגמרי מהדרך וכו' וכו' רח"ל.

כל הצרות בכל ההיסטוריה היו רק ע"י שלא שמעו בקול גדולי ישראל

גם חטא העגל היה מענין זה, כמו שידועים דברי ה'בית הלוי' שם⁵ שכוונתם היתה לשמים, רק שטעו בדרך, ועיקר החטא היה שבאו לאהרן ואמרו לו "קום עשה לנו" ולא באו אל גדול הדור ההוא (אחרי שלפי טעותם נסתלק משה רבינו ע"ה) לשאול ממנו מה לעשות, ואילו היו עושים כן הרי שלא היו חוטאים כלל וכל ההיסטוריה היתה יכולה להראות אחרת.

עומדים אנו עכשיו בחודש אדר, ואמרו רז"ל (מבילה יא, א) שהעונש הגדול של כליה רח"ל הגיע על יהודי שושן מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע, כאשר מרדכי הצדיק ע"ה הכריז שלא ילכו לשם בשום אופן (ראה אסתר רבה ז, יד), וגם אז עמדו 'קנאים' גדולים וצעקו שזה "התגרות באומות" וחלילה שלא לילך, ועוד כמה וכמה תירוצים מתירוצים שונים אשר נשמעים גם היום בכל עת ועונה כנ"ל, ועי"כ נגזר עליהם

5. עוד הרבה כתבו ענין זה, אך הוא מביא יותר ביאור.

"השיטה לעשות את התורה לחלקים שנים, הוראה באיסור והיתר חלק אחד, והוראה בשוק החיים חלק שני, להיות נכנעים להוראות חכמי הדור בחלק הראשון, ולהשאיר לחופש בחירתם בחלק השני, היא השיטה הישנה של המינים בירידת היהדות באשכנז"

עונש חמור רח"ל, ואילו לא היו 'אויבער חכמים' אלא שומעים לקול גדולי ישראל בלי שום 'חכמות' היו ניצלים.

גם בחורבן בית שני היו ה'בריונים' שלא הלכו לאורם של החכמים - שהיו 'פשרנים' מדי לטעמם כי סברו שצריך להשלים עם הרשעים הרומאים ימ"ש, ואילו המה היו יותר 'קנאים' ורצו ללחום ברשעים וגם כפו דעתם על כל ישראל ע"י שימוש בכח ואלימות (ראה גיטין ב, א), ובעוה"ר גברו בעלי זרוע והצליח מעשה שטן וקרה מה שקרה, ואילו שמעו בקול רבן יוחנן בן זכאי היו יכולים לניצל.

ומ"מ ברוך אלקינו שהבדילנו מהם ומטעותם, שאצלינו כל דברי חכמים קדושים וטהורים, ומאמינים אנו דוקא בחכמים שבאותו הדור כמו שאמרו חז"ל (ראש השנה כה, א), להם אנו נשמעים ואחריהם אנו הולכים, ואין אנחנו מניחים לאחרים לבלבל את מוחינו באותם מחשבות כפירה ואפיקורסות הנ"ל.

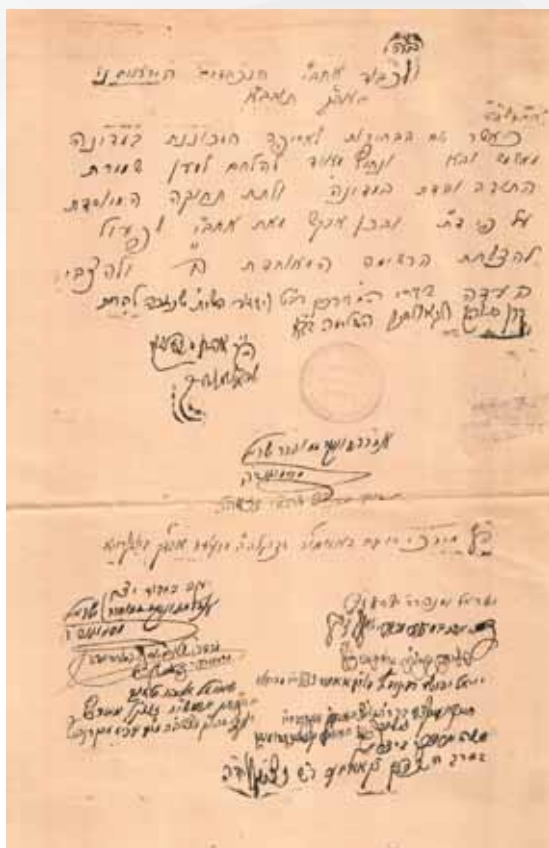
ואילו אתה הקורא היקר, אשר בולבל מוחך ע"י תעמולת הכזב של אותם 'קנאים' ואינך יודע עכשיו כיצד לנהוג, הביטה וראה ושאל אביך ויגדך זקינך ויאמרו לך להיכן הגיעו אותם יהודים אשר הלכו אחר גדולי ישראל בלי שום חכמות, ולאיפה הגיעו ומגיעים כל אותם שמשתמשים בתירוצים שחוקים ומעוותים והעיקר להרוס את האמונה הפשוטה בצדיקים וגדולי ישראל שבכל דור ודור.

והכלל הוא: אין אדם שומע לקול גדולי ישראל ומפסיד. כמו שכתוב בספר 'ברכת אהרן' (קארלין ע' כו) בשם הרה"ק הרא"ש מסטאלין זיע"א: מצוה לשמוע דברי חכמים ושומר מצוה לא ידע דבר רע, וכשמקיים רצון צדיק מסתמא יתכוונו כל עניניו לטוב, אכ"ר.

מיום שהתחילו להישמע זמירות כאלו ע"י אנשים עם קפוטות ארוכות וכובעים רחבים, הרי שנפתחה פתח להשתמש בתירוצים אלו גם לתאוות רעות אחרות רח"ל

פסק הלכה - השתתפות בבחירות חיוב גמור

בו יבואר גודל החיוב המוטל על כל אחד ואחד להיחלץ
חושים להצביע ולהרבות פעלים לטובת רשימת החרדים



הקול קורא לקראת הבחירות הראשונות בשנת תש"ט
בלשון קודשו של כ"ק מרן האדמו"ר מבעלז צוק"ל

"תורתנו הקדושה שעליה מסרו אבותינו את נפשם
דורשת מאתנו לצאת למערכה למען קדושת עם ישראל
בארץ הקודש להוכיח כי לא עוד אלמן ישראל מאלפים
ורבבות שומרי תורה ומצוות החפצים בתו"מ קדושה וטוהר

א. דברי גדולי ישראל בגודל החיוב להשתתף בבחירות בכדי להשפיע על החוקים

בשלהי שנת תש"ח לאחר שבהחלטת האומות
המאוחדות' עזבו האנגלים את אחיזתם בשליטה על ארץ
ישראל (שנקראה בלשונם פלסטינה), ויושבי הארץ היהודים והערבים
קבלו עצמאות שלטונית מדינית והכריזו על בחירות לאסיפה
המכוננת במדינה (ועדת מחוקקים) יצאו גדולי ישראל מנהיגי
היהדות בארץ הקודש ובראשם כ"ק מרן האדמו"ר הרה"ק ר'
אהרן מבעלז צוק"ל במכתב ובו כתבו: "כאשר יום הבחירות
לאסיפה המכוננת במדינה ממשמש ובא, ונחוץ מאוד להלחם
למען שמירת התורה והדת במדינה ולתת תחוקה המיוסדת
על פי ד"ת ובכן נבקש מאת אחב"י לפעול להצלחת הרשימה
המאוחדת ב' ולהצביע בעדה".

וב'פסק דין' שיצא על ידי כמה מגדולי ישראל צוק"ל²
(התפרסם מע"ג עיתון 'המודיע' עש"ק מסות כ"ג תמוז תשי"א) כתבו: **"חוב
קדוש** על כל אחד ואחד להשתתף בבחירות ולבא לעזרת ה'
בגבורים ועצם ההצבעה על מועמדים שיעמדו על משמרת
התורה והמצוות - זהו קידוש שם שמים".

ובמכתב נוסף (תמוז תש"י) כתבו: **"אנו מביעים את דעתנו
דעת תורה כי חובה קדושה** מוטלת על כל איש אשר יראת
ה' נגעה ללבו לצאת לעזרת ה' בגיבורים לעשות את כל
המאמצים להגדיל את הנציגות החרדית ב'כנסת' וברשויות
המקומיות להחלץ חושים ולהלחם נגד מהרסי הדת ולעמוד
על משמר כל הקדוש לנו".

**"אנו מכריזים שעל פי תורתנו הקדושה מחויב כל
אחד ואחד להשתתף בבחירות** וחלילה למנוע עצמו או
אחרים בבחירות כי בזה מסייע להשתלטות החפשים על
הנהגת הציבור ונוטל אחריות כבדה על עצמו".

1. יש לציין שהיה עוד כרוז אחר שעליו חתמו גדולי ישראל אחרים, אך האדמו"ר צוק"ל ביקש לכתוב מכתב אחר בעצמו וחתם שמו עליו, ובעת ההדפסה צירפו את חתימות שאר האדמו"רים על מכתבו של האדמו"ר צוק"ל כמתואר בהרחבה בשער ב' פ"א.

2. וביניהם מרן הגאונים: ר"א מלצר, אב"ד טשעבין, ר"א קוטלר צוק"ל, והיה זה אחרי אסיפה מיוחדת שהתקיימה בביתו של מרן הגרא"ז מלצר צוק"ל.

חובה קדושה מוטלת על כל איש אשר יראת ה' נגעה ללבו לצאת לעזרת ה' בגיבורים לעשות את כל המאמצים להגדיל את הנציגות החרדית ב'כנסת'

זצוק"ל (שהיה כידוע מגדולי המעוררים והמעשים למען הצלחת מערכות הבחירות ראה מקצת מפעולותיו בשער ב' פ"ג) ז"ל: **"חובה קדושה היא על כל אשר נגע יראת ה' בלבו לבוא לעזרת ה' בגיבורים, להצביע בעצמו להחליץ חושים לפעול ולהפעיל במלוא כוחו ואפשרותו להגביר את כוחם של הנאמנים לדבר ה' העומדים על משמרת הדת, שבזה מתגברת השפעת הדת והאמונה בישראל, ומבצר את חומתה של היהדות הנאמנה, ומוסיף כח ואומץ לעמוד בפרץ להדוף את ההתקפות, ומביע מחאה נמרצת נגד חילול השם ועזיבת התורה."** עכ"ל.

(משנת ר' אהרן, חלק ד' עמ' שלד)

ב. עצם ריבוי המצביעים - קידוש שם שמים

מלבד האמור לעיל יש ענין נוסף בבחירות למען הרשימה של החרדים והוא להודיע בזה שאינו שייך למחנה של פורקי עול כי אם למחנה של היראים, כעין היציאה מ'ועד הלאומי' שהנהיגו גדולי ישראל בשנים שלפני הקמת המדינה (עיין לקמן שער ג' פרק א' ס"ה).

וכמו כן להראות את ריבוי האנשים שלא ניחא להו חוקים נגד התורה וחפצים שחוקי חורב יהיו החוקים המחייבים כל בר ישראל היושב בארץ ישראל שזהו כשלעצמו קידוש שם שמים גדול מאוד. כמו שכתבו גדולי ישראל: **"המצביע בעד נציגי יהדות התורה מוכיח כי עוד לא אלמן ישראל מאלפים ורבבות שומרי תורה ומצוות החפצים בחיי קדושה וטוהר על אדמת הקודש ומוכנים למסור את נפשם לקיום התורה והיהדות (תשט"ו), וכי עדי סיני וחורב אינם הפקר ח"ו ודעת תורה לא בטלה חלילה מקרב ישראל"** (תשכ"א).

וכן מביא בספר 'פאר הדור' ח"ב ע' קצב (הערה 64) בשם הרב נחום הלפרין ז"ל שאמר לו מרן החזו"א זצוק"ל לפני הבחירות בלשון זו: **"כל קול חשוב, מנין הקולות לטובת הדתיים מעיד כמה יהודים חפצים בשלטון התורה ונכרך בזה ענין של קידוש שם שמים"**.

וזה לשון מרן הגאון הסטייפלער זצוק"ל במכתבו (קריינא דאגרתא): **"עצם ריבוי המצביעים הוא קידוש שם שמים עצום, כי הוא הכרזה קבל כל העולם שהוא מעבדי הקב"ה הנאמנים ובודאי מצוה יקרה וזכות גדול הוא להשתדל להרבות מצביעים בעד הרשימה ג' ככל האפשר."** (ח"א מכתב רט)

אשר חרתו על דגלם בריש גלי, כי בכוונתם להזיק ולקעקע ח"ו יסודות תורה ומשפטי קל ולפגוע ח"ו בטהרת ישראל ובקדשיו האם לעת כזאת נחריש?! "

"זאת ועוד בפעם הזאת יותר מאשר בעבר עלול להיווצר תנאי ומצב שנציג נוסף של היהדות החרדית עלול להכריע את הכף בשאלות יסוד שיש בהן ענין חיוני ליהדות התורה ובידי הבוחר הנאמן לעשותו". (והרי כל הדברים האלה נכונים ותואמים כל כך את מצבינו כיום הזה).

עוד זאת נמצא כתוב במכתבם: **"וכבר הורו שרי התורה חכמי וצדיקי הדור גאוני ומצוקי ארץ שהיו אתנו בדור הזה זצ"ל וזי"ע... כי חוב גמור ומצוה רבה להשתתף בבחירות ולהיות מן העושים והמעשים להגדיל כוחה של היהדות התורנית העצמאית... ולכן אנו קובעים ומכריזים שחוב הוא לכל בר ישראל השומר תורה ומצוות להשתתף בבחירות ולהצביע בהן בעד רשימת 'אגודת ישראל' המופיעה תחת אות ג' "**

"גידול מספרם של נציגי היהדות החרדית ב'כנסת' מהוה מטרה וברכה בפני עצמו כי ברור שקולם של מרובים התובעים את עלבונה של תורה ומתריעים על השבת, הכשרות, חינוך הבנים, טהרת המשפחה, נתוחי מתים, מסיון, וכיוצא באלה, השפעתם מרובה וגדולה יותר" (תשכ"א).

וברוח הדברים הללו כתב מרן הגאון ר' אהרן קוטלר



מכתב קודשו של מרן הגאון ר' אהרן קוטלר זצוק"ל

...גם ההצבעה למען אגו"י אינו כפי שהבין מעכ"ת שהוא למען הרבות נציגים של האגו"י בכנסת ולא מפאת חשיבות הנציגים אנו מצביעים אלא **עצם ריבוי המצביעים לאגו"י הוא במצבינו כהיום בארצה"ק ענין של קידוש שם שמים גדול ועצום** והוא הכרזה שאנחנו עבדי השי"ת ולא נוותר ח"ו על קוצו של י' מתורה"ק. (שם מכתב רט) עכ"ל.

ג. המלחמה על קיום התורה

להבנת הדברים יש לנו להתבונן במצב השלטון ה'דמוקרטי' בכל העולם כולו כולל במדינת הציונים:

עד לאמצע שנות הת"ק היה הסדר אצל כל אומות העולם שישנו שליט אחד ויחיד, מלך או קיסר, שהוא המחליט על כל עניני המדינה, ותחתיו כפופים שליטים משניים כגון פריצים וכדומה, בשנת תכ"פ לערך היו הפגנות גדולות בצרפת כנגד המלוכה, ולאחר כמה שנים הנהיגו את השלטון ה'דמוקרטי'. וברבות הימים נפוצה והתפשטה צורת שלטון זו לרבים מן המדינות.

יסוד השלטון ה'דמוקרטי' הינו, שאינו מן הראוי שמלך אחד או קיסר אחד ינהיגו את כל המדינה המונה מאות ואלפים איש, אלא השלטון שייך בעצם לעם כולו, והעם צריך להחליט איך מנהיגים את המדינה. אך מכיון שאי אפשר לשאול על כל שאלה כללית ופרטית את כל העם, הוחלט שעורכים בחירות כלליות אחת לכמה שנים בין כל תושבי המדינה, ובו יוכלו להביע את תמיכתם במועמד כזה או אחר או במפלגה כזו או אחרת שלפי דעתם ינהיגו את המדינה במקומו על הצד היותר טוב.

הסדר הוא, שהמועמד או המפלגה או קיבוץ המפלגות שלהם היו הקולות הרבים ביותר, זוכים בשלטון זה מכח רוב העם. אך הם שליטים אף על החלק שלא בחר בהם בין אם ירצו ובין אם לאו, ואין אדם יכול לטעון שהוא אינו מציינת לחוק או לתקנה כל שהיא, מכיון שהיא הונהגה ע"י מי שהוא לא בחר בו, כיון שבכך ישרור תוהו ובוהו במדינה ואי אפשר לקיים מדינה במצב כזה. על כן הוא דבר ברור, שהשליט

"אנו מכריזים שעל פי תורתנו הקדושה מחויב כל אחד ואחד להשתתף בבחירות וחלילה למנוע עצמו או אחרים בבחירות כי בזה מסייע להשתלטות החפשים על הנהגת הציבור ונוטל אחריות כבדה על עצמו"



קול קורא לקראת הבחירות תשי"ט

"אנו מכריזים כי כל אחד ואחד מחויב להשתתף בבחירות ל'כנסת', והמונע עצמו מסכן דברים העומדים ברומה של היהדות החרדית"

הנבחר ע"י רוב העם הוא שליט אף על החלק שלא בחרו בו, בין אם ירצו ובין אם לאו.

ואין כאן המקום להאריך שאופן השלטון הזה הינו מנוגד לדת תורתנו הקדושה כי על פי דין תורה צריך כל אחד לשמור על חוקי התורה הן אם חפץ בכך והן אם לאו, ולא צריך הסכמת העם לחוקי התורה, וגם אצל אומות העולם מחויבים לנהוג בדיני בן נח ואין שייך לדון על זה במשאל עם, ורק בענייני ממונות וחברה שלא נקבעו בתורה ותלויים בהסכמת הציבור, על זה שייך לדון כמבואר ברמ"א (ח"מ סי' קפ"ז). אולם כאמור השלטון בארצנו הקדושה מתנהל בדרך כזה.

הסדר הוא כך: אחת לארבע שנים (פחות או יותר) הרשות נתונה לכל אזרח להביע דעתו בענין החוקים, אם לגבי ביטול חוקים הקיימים כבר ואם לגבי חקיקת חוקים חדשים. וזאת ע"י בחירת נציגים שידונו בשם הציבור בעניני החוקים. סדר בחירת הנציגים כך הוא, כל אחד יכול להגיש רשימה

גידול מספרם של נציגי היהדות החרדית ב'כנסת' מהוה מטרה וברכה בפני עצמו

שמטרתה לעמוד על כך שענייני החוקים יקבעו על פי עמדותיו והשקפותיו הן בענייני צבור והן בענייני הפרט, וכל אחד בוחר עבור הרשימה ששמה לעצמה למטרה להילחם עבור העניינים החשובים עבורו.

לאחר הבחירות מונים את מספר הבוחרים שהצביעו ומחלקים את המספר ל - 120 כשכל רשימה מקבלת מספר נציגים לפי מספר הבוחרים שהצביעו בעדה. ואותם נציגים דנים בשם הציבור בענייני החוקים, כשהחוק נקבע ע"י הרוב מבין הנציגים המצביעים בעד החוק או נגדו, והמיעוט שמתנגד בטלה דעתו. ואילו הנמנעים אינם באים בחשבון רק נחשבים כמסכימים לדעת הרוב. (על פי חוקי ה'כנסת' משנת תשי"ח סעיף 25).

חשוב לציין שהמספר של 120 אין לו שום משמעות לגבי החוק ואין הגבלה כמה חברים צריכים להיות ב'כנסת' בשביל לדון ולהחליט. וגם אם חסרים כמה חברים - כגון שמת חבר כנסת או התפטר ועדיין לא נתמנה אחר תחתיו - יש תוקף ל'כנסת' ולכל חוק המתקבל אז ב'כנסת'. (כן הוא חוק ה'כנסת' בספר

החוקים 244 מל"ש שנת תשי"ח סעיף 24).

שרוצה חבר הכנסת, אולם זה הוא דו וזאת הצבעה.
24. הכנסת תדון וחלטים בכל מספר חברים.
25. הכנסת תחליט ברוב דעות קל המשתתפים בהצבעה. כשהנציגים אינם כמותם המשתתפים בהצבעה; סדרי ההצבעה ייקבעו בהתקין; והכל כשאין חוק הוראה אחרת לענין זה.

ועיין לקמן שער ג' פ"ב באריכות ענין זה.

העולה מכל האמור: במדינה זו שהשלטון הוא דמוקרטי החוק נקבע על ידי כל האזרחים ובהסכמתם כשהרשות נתונה לכל אחד להביע את דעתו בכל ענייני החוקים על ידי הצבעה בבחירות, וההכרעה הוא כפי דעת הרוב, ומי שאינו מביע את דעתו על ידי השתתפות בבחירות נחשב כמצביע ומסכים לדעת הרוב.

והיות ובעוונותינו הרבים עדיין רוב הציבור בארץ ישראל הינם המצביעים עבור הרשימות שמטרתם הינו שהחוק בארץ ישראל יהיה שלא על פי דין תורה רח"ל ויוכלו להיות חיי הפקר, ושלא יוכלו לנהל אורח חיים על פי תורה בארץ הקודש (שזה הרי היה כל מטרתם בתלומם על שלטון עצמאי). ממילא קיימת סכנה גדולה שרוב הנציגים ב'כנסת' יאשרו ח"ו חוקים המאפשרים לכל הרוצה לעבור על חוקי התורה רח"ל לפעול

כאשר זמם, ואף מי שירצה לשמור את דיני התורה והמצוות ולגדל את בניו ולחנכם בדרך התורה והיראה לא יוכל לעשות כן כי אם בקושי גדול ועל ידי מסירות נפש.

ד. ההצבעה לרשימת החרדים - צורך קיומי

ועל אף שרוב החרדים וכ"ש מנהיגי ישראל בודאי לא היו חוששים לחוקי און שהם נגד התורה והיו מוסרים את נפשם לקיים מצוות התורה ביתר שאת וביתר עז כראוי וכנכון. מכל מקום רבים ישנם מעם הארץ המאמינים בד' ובתורתו אולם אופיים חלש ואינם חזקים דיים לעמוד בנסיון, ובעבורם סכנה גדולה יש בכל חוק העומד נגד חוקי התורה באופן שצריך למסירות נפש קצת להישאר נאמן לד' ולתורתו, כי אז בקל יפלו במכמורת הרשע ויכשלו בעוונות אפי' חמורות שבחמורות רח"ל.

זאת ועוד שבמצב ובאופן ששמירת התורה כרוך במסירות נפש תמידית, קשה מאוד לחנך את הדורות הבאים בדרך זה. כי אף אם האב מוסר נפשו בתמידות למען קיום התורה ומצוותיה, לא תמיד ינהגו אף גם צאצאיו בדרך זה. ובפרט אם גם עניי החינוך נתון בידי השליטים הרי שלא

"כל קול חשוב, מנין הקולות לטובת הדתיים מעיד כמה יהודים חפצים בשלטון התורה ובכך בזה ענין של קידוש שם שמים"



קול קורא לקראת הבחירות תשכ"א

ואם כי כיום קצת קשה להבין זאת, הסיבה היא דוקא מכיון שבס"ד ובזכות שולחיהם הקדושים והטהורים הצליחו הנציגים החרדיים לחוקק חוקים המחייבים את כלל הציבור לשמירת הרבה מגופי תורה החמורים, וכן חוקים המאפשרים את שמירת התורה והמצוות וגידול וחינוך הילדים לשמירת תורה ומצוות בדרך ישראל סבא לכל החפץ בכך. אולם אז כשהשלטון היה חדש היו צריכים להלחם על זה כדי לחוקק חוקים המחייבים לשמירת התורה כגון;

* שמירת שבת; דהיינו שיהיה יום השבת קודש קבוע בחוק כיום מנוחה, שאלמלא כן יכול היה להיות מצב שאף

קיימת סכנה גדולה שרוב הנציגים ב'כנסת' יאשרו ח"ו חוקים המאפשרים לכל הרוצה לעבור על חוקי התורה רח"ל לפעול כאשר זמם, ואף מי שירצה לשמור את דיני התורה והמצוות ולגדל את בניו ולחנכם בדרך התורה והיראה לא יוכל לעשות כן כי אם בקושי גדול ועל ידי מסירות נפש

מי שירצה לשמור שב"ק יהא אנוס לחללה ח"ו בכדי שיוכל למצוא עבודה להתפרנס, כמו שהיה באמריקה עד לפני פחות ממאה שנים כידוע.

*חינוך התורה; דהיינו שיוכלו לשלוח הבנים והבנות למוסדות חינוך בדרך ישראל סבא וח"ו לא יוכרחו ע"י השלטונות לשלוח את הילדים למוסדות החינוך הכפרני שלהם. וכמו שנגזרים כיום גזירות קשות כאלו על אחב"ב באנגליה ובניו יארק, שהש"י ירחם עליהם ויעזרם.

*עניני אישות; שהקידושין והגירושין יהיו ע"פ תורה וע"י רבנים.

*נושא הכשרות; שהמפעלים המייצרים דברי מאכל יהיו תחת פיקוח של גופי כשרות.

*וכמו כן שלא ימכרו בפומבי טריפות ודבר אחר וחמץ בפסח.

ועוד ועוד... (עיין בנושא זה באריכות שער ג' פ"ג)

שכל אלו דברים שכהיום בעזר השי"ת ברוך הוא הינם קבועים בחוק, ואי אפשר לתאר כיצד היו נראים חיי התורה והמצוות בארץ הקודש אלמלא היו הדברים הנ"ל קבועים בחוק. אולם עדיין צריכים לעמוד על המשמר על דברים אלו ועוד אחרים, שלא יקומו אנשים שחוקים אלה הם לצנינים



קו"ק לקראת הבחירות תשכ"א

קיימת אפשרות בשום פנים לגדל את בנינו לתלמוד תורה בארץ הקודש ועיין ערך רוסיה ואמריקה רח"ל וד"ל.

ובנוסף להנ"ל שבאופן ששמירת התורה הינו מנוגד לחוק המדינה הרי שצריכים לעסוק במלחמות במקום לעסוק בבנין עולם התורה, וכידוע שבמלחמות נופלים חללים משני הצדדים ואחרית דרך זה מי ישרונה.

ומי שחושב לעצמו שהחששות האמורים הם בגדר גוזמא בעלמא הרי שאינו מכיר עומק רשעת הציונים ומאמין בהם שאינם גרועים כל כך. וכמו שאיתאמרא משמיה דמרן הגרי"ז מבריסק זצוק"ל שאמר לאותם שהיו יוצאים להפגין נגד השלטון, שהם עצמם ציונים כי אלמלא כן היו יראים לצאת נגדם להפגין שמא ייהרגו, וכמו שלא יצאו להפגין ברוסיה ובאמריקה.

וכעין זה מסופר על מרן החזו"א זצוק"ל שבערב פסח שנת תש"ט (פחות משנה מאז השתלטות החופשים על העם היושב בציון) בעת שהלך לאפית המצות אמר, דבר חידוש הוא שזה שנה תמימה שכבר עומד השלטון הכפרני ועדין מניחים לנו לאפות מצות.

המספר של 120 אין לו שום משמעות לגבי החוק ואין הגבלה כמה חברים צריכים להיות ב'כנסת' בשביל לדון ולהחליט

באופן ששמירת התורה כרוך במסירות נפש תמידית, קשה מאוד לחנך את הדורות הבאים בדרך זה. כי אף אם האב מוסר נפשו בתמידות למען קיום התורה ומצוותיה, לא תמיד ינהגו אף גם צאצאיו בדרך זה

בעיניהם ויבטלום ח"ו, וכאשר הם מנסים לעשות זאת דבר יום ביומו.

ה. גודל הנחיצות לעמוד על המשמר

יש להסמיק בכאן דוגמא לדבר מה שאירע לפני כמה שנים, שנטפלו השלטונות אל מנהג ישראל הקדוש לערוך פדיון כפרות בעופות חיים ולשחטם בערב יום הקדוש ולחלק בשרם או שויים לעניים, ואסרו לשחוט עופות, וקבעו שרק בבית המטבחיים העומד בדרישות שלהם מותר הדבר, וגזרו קנס גדול להעובר על הגזירה. גזירה נוראה זו גרמה לכך שרבים שהיו מקיימים המנהג הזה בכל שנה ושנה לא יכלו לקיימה בשנה זו. וביטול הגזירה היה רק ע"י פניה לבית המשפט בטענה שגזירה זו מנוגדת לחופש הדת, ובצו השופט הותרה הגזירה לשנה ההיא.

האם נוכל לתאר לעצמינו כיצד היה נראה הדבר אם היו גוזרים גזירות כאלו על גופי תורה חמורים יותר כגון על מקוואות טהרה רח"ל והיו קונסים למפעיל המקוה בקנס גדול שהיה גורם לכך שכל המקוואות יהיו סגורים על מסגר ובריה ח"ו.

עוד דוגמא יש להביא מהפרשה הידועה המכונה 'פרשת עמנואל', שבת המשפט גזר עונש מאסר על הורים שעמדו על דעתם ברצונם לשמור על חינוך ילדיהם בטהרתם, ועם כל ההפגנות ישבו כעשרים הורים בכלא יותר משבוע ימים. עתה ננסה לתאר לעצמינו כיצד היו נראים פני הדברים אם לא היה החינוך החרדי מוכר בחוק והיה קיים חוק 'חינוך חובה', האם היתה האפשרות לחנך הבנים לתלמוד תורה בדרך ישראל סבא. הרי יכול היה להתרחש מצב שמי שאינו שולח את בניו לבתי ספר שלהם יקבל עונש מאסר ח"ו או קנס כספי גבוה שלא היו יכולים לעמוד בזה. ויותר גרוע מזה שמי היה מונע מרשעים אלו להוציא את הילדים מהבית למי שאינו שולח אותם לבתי החינוך שלהם, וההיסטוריה מוכיחה שכבר היו מקרים כאלו רח"ל.

ולכן בכדי שנוכל לדור בארץ הקודש ולשמור את מצוות השם יתברך כל החפץ בכך, וגם אלו הצריכים חיזוק בזה, ובכדי שנוכל לגדל צאצאיו ולחנכם בדרך התורה והיראה

באין מפריע ומונע, ובכדי שנוכל לבנות את עולם התורה ולעסוק בבנין ולא במלחמות תמידיות, הורו לנו גדולי ישראל להחליף חושים ולצאת למערכה למלחמת חובה לעזרת ישראל מיד צר - המבקש לעקור ח"ו את הכל, כל אחד ואחד אנשים ונשים אפילו חתן מחדרו וכלה מחופתה ולעשות כל מה שניתן בכדי להגדיל את הנציגות החרדית שיכנסו לועדת המחקרים להלחם למען שמירת התורה והדת במדינה ולתת תחוקה המיוסדת על פי דין תורה.

ויש להביא מה שכתב בס' 'מעשה איש' (חלק ג' עמ' רמח) בשם הגאון ר' מנחם מנדל מנדלזון זצ"ל גאב"ד קוממיות שסיפר אשר אביו הגה"צ המפורסם ר' בנימין מנדלזון זצ"ל גאב"ד קוממיות ישב פעם בצוותא חדא עם מרן החזון איש זצוק"ל מחוץ לביתו שבגבעת רוקח. היה זה לעת ערב ביום שלפני הבחירות, וכאשר ראה החזון איש יהודים הולכים לבית הכנסת נענה ואמר להגאב"ד דקוממיות "אתם רואים יהודים יקרים הולכים להתפלל מנחה ומעריב, יש להם שיעורי תורה, אבל אין להם את ההכרה וההבנה שהבחירות של מחר חשובות כתלמוד תורה ותפלה שלהם".

ומי רואה את אלו יוצאים ואינו יוצא.

מי הוא זה ואי זה הוא אשר מלאו לבו לישיב שאנן בביתו ואינו חושש מהני רשעים אויבי נפשנו העומדים הכן וכל מחשבות לבם רק רע כל היום להצר צעדם של החפצים לשמור את מצוות השם.

ו. חובת מחאה

הנמנע מלהצביע מכריז בכך שלא איכפת לו ממצב הדת באר"ק

כל מי שהנזכר לעיל נוגע ללבו שומע בקול עבדי ד' מנהיגי ישראל ועושה את כל המאמצים להשפיע על סביבו ועל עצמו להצביע בעד הרשימה של היהדות החרדית הנלחמים למען האמור לעיל.

וכל מי שאינו מצביע מכריז ומעיד על עצמו:

***לא איכפת לי אם יאלצו יהודים ח"ו לחלל את שבת קודש.**

וכעין זה מסופר על מרן החזון איש זצוק"ל שבערב פסח שנת תש"ט בעת שהלך לאפית המצות אמר, דבר חידוש הוא שזה שנה תמימה שכבר עומד השלטון הכפריני ועדין מניחים לנו לאפות מצות

***לא איכפת לי עניני קדושת וטהרת עם ישראל.**

***לא איכפת לי שיאכלו יהודים טריפות וד"א וחמץ**

בפסח.

***לא איכפת לי שלאחר אריכות ימים ושנים, יחללו את**

גופתו וינתחוהו לצרכי מחקר וכדומה.

***לא איכפת לי שצאצאי יתחנכו בבתי חינוך שמחנכים**

שם ביראת שמים טהורה.

ועוד ועוד.

כל זאת מלבד עצם הענין שכל מי שיש לו זכות בחירה ואינו מצביע לרשימה של שומרי תורה הרי שלא הוציא את עצמו מן הכלל של פורקי העול, ומשתייך אליהם. וכמו שכתב מרן הסטייפלער זצוק"ל במכתבו (קריינא דאגרתא): "ההצבעה לרשימת החרדים היא הצהרה קבל כל העולם כי אנחנו נאמנים להשי"ת ולתורה"ק ושזהו עיקר דרישתנו ותכליתנו, ויש בזה משום קידוש שם שמים ברבים. הבריונים שונאי תורה"ק זוקפים את כל הנמנעים מלהצביע, על חשבון הני דבהפקירא נחא להו, לא על חשבון המוחים על ההפקרות ר"ל, ונמצא שהנמנע מלהצביע אינו אלא ממעט כבוד שם שמים ית"ש", ועיין לקמן פ"ד באריכות.

ז. כניסה ל'קואליציה'

כאן הוא המקום להבהיר ולהדגיש את נושא הכניסה ל'קואליציה' שעל אף שעד שנת תשל"ז לא היו החרדים ב'קואליציה', הרי שזה היה רק לאחר שיצאו מה'קואליציה' בשנת תשי"ג, ואולם קודם לכן ישבו ב'קואליציה' מאז שנת תש"ט ב'כנסת' הראשונה על דעת גדולי ישראל, ולא עוד

כיצד היה נראה הדבר אם היו גוזרים גזירות כאלו על גופי תורה חמורים יותר כגון על מקוואות טהרה רח"ל והיו קונסים למפעיל המקוה בקנס גדול שהיה גורם לכך שכל המקוואות יהיו סגורים על מסגר ובריה ח"ו

אלא שנציג אגודת ישראל דאז מוה"ר רבי יצחק מאיר לויין ז"ל כיהן אף בתפקיד שר בממשלה ומועצת גדולי התורה הורתה כך במשך שלשה ממשלות. (ואף קודם כיוון ה'כנסת', ישב נציג אגודת ישראל הנ"ל בשלטון הזמני שהוקם לאחר ההכרזה על קום המדינה בשנת תש"ח, ואף היה שר בשלטון זה).

ואף כשיצאו מה'קואליציה' בגלל גזירת גיוס בנות היו מגדולי ישראל וביניהם מרן החזו"א³ זצוק"ל וכ"ק מרן האדמו"ר מהר"א מבעלז' זצוק"ל ועוד שסברו שמוטב להשאר ב'קואליציה' מכיון שהשפעת החרדים ב'כנסת' כשהם ב'קואליציה' הינה עשרת מונים מכאשר הם ב'אופוזיציה', ועל אף שלגבי גזירת גיוס בנות לא הצליחו לבטל החוק, לא צריכים בגלל זה להפסיד את ההשפעה שיש ביכולת להשפיע לגבי שאר החוקים שאפשר והיה ביכולת למונעם.

כיצד היו נראים פני הדברים אם לא היה החינוך החרדי מוכר בחוק והיה קיים חוק 'חינוך חובה', האם היתה האפשרות לחנך הבנים לתלמוד תורה בדרך ישראל סבא. הרי יכול היה להתרחש מצב שמי שאינו שולח את בניו לבתי ספר שלהם יקבל עונש מאסר ח"ו או קנס כספי גבוה שלא היו יכולים לעמוד בזה

גם מה שאוהבים 'חכמים גדולים' בעיניהם להביא את דברי גדולי ישראל בשנת תש"כ נגד הכניסה לממשלה - ואשר בעקבותיה התנועה אשר לא שמעה בקול מועצת גדולי התורה ונכנסה לממשלה הופרשה מאגודת ישראל - הרי שגדולי ישראל קבעו שם ברורות כי "בנסיבות הקיימות" אין להיכנס לקואליציה הממשלתית "דהאידנא" ואין משם שום הוראה לדורות,⁵ אלא מצווה עלינו לשמוע כל פעם לקול גדולי ישראל החיים אתנו לאוי"ט ואל השופט אשר יהיה בימים ההם וכדלקמן באריכות.

3. מרן הסטייפלער זצ"ל סיפר, שבעת גזירת גיוס בנות השיב החזו"א שדעתו היא שאינם צריכים לצאת (מהקואליציה) כיון שלא יריוחו בכך כלום". (אבל הסכים שיצאו על פי גדולי ישראל שציוו לצאת). כן כתב בס' תולדות יעקב (עמ' רע"ז) והובא בס' מעשי איש (ח"ב עמ' רכב).

4. בקונטרס 'רבן של ישראל' (על כ"ק מרן אדמו"ר מבעלז' זצוק"ל) עמ' 97 מסופר כך: דעתו לא היתה נוחה מכך שמוה"ר יצחק מאיר לויין ז"ל נאלץ להתפטר מן הממשלה ולצאת מן הקואליציה, בפרשת המאבק נגד 'שירות לאומי' לבנות. זו היתה גזירה נוראה שהסעיר את העולם היהודי כולו. ומרן זי"ע עצמו השתתף בהפגנה נגדה, זאת היתה ההפגנה היחידה שהשתתף בה מימיו, ובכל זאת לא שינה דעתו בענין. הוא אמר לר' מרדכי ובר: "דער אויבערשטער זאל העלפן זיי זאלן נאך געבן און זאלן נישט דארפן ארויס גיין". (תרגום) - השי"ת יעזור שהם (-הממשלה) יוותרו (-על הגזירה) ושלא יצטרכו (-האגודה) לצאת. וכשבא ר"מ לויין ובשר שהממשלה הקפיאה את הגזירה שמח מרן זי"ע ואמר "און איך האב מער שוין געשעמט פאר די גוים. (תרגום) ואני כבר התביישתי מפני הגוים).

5. ובכלל כל המושג של 'הוראה לדורות' היא עצת היצר שלא לשמוע לקול השופט אשר יהיה בימים ההם, עיין לקמן שער ב' פ"ג ס"ד בשם מרן הגה"ק מטשעבין זצוק"ל, וכמשלו המפורסם של מרן בעל ה'חזון איש' על הגנרל הזקן ואכמ"ל.

בו יבואר גודל החיוב לשמוע לדברי חכמים שחייבו את ההשתתפות בבחירות

הזאת נכון אל דרך האמת בידיעת התורה, וזולת זה אם נתפתה אחר מחשבותינו ועניות דעתנו לא נצלח לכל.

ועל דרך האמת והשבח הגדול בזאת המצוה אמרו זכרונם לברכה (ספרי שופטים, יא) לא תסור ממנו ימין ושמאל, אפילו יאמרו לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין לא תסור ממצותם, כלומר שאפילו יהיו הם טועים בדבר אחד מן הדברים אין ראוי לנו לחלוק עליהם אבל נעשה כטענתם, וטוב לסבול טעות אחד ויהיו הכל מסורים תחת דעתם הטוב תמיד, ולא שיעשה כל אחד ואחד כפי דעתו, **שבזה יהיה חורבן הדת** וחלוק לב העם והפסד האומה לגמרי, עכ"ל.

וראה שבת כג א: אשר קדשנו במצותיו וצונו להדליק נר של חנוכה והיכן צונו רב אויאי אמר מלא תסור (דברים יז, יא) רב נחמיה אמר שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך (דברים לב, ז).

וראה גם תנחומא נשא כט: לא יאמר אדם איני מקיים מצות זקנים הואיל ואינן מן התורה, אמר להם הקב"ה בני אין אתם רשאים לומר כך אלא **כל מה שגוזרים עליכם תהיו מקיימין** שנאמר (דברים יז, יא) ועשית על פי התורה אשר יורוך, למה שאף על דבריהם אני מסכים שנאמר (איוב כב, כח) ותגזר אומר ויקם לך. תדע לך וכו' עיי"ש עוד.

וראה גם במדבר רבה יד, ד: יותר מדברי תורה הוי זהיר בדברי סופרים, וכן הוא אומר (שיר השירים א, ב) כי טובים דודיך מיין, טובים דברי דודים מיינה של תורה.

הרי לנו דברים ברור מללו מגודל החיוב לשמוע אל דברי גדולי הדור ואיסור החמור לעבור ח"ו על דבריהם שזהו חורבן הדת והפסד הדת לגמרי. ולכן בעת הזאת אשר גדולי ישראל פסקו להלכה שחייבים לפעול למען הבחירות ולהצביע, החיוב על כל אחד ואחד לשמוע בקולם ולקיים מצוותם.

אלקינו שהוא אדון כל החכמות השלים תורתנו תורת אמת עם המצוה הזאת שצונו להתנהג בה על פי הפירוש האמתי המקובל לחכמינו הקדמונים עליהם השלום. ובכל דור ודור גם כן שנשמע אל החכמים הנמצאים...

א. מצוה לשמוע דברי חכמים

נצטוונו בתורתנו הקדושה לשמור ולעשות ככל אשר יורו אותנו בית הדין הגדול, ובכל דור לגדולי וחכמי הדור ולא לסור מדבריהם ימין ושמאל אפי' אם אומרים על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין.

ונתבאר בספר החינוך שמצוה זו נוהגת בכל מקום ובכל זמן, והעובר על זה עובר על מצות עשה ועל מצות לא תעשה אלו.

ומצוה זו הוא יסוד קיום התורה בכדי שלא יעשה כל יחיד ויחיד כפי הבנתו ותהיה התורה ככמה תורות.

וז"ל במצוה תצה: ובכלל המצוה גם כן לשמוע ולעשות בכל זמן וזמן כמצות השופט, כלומר החכם הגדול אשר יהיה בינינו בזמננו, וכמו שדרשו זכרונם לברכה (ראש השנה כה, ב) ואל השופט אשר יהיה בימים ההם (דברים יז, ט), יפתח בדורו כשמואל בדורו, כלומר שמצוה עלינו לשמוע בקול יפתח בדורו כמו לשמואל בדורו.

ומצוה זו הוא יסוד קיום התורה בכדי שלא יעשה כל יחיד ויחיד כפי הבנתו ותהיה התורה ככמה תורות

ועובר על זה ואינו שומע לעצת הגדולים שבדור בחכמת התורה בכל אשר יורו מבטל עשה זה. וענשו גדול מאד שזהו העמוד החזק שהתורה נשענת בו, ידוע הדבר לכל מי שיש בו דעת.

ובמצוה תצו כתב: משרשי המצוה, לפי שדעות בני האדם חלוקין זה מזה לא ישתוו לעולם הרבה דעות בדברים, ויודע אדון הכל ברוך הוא שאילו תהיה כוונת כתובי התורה מסורה ביד כל אחד ואחד מבני אדם איש איש כפי שכלו, יפרש כל אחד מהם דברי התורה כפי סברתו וירבה המחלוקת בישראל במשמעות המצוות, ותעשה התורה ככמה תורות ... על כן אלקינו שהוא אדון כל החכמות השלים תורתנו תורת אמת עם המצוה הזאת שצונו להתנהג בה על פי הפירוש האמתי המקובל לחכמינו הקדמונים עליהם השלום. **ובכל דור ודור גם כן שנשמע אל החכמים הנמצאים...** ועם ההסכמה

שהיו חשופים כשלעצמם מכל מקום רוב ככל הגדולים³ חייבו להשתתף בבחירות ואסרו להימנע מכך, ועל כן חייבים לנהוג כדעת הרוב. ואף מי שמסתפק בדבר ולבו נוקפו, אין לו רשות להשתמט בשב ואל תעשה מלשמוע אל דברי גדולי וחכמי הדור.

הרי נצטוונו בתורתנו הק' (שמות כג, ב) אחרי רבים להטות, והוא ממנין המצוות ברמב"ם (מ"ע קעה) ובחינוך (מצוה עח) וז"ל: משרשי מצוה זו, שנצטוונו בה לחזק קיום דתינו, שאילו נצטוונו קיימו התורה כאשר תוכלו להשיג כוונת אמיתתה, כל אחד ואחד מישראל יאמר דעתי נותנת שאמיתת ענין פלוני כן הוא, ואפילו כל העולם יאמרו בהפכו לא יהיה לו רשות לעשות הענין בהפך האמת לפי דעתו, **ויצא מזה חורבן** שתעשה התורה ככמה תורות, כי כל אחד ידין כפי עניות דעתו. אבל עכשיו שבפירוש נצטוונו לקבל בה דעת רוב החכמים, יש תורה אחת לכולנו והוא קיומנו גדול בה, **ואין לנו לזוז מדעתם ויהי מה**, ובכן בעשותינו מצוותם אנו משלימין מצות הקל, ואפילו אם לא יכוונו לפעמים החכמים אל האמת חלילה, עליהם יהיה החטאת ולא עלינו, עכ"ל.

הרי לך דברים ברורים ומפורשים כמה גדול החיוב של לשמוע לדעת רוב גדולי ישראל שבכל דור ודור, ואם ברוב של חד בתרי הוא כך או שלשים ושה חכמי סנהדרין כנגד

והנה יש הטוענים שגדולי ישראל לא נשאו ונתנו זה עם זה לדון בענין. ואין זה ככון כיון שבשבט תשי"א הוציאו גדולי ישראל מסמך ובו מופיעים הענינים שלובנו על ידיהם וקיבלו תוקף של 'פסק דין'. והדבר היה אחר אסיפה מיוחדת שהתקיימה בביתו של מרן הגאון ר' איסר זלמן מלצר בהשתתפות מרן הגאון ר' אהרן קוטלר ששהה בארץ.² מסמך זה התפרסם בשעתו מעל גבי עיתון 'המודיע' (עש"ק מטות כ"ג תמוז תשי"א).



ובנוסף התייחס לזה מרן הגאון ר' אהרן קוטלר זצוק"ל במכתבו בכתב ידו מיוחדת תמוז תשט"ו (שאף הוא התפרסם בשעתו ב'המודיע') ובו קובע דבריו על סמך ה'פסק דין' הנ"ל.

ב. החיוב לשמוע אל דעת הרוב

ואם אמר יאמר הקורא הן אמת שהרבה גדולי גאוני וצדיקי וקדושי ופוסקי הדורות קדשו וחייבו את ההשתתפות בבחירות, מ"מ הלא גם היו גדולים בישראל שסברו אחרת והם אסרו בכל התוקף את ההשתתפות בבחירות ואף כרכו הדבר בעבירות חמורות ביותר, וגם הוסיפו להראות רוב חילם בתורה ולברר הדבר מהש"ס והפוסקים, ואף העולם על הכתב בחיבור מיוחד. ולכן אולי יש לומר שיש לשמוע בקולו של מי שבירר הדבר, וגם הלא גדולי ישראל לא עמדו לויכוח בהלכה ולכן י"ל אולי אם היו רואים דבריו היו חוזרים בהם.

אף אתה אמור לו: האוסרים כבודם במקומם מונח ואף



1. וכל בר דעת יודע ש"פסק דין" שונה הוא מ"קול קורא" וכדו'.

2. ולא כפי הפרסומים המוטעים שלהם.

3. וכמה מגוחכת היא הרשימה של כמה וכמה רבנים שאסרו את הבחירות, כי מלבד שכמה מן החתימות שם הם בדויים ובשקר יסודם והרבנים האלו לא עלתה על דעתם כן מעולם (עיין שער ב' פ"ג) - ואין אנו מדברים איך הוצאו חתימות אלו ובאלו דרכים השתמשו לה - הרי שכולם היו תלמידיו של הרב האוסר וקיבלו את דעתו, וכמו שבנביא רשימה של מאתים רבני חסידות גור המורים ללכת ולהצביע...

יותר מדברי תורה הוי זהיר בדברי סופרים, וכן הוא אומר (שיר השירים א, ב) כי טובים דודיק מיין, טובים דברי דודים מיינה של תורה

לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין, וכונתם בזה לומר כי לפי שכל אדם מדרכו לחשוב מחשבות וליחס לעצמו ההתבוננות והסברא וההשכל יותר מכל מה שזולתו, עד שתמצא כמה פתאים ונשים ועמי הארץ מדברים תועה על החכמים ויחשבו עצמם משכילים יותר מהם, אמר הכתוב כי אף אם יראה לחולק שהחכמים אומרים על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין לא יזוז מדבריהם לעולם, אבל תהיה ההכרעה מסורה תמיד אל רוב החכמים, ואף אם אפשר שיהיה היחיד יותר חכם מכל אחד מהם ויהיה יותר מסכים אל האמת מכולם, תהיה ההלכה כהכרעת הרוב, ואין היחיד רשאי לחלוק עליהם לעשות מעשה כדבריו כלל.

וזוהו ענין ר' יהושע עם רבי אליעזר בבבא מציעא (נט, ב), כי אף על פי שרבי אליעזר היה מופלג בחכמה יותר מכולם עד שיצתה בת קול ואמרה מה לכם אצל רבי אליעזר שהלכה כמותו בכל מקום, עמד ר' יהושע על רגליו ואמר לא בשמים היא, כלומר שאף על פי שהאמת יהיה כדברי רבי אליעזר אין ראוי שנניח דברי המרובין לעשות כדברי היחיד, כי כבר נתנה לנו תורה על הר סיני שכתוב בה אחרי רבים להטות, ואם בדבר אחד נעשה כדברי היחיד ונניח דברי המרובין, יתחדש מחלוקת גדולה בישראל בכל דור ודור, כי כל יחיד יבא לחשוב שהאמת אתו ויעשה כדבריו הלכה למעשה, ובזה תפול התורה בכללה, ועל כן ראוי שלא נניח הדרך הכולל שהוא ללכת אחר הרוב ולהניח דברי היחיד או דברי המעטים, ובלבד שיהיו הרוב דעת החכמים לא רוב דעות עמי הארץ, לפי שההמון ועמי הארץ נפתים לדבר שאינו עד שיבואו להעיד עליו ולומר שהוא כן. עכ"ל עיי"ש ביתר אריכות כי קצרנו.

והדברים מדברים בעד עצמם ואין צורך להוסיף כלום...

ג. אחרי רבים להטות - אף אם לא עמדו למנין

ואם תאמר אמת נכון הדבר שנתחייבנו בתוה"ק במצות אחרי רבים להטות (שמות כג, ב) ובוודאי אי אפשר לזוז מפסק התורה ללכת אחר הרוב, אך מי יאמר שזה נקרא רוב, האם עמדו גדולי ישראל האוסרים והמחייבים בגורן וליבנו הדבר ביחד עד שנתבררו הדברים ועמדו למנין באיזה דעה סברו רוב גדולי ישראל דוגמת הסנהדרין שהיתה במקדש? ודאי שלא, הלא גדולי ישראל ישבו כל אחד במקומו ופסקו את פסק ההלכה שלהם ולא הלכו לדון בדבר עם האוסרים, ולכן

שלשים וחמשה, בודאי ובודאי כאן אשר עשרות ומאות גדולי ישראל מאז ועד היום פסקו שחייבים לילך ולהצביע בבחירות ואסרו ההימנעות, ומיעוט קטן ביותר אינו מחייב, ומיעוט עוד יותר קטן אסור, ורק אחד מהם כרך הדבר באיסורים חמורים, בודאי פשוט וברור שאין לזוז מפסק הרוב.

בא וראה דברי חד מן קמאי בספר העיקרים מאמר ג פרק כג: ולפי שאפשר שיפול מחלוקת בין חכמי ישראל בדבר שלא בא הקבלה בו אלא שיוצא באחת מהי"ג מדות



או באחת משאר דרכי ההבנה, הסכימה החכמה האלקית כדי שתהיה תורת השם יתברך תיממה לסלק המחלוקת ההוא במה שאפשר, וזה בשנתנה ההכרעה בכל דור ודור לרוב החכמים ואמרה אחרי רבים להטות (שמות כג, ב), ואמרה גם כן לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל (דברים יז, יא), ובארו רבותינו ז"ל (ספרי דברים פרשת שופטים קנד, יא) אפילו יאמרו

לא יאמר אדם איני מקיים מצות זקנים הואיל ואינן מן התורה, אמר להם הקב"ה בני אין אתם רשאים לומר כך אלא כל מה שגוזרים עליכם תהיו מקיימין שנאמר (דברים יז, יא) ועשית על פי התורה אשר יורוך, למה שאף על דבריהם אני מסכים שנאמר (איוב כב, כח) ותגזר אומר ויקם לך



אולי אין לזה דין רוב הלא התורה ציותה לנו אחרי רבים-
בסנהדרין שליבנו הדבר ביחד והסיקו ההלכה ועמדו למנין
ובזה יש ללכת אחרי הרוב משא"כ בשאר אופנים???

כתשובה לדבר בא נבוא כיהודים טובים ונסתכל בספה"ק
בראשונים ובאחרונים איך הם התייחסו לשאלה זו שנגע בכל
המחלוקות שהיו במרוצת הדורות בכל תחומי ההלכה בין
באיסור והיתר ובין דיני ממונות, לכן נעיין בפוסקים ונסיק
ההלכה וזה החלי:

כתב הרמ"א בחו"מ סי' כה ס"ב: ולא יאמר האדם: אפסוק
כמי שארצה בדבר שיש בו מחלוקת, ואם עושה כן הרי זה דין
שקר, אלא אם הוא חכם גדול ויודע להכריע בראיות, הרשות
בידו; ואי לאו בר הכי הוא... וכן אם היה יחיד נגד רבים, הולכים
אחר רבים בכל מקום עכ"ל והוא משו"ת הרשב"א חלק א
סימן רנג, וכ"ה בש"ך שם סקי"ט אות א', וז"ל הש"ך לאחר
הסימן ס"ב אות יא: ויחיד החולק עם רבים הולכים אחר רבים
בכל מקום ... כשבאנו להתיר דין שאנו מסופקים בו מתוך
החיבורים, עיי"ש עוד.

וכן כתב הבית יוסף בהקדמתו שפסק כרוב בין הרי"ף
הרמב"ם והרא"ש 'ומקום שאחד מן הג' העמודים הנזכרים
לא גילה דעתו בדין ההוא והשני עמודים הנשארים חולקין
בדבר הרי הרמב"ן והרשב"א והר"ן והמרדכי וסמ"ג ז"ל
לפנינו אל מקום אשר יהיה שמה הרוח רוח אלהי"ן קדישין
ללכת נלך כי אל הדעת אשר יטו רובן כן נפסוק הלכה' עכ"ל.
והגם שהם בודאי לא עמדו למנין כמו שבין כולם היו הרבה
מאד שנים ולא יכלו לראות זה את זה כלל, מ"מ אזלינן בתר
רובא.

וכ"כ בשו"ת שאילת יעבץ חלק א סימן קנז וז"ל: נהיגי
האידינא למיזיל בתר רובא דפוסקים ומחברים דליתא קמן
ולא חישינן למיעוטא אף על גב דקביעי וידיעי, ועיין בש"ך
פלפול בהנהגת הוראות באיסור והיתר (בסוף סי' רמב) בסופו
אות ב'.

וראה גם רש"י בבא קמא קטז א ד"ה אין הכרעה,
שהסביר מדוע אמרין בכל מקום הלכה כדברי המכריע כי
הוא עושה שיהיה רבים כנגד יחיד, ושם בהלכה זו הכריע ר'

חייבים לנהוג כדעת הרוב. ואף מי שמסתפק בדבר ולבו נוקפו, אין לו רשות להשתמש בשב ואל תעשה מלשמוע אל דברי גדולי וחכמי הדור

ישמעאל ב"ר יוסי (שחי כמה דורות אחר חורבן הבית) במחלוקת בין בית
שמאי ובית הלל (שחי בזמן החורבן) ומ"מ אי לאו טעמא דאיתא
התם היה נקרא מכריע והווי רוב כנגד בית שמאי ובית הלל
שלא ראם מימיו

4. דוגמא אחת נביא ממעשה שהיה: הנה בשנת תרמ"ז רעה אירופא על אודות רבנות העיר סיגעט, ועל השייכות לקהילה שם, שהקהילה הרשמית מינו את
הרה"ק הקדושת יו"ט זצוק"ל, ורבים וטובים וביניהם מתלמידי מרנא ה'חכם סופר' הק' זצוק"ל, התנגדו למסגרת הקהילה ההיא ולרבנות הזאת, ונערכה בוררות
גדולה, והרה"ק מוהר"ב מגארליץ זצוק"ל (שהיה הבורר האמצעי בין ארבעת הדיינים שמשי הצדדים) הכריע בפסקו לקהילת ורבנות הקדושת יו"ט, וצד המתנגדים
הדפיסו ספרים וקונטרסים נגד הפסק, והיה תוכן הדברים שהדיינים לא פלפלו פנים אל פנים על הדין תורה רק בכתבים מהכא להתם, ועל זה אין דין לילך אחר
הרוב וממילא אינם מחויבים לפסק דהרה"ק מגארליץ. ואז כתב הרה"ק מגארליץ פסק (נדפס בתוך קונטרס "מכתב גלוי ומלחמת מצוה" שנדפס אז, ונדפס שוב ע"י חסידי
סאטמאר בארה"ב בשנת תש"ם) והננו מעתיקים מעט מלשון קדשו:

"ובגוף הדין אם יכולת ביד כל ב"ד לפסוק בכתב, כמעט רוב שיטות אחרונים שאין צריכין רוב מתוך כולם, והרלב"ח בעצמו באותו תשובה חזר מזה שכתב
בקונטרס הסמיכה, ופוסק דיכולין לפסוק, וזה ברור כשמש וכו', רק דבר זה נמצא מפורש בכמה תשובות ראשונים ואחרונים שאפילו הצד השני אומרים
שאינן בזה מיגדר מילתא, לרוב אנו שומעים שאומרים שיש בזה מיגדר מילתא, ומחויבים המיעוט לקבל דעתם בזה, ואף שהצד השני אומרים שאין

בודאי ובודאי כאן אשר עשרות ומאות גדולי ישראל מאז ועד היום פסקו שחייבים לילך ולהצביע בבחירות ואסרו ההימנעות, ומיעוט קטן ביותר אינו מחייב, ומיעוט עוד יותר קטן אוסר, ורק אחד מהם כרך הדבר באיסורים חמורים, בודאי פשוט וברור שאין לזוז מפסק הרוב

והדין דרובו מתוך כולו הוא רק לענין לבטל דעת המיעוט לדעת הרוב, לאחר שנשאו ונתנו ביניהם שאז אסור להמיעוט לנהוג כדעתם אף להתמיר, אבל באופן שלא נשאו ונתנו זה עם זה אזי אף שנפסק ההלכה כדעת הרוב, מכל מקום מי שהוא בעל הוראה ונראה בדעתו כדעת המיעוט ראשי לעשות כדעתו ולהורות כן לתלמידיו. אולם מי שאינו בעל הוראה וכן מי שהוא בעל הוראה והוא מסתפק בדבר חייב לעשות כדעת הרוב מנין או כרוב בנין (רמ"א שם).

וכ"ש כאן **שכמעט כל** גדולי ישראל מאז ועד היום מחייבים בחיוב גמור את ההשתתפות בבחירות ואוסרים באיסור חמור את ההשתמטות מהבחירות, ורק מיעוט קטן מהם אינם מחייבים ללכת לבחירות.

(ומה שיש מביאים ראיה מהרלב"ח בקונטרס הסמיכה שכתב שצריך לעמוד למנין אינו קשור לעניינינו אלא לענין הסמיכה בלבד עיי"ש).

הנך רואה שכל הפוסקים האלו שהם הם עמודי ההוראה לכל דבר וענין, פסקו שאין שום שמץ של ממשות בטענה זו, ואכן גם בדבר שנחלקו גדולי ישראל כל אחד בביתו נאזה קודש גם בזה אמרה תורתנו הקד' אחרי רבים להטות וחובה על כל איש מישראל לפסוק כדעת הרוב. ולכן **אין יצהיר אדם מישראל השומר על קלה כחמורה שהוא עובר על פסוק מפורש בתורה "אחרי רבים להטות"**.

ד. גדולי ארץ ישראל לעומת גדולי חו"ל

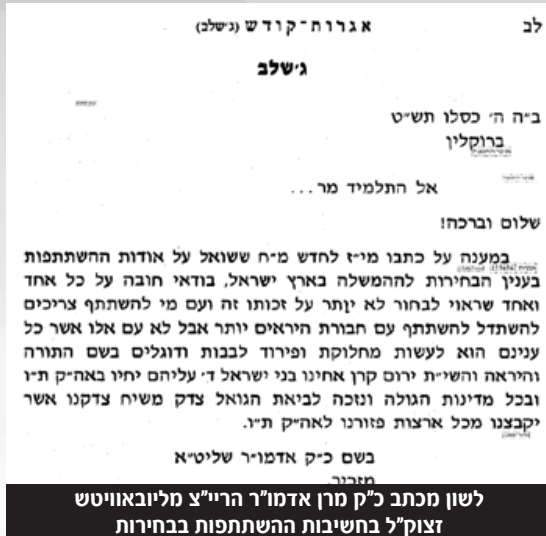
והנה נשמעה טענה שהלא איתא בגמ' (ב"ב מג, א) 'אין דנין בדייני אותו העיר' וא"כ אין לגדולי ארץ ישראל להביע דעה בנושא זה הנוגע לארץ מגוריהם, ואך ורק לגדולי חו"ל שאין

בזה מיגדר מילתא או אדרבה שתקנותינו הוא גדר יותר, אעפ"כ מחייבים המיעוט לקבל דעת המרובים ולבטל דעתם. עכ"ל הקדוש.

היוצא מדברי קדשו הוא ממש כאשר כתבנו, כי דברי הרב ברור מללו שגם בכתב אזלין בתר רובא (וגם כששני הצדדים לא לפללו זה עם זה בכתב, רק כל אחד כתב דעתו, כמו שהיה במעשה דסיגעט, שרק הבור האמצעי - כלומר הרה"ק מגאליץ - ראה את כתיבי שני הצדדים ופסק הפסק), וגם פסק בפירושו ובבירור שגם אם המיעוט טוענים שדרכם יותר מיגדר מילתא, הם חייבים לבטל דעתם ולעשות כפי דעת הרוב.

5. מה שלא מפריע להם לפרסם כתב 'איסור חמור' מבי"ד העדה החרדית שמושבה בא"י...

6. כמובן שא"א בשום פנים ואופן לחשוש ח"ו את אחד מהרבנים האוסרים את הבחירות בשום צל צילו של נגיעה ולחשוב שמא מפני שסמכו על שולחנם של אוסרי הבחירות אסרוהו גם הם... חס מלהזכיר דבר זה על רבנים חשובים ות"ח מובהקים...



להם זיקה לענין זה להם הרשות נתונה לדון בדעת תורה טהורה שאינה מעורבת בנגיעות.

תשובה:

הנה וודאי כל הקורא השאלה תמ"ה תמ"ה יקרא, האם על כל פסק של גדול בישראל נחקור ונדון בכל צדדי הענין לדעת איזה אינטרס יבוא להפוסק בצידי צדדים ע"י מעמיד דמעה, הלא זה דרכם כסל למו של המסכילים בכל הדורות לומר שעל כל פסק של גדולי ישראל בד' חלקי שו"ע נרד עד לתהום כדי לדלות משהו שאולי יועיל לנו בטענותינו להוכיח שכל הפסק מבוסס על אינטרסים ואינטריגות וכדו'.

או להוכיח בטענות ומענות שונים ומשונים שכאילו 'עבדו' על גדולי ישראל והם אינם יודעים מה שנעשה בעולם הזה והם מסתובבים רק בעולמות עליונים ו'אנשי הבית' מחליטים עבורם, וכאילו גדולי ישראל יושבים בביתם רכונים על גמרתם הגדולה ואנשי הבית נכנסים אליהם עם פסקים והוראות שהחליטו בעצמם והם בתמימות מרכינים ראשם לכל גחמה ומסכימים לכל דבר אף שהוא נגד התורה, חס מלהזכיר דבר כזה.

הלא זהו הפתח שהחטאת רובץ בו לדרדר יהודים יראים ושלמים אל תהום רבה שמתחילים בטענות כאלו

אין לו הנייה בעדותו עכ"ל הק'. הרי שלך לפניך שכל פוסק
 נאמן על שלו (ולא רק פוסק אלא אפי' טבח שיוזע ההלכות נאמן כדין
 איסור והיתר שנאמן באחד) ואין שייכות בזה ענין השוחד שמעוור
 פקחים כלל וכלל. ואם דבר זה נאמר על שאלות של איסור
 והיתר לטהר ולטמא אז יש לדון בקל וחומר בן בנו של
 ק"ו שלא נחשדו גדולי ישראל בלקיחת שוחד להתיר
 לעבור על העבירות החמורות ביותר כמו ע"ז ג"ע ושפ"ד
 ולקיחת הגאולה טרם זמנו וכדו' בגלל איזה נזיד עדשים
 מדומה שכאילו הובטח להם עפ"ל, ולכן פשוט וברור לכל בר
 דעת שזו התגללות של חינוך על גדולי ישראל להטיל דופי
 בפסקיהם ובהוראותיהם בגין איזה סברא עקומה משוללת
 יסוד בהלכה והגיון בהשקפה אך ורק בכדי לסתום פיותיהם
 של גדולי ישראל ולמצוא מוצא מהסבך שלא להצטרך לדון
 בעצם הדברים וד"ל.

[כאן המקום להעתיק דברי מרן הגאון בעל ה'חזון איש'
 זצוק"ל מה שכתב בענין זה וקצרנו דבריו מעט מפני האריכות

בית דין פנימי תשכ"א

אל כל אחינו היקרים הנאמנים להשיי ולתורתו
 מנצח ישראל שבארצות המזרח הים
 שלו וברכה,

רבים האחדות של כלל ישראל והקרבות של ישראל קרובים וזני פקיד אהנו
 להשיג את דאמנו מסתוריות על סמית צביון המנון של ע"ז ב"ר קרובנו
 והחל תור הקנין לתורה ומצות, שחזק יסוד יסוד קיומנו בת זמננו.
 יודעים וכולנו העליות הקשים והמרים בנפח ומנפס שקטרתם בהם במסד
 דורות ובהם נצטרפתם ונבחרתם באמצעותם להשיג ולתורה, ובמסירתם בשם
 שמירתם על ידיות תורות משינוי. בודאי צפיתם כי באה"ק בפלטרין של מלך,
 תוכלו להעלות בדרככם עוד יותר קצת ויותר קצת בלימוד התורה והמסורת מותן
 מותח הנוף והנפש.

אולם לגדול הצער עזבו הרבה מהדור הצעיר מקור מים חיים לחצב
 באורות נשברים, בעיקר בהשפעת המפלגות החסניות ומנהיגיהם
 הכופרים בתורה בלתי רח"ל, תרועות לעקור קדושת ישראל ומשתמשים
 ברסן השלטון שבזים ובהשפעתם בשטח הכלכלי להשתלט על דרך
 החיים של עמנו באמצעים שונים להרוס דרך התורה והמצוות.
 והנה נפשים קנות הבחירות צריך להתבונן כי בהצבעה נותנים
 לנציגים וזני כח ויכולת למרר כל עניני הכלל, כל קול נותן למחצית הת
 חז"ו מיוחדת בלתי של עולם, והרבה יד בתורה, משה, והוא נושא
 באחריות לכל הקלקולים היוצאים מהם, והחוקר ההצבעה עמור שיסיר
 מצות ויראי ה' השופעים להורות חכמי התורה, יש בה קדוש שם שמים
 והחוקר התורה והאמונה בישראל, והעלה לעתים נתיבם בתור יחידים נאמנים.
 הצטרענו לשמוע כי קרו כמה מקרים בעבר שעי' לחץ מבהזך
 והשפעת המפלגות ניתנו קולותיהם של שלומי אמוני ישראל לחפשים,
 והננו פונים אליכם, אחינו הקרובים, בקריאה נאמנה להתחזק לכבוד
 ד' ותורתו, לשמוע בקול חכמי ישראל, ואנו וצדיקי אה"ק ולהצביע
 עבור רשימה ב' אגודת ישראל, שנוציתם עומדים על משמר קדשי
 ישראל לפי הוראות חכמי הדור, ולזכור, כי אין שום רשות ולא כח
 מוסרי למי שהוא לכוף עליכם את דעתם באיזו צורה שהיא, וקיימנו:
 לא תגורו מפני איש ועליכם לזכור מאמר הנביא לישראל: מי את
 ונתירא ופי' וישימו מפתחם בה' כי רק בידו טובים לנצח, להלחץ אינו
 אלא מדומה וכזב.

ויתברכו כל המסיעים לכבוד שמים ולכבוד תורתו ולחזק הת כל מיד
 ונצח לאות בהרמת קרן התורה וקרן ישראל.

מרדכי שלמה פרידמאן
 ראשון פנימי

משה פיינשטיין
 ראש ישיבת המגיד ירושלים

מנחם מנדל זאקס
 חתן המלך חיים זצוק"ל

אהרן קוטלר
 יושב מועצה גדולי חכמים בארץ ישראל

אברהם יפה
 ראש ישיבת בית יוסף בארץ ישראל

אברהם יהושע העשיל
 ראש ישיבת בית יוסף בארץ ישראל

חיים מרדכי קאטץ
 ראש ישיבת בית יוסף בארץ ישראל

יעקב קמנצקי
 ראש ישיבת תומכי תמימים בארץ ישראל

מכתב כ"ק האדמו"ר מביאן שליט"א
 הקורא לפעור להצלת רשימת אגרי

בי שדר נח חשיל

לכבוד אנשי היקרים בארץ ישראל שני לאוטיא

הנה ימים הקרובים תהינה אי"ה הבחירות
 לכנסת ולעיריות בישראל ומאד מאד נחוץ לחזק כוחה
 של אגודת ישראל אשר נציגיה לוחמים תמיד מלחמות
 ה' בגיבורים כדי לפתור את כל הבעיות העומדות
 על הפרק ברוח ותורתנו הק'.

באתי, איפוא, לעורר אתכם שחובה גדולה על כל
 אחד ואחד להשתתף בבחירות לכנסת ולעיריות. אני
 מבקש אתכם להצביע על רשימת מסי' ג' של אגודת
 ישראל לכנסת ועל רשימתה לעיריה בכל אתר ואתר,
 גם לעשות כל המאמצים שאגודת ישראל תצליח
 בבחירות וזכה ותפעלו בעד הרמת קרן התורה והשפעתה
 על כל מהלך הענינים בארצנו הקדושה.

ואני תפילה שהקב"ה יפרוש סוכת שלום על עמנו
 ועל ארצנו ובקרוב נקדם פני גאלינו בבי"א.

בכרת והחזקת בכל וחתמי ברכות
 והמצפה לישועת ד'י
 מרדכי שלמה
 במהיר יצחק זצ"ל

עד שפוקרים בכל התורה כולה חלילה, והלא לדאבוני
 היה כזאת וכזאת בישראל והתוצאות ניכרות על פני השטח
 בעוה"ר.

ובודאי שלא זו הדרך דרך התורה שבכל דבר וענין
 נהרהר אחר רבותינו הקדושים וכמו שלמדנו בגמ' (סנהדרין ק,
 א) ונפסק בשו"ע (יו"ד ס' רמ"ב ס"ב) שהמהרהר אחר רבו כאילו
 מהרהר אחר השכינה.

רק בדיני ממונות הדין שצריך ליזהר מנגיעות

ומה שאיתא בגמ' בבא בתרא (מג, א) וז"ל: תניא בני עיר
 שנגבג ספר תורה שלהן אין דנין בדייני אותה העיר ואין
 מביאין ראייה מאנשי אותה העיר ע"כ, הרי וודאי שמותר לדיין
 להורות לעצמו דיני איסור והיתר בא"ח וביו"ד ויכול לדיין בדין
 התוחב כף חולבת בקדירה של בשר גם אם זה הכף והקדירה
 של הדיין וגם אם האוכל הנידון הוא כל הבשר שהכין הדיין
 לכבוד חג הפסח ואין לו בשר אחר לחג. עם כל זה וודאי
 לא יעלה על הדעת לאיש חרדי לאמור שאסור לדיין לפסוק
 לעצמו, כמו שכתב הרמב"ם בפ' בהלכות שחיטה פ"ה הי"ד
 וז"ל: כל טבח שהוא יודע הטריפות האלו והרי הוא בחזקת
 כשרות מותר לו לשחוט ולבדוק לעצמו ולמכור ואין בזה
 חשש. שעד אחד נאמן באיסורין בין יש לו הנייה בעדותו בין

**אף אם אפשר שיהיה היחיד יותר חכם
 מכל אחד מהם ויהיה יותר מסכים אל
 האמת מכולם, תהיה ההלכה כהכרעת
 הרוב, ואין היחיד רשאי לחלוק עליהם
 לעשות מעשה כדבריו כלל**

יש לומר דלא מיקרו ריבים אלא היכא דבעי לאפוקא ממונא מבעל ריב המחזיק בו שהדין נופל אז בגוף הממון אם הוא שלו או של בעל ריבו, אבל היכא שאין הדין נופל בגוף הממון אם הוא שלו או של בעל ריבו, רק אם הממון ההוא הוא באסור לאו או בהיתר לאו דאין כאן ריב באותו ממון כלל דהינו טוען ונטען לא מיקרו ריבים אלא דיני אסור והתר. עכ"ל.

א"א לחשוד את גדולי ישראל שמשוחזדים הם בנגיעות ח"ו

ומ"מ אין לומר דין זה אלא אם יש לרב הפוסק איזה נגיעה והנאה מזה הפסק⁷, והיאך יתכן לומר כן על רבותינו הקדושים מצוקי ארץ זיעועכ"א אשר כל בית ישראל נשען עליהם בכל נושא וענין, ובכל שאלה הלכתית וציבורית שעמדו על הפרק במאה שנים האחרונות פסקו הם כל אחד ואחד בתחומו, ששיקולים זרים הנחו אותם ולא ההלכה הצרופה. וכי היעלה על הדעת לומר אשר מרן הגה"ק בעל ה'חזון איש' זצוק"ל - אשר כל קצוי תבל נחרדו לשמע תקפו וגדולתו - היה נגוע בשיקולים פוליטיים חלילה, וכי יתכן לומר אשר שר התורה מרן הגה"ק מטשעבין זצוקלה"ה - אשר מכל עבר נשלחו אליו שאלות וביכורים להלכה ומילה אחת שלו היתה שוה הרבה יותר מהרבה גדולים וגאונים - פסק את פסקו כי התחשב בנגיעה כלשהי, וכי אפשר לחשוב שאיש

ייחיד החולק עם רבים הולכים אחר רבים בכל מקום ... כשבאנו להתיר דין שאנו מסופקים בו מתוך החיבורים

האמת מרן הגה"ק מבריסק זצוק"ל - אשר לחם מלחמות ה"צ בכל ימי חייו - שקל בדעתו הק' דבר אחר לבד מההלכה הברורה וההשקפה הצרופה. וכי חשוד ראש גולת הונגריה מרן הגה"ק ה'דעת סופר' מפרעשבורג זצוק"ל - אשר ישב על כסא אבותיו הק' מרנא רשכבה"ג החת"ס הק' ומרן הכתב סופר והמשיך את דרכם במלחמת ה' - למכור את כל תורת אבותיו הק' בעבור חברות במועצה - חשובה ככל שתהיה.

חלילה וחלילה

לבר מן דין הלא כמה וכמה גדולים וקדושים אשר לא נמנו עם שורות 'אגודת ישראל' או כל מפלגה כלשהי ולא נהנו מהבחירות כי הוא זה, קדשו וחייבו את הבחירות, כמו האי סבא קדישא קדוש ישראל מהוסיאטין זיעועכ"א אשר לא היתה לו שום שייכות עם 'אגודת ישראל' או לכל גוף ומפלגה כלשהי, והרב הדומה למלאך ה' צבקות הקדוש

והמעניין בפנים יראה הכל בהרחבה (אמונה ובטחון פרק ג אות ל) וזה לשונו: יש עוד רעה חולה אשר היצר ילפת בה להניא אמונת חכמים מלב בני אדם, והוא משקל המרמה של הנגיעה. ועל ידי זה קם דור ששופט את שופטיו ובכל מקרה רב הערך מתלחשים המתחכמים על נגיעה פלונית שהטתה לב החכם ולפעמים המובהק שבדור.... והרי לא אסרה תורה הוראה לעצמו ואדם רואה טריפות לעצמו אף אם הוא דל וכל חייו תלויים בו. **וכשמורה להיתר ואחד ה'נרגנים' יהרהר אחריו כי הפסד ממונו הטעתו הרי זה מן המהרהרים אחר רבם, ולא אסרה תורה שוחד אלא במשפט, עיין שם.**

ומה שמצינו בגמ' בב"ב הנ"ל, הרי כבר האריכו גאוני קדמאי לברר ההלכה לאשורו שאין הדבר אמור אלא בדיני ממונות ולא בשאר חלקי השו"ע (הגם שיצמח מזה איזה רווח כספי), והא לך לשון קדשו של הגאון רבי אליהו מזרחי (הרא"ם) בשו"ת שלו בסימן ע: משום דחזין להווא צורבא מרבנן דמכריז ואמר דלא מצי אינש לאורויי לנפשיה לא במילתא דאית ליה הנאת ממון משום דנוגע בעדותו הוא, ולא במילתא דלית ליה הנאת ממון משום דכל אדם קרוב אצל עצמו הוא ואין קרוב רואה את הנגעים, **ונמשכו אחריו כמה וכמה מהתלמידים וחשבו בזה שכל אותם הסומכים על הוראתם הם טועים בלי ספק,** משום הרי בעינא לגלויי לכולי עלמא דאין זה אמת מכמה טעמי. חדא דאם כן לא מהימן שום צורבא מרבנן לאורויי לנפשיה בענין אסור והיתר, ואין זה אמת דהא קא חזין לכולי עלמא נוהגים לאורויי לעצמם בכל דיני אסור והיתר שיקרה להם בבתייהם ונאמנים להעיד עליהם כעד אחד כגון טפת חלב שנפלה בקדרה של בשר או כף חולבת וכיוצא בה, ולא צורבא מרבנן בלבד אלא אפילו כל הבעלים... ומעתה ליכא לאקשווי מברייאתא דבבא בתרא פרק חזקת הבתים (מג, א) דבני העיר שנגנב מהם ספר תורה, ומברייאתא דהאומר תנו מנה לבני עירי ומברייאתא דהאומר תנו מנה לעניי עירי, דקתני התם אין נדונים בדייני אותה העיר ואין מביאין ראייה מאנשי אותה העיר, משום דכולהו נגעי בעדותיהו והוה ליה כמעידים על עצמם, ומהאי טעמא נמי פסילי דייני כל אותה העיר משום דאיכא למימר דהא אין אדם רואה נגעי עצמו ולא נגעי קרוביו אינו אלא משום דאיתקיש נגעים לריבים כדאמרין וריבים היינו דיני ממונות, הילכך אין אדם רואה לא ריבי עצמו ולא ריבי קרוביו כמו שאין אדם רואה נגעי עצמו ולא נגעי קרוביו דתרווייהו מקרא דלא יומתו אבות על בנים (דברים כד, טז) גמרי ליה, ואם תאמר אם כן בנדון דידן נמי לא יהא אדם דן על עצמו מכיון דאית ליה הנאת ממון דאין אדם דן ריבי עצמו,

7. עיין לקמן נספח ג' מכתב מרן הגרי"נ שטרן זצוק"ל אות ב' בענין זה.

והטהור מבעל זיעועי"א אשר לא השתתף בכל גופי 'אגודת ישראל' ולא נהנה מהם כלל וכלל.

ועוד הלא גם גדולי ישראל שבחו"ל הצטרפו וחייבו את ההליכה לבחירות, בראשם ידוע מרן הגאון ר' אהרן קוטלר זצוק"ל אשר בא במיוחד לארץ הקודש לזרז את הציבור עבור החובה הקדושה, ופוסק הדור מרן הגאון ר' משה פיינשטיין זצוק"ל, כ"ק מרן האדמו"רים מליובאוויטש זצוק"ל, כ"ק מרן האדמו"ר מאיאן זצוק"ל, מרן הגאון ר' יעקב קמינצקי זצוק"ל, כ"ק מרן האדמו"ר מקאפיטישיניץ זצוק"ל ועוד הרבה.

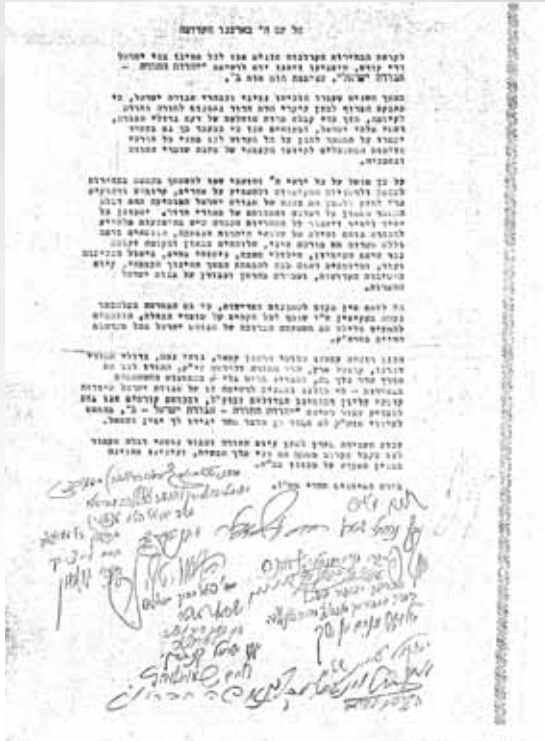
בכל מקום הולכים אחרי חכמי המקום הוא

אולם אליבא דאמת איפכא מסתברא, כי ממה נפשך, אם הוא ענין השקפתי בדרכי המלחמה מול רשעי ישראל (כדלקמן שער ג' פ"ג) אזי בודאי ובודאי שאין לומר שגדולי ישראל ממקומות אחרים יכריעו בדבר, כאשר נהגנו בכל הדורות בכל מקומות מושבותינו. כי כאשר היה בהונגריה מלחמה לה' ברשעי ישראל עמדו כנגדם גדולי ישראל בהונגריה - תלמידי מרנא החת"ס הק' ובנו מרנא הכת"ס זיעועי"א, והקימו קהילות נפרדות וכו' (ולא הסכימו לקבל הוראות מגדולי ישראל ממקומות אחרים כידוע), וכאשר בגליציה לחמו מלחמת עוז במסכילים ועוד הקימו גדולי גליציה - כ"ק מרן אדמו"ר מוהר"י מבעלז ומרן הגאון ר' שמעון סופר זיעועי"א את 'מחזיקי הדת', וכן בכל מקום, כי היעלה על הדעת אשר גדולי ישראל - גדולים ככל שהיו - יבינו בדרכי ופעולות מלחמות ה' יותר מגדולי ישראל היושבים באותו מקום⁸ ומבינים ורואים בעיניהם את כל הענין?

גם בימינו אנו כך, הלא אחינו בני ישראל בגולה - באנגליה וביו יארק - סובלים מרורות מגזירות חינוך נוראות

"אפילו הצד השני אומרים שאין בזה מיגדר מילתא, לרוב אנו שומעים שאומרים שיש בזה מיגדר מילתא, ומחוייבים המיעוט לקבל דעתם בזה, ואף שהצד השני אומרים שאין בזה מיגדר מילתא או אדרבה שתקנותינו הוא גדר יותר, אעפ"כ מחוייבים המיעוט לקבל דעת המרובים ולבטל דעתם"

8. עיין לקמן נספח ג' מכתב מרן הגרי"י שטרן זצוק"ל אות ב'.



קול קורא לקראת הבחירות תש"ל

ואיומות וצריכים רחמי שמים מרובים להינצל מהם, וכי עלה על דעת לב אחד אשר גדולי ישראל ממקומות אחרים יתוו את דרכי הפעולה ולא גדולי ישראל באותו מקום אשר יודעים ומכירים את הנושא לעומקה ולרחבה?

וגם אם הוא ענין הלכה גרידא הרי קיימ"ל (עיין שבת יט, ב' יבמות צט, ב' חולין גג, ב' ועוד) שיש ענין של 'אתריה דמר', דהיינו שאפי' אם לא נפסק הלכה כגדול אחד מ"מ במקום שהיה גר שם⁹ נוהגים כמותו, וכן המנהג עד היום בא"י ובפרט בצפת אתריה דמרן ה'בית יוסף' שאף בני אשכנז נוהגים כמותו אף בדברים שבארצות הגולה נהגנו אחרת, משום 'אתריה דמר'. [כמו שכתב הוא ז"ל בהקדמה לספר בית יוסף אחר שמכריע כמו שלשת הפוסקים וז"ל: 'אם לא במקצת מקומות שכל חכמי ישראל או רובם חולקין על הדעת ההוא ולכן פשט המנהג בהיפך'] והנה על ארה"ב אפשר לדון אם היה אתריה דמרנן הגאונים ר' אהרן קוטלר ר' משה פיינשטיין ור' יעקב קמינצקי זצוק"ל, או כ"ק מרנא האדמו"רים מסאטמער באבוב

9. הכוונה לגדולים היושבים באותו מקום ומכירים היטב מראיית עיניים את כל צרכי הדור במקום ההוא, ולא במי שהוכתר - מכל סיבה שלא תהיה - ל'מרא דארעא דישאל' וביקר כמה פעמים בארץ...

10. כ"ל - רק אם גר שם.

באינן סקוירא וליובאוויטש זצוק"ל, אך בא"י בודאי ובודאי שאין לדון בזה כי כל הגדולים דכאן שלא היו כפופים לגדולי חו"ל חייבו וקידשו את ההליכה לבחירות ואסרו ההימנעות.

ה. פוסקים כרבים אף שלא ביררו דבריהם בספר וכדו'

ומה שטוענים שהמחייבים רק פרסמו דבריהם בקול קורא וכדומה והאוסר בירר דבריו בספר מש"ס ופוסקים.

הנה בדקנו בכל כללי הפסק בראשונים והאחרונים ולא מצאנו בשום אחד מהם כלל כזה של חיבור גדול או פלפולים ארוכים וכדו', הגע בעצמך אם רב רק פסק פסקו ושמואל אותיב עליו מכמה ברייתות והביא כמה וכמה ראיות האם בגלל זה ישתנה הכלל של 'הלכה כרב באיסורי' (בכורות מט, ב) ? , ואם בדין אחד איתביה אביי לרבא משבעה ברייתות והביא 8 'מנא אמינא לה' יצטרף דין זה ל'יע"ל קג"ם' ? ואם הרמב"ם כתב שורה אחת בהלכותיו ולא בירר דבריו ולא הביא מקורות כידוע והראב"ד כתב כנגדו עמוד שלם ובירר דבריו בראיות ברורות והוכיחם ממקורות, האם בגלל זה נימא דהלכה כמותו ? ואם רש"י כתב דבריו בתמצות רב כידוע והתוס' האריכו בדבריהם מכמה וכמה ראיות, האם בגלל זה נפסוק כמותם ? ואם הטורי זהב האריך בדבריו הקדושים וביאר שיטתו מהרבה ראיות והנקודות הכסף כתב ע"ז שאינו נראה לו וחלק עליו, האם נדחה ?

הלא משלושת גדולי הפוסקים שמרן הבית יוסף פסק לפיהם הלא הם: הרי"ף הרמב"ם והרא"ש לא ביררו דבריהם הרי"ף והרמב"ם ולא הביאו למה ומהיכן פסקו כן, ומ"מ שורה אחת שלהם מכריעה כנגד הרבה ראשונים, ובמקום שהרא"ש בירר דבריו ומקורותיו וחלק עליהם, פסק הבית יוסף כמותם מפני היותם הרוב, ואין כאן המקום להאריך מדוע פסק מרן הבית יוסף כמותם והדרכי משה הביא מפוסקים אחרים, אך זה ברור שכלל זה לא היה תקף בשום זמן, אלא שאם פוסק גדול אחד חיוה דעתו הקדושה בנושא הרי זה נמנה לדעה, ולא משנה לנו כלל האיק הגיע למסקנא זו.

[כמובן שאף אם גדול אחד הביא הרבה סברות והאריך בשיטתו והחולק עליו אמר רק מילה אחת כאסור ומותר, אין זה אומר שאין לו סברות וראיות ברורות לשיטתו, אף אם לא גילם לכלל וודאי לו הם גלויים וידועים. ומי שאין לו ברור דבר זה אין לו צורך בגדולי ישראל כלל, ויכול הוא לבדו לברר הלכות עפ"י מה שנראה לו באותו רגע, ועל כגון דא אמרו חז"ל (תגיגה כב, א): שלא יהא כל אחד ואחד הולך ובונה במה לעצמו ושורף פרה אדומה לעצמו.]

ודבר זה נהג בכל הדורות וצא ולמד בכל ספרי השו"ת והפסק הראשונים והאחרונים, והכי נהגין בכל שאלה ושאלה העולה על הפרק בכל עת לפסוק כרוב הפוסקים, ובד"כ

לא פסקין כפוסק יחיד, לבד מאשר כשרוב ככל הפוסקים האחרונים מקבלים את שיטת הפוסק הקדום להם אף שהיה יחיד בדבר (כמו הב"ח בחדש וכדו'), ולא סמכין איחידא במקום רבים אף שהיה גדול מאד ואף שחיבר חברים מחוכמים ואף שהתבטא בלשונות חריפים מאד נגד החולקים עליו.

והנה דוגמא אחת מהדורות האחרונים: הלא מרן הגה"ק ר' גרשון הניך מראדזין זצוק"ל הרעיש את העולם בגאונותו וקדושתו, וטען שמצא את התכלת ופסק שצריך ללכת עם מה שמצא, ואף שחקר ודרש את הנושא לארכו ולרחבו ונסע לותיקן ולעוד מקומות לחקור ולבדוק מהותו, וחיבר כמה חיבורים על זה ובירר שיטתו מש"ס ופוסקים, מ"מ לא פסקו כמותו ולבד מתלמידיו וחסידיו אין אף אחד הולך עם התכלת עפ"י פסקו, ומדוע ? מפני שרוב ככל גדולי ישראל לא קיבלו את דעתו, ואף שהחשיבוהו וכיבדוהו תמיד ואף שהלך אל

וכ"ש כאן שכמעט כל גדולי ישראל מאז ועד היום מחייבים בחיוב גמור את ההשתתפות בבחירות ואוסרים באיסור חמור את ההשתמטות מהבחירות, ורק מיעוט קטן מהם אינם מחייבים ללכת לבחירות

גדולי ישראל לברר וללבן עמם הסוגיא לא קיבלו דעתו, ואף שהחולקים עליו לא ביררו שיטתם כמוהו ולא חיברו ספרים ע"ז, מ"מ כיון שידעין שלא סברו כמותו פסקין כוותיהו, ובשבילנו אין שום נפקא מינא מהיכן הגיעו הם למסקנא זו.

וכמובן שאין שחר לטענה שאילו היו רואים גדולי ישראל המחייבים את הספר האוסר היו חוזרים בהם [מה שא"א לומר על גדולי ישראל כדוגמת מרן הגה"ק מטשעבין זצוקללה"ה שנלב"ע כמה שנים אחר הוצאת הספר ועוד חייב את הבחירות בשנת תשכ"ה - ארבע שנים אחר הוצאת הספר, ועוד הרבה] שהרי מחבר הספר לא גילה חלילה תורה חדשה, אלא יסד דבריו על דברי חז"ל ופוסקים - גמרות ערוכות ומדרשים מפורשים שבודאי ובודאי היו ידועים לכל גדולי ישראל.

והטעם מדוע גדולי ישראל המחייבים לא חיברו ספרים וכדו' היא פשוטה מאד ואדרבה היא הנותנת, בגלל שמפשטות לשונות הש"ס והפוסקים משמע שהיא מצוה רבה (כדלקמן שער ג' פ"ב), ובגלל שכך נהגנו בכל הדורות (כדלקמן שער ג' פ"א) אין צריכים להוסיף כלום אלא הוראה לכלל הציבור להמשיך ולקיים חובה קדושה זו, והרוצה לחדש ולהוציא הדברים מפשטם עליו החובה להאריך... וכמו שכתב התבואות שור



מכתב מרן פוסק הדור הגר"מ פיינשטיין זצוק"ל למען הבחירות

לא זו הדרך דרך התורה שבכל דבר וענין נהרהר אחר רבותינו הקדושים וכמו שלמדנו בגמ' (סנהדרין ק"א) ונפסק בשו"ע (יו"ד סי' רמ"ב ס"ב) שהמהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר השכינה

שהם מתירים במוחלט, נמתי להם וכן הדין. אלא היאך אתם עושים כן והרי רבינו יעקב כתב שכל המתירה אינו אלא טועה גמור ומאכיל טריפות בישראל, אלא בני בואו ואומר לכם, אין לדחות תורה וראיה בשיחה חזקה של תלמיד חכם או במילתא יתירתא, **עבד צורבא מרבנן דגזים ואורייתא מרתחא ליה, והאמת אינו נרתע לאחוריו אלא עומד לו במקומו**, כרע שכב כארי וכלביא מי יקימנו. עד כאן נועם לשון קודש מאחד מן הראשונים כמלאכים.

ז. העולה להלכה מכל האמור.

שכל אחד חייב לשמוע בקול גדולי ישראל שחייבו לפעול למען הרשימה של גדולי ישראל ולהצביע בעדה וח"ו להימנע מלהצביע או למנוע אחרים מלהצביע.

וכן כתב מרן הסטייפלער זצוק"ל (קריינא דיאגרתא ח"ב מכתב קמ):

"אבל מאחר שהענין הוא דלדעת רוב רובם של חכמי התורה קדושי עליונים זהו ענין של חיוב וקידוש שם שמים,

(פי"ח ס"ק כ"ט ד"ה והא): "א"א לשנות דבר שנוהגין בו היתר לנהוג בו איסור כי אם בראיה ברורה".

גם מה שטוענים שאף אחד מהחולקים לא ענהו מופרכת מיסודה, לבד מאשר שאין מחוייבים למסור נפש כדי לענות וד"ל, הרי גדולי ישראל ענו וענו, שהרי הכלל המסור בדינו (ראה יד מלאכי כללי התלמוד כלל תקנו וגופי הלכות פרק ה' כלל קנ ועוד הרבה) הוא 'הלכתא כבתרא'¹¹ וטעמו מבואר שם, וראה גם רא"ש סנהדרין פ"ד סי' ו' וז"ל: "אנו תופסין דברי האחרונים עיקר, כיון שידעו סברת הראשונים וסברתם והכריעו בין אלו הסברות ועמדו על עיקרו של דבר" עכ"ל. וראה גם ברי"ף עירובין לה, ב (מדפי הרי"ף) שהטעם שפסקין כבבלי נגד הירושלמי הוא מפני: "דבתרא הוא, ואינהו הוו בקיאי בגמ' דבני מערבא טפי מינן, ואי לאו דקים להו דהאי מימרא דבני מערבא לאו דסמכא הוא לא קא שרו ליה אינהו" עכ"ל. הרי שלך לפניך שאם ראו האחרונים דברי הראשונים ולא פסקו כמותם - גם אם לא ענו על טענותיהם ולא הפריכו את כל ראיותיהם כמו שבבבלי לא חלקו במפורש על הירושלמי וכלל לא הוזכר שם - פסקין כוותיהו כי זה שראו דבריהם ולא הסכימו עמהם נחשב שענו להם וחלקו עליהם, כמו"כ בעניינו הרי כל גדולי ישראל ראו את דברי האוסרים ומ"מ חייבו הרי שפסקין כוותיהו.

ו. ישוב עוד טענות שונות ומשונות שלא לשמוע בקול רוב ככל גדולי ישראל

ומה שטוענים ששליחותיהו דקמאי עבדי, אדרבה אנן שליחותיהו דקמאי קא עבדינן כדלקמן שער ג' פרק א'.

עוד טוענים שבדברים אלו אזלינן בתר אלו שבקייאם בדבר זה והיה להם שימוש בדבר זה. אכן טענת אמת היא וכל גדולי ישראל שחייבו את הבחירות היה להם שימוש במלחמות ה' בכל מקומות מושבותיהם וכו' גדלו והצליחו וגם עשו פרי, משא"כ האוסרים שגרו בחו"ל לא היו בקיאים בטכסיסי המלחמה עם הציונים הרשעים שר"י שבארץ ישראל ולא היה להם שימוש בדבר זה, וגם שיטתם לא הראתה הצלחה כאשר יבואר לקמן שער ג' פ"ג.

ואם אחד מגדולי ישראל אמר דבר חד וחריף על דברי רבותינו אין לנו אלא לצטט את דברי חד מן קמייא המאירי זצ"ל בספרו מגן אבות מה שאמר לתלמידי הרמב"ן זצ"ל, וזה לשונו במאמר השישי מספרו: חזרו וצווחו איך אתה נוהג קולא במה שהרב אומר שכל העושה כן טועה, נמתי להם סבורים אתם להשביע את הארי בקומץ ולמלאות את הבור בקורטוב שואל אני לכם מה אתם בדין... אף הם השיבו

11. וראה באנציקלופדיה תלמודית כרך ט ערך הלכה כבתרא, שכלל זה גובר על כל כללי הפסק עיי"ש.

יש עוד רעה חולה אשר היצר ילפת בה להניא אמונת חכמים מלב בני אדם, והוא משקל המרמה של הנגיעה. ועל ידי זה קם דור ששופת את שופטיו ובכל מקרה רב הערך מתלחשים המתחכמים על נגיעה פלונית שהטתה לב החכם ולפעמים המובהק שבדור...

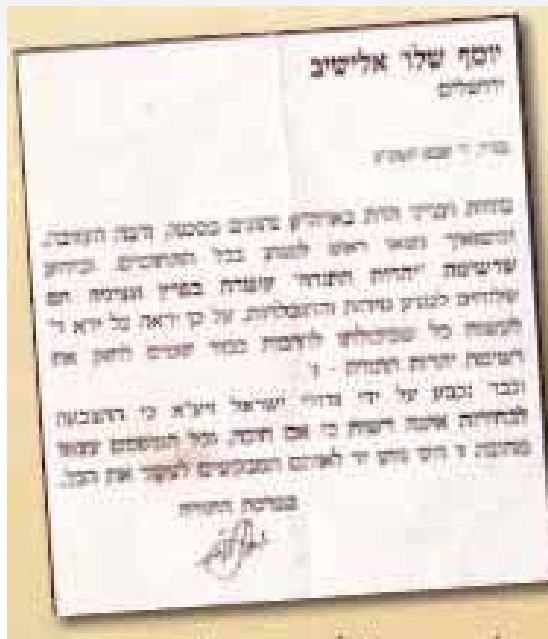
ונצטט כאן את מכתב הגאון הגדול פוסק דורינו מרן ר' יוסף שלום אלישיב זצלה"ה שכתב להלכה ולמעשה וז"ל: "וכבר נקבע על ידי גדולי ישראל זיע"א כי ההצבעה לבחירות איננה רשות כי אם חובה, וכל המשמט עצמו מחובה זו הינו נותן יד לאותם המבקשים לעקור את הכל".

וכל האמור לעיל הינו על הצד שהויכוח בענין הזה הינו אם על פי ההלכה חייבים ללכת לבחירות או שעל פי הלכה אסור ללכת לבחירות (ראה לקמן נספח א' באריכות בענין זה).

ואזי ממה נפשך אם השאלה היא הלכתית גרידא אזי יש להתנהג כמו כל שאלה הלכתית ונלך אל גדולי הפוסקים אשר פוסקים לנו בכל השאלות החמורות שמתעוררות חדשים לבקרים, כמו שאמר מרן ה'חתם סופר' זיע"א הק' שבכל דור יש לו להקב"ה מי שהוא עונה השאלות שלו, וע"י שראה על עצמו שרובם שואלים אותו הבין שהוא ז"ל בדורו (הקדמה לפסקי החתם סופר ע"ש ועוד)¹² וב"ה לא אלמן ישראל וגם בדורותינו היו לנו כמה וכמה פוסקים אדירים אשר כל בית ישראל נמשך אחריהם בכל נושא, ובראשם מרן שר התורה הגה"ק מטשעבין זצוקלה"ה אשר כל רז לא אניס ליה,

ולחיפך מיעוט המצביעים ח"ו הוא ענין נורא של חילול השם נורא ח"ו, הלא מבלי היכנס לעצם הנידון החיוב מוטל על כל אחד ללכת אחר הרוב בכל התורה כולה. ונידון דידן רוב ככל חכמי ישראל אשר איתנו תל"ת ואשר כבר נתבקשו לישיבה של מעלה אבל הוראתם קיימת ולדעתם זהו חיוב גמור והנמנע הוא בכלל ממעט כבוד שמים ח"ו, איני יודע צד היתר בכזה". עכ"ל.

ועוד כתב בענין זה במכתבו "ובכל אופן הלא בכל התורה כולה הולכין אחר רוב המורי הוראה האמיתיים". (שם, ח"ב מכתב קנד).



12. וכדאי לציין את סיפור הדברים כמו שמובאים בספר "ספרא דמלאכ": פעם אחת נשלחה לרבינו שאלה חמורה אודות עגונה, מבי דינא רבא דק"ק ניקלשבורג, בפקודת הגה"ק רבי מרדכי באנעט זצוק"ל שהיה כבר בשנותיו האחרונות וחלש מאד. ביום בו הגיעה השאלה - קונטרס גדול מבית הדין - תיכף אחר מנוחת הצהריים, כתב רבינו את התשובה.

כשגמר לכתוב, אמר לבנו הבחור רבי שמעון וואלף (וגם אחיו הנער יניק וחכים הבחור שמעון היה אז בחדרו של אביו) שישלח את התשובה לניקלשבורג. אחרי שעה קלה, ראה רבינו שהתשובה לניקלשבורג עודנה על השולחן, ושאל לבנו רבי שמואל וואלף מדוע לא שלח אותה.

השיב לו הבן: "האמנתי שתעבור עוד פעם על תשובתך שערכת לבי דינא רבא מניקלשבורג". הבין רבינו את הרמז, ואמר לו: "אין יעדעס דור האט הקב"ה זיין יוד וואס פסק'נט זיינע שאלות. תודה לקל יתברך, אין דעם דור בין איך עס. נו הייתכן קענטסט דו הקב"ה חושד זיין? דארט ווי איך מיין גאר ניקס, נור צו טוהן זיין רצון וועט ער מיך ח"ו מכשיל זיין ח"ו, ח"ו? פאק איין אונד שיק אוועק דיע תשובה" [בכל דור יש לו להקב"ה יהודי שפוסק את השאלות שלו. תודה לקל יתברך בדור זה אני הוא. אם כן, הייתכן לחשוך בהקב"ה? במקום שאיננו מתכוון כלום אלא רק לעשות רצונו יכשילני ח"ו, ח"ו! עטוף את התשובה ושלח אותה].

לאחר שנים הרבה, פגש הגה"ק רבי שמעון סופר מקראקא זצוק"ל את הגה"ק רבי שלמה קוועטש זצוק"ל ראב"ד ניקלשבורג, בעל שו"ת חכמת שלמה. סיפר לו הראב"ד שכאשר הגיעה התשובה לידם, ישבו אז חברי בית הדין אצל מהר"ם באנעט בחדר מיטתו, וכאשר התפלאו על מהירות התשובה על הקונטרס הגדול ששלחו, וכל אחד מבית הדין רצה לראות ראשון את החלטת רבינו, אמר מהר"ם באנעט: "תנו לי את התשובה", ועיין רק בסוף התשובה, ותיכף כשראה את החלטת רבינו להיתיר, פקד על בית הדין לישב, והתירו את האשה "לאנתסבא לכל גבר דתתצבין".

אחרי כן עיין עוד בתשובה, וסברו הדיינים שמצא איהו פקפוק, שאלו אח"כ למהר"ם, והשיב להם: "חלילה, רק מסתכל אני בכתב, לפי שהוא מסוגל ליראת שמים". ע"כ.

רואים מכאן כוחו של פוסק הדור, אשר לבד מה שהלכה כמותו בכל מקום, הרי שאין צריך לבדוק אחריו מהיכן הגיע לפסק זה, אלא אם פסק את פסקו הלכה כמותו, ובשבילנו אין שום נפ"מ מהיכן הגיע לפסק זה. וגם אצלינו הדין כן שאם פוסק הדור מרן הגה"ק מטשעבין זצוק"ל פסק להשתתף בבחירות, אזי מלבד שהלכה כמותו אזי אין לבדוק אחריו כלל אלא לקיים פסקו ולשמור בקולו.

וגדל כוחו וחילו בתורה והוראה כבר פקע שמיא עוד לפני המלחמה וכ"ש אחריה ואכמ"ל. או הפוסקים שאחריו אשר כלנו שומעים לקולם בכל חלקי וחדרי התורה כמו: מרן הגאון ר' משה פיינשטיין זצוק"ל, מרן הגאון ר' שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל, מרן הגאון ר' יוסף שלום אלישיב זצוק"ל, ועוד¹³.

או נלך עפ"י רוב מנין ורוב בנין מגדולי ישראל, ונקיים 'ושמרת לעשות ככל אשר יורוך' (דברים יז, י) ו'אחרי רבים להטות' (שמות כב, ב).

וגם אם נתכוונו האוסרים לענין השקפתי ולמידגר מילתא וכדו' אין לזוז מדעת הרוב שחייבו את ההליכה לבחירות ואסרו ההימנעות.

... המכתבם לעצרת עם גדולה קבלנו ואנו מצטערים על היוזמו מצדכם מלהשתתף בה אישית. אבל רגש כנייני מנריצנו להביע לכל הפחות בכתב את קורת רוחנו על איגוד כל חלקי היהדות המרדית לחיות מאוחדת. זה היום שקווינוהו אנו רואים במאורע רב-המשקל הזה את אחד המינים הטובים. המבשרים את דמי דמי שחר האוילה. נעשו ישראל אגודה אחת התקינו עצמכם לגאולה. (מדרש רבה ויחי).

תקוותנו חזקה, שהחיות הרתית המאוחדת תבטיח, בעזרת השי"ת, למדינת ישראל את צביון התורה והמסורה, הקדושה והטהרה. הצדק והיושר, המוסר והענין עומד, כראוי לעם ישראל, אשר בו בחר ד' להיות לו לעם סגולה מכל העמים. לכן התובת. על כל החרד על דבר ד' לבחור את רשימת המזית-הדתית המאוחדת.

יהי ד' עמכם ויצליחכם במאבקכם-מאבקנו לאשרו של כלל ישראל כברכת המצפים לגאולתנו השלמה והאמיתית.

ישראל בטהר מרדכי פייש מחוסיאטין
עיקב פרידמן במהרר יצחק מכאחוש

מכתב ל"ק מרנן האדמו"רים מהוסיאטין זצוק"ל למען 'חזית דתית' תש"ט

היאך יתכן לומר כן על רבותינו הקדושים מצוקי ארץ זיעועכי"א אשר כל בית ישראל נשען עליהם בכל נושא וענין, ובכל שאלה הלכתית וציבורית שעמדו על הפרק במאה שנים האחרונות פסקו הם כל אחד ואחד בתחומו, ששיקולים זרים הנחו אותם ולא ההלכה הצרופה

ואם הדבר צריך בעלי רוח הקודש כמו האורים ותומים' בזמנם, אזי מי לנו גדול כמו האי סבא קדישא קדוש ישראל מהוסיאטין זיעועכי"א אשר כל קצוי ארץ נחרדו לשמע גודל צדקו ותוקף קדושתו ורוח הקודש דיברה תמיד מתוך גרונו כידוע לכל, או הרב הקדוש הדומה למלאך ה' צבקות

רשכבה"ג מבעלז זיעועכי"א אשר רוח הקודש הופיעה תמיד בבית מדרשו ואשר כבר העידו עליו כל גדולי דורו ובראשם ראש גולת אריאל מרן הרה"ק ה'אמרי אמת' זיע"א אשר גדול וקדוש כמותו לא היה לנו זמנים טובא, ואשר ידועים ומפורסמים דברי מרן ה'חפץ חיים' זיעועכי"א שאמר (באסיפת גדולי ישראל בורשא תר"צ): "אין לנו אלא דברי הרב מבעלז" ואכמ"ל.

ח. ברכת גדולי ישראל

ובודאי כל השומע בקול גדולי ישראל יתברך ממרום, כמו שכתבו גדולי ישראל:

קול קורא תשט"ו: עורו והתעוררו להגביר את כחה והשפעתה של יהדות התורה ובזכות זה נזכה מהרה להרמת קרן התורה והיהדות ולביאת משיח צדקנו.

אלול תשי"ט: ונכתב ונחתם לאלתר לחיים טובים ארוכים ושפע ברכה והצלחה לשנה טובה שנת גאולה וישועה ונחמה ובא לציון גואל ברנה אמן.

תשכ"א: והבוחר בתורה יברככם בכל מילי דמיטב ותזכו לראות ברוב טוב ובקיום דבר ה' "ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים" ובביאת משיח צדקנו בב"א.

גדולי חו"ל תשכ"א: ויתברכו כל המסייעים לכבוד שמים ולכבוד התורה ולחזוק הדת בכל טוב ונזכה לראות בהרמת קרן התורה וקרן ישראל.

אלול תשכ"ה: והבוחר בתורה ינחילכם ברכה עד בלי די מטל השמים ומשמני הארץ ובמהרה תחזינה עינינו בשוב ה' את שכינתו לציון וסדר העבודה לירושלים, ויקויים בנו "ועמך כולם צדיקים לעולם ירשו ארץ נצר מטעי מעשי ידי להתפאר" בב"א ותכתבו ותחתמו בספרן של צדיקים לאלתר לחיים.

תש"ל: זכות העמידה בפרץ למען קיום התורה וכבוד נושאי דגלה תעמוד לנו לקבל בקרוב ממש את פני מלך המשיח ועינינו תחזינה בבנין המקדש על מכונו בב"א.

כסלו תשל"ד: והבוחר בתורה ובישראל עמו יראנו נסים ונפלאות כאשר עשה לאבותינו בימים ההם בזמן הזה חשוף זרוע קדשך וקרב קץ הישועה ועינינו תחזינה במהרה בשוב ה' את שכינתו לציון ובהעלות את הנרות בבית בחירתנו.

תשמ"ד: והבוחר בתורה ובישראל עמו יברכם בברכה שלמה ובמהרה בימינו תיגלה ותראה מלכותו יתברך עלינו והיתה לה' המלוכה.

תשנ"ב: אנו תפילה ותקווה להשי"ת כי כל השומעים

13. ואף הפוסקים שלא חייבו את הבחירות מ"מ לא אסרוהו ודו"ק. ועיין לקמן שער ב' פ"ב דעת קדשו של מרן הגר"ש וואזנער זצוק"ל

היעלה על הדעת אשר גדולי ישראל - גדולים ככל שיהיו - יבינו בדרכי ופעולות מלחמות ה' יותר מגדולי ישראל היושבים באותו מקום ומבינים ורואים בעיניהם את כל הענין?

גדול זה של הרמת קרן התורה בהצביעים על רשימת אגודת ישראל יזכו לרב טוב ולישועת ה' בקרוב. כברכת מוקירכם בלב ונפש.

מרן הגר"א קוטלר זצוק"ל: יתברכו כולם בברכת 'אשר יקים את דברי התורה הזאת' ונזכה לראות בגאולה השלימה במהרה, מכבדכם מברככם בכל טוב.



לדברינו יתברכו בבני חיי ומזוני ובכל הברכות ממקור הברכות... ויהי נועם ה' עלינו ומעשי ידינו יוכון ותגלה ותראה מלכותו עלינו בזמן קרוב ונזכה לגאולה שלימה בב"א.

תשנ"ו: הננו תפילה להשי"ת, כי המצייתים לנו, הפועלים ומצביעים אך ורק למען רשימת יהדות התורה - אגודת ישראל דגל התורה - ג' לכנסת, יתברכו בבני חיי ומזוני ובכל הברכות ממקור הברכות, וחפץ ה' בידינו להצליח ולהגדיל תורה ולהאדירה וכלל ישראל יושע בתשועת עולמים.

תשנ"ט: הננו תפילה להשי"ת, כי הפועלים והמצביעים למען רשימת יהדות התורה המאוחדת והשבת אגודת ישראל דגל התורה שסימנה ג' לכנסת, יתברכו בבני חיי ומזוני ובברכת השבת כי היא מקור הברכה, וחפץ ה' בידינו להצליח ולהגדיל תורה ולהאדירה וכלל ישראל יושע בתשועת עולמים.

תשס"ו: הננו תפילה להשי"ת, כי הפועלים ומצביעים למען רשימת יהדות התורה והשבת - ג' הנאמנה לה' ולתורתו... יתברכו בבני חיי ומזוני ובכל הברכות ממקור הברכות, וכל המצביעים 'יהדות התורה והשבת' אגודת ישראל דגל התורה, שסימנה: ג' - יתברכו בכל הברכות האמורות בתורה.

תשע"ג: הננו תפילה להשי"ת, כי הפועלים והמצביעים למען רשימת יהדות התורה המאוחדת והשבת אגודת ישראל דגל התורה שסימנה ג' לכנסת, יתברכו בבני חיי ומזוני ובכל הברכות ממקור הברכות, וחפץ ה' בידינו להצליח ולהגדיל תורה ולהאדירה וכלל ישראל יושע בתשועת עולמים.

כ"ק מרן האדמו"ר מקאפיטשניץ זצוק"ל: ובזכות ענין

כמה וכמה גדולים וקדושים אשר לא נמנו עם שורות 'אגודת ישראל' או כל מפלגה כלשהי ולא נהנו מהבחירות כי הוא זה, קדשו וחייבו את הבחירות

בו יבואר מדוע אין לומר בכגון דא 'שב ואל תעשה עדיף'

הרבנים הגאונים הקדושים הנ"ל פוסקים שחובה לאכול מרור זה כדין מצוות ליל הסדר ואין בו שום חשש איסור, האם היה מאן דהו מתלבט בדבר וחושש לדעת יחיד להחמיר ולבטל ממנו מצוות מרור לביל פסח, כשגדולי הפוסקים יוצאים נגדו בחיוב גמור, גם מבלי להשיב על דברי הספר שכתב לאיסור. והוא הדין והוא הטעם לעניינינו.

וביותר חומר, נתאר לעצמינו אילו אירע חלילה שאדם מישראל ידור כל ימיו על אי בודד או יבלה מה'בר מצוה' בבית האסורים חלילה, ושם יהיה מצוי לו להניח רק סוג אחד של תפילין שעליו יהיה הנידון הנ"ל – שרוב ככל גדולי ישראל שרי התורה והחסידות מורי הוראה מובהקים ופוסקים אדירים אשר כל בית ישראל נשען אליהם בכל השאלות החמורות ביותר – מורים להניח, וגדול אחד יכריז שהוא איסור חמור הכרוך בחמורות שבחמורות ח"ו, האם יהיו אחד לשווי נפשיה כדין 'קרקפתא דלא מנח תפילין' לשיטת רוב ככל הגדולים?

הלא כאן הדבר חמור שבעתיים, שהלא רוב ככל גדולי וצדיקי הדורות מאז ועד הלום קוראים בקריאה חמורה לבוא לעזרת ה' בגיבורים, וכורכים את איסור ההשתמטות בעון חילול השם החמור והנורא אשר אין לה כפרה בעוה"ז ובאיסור סיוע לעוקרי הדת והתחברות לרשעים.

והרי זה גרוע הרבה יותר ויותר מביטול עשה דהנחת תפילין, ואין לא יראך לבך מעבור על איסורים חמורים כאלו בשאט נפש!!!

ב. כללי הפסק

ענין 'שב ואל תעשה' הוא טוב רק כשאין הכרעה ברורה ואינו יודע מה לעשות אם כדברי מר הרי הוא מבטל דברי מר ואם כדברי מר הרי הוא עוקר דברי מר, לכן 'שב ואל תעשה עדיף' שלא יעקור דברי אחד בידים. משא"כ כאן הרי ההכרעה ברורה ביותר מכמה טעמים:

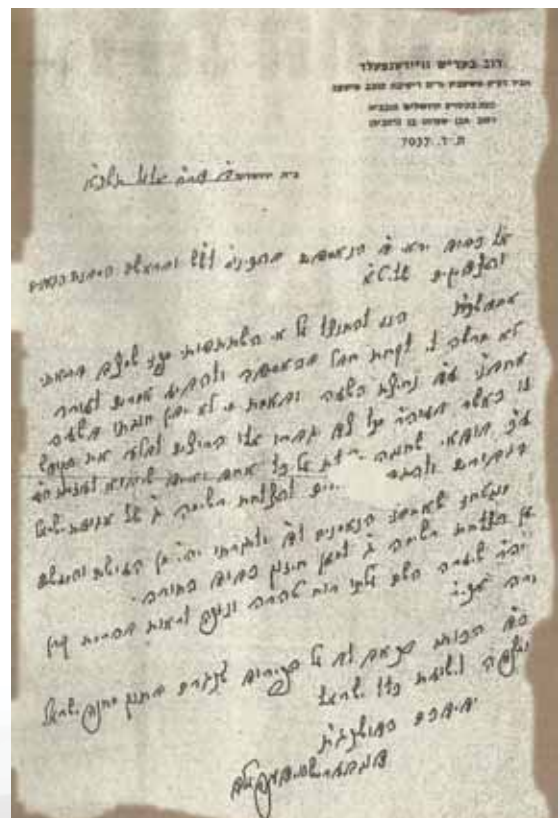
1. אחרי רבים להטות. (עין לעיל פ"ב ס"ג וס"ה) ובדבר זה אין

הדבר פשוט הוא שלא שייך כאן ענין של שב ואל תעשה מכמה טעמים:

א. אין כאן צד להקל ולהחמיר.

זה שייך רק באופן שיש צד להקל ויש צד להחמיר ומסתפק מה הדין, אז בשב ואל תעשה מחמיר על עצמו. אולם באופן ששני הצדדים להחמיר צריך לפסוק הדין לכאן או לכאן, וכמאמר המשנה (אבות א, ו) עשה לך רב והסתלק מן הספק. (עין רע"ב שם).

נתאר לעצמינו אילו אירע שבתקופה שלפני חג הפסח היה נוצר מחסור בירקות שיוצאים בהם ידי חובת מרור לביל הסדר והיה מצוי ירקות כאלו רק במקום מסוים, והיה יוצא אחד מגדולי ישראל – גדול ככל שיהיה – ומכריז שאכילת המרור הזה איסור חמור הוא ושקול כע"ז ג"ע ושפ"ד ח"ו, ואף היה כותב ספר שלם להוכיח שהאמת כדבריו, ומנגד היה



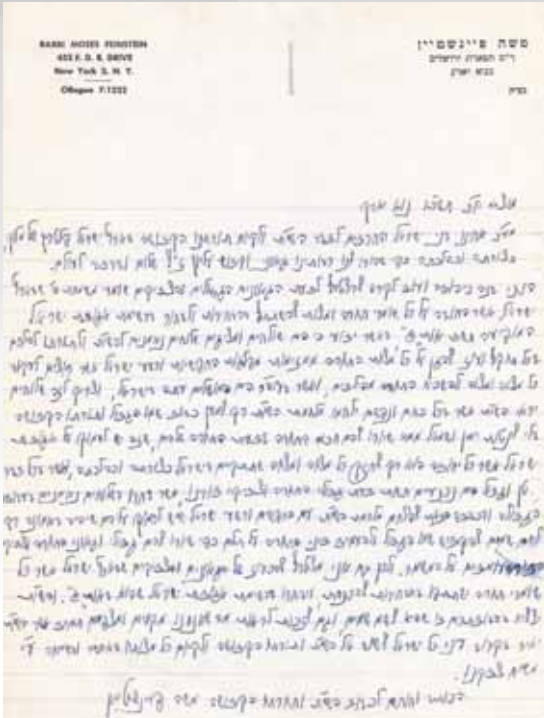
מכתב מרן הגאון מטשעביץ צוק"ל למען הבחירות תשכ"א

לומר שהיחיד היה כ"כ גדול ורשכבה"ג ומרא דארעא וכו', שהרי מי לנו גדול יותר מרבינו הקדוש אשר הלכה כמותו בכל מקום, ומ"מ אמרו חז"ל (כתובות כא, א ועוד) הלכה כרבי מחבירו ולא מחביריו, וגם על רבי עקיבא - שנכנס לפרדס בשלום ויצא בשלום (חגיגה יד, ב) - משמע כן (עיין עירובין מו, ב).

מי שבכל השאלות - חמורות וחמורות מאד - פוסק כמרנן הגאונים הפוסקים האדירים: גאב"ד טשעבין הגרא"ח נאה הגר"מ פיינשטיין הגרש"ז אויערבאך הגרי"ש אלישיב זצוק"ל - אשר משמיה קזכו להו שיפסקו הלכה כמותם בכל דין ודין - ורק כאן אינו סומך עליהם הרי הוא לחוכא ואיטלולא

2. ישנו להקב"ה בכל דור מי אשר הוא פוסק הלכות, והלכה כמותו בכל מקום, ודבר זה הוא זכיה מיוחדת וכמו שאמרו חז"ל (עירובין יג, ב) "מפני מה זכו בית הלל לקבוע הלכה כמותן וכו'", כי יכול להיות גדול מאד כמו ר' מאיר שלא היה בדורו כמותו, ומ"מ אין הלכה כמותו (עירובין יג, ב), או קדוש אלקי כרשב"י וקו"ל ר' יהודה ור' שמעון הלכה כר' יהודה (שם מז, א). וכמו שכתב נכדו של מרנא ה'חתם סופר' הק' בשמו בספר חוט המשולש (במהדורה החדשה עמ' קז) ז"ל: ופעם שאלו אבא מאה"ג זצ"ל (- ה'כתב סופר' שאל את אביו ה'חתם סופר') אבי, האין אתה מרהיב בנפשך עוז להורות חצים למרחוק ולהשיב לשואלים דבר ה' מיד בבוא השאלה לידך אפילו בחמורות, ולא תתיירא שבחיפזון תחטיא המטרה. והשיב לו, ידעתי בני ידעתי כי לא דבר קטן הוא, ושמעתתא בעי צלותא, אבל דע בני, בכל דור ודור העמיד ה' איש על העדה אשר יצא לפניו, להאיר להם הדרך להשיב על שאלותיהם ולהתיר ספיקות שלהם, ויען כי רובם ככולם שואלים דבר ה' מפי, נראה בעליל כי מן השמים מסכימים על זה, וב"ה למדתי ככל הצורך, וכוונתי בלתי לה' לבדו ולא זולת, על כן אינני חושד לקב"ה שיכשילני ח"ו, ובוודאי יסכים להוראתי, ואם הראיה לפעמים אינו אמת מ"מ הדין אמת הוא, עכ"ל. ובדאי מי שבכל השאלות - חמורות וחמורות מאד - פוסק כמרנן

1. ועכ"פ כמעט בכל דין.



מכתב מרן פוסק הדור הגר"מ פיינשטיין זצוק"ל למען הבחירות

הגאונים הפוסקים האדירים: גאב"ד טשעבין הגרא"ח נאה הגר"מ פיינשטיין הגרש"ז אויערבאך הגרי"ש אלישיב זצוק"ל - אשר משמיה קזכו להו שיפסקו הלכה כמותם בכל דין ודין - ורק כאן אינו סומך עליהם הרי הוא לחוכא ואיטלולא.

3. על בני ארץ ישראל לנהוג כגדולי ארץ ישראל. עיין לעיל פ"ב סוף ס"ד.

4. מי שנוהג כרוב ככל גדולי ישראל בכל העניינים אשר שם בודאי שיש לומר שיש צד להקל ולהחמיר, כמו נטילת נטילת תקציבים וכדומה והליכה לכותל המערבי - אשר

מי שנוהג כרוב ככל גדולי ישראל בכל העניינים אשר שם בודאי שיש לומר שיש צד להקל ולהחמיר, כמו נטילת תקציבים וכדומה והליכה לכותל המערבי - אשר שום גדול בישראל לא הורה לעשותם - רק סומך עצמו להקל כרוב גדולי ישראל, בודאי חייב לילך לשיטתם אף במה שהחמירו

המבחן על מעשה אם הוא מצוה או עבירה חלילה תהיה ע"י בדיקה מה הם תוצאותיו, אם אח"כ עושה מצוות ומעש"ט הרי בודאי שהיו מצוה שהרי שנינו (אבות ד, ב) מצוה גוררת מצוה וכו', וכן להיפך

שב ואל תעשה, כי אין חשים לדעה הנדחית בשום פעם אף בהלכות שהם בגדר 'הרג ואל יעבור', כגון בהלכות טהרה שהם בגדר 'הרג ואל יעבור' וישנם בזה כמה דעות בראשונים שנדחו מההלכה ולא שמענו ולא ראינו שיחושו לדבריהם ונימא 'שב ואל תעשה עדיף' שלא לשאת אשה עד שילכו כדברי המחמירים... אלא "בית שמאי במקום בית הלל אינה משנה" (ברכות לו, ב), ואם נפסקה הלכה בבי"ד של מטה - אפילו להקל - פוסקים כך בבי"ד של מעלה, [כמו שכתב הבני יששכר (תשרי מאמר ד' אות לט): ...ואלא נודע לי מקומו איה,

אל צבור התימנים בארץ, ה' עליהם יחיו!

ידוע לכם שיום חדין, יום הבחירות ממשמש ובא. יום שבו יקבעו היהודים החרדים לדבר ה' את נאמנותם לתנו"ק, ודווקא בחודש הרחמים ולקראת הימים הנוראים. אחים יקרים! כל המפלגות יוצאות כעת לכל מחנותינו בטרון טרף, לשלול שלל ולכבוז בז, מי בחזונו בית ומי באסיפות, בהכנסות שווא, בפיתויים ובחלקות לשון. היום מבטיחים לנו הרים ונבעות ולמחר יאמרו לנו אינו ספירם ולא ידעתים. היום כל המפלגות טראים לנו אהבה, מהללים אותנו ומשבחים אותנו ודורשים בשלטון בשוקים וברחובות, זה אומר אתה יהודי דתי זה אומר אתה צדיק וחסד, ואנחנו המימים ונחנים להם את כוחותינו, לנכוד בתורתנו ולתמוך שבת קודש בכל נאות, או לזמים הניעו. אנחנו כבר לא עליים תחשים ולא עתה כאנו, שאנו זקוקים לנחור ונכר צנו מים על ראשינו והובנו נכר אותנו, משל קרבי אומר: עולם אהרן אפול מין עולם אל ואחרי"ך שקר ההפסדות והפסד התפסות.

נחבנונו שעה אתה על כבוד שמים וכבוד העדה ונראה כי רק נציגי אגודת ישראל בכנסת נלחמים הן נגד גיוס בנות. הלול השבת. נחוחי מחים וחועבת גידול חזיר המיטש את טלפיו. וכל מלתחמתם אינה אלא לשים שמים. אשר פירותיהם הטובים אנו רואים בתוך דהם תלמודי תורה לבנים ו-בית יעקב-לבנות. וממשיכי השושלת בשיטות הקדושות.

רבותי! שמחים אנו להודיע לנכור שלנו שבעזרת ה'ית וזכו להצלחה ולבשורת טובה אשר ה' יעקב מורחזי הנודע בשערי בתי'עם בכל אתר ואתר אשר אחרי מאמצי רבים והפצרות מרובות שהפגינו בו הסכים להיות נציגנו בכנסת, מקומו המתאים והבטוח במקום החמישי בשיטת ירדות התורה אגודתי ישראל ודתיים בלתי מפלגתיים. אות ג'. רק איש כמו הרב מורי יחזקיאל חרדי, בן תורה מסוגל להביע את דעותיה של העדה התימנית, והוא יעשה זאת בעזרת הכבוד ובנאון, והוא תאיש שיוכיח בכזו, לעדה שלנו כשישמיע את דבריו מעל במת הכנסת.

ובקצרה הוא ירחיף לנו לאור עינים נשבור על זכויותינו ביחד העדות ובקציר לעמוד על משמרת הקיום של תנו"ק.

לכן רבותי. הריטו יד לעזרת עצמכם ולא תפנו אל רהבים ושטי כזב, חזקו ואמצו בעד רשימתנו ג' וסמך גדול ה' וכו'ולל מאד וכו'. והוא יתברר! יסייענו ויחזירונו בתשובה שלמה לפניו ויהיו לגאלינו גאולת עולם בנשמות וברוחניות במהרה בימינו אבי"ר.

הרב אשואל צדוק	הרב שמואל נגר	הרב שלמה עזני
הרב זכריה חסן	הרב משה אריה	הרב שמואל עמרני
הרב משה כופטי	הרב וויי טלס	הרב שלמה עזני חרוי
הרב יוסף דוד גמיל	הרב שמואל בן נתן	הרב שלמה מלנאחי
הרב יפת שלמה	הרב שמואל שטוס	הרב שלמה מנחם
הרב מדר שלמה	הרב צדוק נגר	הרב תום אברהם

קול קורא מגדולי רבני ציבור התימנים למען הבחירות

שום גדול בישראל לא הורה לעשותם - רק סומך עצמו להקל כרוב גדולי ישראל, בודאי חייב לילך לשיטתם אף במה שהחמירו. ואם לאו הרי עליו אמרו חז"ל (עירובין י, ב): עושה מקולי בית שמאי ומקולי בית הלל רשע...

5. לו יהי אלא הלכה רופפת, הלא כלל הוא בידינו שכל הלכה שהיא רופפת בידך פוק חזי מה עמא דבר ונהוג (של"ה - כללי התלמוד (כ) כלל הלכה אות תעא והוא מירושלמי פאה פ"ז ה"ה). וק"ו בזה שאין הלכה רופפת (לשון ש"ת נודע ביהודה מהדורא קמא אבן העזר סימן ג) כנ"ל, ומה לעשות שבה כבר נהוג עלמא כתלתא סבי ה"ה מרנן רבותה"ק הרה"ק מבעלז הגה"ק ה'חזון איש' והגה"ק מטשעבינ זיעוועכ"א, שעליהם סמכו כמעט כל בית ישראל מכל החדרים ממקהלות החסידים - חסידי גליציה ופולין, ליטא ורוסיה, רומניה והונגריה, ואין חילוק בזה בין חסידי סקוירא לחסידי ברסלב ובין חסידי צאנז לחסידי סאדיגורא או בין חסידי גור לחסידי אלכסנדר, אלא כולם כאחד קיבלו עליהם את ההכרעה הברורה להחמיר ולצאת ולהצביע, - והמתנגדים - ואין חילוק בזה בין פרושי ירושלים לתלמידי הישיבות ובין בעלי המוסר לבעלי התרסין או בין הנובהדוקער'ס לקלמר'ס או בין תלמידי חברון לתלמידי פוניבז', - האשכנזים - בין מרן הגה"ק בעל ה'דעת סופר' מפרעשבורג וראש ישיבתו מרן הגאון ר' יוסף נפתלי שטרן זצוק"ל ובין גדולי גליציה כמרנן הגאונים האדירים רבי חיים קרייזווירט ורבי פנחס הירשפרונג זצוק"ל, - והספרדים - ושוו בזה גדולי המקובלים כמרנן הגאון"ק רבי ישראל אבוחצירא ה'באבא סאלי' ורבי יצחק כדורי זצוק"ל וגדולי תורת הנגלה כמרנן הגאונים רבי עזרה עטיה ורבי עובדיה יוסף זצוק"ל - והם בעצם כל בית ישראל לבד מחדר אחד אשר קיבלו על עצמם לנהוג כמו הבד"צ ד'העדה החרדית' ועליהם לנהוג לפיהם בכל פסק ופסק ואכמ"ל. ועיין לקמן באריכות בדיון זה.

וכשההכרעה ברורה ועושה כדעה שנדחת עליו אמרו חז"ל (ברכות יא, א): עשה כדברי בית שמאי חייב מיתה [רח"ל] ועיין תוס' שם ד"ה תני רב יחזקאל שהוא גם אם מחמיר כדברי בית שמאי. (ועיין בצ"ח שם על התוס' שהכוונה שמתכוון לחוש לדברי בית שמאי).

ואין לומר שכיון שלדעה האוסרת היא עבירה חמורה ביותר והיא ב'הרג ואל יעבור' אולי יש לחוש לדבריו לענין

ונטילת חלק במוסדות השלטון הם אשר היו לסיוע להתפתחות הזו כאשר הארכנו לקמן שער ג' פ"ג, ואכמ"ל.

ובודאי אם היה זה חטא חמור כזה אשר אין בכל התורה חטא חמור כזה היינו רואים ח"ו איך שכל כלל ישראל יורד לגמרי מדרך התורה, שהרי איך יתכן שעושים פעם בכמה שנים חטא חמור כזה ואינו גורר אחריו שום חטא, הרי צריך לגרור אחריו לפחות עוד חטא אחד מהג' חמורות ולפחות עוד פעם אחת אחר הבחירות ואחריו עוד ועוד עד אשר נהיה כולנו (חלילה) עובדי ע"ז גמורים ומגלי עריות ושופכי דמים ומחללי שבתות³ וכו', והיכן כל אלו?? אלא על כרחך שהוא מצוה חביבה וחוב קדוש שגורר את שלומי אמוני ישראל לעוד מצוות ומעש"ט צדקה וחסד תורה ויראת שמים כאשר עינינו תחזינה מישרים⁵.

ובודאי שאותם חוגים ההולכים בכל דבר בדרכי רבותיהם שהורום להימנע מהבחירות מקיימים בזה מצות לשמוע דברי חכמיהם, וזה פשוט מאד ואינו צריך לנו.

ד. אין כאן כלל 'שב ואל תעשה'

הנה לפי כללי ה'דמוקרטיה' שנתבאר לעיל פ"א ס"ג, הרי שבמדינה 'דמוקרטית' אין כלל מושג כזה של 'שב ואל תעשה', כי השלטון שייך לעם והעם צריך להביע דעתו איך להנהיגו, ואם פרט אחד אינו מביע דעתו בנושא מסוים, הרי שאינו יכול לטעון שהחלטה שהוחלטה בו אינה מחייבתו, כי אם לא הביע דעתו הרי נחשב דעתו כדעת הרוב. וא"כ אם יחפוץ מאן דהוא שלא להשתתף כלל בבחירות במדינתם, הרי יכול לעשות כן רק אם יבטל אזרחותו לגמרי, שאל"כ הרי הוא בוחר שלא ברצונו.

ה. כבר פשט המנהג

אם כבר נתפשט המנהג - אפי' להקל - בהלכה מסויימת אין לשנות מן המנהג אפי' להחמיר כדלקמן, ומכ"ש כאן שאין צד להקל אלא שניהם להחמיר.

הלא ידוע מה שאמר מרן הגרי"ז מבריסק זצוק"ל (חובא ב'לב ישראל' להגר"י גרוסמן זצ"ל פרשת בהעלותך) שלכלל ישראל יש 'חוש ריח' והחיבורים והמחברים שנתקבלו אצל תפוצות ישראל המה קדושים וטהורים מפני כך. וה"ה למנהגי ישראל הרי אם נתקבל כן אצל שלומי אמוני ישראל הרי ודאי שא"א לומר על כלל ישראל שהולכים כולם אחר ההבל.

וסוגיות הש"ס לא נודעו במסילות הללו, אבל כיון שפסק כן רב מובהק בדורו³ בבית דין של מטה, פוסקין כן להלכה בבית דין של מעלה⁴ ובודאי גם להיפך שרצון הבורא היה שתפסק כך ההלכה בין גדולי ישראל. וכ"ש כאן שאין בזה צד המחמיר ומיקל אלא שניהם להחמיר.

ואתה הקורא היקר הגע בעצמך, כשתעלה לבי"ד של מעלה וישאלוך מה עשית בענין הבחירות, הלא אפי' אם כחששתך ששם פוסקים לאיסור, הרי תענה ותאמר שנהגת כפי אשר נפסק בשו"ע, לילך אחר רוב מנין ובנין חכמי ישראל ועוד כנ"ל, וכי אפשר שיענישו אדם על שנהג כשו"ע? אך אם שם פוסקים לחיוב ואתה השתמטת, מה תענה אז? הלא בוש וכלימה תכסה פניך!

ג. מצוה גוררת מצוה וכו'

ידוע מה שאמרו צדיקים (ראה שיח שרפי קודש ערך רב אות עב בשם הרה"ק הרי"מ מגור זיעו"עכ"א ובדברי יחזקאל פרשת שמות ד"ה ותאמרן ועוד) שהמבחן על מעשה אם הוא מצוה או עבירה חלילה תהיה

אם יחפוץ מאן דהוא שלא להשתתף כלל בבחירות במדינתם, הרי יכול לעשות כן רק אם יבטל אזרחותו לגמרי, שאל"כ הרי הוא בוחר שלא ברצונו

ע"י בדיקה מה הם תוצאותיו, אם אח"כ עושה מצוות ומעש"ט הרי בודאי שהיו מצוה שהרי שנינו (אבות ד, ב) מצוה גוררת מצוה וכו', וכן להיפך.

והנה ראה ראינו כמה וכמה צדיקים גדולים וקדושים שהעניקו חמה בקומתם אשר הלכו ברוב זריזות דקדושה להשתתף בבחירות, ולא רק שלא ירדו מקדושתם וצדקתם אלא אדרבה עלו ונתעלו יותר ויותר, וכן כלל ישראל רבבות אלפי שלומי אמוני ישראל כבר למעלה משבעים שנה, ויותר מעשרים פעמים שכבר הולכים לבחירות ולא ראינו ולא שמענו שירדו ח"ו ממדרגתם, ואדרבה הלא מאז התפתחו מוסדות התורה והיראה כמה וכמה מונים ובפרט אצל אחינו הספרדים כידוע לכל. ולא עוד אלא שעצם ההליכה לבחירות

3. ומי לנו יותר 'רב מובהק בדורו' ממרן הגה"ק מטשעבין זצוק"ל בדורו, ומרן הגר"מ פיינשטיין זצוק"ל בדורו, ומרן הגר"ש אלישיב זצוק"ל בדורו. וגם בדורינו ב"ה לא אלמן ישראל ולא חסרים אצלינו 'רבנים מובהקים בדורינו' אשר פוסקים כך.

4. הכוונה כמובן לחסאים אלו אשר ברור לכל שהם חמורים מאד, ולא חסאים אשר רק לשיטתם של אלו האוסרים את הבחירות הם בכלל חסאים.

5. ואולי זו הסיבה אשר אותם בלבלרים שונים ומשונים מוצאים כל יום היכן 'נשתמדו' חלילה כל כלל ישראל, ולפי 'שיטתם' הרי כבר לפני שבעים שנה ירדנו לגמרי מהדרך ומה עכשיו?

וכן מצינו אצל רבותינו הפוסקים הראשונים והאחרונים אשר נתאמצו ליישב מנהגי ישראל אפי' כאשר לא ידעו מקורם, ובודאי ובודאי כאשר הלכו כולם אחר דעה אחת אשר היא היא אשר נתקבלה אצל הכלל, ואמרו שלא ניתן ליאמר חלילה אשר כולם טועים ח"ו, ונצטט אחדים מלשונות רבותינו:

לישראל אם אינם נביאים בני נביאים הם (פסחים סו א), ומנהגם לשל ישראל תורה היא (ברכי יוסף יורה דעה סימן רעג). וזה כלל גדול ששהיה מוסד בידינו אם הלכה רופפת בידך פוק חזי מה עמא דבר, כי פשוט הוא אשר באהבת ה' את עמו ישראל וייסיר מכשול מדרכיהם ולא יטו כל העולם אחר היחיד אילו סבברתו דחוויה (שו"ת הלכות קטנות חלק א סימן טו). ומ"מ הנח להם

וסוף דבר פוק חזי מה עמא דבר (כתוב שמ לראב"ד כתובות ב). ומנהגן של ישראל תורה היא ובכל כי הני פוק חזי מה עמא דבר (חידושי הרשב"א ראש השנה לב, ב). ומאחר שמצינו הדברים מבולבלים ושאין האיסור ברור ומחוויר בדינו כל כך, כל שהלכה רופפות פוק חזי מה עמא דבר (ברכות מה, א) ומנהגם של אבות תורה היא ועליו אין להוסיף (ספר מגן אבות למאירי ענין יב). אלא **שהמנהג מכריע**, ואמרו בירושלמי (פאה פ"ז ה"ה) כל הלכה שהיא רופפת בידך פוק חזי מה עמא דבר בשוקא ונהוג כותיהו (חידושי הריטב"א מסכת פסחים ז, ב). אמרתי **חלילה שכולם עבדו דלא כהלכתא** דאם לאו נביאים הם בני נביאים הם (שו"ת מהר"ם פדואה סימן לא). ומה לי להאריך פוק חזי מה עמא דבר (שו"ת הרמ"א סימן קכה) במ"ש הנח להם לישראל כו' אין פירושו שר"ל דמוטב שיהיו שוגגין אלא ר"ל אם אינן נביאים הם בני נביאים ומנהג אבותיהם בדיהם, וכגון דא אמרינן בכל מקום שהלכה רופפת בידך צא וראה איך הצבור נוהג פוק חזי מה עמא דבר (שו"ת ב"ח החדשות סימן לד). אין להרהר אחר המנהג כי גדול כחו שהרי מהרר"י קולון שרש ט' כתב ואין לנו לשנות המנהגות שנהגו אבותינו הקדמונים חסידים ואנשי מעשה, ועל כיוצא בזה אמרו הנח להם לישראל אם אינם נביאים בני נביאים הם, ועוד הוכיח שם **שאפי' מנהג שהוא נגד התורה אין דוחין אותו** כמו שמעשים בכל יום ... יע"ש, ועוד הביא ראיה בשרש נ"ד ואמר הרי **דאפי' יבא אליהו ז"ל אין שומעין לשנות המנהג שנהגו העם מפורסם** כו' עד שכתב ואיך יתכן מנהג קבוע תדיר כזה שיפול הטעות לעשות נגד **כל חכמי הדור** (שו"ת מהרשד"ם חלק יורה דעה סימן קצג). הנח להם לישראל אם אינם נביאים בני נביאים הם **מלתא דדשו בה רבים** אם יבא אליהו ויאמר לא כן היא אין שומעין לו. וכל שכן **דכשיש להם על מה שיסמוכו** (שו"ת מהר"ף סימן לט). אמרינן הנח להם לישראל אם אינן נביאים בני נביאים הם **כ"ש בדבר חמור** (שו"ת שאילת יעבץ חלק א סימן קלג). וזוהי שאמרו הנח להם



**ומאחר שמצינו הדברים מבולבלים
ושאין האיסור ברור ומחזור בידינו כל
כך, כל שהלכה רופפות פוק חזי מה
עמא דבר (ברכות מה, א) ומנהגם של אבות
תורה היא ועליו אין להוסיף**

איך ניתן לחיות כאן במדינה של פורקי עול שכל חפצם לעקור תורה מישראל, בלי להשתדל להצלת הדת. הרי אם לא יתן קולו למען רשימת החרדים יחלש כח הנציגות החרדית וח"ו לא יוכלו לעמוד בפרץ בפני הקמים עליהם

לישראל אם אינם נביאים בני נביאים הם וכל דבר שב"ד של מטה מוסרים נפשם עליו, הקדוש ברוך הוא מאיר עיניהם (שו"ת חתם סופר חלק ב' (יורה דעה) סימן שלב). ויען וביען כי קשה מאוד לשבור מנהג ישראל אפילו להקיל וראה כמה הטריח הרא"ש ליישב מנהג קולא בעשיית פרוזבל בזה"ד ועיי' טור חו"מ סי' סז, והשנה הזאת היא שנת שמיטה ואני נוהג לעצמי לעשות פרוזבל ערב ר"ה ברצות ה' וכן ראיתי רבותי נוחי נפש נוהגים ומ"מ לא רפרף א' על מנהג, וכן כמה טרחו ליישב מנהג היתר בחדש לפני עומר והכל ליישב המנהג ... וכן מילי טובא אין להמר לחדש איסור ומכ"ש היתר כי מנהג ישראל תורה היא, והכלל החדש אסור מן התורה בכל מקום והישן ומיושן משובח ממנו (שו"ת חתם סופר חלק ב' (יורה דעה) סימן יט). ומנהג עיקר, הרי אפילו אם יש מחלוקת כבר נתפשט המנהג (שו"ת תנא דבי אליהו סימן ג) ולזה נראה דבמקום שנהגו להקל אין לנו להחמיר ולאסור אחרי שרוב הראשונים חולקים עליו, וכבר אמרו בירושלמי (יבמות פ"ז ה"ג) אם הלכה זו רופפת בידיך פוק חזי מה עמא דבר ומכל שכן בזה שרוב הראשונים סבירא להו כן (שו"ת זכר יצחק חלק א סימן לה).

[הארכנו בכל זה להוציא מלבם של שוטים אשר בכל מערכת בחירות מפיצים תעמולות ארסיות נגד כלל עמך ישראל וראשיהם צדיקים גאונים וקדושים וטהורים שהמה חלילה עוברים על כריתות ומיתות בי"ד ונחשבים רח"ל כמינים אפיקורסים וזדים, והנך רואה מכל זה כמה נתאמצו רבותינו הקדושים בכל הדורות שלא לומר על כלל ישראל שטועים הם אפילו בטעות קלה מאד, וכ"ש לומר על רוב שלומי אמוני ישראל וגדולי ישראל דברים אלה אשר לא כדת.]

הנה ראה ראית כמה היה חמור אצל כל הפוסקים מנהג שנתקבל אצל רוב בני ישראל ואשר פסקו כן רוב הפוסקים, וכמה היה חמור אצלם לסור מן המנהג, וכ"ש כאן אשר

כמעט כל גדולי גאוני צדיקי קדושי ופוסקי הדורות לא רק אשר פסקו בכח תורתם וקדושתם שחוב קדוש להשתתף בבחירות, אלא אף אסרו באיסור חמור ההשתמטות, בודאי ובודאי שאין לסור בזה מפסק הרוב ומנהג ישראל.

ו. בגנות הבונים במה לעצמם לנקוט בשב ואל תעשה נגד עקירת הדת

לבד מאשר הנהגה זו של שב ואל תעשה מנוגדת לדעת תורה, מנוגדת היא לכל הגיון, שהרי איך ניתן לחיות כאן במדינה של פורקי עול שכל חפצם לעקור תורה מישראל, בלי להשתדל להצלת הדת. הרי אם לא יתן קולו למען רשימת החרדים יחלש כח הנציגות החרדית וח"ו לא יוכלו לעמוד בפרץ בפני הקמים עליהם. וא"כ איך יוכלו לנהל חיי תורה בארה"ק. גם מנוגדת היא למסורת ישראל בדורות האחרונים שנהגו מזה כמאה וחמשים שנים ויותר, לשלוח צירים אל בית המחוקקים לפעול שתדלנות למען הצלת הדת ולמען טובת היהדות הנאמנה (עין באריכות לקמן שער ג' פ"א). הנהגה זו דרך חדשה היא לא שערום אבותינו לישב בחיבוק ידים אל מול עוקרי הדת בטענת הבל של שב ואל תעשה, שתחת הכסות של טענה נכזבה זו מפקירים את חיי התורה והדת ומשחקים לידי הפוקרים שזה אכן רצונם שיתמעט כח שומרי הדת ב'כנסת' ויוכלו להפיק זממם לעקור תורה מישראל ח"ו.

ולא עוד אלא שישנם כאלו אשר חושבים את עצמם לצדיקים ו'פרומערים' בכך שנוקטים בשב ואל תעשה. אין זאת אלא גלות הדעת הנוראה שאנו שרויים בה. שכן בדורות קודמים מי שרצה להחזיק עצמו לירא אלוקים ועובד ה' ידע שעבודה קשה נכונה לו בסור מרע ועשה טוב. אך בדורנו בהיות שקשה להיות עובד ה' בן עליה אמיתי, נוצר אצלם מצב שמי שחפץ להרגיש בעצמו שהנהו עובד וכן עליה נעשה 'פרומער' וחושש כביכול לדעת מיעוטא דמיעוטא שאסרו הבחירות, נוקט ב'שב ואל תעשה' ובזה מרגיש עצמו צדיק וקדוש וחושב שיצא ידי חובתו כלפי שמיא⁶.

אבל באמת לא כן הדבר. מי שנוהג כן הרי הוא קל שבקלים ועל פי דברי מהר"ם שיק (דלקמן פ"ד ס"ה) הרי שמסייע לעוקרי הדת ודינו כמוהם. וכי מי התיר לו לעשות תורה לעצמו לפסוק ולהכריע בדעתו העניה נגד דעת רוב ככל גדולי ישראל בחכמה ובמנין לקחת גורל הדור בידו לימנע מהצלת הדת.

מנין נלקחת החוצפה ועזות הפנים שיבוא אברך או בחור

6. ואם יתעקש מאן דהו לומר שמא ושמו חס ושלומו אולי באמת כנים הדברים שכל גדולי ישראל שהורו ללכת לבחירות נסתמאו עיניהם מלראות האמת מכח המינות והכפירה דמשכי, ורק אחד נשאר כאלוהו בהר הכרמל, שנשאר לבדו נגד ארבע מאות נביאי הבעל, שמסתמא היו נראים כצדיקים ונביאים והראה שהיה בכוחם להטעות את ישראל אחריהם.

אף אתה אמור לו כמו שאמר אליהו לבני ישראל, עד מתי אתם פוסחים על שני הסעיפים, אם ה' הוא אלקים וגו', ולעניינו, אם מאמין אתה בצדיקי אמת לך אחריהם בלי לחשוש למה שאחרים מנסים לבלבל את מוחך, ואם חושש אתה שמא חס ושלומו טועים הם מכח הכפירה והמינות ששולט בעולם, אזי ברח לך מהם

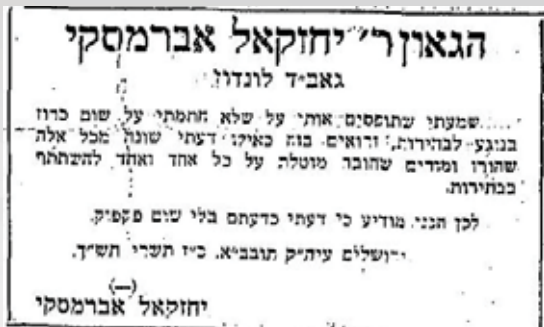
מנין נלקחת החוצפה ועזות הפנים שיבוא אברך או בחור בימינו ויפסוק לעצמו שאלה חמורה כל כך לנקוט ב'שב ואל תעשה' נגד הוראתם הברורה של רוב ככל גדולי ישראל

מרום כ"ק מרן אדמו"ר מוהר"א מבעלז זצוק"ל וכ"ק מרן אדמו"ר ר' ישראל מהוסיאטין זצוק"ל, או האם הוא מנין בהשקפה יותר ממרנן הגרי"ז מבריסק זצוק"ל ומרן גאב"ד פרעשבורג זצוק"ל, והאם 'פרומער' הוא מכ"ק מרן אדמו"ר ר' יוחנן מרחמסטריווקא זצוק"ל וכ"ק מרן אדמו"ר ר' משה מרדכי מלעלוב זצוק"ל או 'הערליכער' מכ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'ברכת אברהם' מסלונים זצוק"ל וכ"ק מרן אדמו"ר רבי משולם זושא מטשערנאביל זצוק"ל או האם יכול להבין בסוגיא יותר מרבותינו מרן הגאון בעל ה'קהילות יעקב' זצוק"ל ומרן הגאון ר' חיים שמואלביץ זצוק"ל, או האם מבין טובת הדור יותר מכ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'אביר יעקב'?



קריאת מרן בעל ה'ברכת אברהם' זצוק"ל למען הבחירות

מסדיגורא זצוק"ל וכ"ק מרן אדמו"ר בעל 'אמרי חיים' מוידניץ זצוק"ל, והאם חכם הוא מחימי דיהודאי ככ"ק מרן גאב"ד בולגריי זצוק"ל וכ"ק מרן אדמו"ר בעל 'מקור ברוך' מסערט וידניץ זצוק"ל ומרן גאב"ד פוניבז' זצוק"ל והאם נודע לו ספר מוסר שלא נודעו אליו מרנן רבי אליהו לופיאן זצוק"ל ורבי



בימינו ויפסוק לעצמו שאלה חמורה כל כך לנקוט ב'שב ואל תעשה' נגד הוראתם הברורה של רוב ככל גדולי ישראל.

ז. מי חכם להבין טוב יותר מהגדולים הצדיקים והפוסקים זיעוכ"א

פליאה דעת ממנו נשגבה לא נוכל לה להבין, וכי גילה פסוק חדש אשר לא היה ידוע למרנן הגאונים ר' איסר זלמן מלצר זצוק"ל ור' אהרן קוטלר זצוק"ל או תוספתא שנתעלמה משרי התורה כמרן גאב"ד טשעבין זצוק"ל וכ"ק מרן אדמו"ר בעל 'אש דת' מאודורוב זצוק"ל, או ברייתא שהיתה עלומה למרנן הגאונים האדירים רבי חיים קרייזווירט זצוק"ל ורבי עובדיה יוסף זצוק"ל, או האם נתגלה לו משמים מה שלא נתגלה להני תרי שרפי מעלה מלאכי

**הנהגה זו דרך חדשה היא לא שערום
אבותינו לישיב בחיבוק ידיים אל מול
עוקרי הדת בטענת הבל של שב ואל
תעשה, שתחת הכסות של טענה
נכזבה זו מפקירים את חיי התורה
והדת ומשחקים לידי הפוקרים שזה
אכן רצונם שיתמעט כח שומרי הדת
ב'כנסת' ויוכלו להפיק זמנם לעקור
תורה מישראל ח"ו**

אל המחנה השני, אבל להסתופף בצל צדיקים ולהנות מתורתם, ובד בבד לחשוש שהם שייכים לכת מינים ופופרים, ללכת בעת צרה ושמחה וביומא דהילולא להשתתף על קבר איש האלקים קודש הקדשים הרב הדומה למלאך ה"צ מבעלז זיעוכ"א ובד בבד לחשוש אותו בחשדות נוראים ומבהילים כאלו, לפסוק בכל שאלה חמורה בהלכות שבת כפוסק הדור מרן הגאון ר' שלמה זלמן אויערבאך זצוק"ל ולשוויה כטועה בדבר משנה ח"ו, לחזור באימה אחר 'שארף ווארט' של מופת הדור ציס"ע כ"ק מרן אדמו"ר 'בית ישראל' זצוק"ל ולחשוב שהוא כופר בעיקר ח"ו, ללמוד בעומק 'קהילות יעקב' ולהאמין שמחברו היה עם הארץ גמור ח"ו, להתכונן לכל חג ומועד עם 'נתיבות שלום' ולעשותו טועה גמור ח"ו, לרוץ לקבל ברכות ממרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א ולהבין טוב ממנו היאך צריך להתנהג, הרי זה ממש כעובד את הש"ת ועם זאת חס ושלום עובד גם כן את הבעל.

[ולא עוד אלא בעת צרה חלילה וכדו' רצים לבקש טובות מהח"כים החרדיים אשר עוזרים ומסייעים לכל פונה באשר הוא, ואכמ"ל]

ויש בזה משל נאה בזקניה פתיה שהיתה תמיד מתפללת ומברכת בכוונה ומנשקת את המזוזה בדבקות, ובסוף ימיה כשנטתה למות, הוציאה רח"ל צלם מתחת הכר, ונשקה לו, שאלו אותה, סבתא מה את עושה? ענתה להם, שאמנם כל ימיה עבדה את הש"ת אולם בכל זאת רח"ל מנקה הספק בליבה שמא יש צדק חס ושלו, בפסל שלהם, על כן בטרם מותה היא רוצה לצאת מידי ספק...

כן לעניינינו מי שחושב בזה לצאת ידי כל הדעות, אזי פנים לו כאותה אשה פתיה...

פרק ד' אורו מרוז אמר מלאך ה' ... פי לא באו לעזרת ה' ... בגבורים

(שופטים ה, כג. ועיין מו"ק טז, א)

בו יבואר חומר עוון ההשתמטות מהבחירות

היהדות החרדית גורם לחילול שם שמים בפרהסיא מאחר שהבחירות הם דבר שבפומבי. מי שמצביע בעד רשימת התורה מקדש שם שמים בפרהסיא... הנמנע מלהשתתף בבחירות הוא המתחבר לרשע ומקבל אחריות עד סוף כל הדורות". (באסיפת עם המונית ערב הבחירות ל'כנסת' תשט"ו)

וכך הם דברי מרן ה'סטייפלער' זצוק"ל: לענ"ד הוא חוב



נמור ומצוה גדולה להצביע עבור ג' כי כל מניעה מהצבעה מחזק ממילא את רודפי התורה ר"ל לאין ערך ובודאי כל התוצאות של חילול שם שמים נוטל חלק גם מי שנמנע מלהצביע. בתקוה שלא ימעט ח"ו כבוד שם שמים. (שם מכתב רח)

"לגבי האדישים לכל הענין הסבורים שאין ללכת לבחירות והדרך היא לא להצביע, הרי הם נוטלים על עצמם אחריות כבדה מדי, לא קיימת כלל אי הצבעה - גם באי הצבעה מצביעים, שכן בצד השני כולם מצביעים ויהודי דתי שאינו מצביע מוסיף את קולו לצד שכנגד, בזה אפשר להיות בבחינת 'קום ועשה' על ידי 'שב ואל תעשה' הצבעה ישנה תמיד". (דברי מרן הגראמ"מ שך זצוק"ל לקראת הבחירות תשכ"ה)

ב. ההימנעות מההצבעה - חילול שם שמים נורא ואיום

בנוסף לכך מי שאינו נותן את קולו בעד הנציגים החרדים הרי הוא מחלל שם שמים, כיון שכה הנציגות החרדית נחלשת, ובסוף יום הבחירות כאשר נספרים הקולות שניתנו לרשימת החרדים נמצא מספר קטן יותר, וממילא לעיני כל העמים נודע שרק כך וכך יהודים נתנו את קולם לרשימת היראים, דהיינו שרק לכך וכך יהודים לא ניחא מההפקרות ופריקת העול תורה השורר כאן בארה"ק והעברה על הדת.

ואילו לרשימות פורקי העול ישנם קולות רבים מאוד, ונמצא שם שמים מתחלל במקום שיכלו לגרום קידוש השם. ואין שייך שום תירוץ בזה, כיון שאילו היו מצביעים רבים יותר

לאור האמור לעיל, כל מי שמצביע בעד נציגי רשימת גדולי ישראל, הינו מכריז בכך מחאה על פשעי השלטון וזעקה גדולה ומרה נגד עקירת הדת. ואף אם ח"ו לא יעלה בידי הנציגים החרדים לפעול ככל אשר יזמו לפעול ולעשות למען התורה הק', מכל מקום מי שהצביע עבורם הרי עשה ככל אשר לאל ידו ואת נפשו הציל ואין לו חלק בעקירת הדת של הנציגים החופשיים.

א. דברי גדולי ישראל על הנמנעים מלהשתתף בבחירות

אבל כל שאינו נוטל חלק בבחירות למען נציגי החרדים, אינו מוחה בפשעי נציגי השלטון החילוניים, ומדשתיק שמע מינה דניחא ליה ושתיקה כהודאה והסכמה לכל הפשעים הנעשים שם. ולא עוד אלא שנעשה גרמא בנזיקין ובעקירת התורה שמבצעים עוקרי הדת. וכפי שכתבו גדולי ישראל: "וחלילה למנוע עצמו או אחרים בבחירות כי בזה מסייע להשתלטות החפשים על הנהגת הצבור ונוטל אחריות כבדה על עצמו" (לשון הקול קורא משנת תשט"ו), והמנוע עצמו נותן יד להמעטת דמותה של היהדות החרדית ומחליש כושר עמידתה על משמר הדת והתורה"ק" (תשכ"א).

"אי לזאת אין מקום לשאננות ואדישות כי גם המתרפה במלאכתו נעשה בעקיפין ח"ו שותף לכל הקמים על שומרי הגחלת הזוממים להמעיט חלילה את השפעתה הברוכה של אגודת ישראל בכל מערכות החיים בארה"ק". (קול קורא שנת תש"ל).

"כל הנמנע מכך גורם רפיון כוחם של יראי ה' מחד ומחזק בזה ידי החילונים למיניהם מאידך" (קול קורא תשמ"א)

ואמר מרן הגאון ר' אהרן קוטלר זצוק"ל בענין זה: "על כף המאזנים עומדים קידוש ה' מחד וחילול ה' מאידך. בחירות אלו מהוות גם משאל עם וכל אחד נשאל אם הוא מקבל עליו את מעמד הר סיני, את הקדושה והטהרה, או להיפך. חמור הוא עוון חילול ה' בפרהסיא ומי שממעט את כוחה של

"וחלילה למנוע עצמו או אחרים בבחירות כי בזה מסייע להשתלטות החפשים על הנהגת הצבור ונוטל אחריות כבדה על עצמו"

וכדאיתא בגמ' (שבת נד, ב) "מי שאפשר למחות לאנשי ביתו ולא מיחה נתפס על אנשי ביתו, באנשי עירו נתפס על אנשי עירו, בכל העולם נתפס על כל העולם כולו". ומכיון שע"י הבחירות יש אפשרות למנוע ולמחות בכל הצבור במדינה נמצא שהנמנע מהשתתפות בבחירות נתפס בעוון אנשי כל המדינה. ולהלן בדף נה ע"א איתא "דא"ר אחא בר' חנינא מעולם לא יצתה מדה טובה מפי הקב"ה וחזר בה לרעה חוץ מדבר זה וכו'".

וכבר אמר מרן הגאון גאב"ד טשעבין צוק"ל "שעל הרע הנעשה ממילא ואין אנו יכולים למנוע, אין אנו נתבעים, אבל אנו נתבעים על מה שהיה בידינו למנוע ואין אנו עושין די למנוע". וכעין זה מובא בשם כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'ברכת אברהם' מסלונים צוק"ל, שאמר שלעולם היה עלינו לצאת

מן הציבור החרדי היה דבר זה מהווה מחאה נמרצת יותר נגד עוקרי הדת, ועל ידי ההימנעות מלהצביע נחלשת המחאה. וכבר איתא במשנה אבות (ד, ד) "אחד שוגג ואחד מזיד בחילול ה'". וכן איתא שם "המחלל שם שמים בסתר נפרעין ממנו בגלוי". וכן איתא בגמרא (יומא פ, א) שהעובר בעוון חילול ה' ח"ו אין לו שום כפרה בחיים חיותו ואפילו יום הכיפורים אינו מכפר לו רח"ל. והלא הדברים נוראים.

"הלא אין ספק שמחובתנו לעשות כל האפשרי להצלת תורה"ק וקיומה ולהצלת החינוך החרדי הוא הדור הבא, ולפי המצב כעת הנה כל שיתרבו המצביעים לרשימת החרדים הוא הצלה לתורה"ק לנו ולבנינו. ההצבעה לרשימת החרדים היא הצהרה קבל כל העולם כי אנחנו נאמנים להשי"ת ולתורה"ק ושזהו עיקר דרישתנו ותכליתנו ויש בזה משום קדוש שם שמים ברבים, **הבריונים שונאי תורה"ק זוקפים את כל הנמנעים מלהצביע על חשבון הני דבהפקירא ניחא להו לא על חשבון המוחים על ההפקרות ר"ל, ונמצא שהנמנע מלהצביע אינו אלא ממעט ח"ו כבוד שם שמים ית"ש".**

(קריינאטא דאגרתא ח"א מכתב רז)

וכה דברי כ"ק מרן אדמו"ר מליובאוויטש צוק"ל: כל מי שיש בידו תעודת אזרח, ובמילא יש בידו רשות הבחירה (ובעצם לקיחתו את התעודה הרי מודה - ולא באונס - בהנהגה דשם), ואם לאחר זיהוי אינו משתתף בבחירות, וממנו רואים וכן עושים אחרים, ויש מקום לומר שעל ידי זה תהיה הכרעה בחוק גדול או אפילו קטן בעת שיצביעו על החוק שלא כדבעי, הרי תקלת הרבים ח"ו תלויה גם בו, ועדיין לא מצאתי האיש 'וועלכער זאל האבן ברייטע פלייצעס' [=בעל הכתפיים הרחבות] שיכול לשאת תקלה זו עליו... על ידי שאין הולכים לבחירות ובמילא מוסיפים עוד כמה נציגים (דעפוטאטען) מהכופרים, והם מכריזים על זה בחוץ לארץ וגם בארץ הקודש ת"ו, שזהו ראייה מוכחת על רוב דיעות באה"ק ת"ו, ואין לך חילול השם גדול מזה.

(אגרות קודש יא ע' ספח)

ג. מי שיש בידו למחות ואינו מוחה

ומלבד חילול השם הגדול והנורא, עוד ישנו בזה פשע חמור שאינו מוחה כאשר יש בידו למחות, ועונשה בצדה.

"אי לזאת אין מקום לשאננות ואדישות כי גם המתרפה במלאכתו נעשה בעקיפין ח"ו שותף לכל הקמים על שומרי הגחלת הזוממים להמעיט חלילה את השפעתה הברוכה של אגודת ישראל בכל מערכות החיים בארה"ק"

האדמו"ר מסלונים
למען רשימת, אגודת ישראל - ג'
אברהם בהר"ר צ"ל וינברג
נבד הדפוס בעל יחסי' דהסד לאברהם ודוד וינברג
מ ס ל א נ י מ א

בית ירושלים ח"ו, י"ב חשוון תש"א

למע"כ אנ"ש היקרים.
דרי ארצה"ק הע"י.

על דבר הבחירות אשר יתקיימו בקרוב, על כ"א לרצות כי דעת והוראת גדולי התורה, אשר בימדי' הם נכלל דבר ה' השופע על עבריו חכמי התורה המקובלים בישראל שכל דור, (כדאיתא בכללי אמונת חכמים לאאיו בעל יוה"ע ז"ל) ולכן מצוה רבה לשמוע בדברי חכמים ולהשמע להוראת גדולי התורה להשתתף בבחירות ולבחור בשליחים הנאמנים שקימו וקבלו עליהם מרות גדולי התורה לעשות ככל אשר יורוך,

אשר ברשימת אגודת ישראל רשימה א'
רק בהם ראוי לתת האיסון, והמונע עצמו נותן יד להמעטות דמותה של היהדות החרדית.

ועוד כמה שזכיתי להיות בצל רבותה"ק זי"ע שהיו בין מניחי היסוד אגודת ישראל, ומלאתי את שליחותם כמור"מ שהי' להם עם גדולי הדור מיסדי אגוד"י, ראיתי עד היכן הדברים מניעים שראו באגודת ישראל קיום עם ה', ואשר למטרה זו יסדוה להיות נכנע לשמוע דברי חכמים מבלי להרהר אחריהם - וזה חובת השעה על כל יראי ה' לבא לעזרת ה' בנבחרים, לבחור ולהרבות בחרים ברשימת אגוד"י שיתגדל ויתקדש ש"ט בזה.

החיות יחד פרישות עמו וישיבם לב ביתו אל אבותם וירדום קרן ישראל, ונודה ליסודה וטאולה ונצח ביה הקדוש ב"י.

בברכה מרובה ונכבד רב
אברהם בהר"ר צ"ל וינברג

הנמנע מלהשתתף בבחירות הוא המתחבר לרשע ומקבל אחריות עד סוף כל הדורות

בכל יום יום מדן ועד באר שבע לזעזוק זעקה גדולה ומרה על עקירת התורה הנעשה כאן באר"ק, אך במקום זאת שולחים אנו נציגים אל ה'כנסת' שיקימו בשליחותינו קול מחאה עצומה על כל הפשעים הנעשים כאן. ועיין לקמן שער ב' פ"א ס"ה דברי כ"ק מרן האדמו"ר מבעלז צצוק"ל בענין זה.

ואמר מרן הגראמ"מ שך צצוק"ל וז"ל: האדישים והנמנעים יהיו נתבעים לאחר מאה ועשרים מהקב"ה על חילול שבת באילת או בבאר שבע, מפני שאם היו הולכים להצביע ומוסיפים יותר נציגים חרדיים אפשר היה לתקן יותר את הפרצות, **מי שמוכן לשבת בשקט ולא להתערב סימן הדבר שלא כואב לו שיש חילול שבת וגזירות על הדת, אלה שלא מצביעים עתידים ליתן את הדין**, וברור שלהצביע אין לנו כיום אלא למען אותה רשימה ואותה התנועה שאין בה שום שיתוף שלא עירבבה תורה עם לאומיות, אלא היא מארגנת במסגרתה את אנשי התורה ושומרי התורה, ולכן כל מצוה בשעתה **וכיום המצוה הכי גדולה היא ללכת לקלפי ולהצביע רק לרשימה זו.** (בכנס בחירות בת"א תשמ"א)

ד. הנמנעים בטענת שב ואל תעשה - שותפים בעקירת הדת, דברי מהר"ם שיק בנידון

ואלו הנמנעים בטענת שב ואל תעשה הנם ג"כ שותפים בעקירת הדת ודינם כאנשי ה'סטטוס קוו' שעליהם כתב מרן המהר"ם שיק ז"ע ז"ל:

"לכו ונתחזק בעד תורת ה' אלקינו, לשמור את דרך עת החיים, מלהטת החרב המתהפכת כי זה לעומת זה, צריכין אנו לעשות.

ואם אש אחזה בעיר ברחובות קריה, היעמדו אחרים מנגד, הלא רגזה הארץ, ואין יוכל איש יהודי לעמוד מנגד, וכל המחליש כוחם הוא מסייע ידי עוברי עבירה, ודינו כמוהם.

[ארור האיש] אשר לא יקים את דברי התורה הזאת - כל מי שיש בידו לעשות קיום וחזק וגדר לתורה ואינו עושה הוא בכלל זה. (ספרי הובא ברמב"ן).

אין לא יראו ולא יפחדו מארור דאמר ברכ (שופטים ה, כג) אורו מרוז אמר מלאך ה' כי לא באו לעזרת ה' להצלת הגופות, קל וחומר להצלות הנפשות.



דברי מרן המהר"ם שיק זיע"א

ואין רשאים לעמוד מנגד ביום שבות זרים חיל התורה המורשה לנו. עכ"ל (בקיפון).

דהנה בעת שנתקבל חוק 'קהילות הנפרדות' בהונגריה והחרדים אל דבר ה' הורשו מאת הממשלה להיבדל מקהילות הרפורמים ולייסד לעצמם קהילה ורשות מחוקקת נפרדת, היו אז שלושה קהילות: קהילות הרפורמים שהם זממו לעקור כל שורש שבקדושה ולהשליט את כפירתם על כל בני ישראל דרי הונגריה, ומנגד התאגדו החרדים אל דבר ה' והקימו קהילה נפרדת אשר נקראה קהילות ה'אורתודוקסיה' ומן הצד היו מן החרדים אנשים רבים שביקשו שלא להתערב בכל הנעשה וישבו מן הצד, לא כללו עצמם כמובן בקהילת הרפורמים, אך לא אבו להתאגד בקהילת הלוחמים נגד הרפורמים, המה נקראו בשם קהילות 'סטטוס קוו'.

עליהם המטיר מרן הגה"ק מהר"ם שיק צצוק"ל אש וגפרית וקבע שדינם כהרפורמים בהיות שבעמידתם מן הצד גורמים להחלשת קהילות האורתודוקסין. וקרא עליהם את המקרא (שופטים ה, כג) "אורו ארור יושביה כי לא באו לעזרת ה' בגיבורים", על אף שהיו ביניהם יהודים יראים וצדיקים, כשם שאיתא בגמרא (מו"ק טז, א) על מרוז שגברא רבה הוה, מכל מקום כיון שלא בא לעזרת ברכ בן אבינועם במלחמתו נגד סיסרא ארו אותו ושימתוהו בד' מאות שופרות.

כן הדבר ממש לענינינו בארץ הקודש - וכפי שהתבטא
 "כ"ק מרן אדמו"ר מבעלז צוק"ל שכאן בארה"ק האגודה'

לעולם היה עלינו לצאת בכל יום יום מדן ועד באר שבע לעצוק זעקה גדולה ומרה על עקירת התורה הנעשה כאן בארה"ק, אך במקום זאת שולחים אנו נציגים אל ה'כנסת' שיקימו בשליחותינו קול מחאה עצומה על כל הפשעים הנעשים כאן

היא כמו ה'אורתודוקסיה' בהונגריה (עיין בארכה דעת קדשו בשער
 ב' פרק א') - שמצד אחד עומדים עלינו פריצי עמינו לכלותינו
 בגזירותיהם נגד הדת וברצונם לעקור כל זיק של יהדות
 מאחינו בני ישראל יושבי ארה"ק, ומנגד מתאגדים להם
 החרדים אל דבר ה' להקהל ולעמוד על נפשם להציל עצמם
 מיד הקמים עליהם ע"י התאחדות ברשימת החרדים הנשלחת
 לעמוד בפרץ. ובין שני כתות אלו יושבים להם אנשים בחיובק

כ"ק האדמו"ר מאו"רוב שליט"א קורא להצביע ולפעול עבור רשימת אגודת ישראל

בבית מדרשו של כ"ק האדמו"ר מאו"רוב שליט"א,
 בתל-אביב, הוכרז בש"ק בשם האדמו"ר שליט"א
 ובנוכחותו, שעל כל אחד ואחד מאנ"ש בכל מקום
 בארץ, חובה להצביע ולהשפיע גם על אחרים שיצ-
 ביעו בעד הרשימות של "אגודת ישראל" - רשימה
 ג' לכנסת ורשימה ג-ד לעיריית תל-אביב. ובעד הרשי-
 מות השונות בעיריות איהם ש"אגודת ישראל" מ-
 שותפת בהן.

ידים אשר לא באים לעזרת ה' בגיבורים. אנשים אלו בעצם
 עמידתם מן הצד באפס מעש לנוכח עקירת הדת ולא נוקפים
 אצבעם לשלשל פתק בקלפי לצורך הצלת הדת, הרי שהם
 נכללים בכלל עוקרי הדת כפי שכתב מהר"ם שיק צוק"ל
 על אנשי ה'סטטוס קוו', ונכללים בדברי הפסוק "אורו ארור
 יושביה על כי לא באו לעזרת ה' בגיבורים".

וכבר אמר בענין זה כ"ק מרן אדמו"ר ר' מאיר מאמינינו
 צוק"ל על אחד מבאי ביתו שהשתייך לחוג שהשתמט
 מהבחירות, שעתידי הוא ליתן את הדין! (מפי עד נוכח).

וכה דברי כ"ק מרן בעל האש דת' מאו"רוב צוק"ל (בכנס
 בחירות כ"ד תשרי תשכ"ו בבניי האומה בירושלים - הובא בספר 'בלבת אש' ח"ב ע' ר'):
 "ולבסוף מלה אחת לאלו שטוענים שהם 'נויטראלים'. הללו

מכתבו של
הגאון רבי י. מ. גארדאן
 למען רשימת יהדות התורה - אגודת ישראל ג'
 יחיאל מרדכי באמברג משה אהרן גארדאן
 ראש ישיבת לאמזא - פתח תקוה, אי"י
 ראוב ראטסילד 95, פתח תקוה, ישראל
 ב"ה פ"ח כ"ו תמוז תשכ"א
 הנני בזה להצטרף להרבנים הגאונים
 והאדמו"רים שליט"א שיצאו בדבריהם לעורר
 לעם הקודש יראי ד' להצביע בעד רשימת
 אגודת ישראל באות ג'.
 הנה בודאי לוא היו כל שומרי תורה אחודים
 יחד להיות קול אחד להגן על קדשי ישראל ולעסוק
 לטובת המדינה ברוח התורה, כי התורה מקיפה הכל
 חיי הכלל והפרט, אז בטח היו גם החילוניים הראוי
 קים גם כן מתקרבים לחיי התורה, אבל לא זכינו
 ונתחלקו גם שומרי תורה להרבה רשימות וחבור
 צריך לברור בעד מי להצביע. כדאי וכדאי לסייע
 לאגודת ישראל שזה רבות בשנים עומדת על
 משמרת התורה בחיל ובארג, וגם הצירים הנשלחים
 עומדים תחת משמעת של מועצת גדולי התורה שזה
 ערובה נכונה שימלאו רצון המשלחים.
 וע"כ הרשימה של אות ג' היא הראוי
 לקבל האמון של יראי ד' לפי דעתי.
 יחיאל מרדכי גארדאן
 ר"מ ישיבת לאמזא - פתח תקוה

חייבים לזכור את דברי הנביא עובדיה שאמרם על עשו הרשע
 (עובדיה א, יא): 'ביום עמך מנגד ביום שבות זרים חילו גם אתה
 כאחד מהם', והדברים הם קל וחומר. מה עם על עשו הרשע
 יש טענה למה היה 'נויטראלי' כאשר שדדו את ממונם של
 ישראל, על אחת כמה וכמה שאותם האנשים יצטרכו לתת
 דין וחשבון על כך שעמדו מנגד, לא כאשר המדובר ששודדים
 ממונ, אלא בשעה שרוצים חלילה לבזז ולשדוד את התורה
 מאתנו! עכ"ל, והדברים מבהילים.

כל זאת מלבד שהוא עובר על דברי חכמים

(ויודעים דברי חז"ל בברכות ד, ב שהעובר על דברי חכמים חייב כו').

ה. בגנות המונע אחרים מעשות

וכל שכן מי שמונע אחרים מעשות הרי הוא חוטא
 ומחטיא את הרבים ששנינו עליו במשנה (אבות ה, יח) שאין
 מספקין בידו לעשות תשובה וחטא הרבים תלוי בו. ואף
 אם לדעתו עושה זאת לשם שמים וחושב זאת לקנאות, ידע
 נאמנה שקנאות שכזו אינה לשם שמים, ועל 'קנאים' שכאלו
 נקרא עושים מעשה דתן ואבירם [כמו שכתוב בספר תהלים
 (קו, טז) ויקנאו למשה במחנה לאהרן קדוש ה'. והם מחללים
 שם שמים במעשיהם וגורמים אריכות גלות ר"ל], ומבקשים
 שכר כפינחס.

וכה כתב מרן הסטייפלער צוק"ל (קריינא דאיקרנא ח"ב מכתב
 קנו): "ברור אצלי שבאם ישתמשו בשמי מאיזו צד לקלקל
 בענין הבחירות הן בע"פ הן בכתב ודאי מחוייב אני למחות
 ולפרסם שאינו כן למען לא אהיה ח"ו כשותף בחילול ה'
 ר"ל".

שער המלך

אסתר ד, ב

רבנן איקרו מלכים ... דכתיב (משלי
ח, טו) בי מלכים ימלוכו וגו'

(גיטין סב, א)

דרכי התנהגותם
של גדולי ישראל
בגודל החובה הקדושה

בפתח השער

“נעשה ונשמע” - קודם שומעים בקול גדולי ישראל ורק אח”כ אפשר לברר דבריהם

הרועה, וידועים דברי הספה”ק ‘תפארת שלמה’ פרשת בשלח ד”ה וישבו וז”ל: **וישובו ויחנו לפני פי החירות**. פירש”י (ד”ה ויעשו כן) להגיד שבחן של ישראל כו’ אלא אמרו אין לנו אלא דברי בן עמרם. לכאורה למה לא אמרו “אלא דברי משה” מה זה שהזכירו בשם אביו “בן עמרם”. אמנם כתיב (שמות יד, לא) “ויאמינו בה’ ובמשה עבדו” וכן אמרו ז”ל (מכילתא בשלח יד, טו) כדאי הם וזכות אבותיהם והאמונה שהאמינו בי ויצאו לקרוע להם הים. דהנה ידוע שבזכות האמונה נגאלו ממצרים ובפרט בים הוצרכו להתחזק יותר באמונה גדולה עד מאד. והנה במ”ח דברים שהתורה נקנית בהם (אבות ו, י) נאמר באמונת חכמים, ושושן אמונת חכמים להאמין בדבריהם של צדיקי הדור אשר רוח ה’ נוססה בהם וכל הענין שיאמרו ויעשוהו אף בדבר הרשות ואף שהוא נגד השכל הפשוט ואף כי יאמר שאינו מפי ה’ כמו הנביא, כי בזה חכם עדיף מנביא (ב”ב יב, א), כי הנביא אשר ידבר דבר בשם ה’ “כה אמר ה’” אינו שייך האמונה בו זולת בדבר ה’ אשר דבר ויאמינו בקול ה’ ע”י נביאו, אבל אמונת חכמים הוא האמונה בדברי החכם עצמו אף שהוא נגד השכל ולא מפי ה’, אעפ”כ נהנין ממנו עצה ותושיה וכאשר יגזר אומר כן יקום בכל דבריו, גם בדברי עוה”ז ועצות אנשים בעוה”ז במשא ומתן וכיוצא. ובדרך הזה יהיה הגאולה ב”ב כימי צאתך מארץ מצרים (מכילתא ד, טו) ומי שאינו מאמין בכל זה הנה הוא מעכב הגאולה וגורם גלות כו’. על כן כאשר הוצרכו בני ישראל לעבור כו’ לזכות לגאולה על ידי דרכי האמונה, נתן השי”ת להם ע”י משה הנסיון שלא על דרך השכל הישר ויצום משה רבינו ע”ה וישבו ויחנו וגו’ אשר לכאורה נראה דבר זה זר בעיניהם, כי איך נתקרב אל רודפינו. אעפ”כ נתחזקו ישראל באמונתם ואמרו “אין לנו אלא דברי בן עמרם” ר”ל דברי בן עמרם אף על פי שאינו משה רבן של כל הנביאים, ואף אם יאמר דבר זה מלבו ולא על פי נבואה נשמע לו, וזהו “ויאמינו בה’ ובמשה עבדו” בשתי האמונות האלו עברו וזכו לקריעת ים סוף לנס הגדול הזה השייך לקבלת

הנה שער זה אשר נקרא בשמו ‘שער המלך’ ובו מובאים דרכי התנהגותם של מרנן רבותה”ק “מאן מלכי - רבנן” בענין זה של ה’חוב קדוש’ של ההליכה לבחירות והמסתעף, היה עד היום במהדורות הקודמות השער השלישי - אחר ‘שער העין’ שהוא עיונים במשנת רבותה”ק, והסיבה היתה מפני מוקדם ומאוחר בתורה - דהיינו ששער זה נכתב ונערך אחרון לשערים. אולם במחשבה שניה ראינו כי ההיפך הוא הנכון ושער זה קודם, מפני שקודם צריכים אנו לבאר אצלינו היטב מה היתה דעתם של רבותה”ק, ואח”כ אפשר לנסות להבין למה אמרו כן.

כמו שידועה ומפורסמת אמרתו של הגה”ק בעל ה’ברוך טעם’ זיע”א (הובא בטעמי המנהגים’ עיני יוה”כ אות תשסב בהערה) ומטו ב”ה משמיה דמרנא ה’חתם סופר’ זיע”א ועוד, מדוע אומרים אנו בתפילה קודם “אין כאלקינו” ואח”כ מקשים “מי כאלקינו”, הלא לכאורה השאלה קודמת לתשובה תמיד. ותיירץ שעל הבורא ית”ש אין לשאול שאלות אלא א”כ מבורר אצלינו קודם התשובה בשלימות ש”אין כאלקינו”, ואילו רק אח”כ אפשר לשאול “מי כאלקינו” ללא שום חשש, כי רק כך אפשר להתחיל לשאול שאלות ואילו שאלה קודם שמבוררת היטב התשובה מסוכנת מאד.

כך גם לענינינו “מורא רבך כמורא שמים” (אבות ד, יב), והאמונה בצדיקים ובדבריהם כאמונה בהש”ת, וגם אצל דברי גדולי ישראל הדין כן שצריך ללכת אחריהם ואחר דבריהם ועצתם בעיניים עצומות ולקיים הוראתם הקדושה בלי שום פקפוק, ורק אח”כ אפשר לברר אם דבריהם הם על ימין שהוא ימין או להיפך ח”ו, בבחינת “נעשה ונשמע”.

דרך בני ישראל לילך אחר מנהיגיהם בעיניים עצומות

וכך היא דרכם של בני ישראל תמיד להאמין בחכמים ובדבריהם ולילך אחר גדולינו בעיניים עצומות כצאן אחר הרועה, ככתוב (תהלים עז, כא): נחית כצאן עמך, ואמרו רז”ל (ילקוט שמעוני תהלים רמד תתכא): מה צאן נמשכת אחר בעלים כך ישראל נמשכין אחר גדוליהם אחר משה ואהרן, שנאמר (שמות טו, כב) ויסע משה את ישראל מים סוף. וכמו שאמר הרה”ק מהר”י מבעלז זיע”א (ספר החסידות מתורת בעלז עיי”ש באריכות) שאין להשתמש בשכל כלל אלא ללכת אחר הצדיקים כצאן אחר

קודם צריכים אנו לבאר אצלינו היטב מה היתה דעתם של רבותה”ק, ואח”כ אפשר לנסות להבין למה אמרו כן

התורה, וגם שם נאמר (שמות יט, ט) "וגם בך יאמינו לעולם" וזה דרך קניות התורה באמונת חכמים כנ"ל, עכ"ל.

וזהו שורש הכל אמונת חכמים דוקא ע"י התבטלות מוחלטת לדבריהם בלי להשתמש בשכל כלל, וכלשון המהר"ל (נתיבות עולם נתיב יראת ה' פרק ה' ד"ה ובפרק ב"מ): **"שהוא מבטל עצמו אל החכמים וכאלו אינו נמצא"**, וכמו שסיפרו לנו חז"ל (פסחים מב, א): אמר רב יהודה אשה לא תלוש אלא במים שלנו, דרשה רב מתנה בפפוניא למחר אייתו כולי עלמא חצבייהו ואתו לגביה ואמרו ליה הב לן מיא, אמר להו אנא במיא דביתו אמרי, ונודע מה שפירשו המפרשים (מעינה של תורה' בשם הגה"ק בעל האבני נדר' זיע"א וארחות ישר למרן הגר"ק שליט"א ע"ג בשם הגה"ק ר' ישראל סלנטר ז"ע) שמפני מה סיפרו לנו חז"ל סיפור זה, וכי רצו ללעוג ח"ו לתמותם של בני פפוניא? אלא אדרבה, רצו לבאר לנו עד כמה צריכה להיות אמונת חכמים זכה וברה בלי שום פקפוק וע"י התבטלות מוחלטת.

ידועים דברי החת"ס הק' (ש"ת ח"א (אורח חיים) סימן רח) על תפילת הזכרונות: "ועקידת יצחק לזרעו היום ברחמים תזכור", כי אברהם אבינו ע"ה קיים דברי נבואתו ועמד בניסיון ואשריו, אולם יצחק אבינו ע"ה מסר נפשו לדברי החכם שבדורו הגם שלא כ"כ הובנו, ומסיים וז"ל: "בהא סלקין, **יצחק מסר נפשו על דברי חכמים במה שהוא חוץ לשכל ולא הררה אחרי חכמים, משו"ה "ועקידת יצחק תזכור" להשומעים לתורה שבעל פה ואינם מהרהרים אחר דברי חכמים ותקנותיהם וגזירותיהם, אבל מי שאינו בכלל זה אין לו חלק בתפלה זו"**.

וכמו"כ לעניינינו ע"י שנראה בפ"ג בשער זה כמה היה הדבר חשוב אצל גדולי ישראל, וכמה ביטלו מתורתם ותפילתם בשביל זה, וכמה דרשו מציבור אנשי שלומם ללכת ולהצביע ולפעול ולהפעיל למען החוב הקדוש, דברים אשר לא מצינו כאלה בעינים אחרים, די בזה כדי שנבין שבדבר כה חשוב אין עושים שום חשבון קטן כגדול ואין בודקים מהמזבח ולמעלה, אלא הולכים אחר דברי גדולי ישראל בעינים עצומות, ונסמך עליהם באמונת חכמים זכה ותמימה שיודעים הם מה שהם עושים, ולא נטה אזנינו לשמוע הני מילי דלא מהימנותא מאותם אינשי דלא מעלי בגנות החכמים כאילו טועים המה בדבר משנה ועוד יותר גרוע חלילה.

גם עפ"י הסברא וההיגיון בלבד מוכרח שיודעים הגדולים את אשר לפניהם

ובאמת אין צריך להזדקק לאמונת חכמים כדי להבין שגדולי ישראל יודעים מה שהם עושים, ופשוט לכל אחד

מכח הסברא וההיגיון בלבד שלא יתכן שכ"כ הרבה גדולי ישראל ובעצם כמעט כולם יטעו בדברים פשוטים כ"כ ויכשלו בחטאים חמורים כאלו, שהרי אם כנים הדברים ח"ו אזי נצטרך לומר על כמעט כל גדולי ישראל מאז ועד היום דברים חמורים מאד, וזה לא יתכן - פשוט לא יתכן - דבר כזה, שהרי אי אפשר לומר על שר התורה גאון הגאונים עמוד



קול קורא לקראת הבחירות תשל"ז

ההוראה מרן הגה"ק מטשעבין זצוק"ל שלא ידע ללמוד, פשוט לא יתכן, שהרי לא צריך להיות 'ידען' גדול כדי לדעת שכל קצוי תבל נחרדו לשמע תוקף גדולתו בתורה עוד בימי צעירותו וכ"ש בימי זקנותו. ואי אפשר לומר בשום פנים ואופן על מופת הדור ציט"ע כ"ק מרן בעל ה'בית ישראל' זצוק"ל שלא היה 'הערליכע יוד', פשוט לא יתכן, שהרי שאל נא לכל אשר רק ראהו פעם אחת ואת עיניו המפיקות נורא הוד, הרי כל כלל ישראל רעד משמע שמו בלבד. ואי אפשר לומר בשום פנים ואופן שמקים עולה של תורה באמריקה מרן הגאון ר' אהרן קוטלר זצוק"ל יטרח ויבוא במיוחד מארה"ב לא"י להכשיל יהודים בחטא חמור, הרי ידועים ומפורסמים פעולותיו הכבירות למען התורה וכבוד ה' בכל עת ובכל מקום.

אלא ודאי פשוט מכח הסברא בלבד שיש לסמוך על גדולי ישראל בעבר ובהווה ולשמוע בקולם, ובודאי כמו שבכל דבר יודעים המה מה שהם עושים ואנחנו סומכים עליהם בעינים עצומות, כך גם בסוגיית זו נסמוך עליהם ונלך בדרכם הק'.

בירור דעת קודש הקדשים כ"ק מרן אדמו"ר הרה"ק מבעלז זצוק"ל בענין הבחירות ונחיצות אגודת ישראל והמסתעף (מתוך קובץ 'במשנת רבותה' ק' דחסידי בעלז - עם שינויי עריכה מתבקשים)

ב. השתלשלות כתיבת מכתבו לטובת הבחירות וניסוחו בעצמו

מתחילה היה כרוז קול קורא והובא לפניו על ידי ראשי המפלגות הדתיות בבקשה שיחתום עליו. אך האדמו"ר זצוק"ל סירב לחתום עליו באמרו שיכין בעצמו מכתב מיוחד שעליו יחתום, וימסרנו לידי הרה"ח ר' משה שינפלד ז"ל, שהכירו בהיותם יחד בימי האימה בגטו בוכניה. ר' משה שינפלד היה חתן מוהר"ר רבי יצחק מאיר לווין זצ"ל.

עוד באותו היום ערך האדמו"ר זצוק"ל את מכתבו. אחיו הגה"ק אב"ד בולגריי זצוק"ל התיישב לצדו לעלות על הכתב את אשר יצטווה על ידי אחיו. האדמו"ר הכתיב את הנוסח לאחיו אות אחרי אות מלה אחרי מלה, כאשר הוא בורר כל מלה בהקפדה רבה ועוצר ומהרהר בעצמו, עד שסיים להכתיב לו את הנוסח. בסיום המכתב הוסיף האדמו"ר את השורה האחרונה בעצמו בכתב ידו וחתם שמו עליו. (כמו כן כתב אב"ד בולגריי מכתב קול קורא למען ההשתתפות בבחירות). לאחר מכן עלה ר' משה הנ"ל למעון קדשו וקיבל את המכתב. משם נסע ירושלימה אל כ"ק מרן אדמו"ר בעל 'בית ישראל' מגור זצוק"ל שהצטרף למכתב זה. מאוחר יותר העבירו את חתימתם אל אותו כרוז עוד מגדולי האדמו"רים.

וזה נוסח המכתב: ב"ה לכבוד אחב"י הנכבדים היראים נ"י באה"ק תובב"א אחדשה"ט. כאשר יום הבחירות לאסיפה המכוננת במדינה ממשמש ובא, ונחוץ מאוד להלחם למען שמירת התורה והדת במדינה, ולתת תחוקה המיוסדת ע"פ ד"ת, ובכך אבקש מאת אחב"י לפעול להצלחת הרשימה

מתחילה היה כרוז קול קורא והובא לפניו על ידי ראשי המפלגות הדתיות בבקשה שיחתום עליו. אך האדמו"ר זצוק"ל סירב לחתום עליו באמרו שיכין בעצמו מכתב מיוחד שעליו יחתום

היות שחסידי ואנשי מעשה רבים שדעת קדשו יקרה בעיניהם וחפצים לדעת על בוריו מה היתה דעתו הק' בכל הנוגע אל ההשתתפות בבחירות וכל המסתעף. ומאידך עדים אנו מדי תקופה לסילופים ועיוותים מצד אנשים מסויימים שמנסים לסלק את דעתו, ולמכור' לציבור הרחב כל מיני בדוותות ושקרים שלא היו ולא נבראו. על כן אמרנו להביא לקט אמרים זכרונות עובדות ועדויות מזקני חסידי בעלז מפייהם ומפי כתבם.

א. דעתו הנחרצת בחובת ההשתתפות בבחירות

כאשר עלתה על הפרק ענין ההשתתפות בבחירות לכנסת' נטל חלק גדול בענין והביע דעתו הנחרצת בעד ההשתתפות בבחירות.

היה זה בשנת תש"ט אחר קום המדינה. כאשר ראשי המדינה הכריזו על עריכת בחירות למען בחירת צירים לאסיפה המכוננת ששם יחוקקו חוקים ויקבעו את סדר היום במדינה החדשה. בימים ההם רצו היראים לדעת איך להתייחס אל המדינה שהוקמה, וכיצד יכלכלו את צעדיהם אל מול המדינה שהוכרזה בארה"ק. האם להשתתף וליטול חלק בהנהגת המדינה ובקביעת החוקים על ידי שליחת צירים נאמנים אל בית המחוקקים, ובכך לעמוד על המשמר להשתדל להשפיע עד כמה שידם מגעת שלא יתקבלו חוקים אנטי דתיים, ולמנוע מלהצר את צעדי החרדים ודחיקת רגליהם על ידי גזירות נגד אורח חייהם. או להתעלם ולהחרים לגמרי את הממשלה והשלטון החדש שהוקם לו כאן באשר החילוניים כופים את שלטונם על כלל הציבור.

או אז יצא האדמו"ר זצוק"ל מגדרו והביע דעתו בצורה נחרצת ביותר למען הצלת הדת, שההכרח ליטול חלק בשלטון לשלוח נציגים מן ציבור היראים אל ה'כנסת' בכדי למנוע מן החפשיים את השתלטותם המוחלטת על העם היושב בציון.

1. מתואר בספר "פרשת גדולת מרדכי" תולדות הגה"ק אב"ד בולגריי זצוק"ל פרק מה.

ונחוץ מאוד להלחם למען שמירת התורה והדת במדינה, ולתת תחוקה המיוסדת ע"פ ד"ת, ובכן אבקש מאת אחב"י לפעול להצלחת הרשימה המאוחדת ב' ולהצביע בעדה

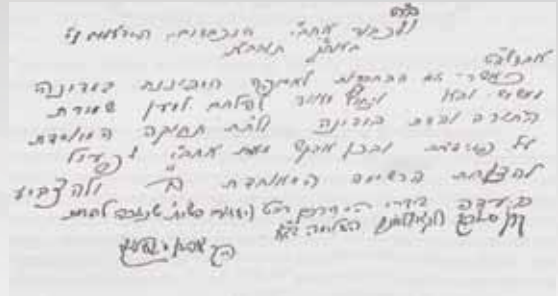
שאגודת ישראל כאן בארץ ישראל היא כהאורתודוקסיה בהונגריה.²

היה זה כאשר באו אל הקודש משלחת חשובה של רבנים ברצותם לייסד בארה"ק לשכה אורתודוקסית לאגד בתוכה את קהילות היראים יוצאי מדינת הונגריה ובכך לחדש ולהמשיך את מסורת האורתודוקסיה כפי שהיה במדינת הונגריה. כשבין חברי המשלחת נמנו הגאונים: ר' דוד שפרבר גאב"ד בראשוב, ר' צבי קינסטליכר גאב"ד סעבן, ר' שלום שניצלער גאב"ד טשאבא זצוק"ל, ואיתם הר"פ פרוידינגר ז"ל מזכיר הלשכה עוד בהונגריה. נענה להם האדמו"ר זצוק"ל כאן בארץ ישראל האגודה היא כמו האורתודוקסיה בהונגריה ואינו יכול שלא להצטרף אליה (מעדות המשב"ק הרה"ח ר' מרדכי וועבער שליט"א שנכתב שם).

כך אמר האדמו"ר זצוק"ל להרה"ח ר' יוסף בילער ז"ל (שאירחו בביתו משך כמה שבועות בשנת תש"ח) שצריך לתמוך באגודה כפי שתמכו בקהילות האורתודוקסיות בהונגריה. וכן התבטא באזני המשב"ק הרה"ח ר' זלמן הופמן ז"ל עוד בשנת תש"ו טרם הוקמה המדינה, שכאן בא"י האגודה היא כמו האורתודוקסיה בהונגריה (כמובא בספר ממשש בקודש עמ' 22).

ד. התנגדות אדמו"רי בעלז אל האגודה בגליציה לא באופן כללי רק בארצם לא נצרכו לזה

ועל אף שאדמו"רי בעלז בשבתם על כס מלכותם בעיר בעלז לא השתתפו בפעולות ארגון 'אגודת ישראל', כך היה אצל כ"ק מרן אדמו"ר ר' ישכר דוב זצוק"ל, וכן כ"ק מרן אדמו"ר ר' אהרן זצוק"ל לא נמנה עמיהם, ואף התנגדו בחריפות לפעולות שונות שנעשו ע"י האגודה. רבים סברו שבבעלז לא החזיקו כלל מארגון זה ושללו את קיומה. אך האדמו"ר זצוק"ל בעצמו כבר הסביר כאשר נשאל על ענין תמיכתו באגודה בארה"ק, שהיה נראה כשינוי מדרך אביו. שאביו הרה"ק ר' ישכר דוב לא התנגד אל אגודת ישראל



המאוחדת ב' ולהצביע בעדה. ²דברי המברכם בכ"ט ויעזור השי"ת שנזכה להרמת קרן תוה"ק ולגאלתינו השלימה בב"א. הק' אהרן מבעלז. ע"כ לשון המכתב.

החסיד ר' משה הרהר לעצמו שבדואי יחפצו עוד מגדולי הדור לחתום על מכתב זה, לכן ביקש את רשות האדמו"ר זצוק"ל לשנות את הפניה לציבור מלשון יחיד ללשון רבים ונענה בהסכמה.

במכתב זה מובעת דעת קדשו שההכרח להשתתף בבחירות בכדי להלחם על שמירת הדת בארה"ק. שבשביל נחיצות הענין וההכרח שבה יצא האדמו"ר זצוק"ל כל כך מגדרו. ועוד היתה בזה אמירה ברורה שעל אף שבשבתו בבעלז לא החזיק בפעולות אגודת ישראל בגאליציה, הרי שכאן בארה"ק סבר שהיא נחוצה מאוד וצריך לתמכה.

ג. דעתו בדבר נחיצות האגודה בארה"ק כהאורתודוקסיה בהונגריה

ולא זו בלבד שסבר שבארץ ישראל נחוצה האגודה, אלא יותר מכך שחווה דעתו שכאן בארץ הרי היא ממש כאורתודוקסיה שבהונגריה. והיינו שהיא כהמשך לשיטת ההתבדלות והקהילות הנפרדות שייסדו גדולי הונגריה תלמידי החתם סופר זצוק"ל, להתבדל ולהיפרד מעל קהילות הנעאלוגין שלא להשתייך עמהם כלל בשום פנים. כך היא ענין האגודה בארץ הקודש שהיא התבדלות מוחלטת מן החופשיים ע"י מלחמתה נגד הפוקרים שלא ישליטו את אורח חייהם על קהילות היראים בארה"ק, ואין בינה לבין האורתודוקסיה שבהונגריה שום חילוק והבדל, ששניהם לדבר אחד נתכוונו, להיבדל מאת הפוקרים עוזבי דת התורה להילחם למען שמירת הדת. וכפי שהתבטא כמה פעמים

2. מכאן ואילך הוסיף האדמו"ר בעצמו בכתב ידו.

3. וזה ממש להיפך מדברי חלק מן השוללים את ההשתתפות בבחירות, שזועקים חסם שהשתתפות בבחירות היא התחברות לרשעים ושינוי מדרך ההתבדלות של תלמידי החת"ס. שדבריהם הם בניגוד לדברי האדמו"ר זצוק"ל שבהדיא סבר שהשתתפות בבחירות למען אגודת ישראל זוהי דרך ההתבדלות ושיטת מלחמת הדת כדרך תלמידי החת"ס. וכמובאר היטב בפרקים הקודמים.

4. עדות הרה"ח ר' יצחק לנדאו ז"ל בספרו בקודש פנימה ח"ב עמ' שצב.

בעצם קיומה, רק מסיבות שונות סבר שבמדינת גליצא אין צריך לה. לא כן כאן בארה"ק שהיא נחוצה מאוד למען הצלת הדת (מובא בס' בקודש פנימה ח"ב עמ' שצב).

כן מסופר (הובא בקונטרס 'רבן של ישראל' עמ' 95) שבימי הרה"ק ר' ישכר דוב זצוק"ל התגורר בעיר קאטוביץ חסיד בעלז שהיה חבר באגודת ישראל, חסידי בעלז ראו בחומרה רבה את הדבר כיון שהתנגדותו החריפה של הרבי לאגודה היתה מפורסמת, וכאשר הגיע חסיד זה לבעלז הכינו אותו החסידים לקבל 'פסק' חריף מאת הרבי, כאשר נכנס אל הרה"ק ר' ישכר דוב התנצל שהוא גר בקאטוביץ ששם נוסדה האגודה והצטרף אליה, אך אם הרבי מתנגד לאגודה, הוא יפרוש ממנה מיד. אמר לו הרבי אל תפרוש מן האגודה, כאן באזורנו אין מקום לאגודה, אבל בקאטוביץ יכול אתה להישאר באגודה. הרי לנו שאדמו"רי בעלז לא שללו לגמרי את האגודה ולא התנגדו אל עצם קיומה, רק סברו שבמדינת גליצא אין מקום לקיומה.

בענין זה מסופר בספר בקודש פנימה (עמ' שצב) שבכנסיה הגדולה של אגודת ישראל שהתקיימה בשילהי חודש סיון תשי"ד ביקש האדמו"ר זצוק"ל לשלוח ברכתו למשתתפי הכנסיה. וכאשר תמה על כך הגבאי שהרי בבעלז לא נמנו עם פעולות אגודת ישראל. ענה לו האדמו"ר מה הנך שח, הרי אבי ז"ל שלח שליח שימסור את ברכתו בכנסיה הגדולה שהתקיימה בימיו (בוינה, באלול שנת תרפ"ג). והוסיף האדמו"ר לאמור שבמקום שמתאספים ציבור גדול של יהודים ראוי לשגר לכבודם ברכה. ואכן שלח את הגה"ח ר' שמחה מונד ז"ל למסור את ברכתו לכבוד הנאספים.

וגדולה מזו, שעוד בבעלז בחיי אביו זצוק"ל, כאשר עדיין היתה בבעלז ההתנגדות אל האגודה, בא מעשה שהגיעו שליחי אגודת ישראל לבעלז והרה"ק ר' ישכר דוב זצוק"ל קיבלם בסבר פנים יפות, אך סירב להצטרף אל האגודה. לפני צאתם את העיר באו לבית בנו הרה"ק ר' אהרן זצוק"ל שקיבלם בביתו וליווה אותם החוצה. ובעת פרידתם מאיתו אמר להם כאן באזור גליצא אין צורך באגודה, אבל בפולין אתם עושים דבר חשוב מאוד והשי"ת יצליח דרככם. (מתוך הקונטרס 'רבן של ישראל' עמ' 95).

ה. התבטאויות נחרצות מפיו בנחיצות ההשתתפות בבחירות

על כל פנים דעת קדשו היתה נחרצת כל כך בענין שחובה להשתתף בבחירות למען הצלת הדת עד כדי כך שמעיד

המשב"ק הרה"ח ר' מרדכי וועבער שליט"א שבענין הבחירות שמעו מאיתו דיבורים חריפים שלא נשמעו בהזדמנויות אחרות. ומספר שבתחילת שנת תשי"ב כשהתקיימו בחירות והאדמו"ר זצוק"ל שהה אז בעיה"ק ירושלים. היה זה ביום הבחירות שמלבדו נשאר אז בבית רק המשב"ק הנ"ל כיון שאת שאר הגבאים ואנשי הבית שלח האדמו"ר לנסוע לתל אביב להצביע (שם היה רשומה כתובת הצבעתם), רק הוא לא היה לו אזרחות עדיין והוא נותר לבדו בבית. באמצע היום נשמע רעש מכיון חצר הבית, היה זה קומץ של מחוצפים שבאו למחות באמרם שגאב"ד העדה החרדית אסר להשתתף בבחירות ואילו האדמו"ר מורה להצביע. כאשר הרעש הגיע לאזניו שאל האדמו"ר את ר' מרדכי מה נעשה שם בחוץ. השיב שבאו אנשים למחות שהגאב"ד אסר להשתתף בבחירות.

היתה בזה אמירה ברורה שעל אף שבשבתו בבעלז לא החזיק בפעולות אגודת ישראל בגליצא, הרי שכאן בארה"ק סבר שהיא נחוצה מאוד וצריך לתמכה

השיב האדמו"ר איך מוז דיר שוין זאגן, ער האט אויף אונז גאר נישט קיין דעות (- מוכרחני כבר לומר לך, אין לו עלינו שום דעות). ומעידים המשמשים בקודש שבשום פעם לא נשמעו מאיתו דברים חריפים כל כך זולת בענין הבחירות.

עוד אמר לו האדמו"ר זצוק"ל בענין הבחירות שמקובל בידו מאת אביו שכאשר הוא עושה דבר מסוים ואין לבו נוקפו לאחר מכן, סימנא מילתא שעשה נכונה. אני ב"ה אין לבי נוקפי ואינני מתחרט על כך⁵. (עדות ר' מרדכי הנ"ל, שהדברים נאמרו כתגובה על כך שיצאו חוצץ נגד דעת קדשו).

עוד מספר ר' מרדכי הנ"ל. ביום הבחירות הנ"ל שנת תשי"ב שימש הוא בקודש ואילו שאר הגבאים נעדרו מן הבית כאמור. הגיע אז רב חשוב מדרום אמריקא ששהה בארה"ק בימים הנוראים וביום הנ"ל רצה להיכנס אל האדמו"ר לקבל ברכת פרידה טרם נסיעתו חזרה לארצו. הרב הנ"ל ביקש מר' מרדכי שיכניסו אל הקודש, וקיבל את הסכמת האדמו"ר ליכנס בתנאי שלא יגיש קויטל, כאשר נכנס הרב החזיק דבר מה בידו והיה נראה כקויטל, נענה האדמו"ר הרי אמרתי שלא יגיש קויטל. נענה ר' מרדכי שאין הוא מחזיק קויטל, והלה

5. חסידים ציינו שמדרגה נוראה זו מקורה בדברי האלשיך הק' על הפסוקים (שמואל א כד ה) "ויקם דוד ויכרות את כנף המעיל וגו'". ויהי אחרי כן **ויקם דוד** אותו על אשר כרת" וגו'. וביאר האלשיך שדוד המלך ע"ה אמר "אם בחרות הכנף לבי נוקפי על שולחי יד, מכל שכן שרעה ביעני ה' ליגע בעצמו ובשרו, ואם אין לבי נוקפי אדע כי מן ה' הוא זה, כי זה דרכו ית' ע"י התעוררות כזה, לבלתי הביא תקלה ע"י הצדיק".

אגודת ישראל כאן בארץ ישראל הרי היא כהאורתודוקסיה בהונגריה

אכן קיבל ברכת פרידה מן האדמו"ר בלא להגיש קויטל. אחר שיצא הרב נענה האדמו"ר זצוק"ל לר' מרדכי האמת היא שמאוד היה קשה עלי לשלוח את כל הגבאים אבל לא היתה לי ברירה, כי הבחירות היא מצוה גדולה כזו ולא יכולתי לעכבם. והניף שתי ידיו כלפי מעלה באמרו "אזא מצוה" (-) מצוה גדולה כזו).

כמו כן מספר המשב"ק הגה"ח ר' אהרן מרדכי רוטנר שליט"א⁶ שביום הבחירות לא קיבל האדמו"ר זצוק"ל קויטל, ומי שהגיע ברצותו להגיש קויטל נדחה ע"י האדמו"ר באמרו "גייטס צו די וואהלן" (-) לכו לבחירות).

יש לציין שבתקופת מערכת הבחירות הראשונות שנת תש"ט הביע האדמו"ר זצוק"ל את רצונו לצאת אף הוא בעצמו ולהצביע על אף גודל הקושי והטירחה שהיוותה עבורו, אך מסיבות שונות לא יצא הדבר אל הפועל.

ותחת אחד השיחים אמר האדמו"ר זצוק"ל להרב חיים נטע כ"ץ ז"ל שמלבד שצריך חכ"ם חרדים שלא יגזרו עלינו גזירות רעות ושיגזרו עלינו גזירות טובות, הרי צריך שיעמדו למחות תמיד על כל הרע הנעשה שם⁷.

ו. דבריו לטובת מערכת הבחירות שנת תשי"א

אף במערכת הבחירות שהתקיימו בתמוז תשי"א הביע דעת קדשו שנוחץ וחובה להשתתף בבחירות, אלא שבמערכה ההיא לא הובעה דעתו בכתב (כבשנת תש"ט) אלא חיווה דעתו בעל פה. במערכה ההיא התמודדה לבד מן רשימת אגודת ישראל עוד רשימה חרדית נוספת "פועלי אגודת ישראל" ועוד רשימה המכונה פאג"י מחרדי ירושלים. כמה מגדולי ישראל נמנעו מלהכריע ביניהם, אך האדמו"ר זצוק"ל הכריע אז שיצביעו למען "איטשע מאיר'ס אגודה" דהיינו רשימת אגודת ישראל בראשות מוהר"ר יצחק מאיר לוין זצ"ל. כן ציווה אז לגבאי הרה"ח ר' שלום פויגל ז"ל להכריז בבית מדרשו בשמו בשבת לפני קריאת התורה שמצוה גדולה מוטלת על כל יהודי בארץ ישראל להצביע בעד הרשימה ג'. כמו כן ביקש אז שיפרסמו בשמו שהוא רואה בזה חיזוק הדת.

6. וכן מובא בספר בקדוש פנימה ח"ב שם.

הזרם וכו', אמנם אחר: רואי ששאלה גדולה כזו עומדת לפני, ענין זהשתתפות בהממשלה, ורבו החילוקי דעות בזה, ומסתמא כאר"א כוונתו לשמים. אמרתי עם לבבי מי כהחכם יודע פשר דבר בזה, עד שבאתי לידי החלטה לשאול בזה את חוריד של הגאון האמתי צדיק וקדוש בעל חזון איש שליט"א איזה לקרב ואיזה לרחק והשיב לי בזה"ל: להשאר ולעמוד מבחוץ אין בראה לי כלל (מן דרוסען בלייבין האלט איך באר נישט) והי' לי דבריו למשען להמשיך בעבודת הקודש בעזה"י ועתה בהגיע להבחירות זכיתי בעצמי לשמוע מפה קדוש אהרן משיח ה' מרן. אדמו"ר מבעלזא שליט"א פקודת קדשו בעד רשימת ג' אגודת ישראל ואמר לפרסם בע"פ את זאת בין אנשי כי רואה בזה חיזוק הדת לתמכו ולסעדו ועוד דיבר בקדשו בזה, ודבה"ק הי' לי כמים קרים על נפש עיפה, כי יבא להרהר אחרי המלך את אשר דיבר בקדשו, אדמה שבזה יצאתי יד"ח להשיב מפני הכבוד וידידות לגלות את אשר אתי בזה ותי לא מידי.

דברי מרן הגאון מבראשוב זצוק"ל כפי שהתפרסמו בעיתון 'המודיע' בשעתו

בימים ההם נכנס אל הקודש הגאון ר' דוד שפרבר זצוק"ל גאב"ד בראשוב, והאדמו"ר זצוק"ל השמיע לו את דעתו בדבר נחיצות הענין. ר' דוד פרסם מכתב מיוחד (יום י"א תמוז) שבו הביא את דעת האדמו"ר זצוק"ל כאשר שמע מאיתו. מכתב זה התפרסם בשעתו בעיתון 'המודיע' ואף נתלה בחוצות. ונצטט כאן מתוך מכתבו זה לשונו: "עתה בהגיע להבחירות זכיתי בעצמי לשמוע מפה קדוש אהרן משיח ה' מרן אדמו"ר מבעלזא שליט"א פקודת קדשו בעד רשימת ג' אגודת ישראל, ואמר לפרסם בע"פ את זאת בין אנשי כי רואה בזה חיזוק הדת לתמכו ולסעדו". עכ"ל.

ז. מערכת הבחירות תשט"ו

כמו כן במערכת הבחירות האחרונה לחיי האדמו"ר זצוק"ל בחודש אב תשט"ו הניף ידו בשלישית בהוראה להצביע בבחירות, והיה ראשון החותמים על הכרוז המחייב להצביע בבחירות.

היה זה ביום שעלה ממעון קדשו שבתל אביב ירושלימה על חדשי הקיץ בחודש תמוז לפני בין המצרים (כדרכו לשהות בירושלים מן אמצע ירח תמוז עד אחר עבור הימים הקדושים). בו ביום שלח לקרוא למוהר"ר יצחק מאיר לוין זצ"ל שישור אליו עם הכרוז שהוכן על ידי אגודת ישראל, כי רצונו לחתום כבר על הנוסח באותו יום לפני ט' בתמוז⁸.

ונעתיק כאן קטע מן הכרוז ההוא ובו דברים כדרכונות

7. יש לציין בהקשר זה מה שאמר אחד מן הצדיקים על הנהגתו הפלאית של האדמו"ר זצ"ל מה שנהג לעשות שליח שישן בסוכה, שמי שמסוגל לעשות שליח לאכול וליטול תרופות מסוגל גם לצאת בזה ידי חובה ע"י שליח.

8. מפי נכדו הדומ"ץ הג"ר שמאי גראס שליט"א.

9. קובץ 'רבן של ישראל' עמ' 77.

וגם אני נשלחתי ע"י מרן בעצמו מיד בבוקרו של יום, להצביע בבחירות. מרן שהה אז בירושלים כמדי שנה בתקופה זו, והגבאי הרה"ח ר' שלום פויגל ז"ל היה אז עומד ומשמש בבית מרן, אך מכיון שכתובתו הרשומה היתה בתל אביב, הורה לו מרן לנסוע לתל אביב ולהצביע."

ובערב אחר מעריב כאשר בא אחד מאנ"ש בתל אביב לקבל שלום, שאלו האדמו"ר זצוק"ל: "האם יהודי תל אביב שמעו בקולי?"¹⁰

ח. ניפוץ השקרים שהופצו בנוגע לדעתו לחייב הבחירות

מובן שהוראת קדשו של האדמו"ר זצוק"ל עוררה הדים רבים והשפעתה העצומה בקרב הציבור החרדי להבין את

אל תפרוש מן האגודה, כאן באזורנו אין מקום לאגודה, אבל בקאטוביץ יכול אתה להישאר באגודה

חובת השעה להצביע בבחירות למען הצלת הדת, אינה ניתנת לשיעור. רבים רבים מקרב היראים לא היו צריכים ליותר מזה כאשר מי רואה אותו יוצא ואינו יוצא.

מתוך השוללים את הבחירות היו אינשי דלא מעלי שברצותם לחבל במערכה ולהמעיט מגודל ההשפעה שעוררה הוראת קדשו. ניסו למכור בדותות לציבור כאילו היו מי שהשפיעו על האדמו"ר זצוק"ל, עסקנים מסויימים או אנשי הבית, ולחצו עליו לחתום למען הבחירות, או שמתוך אינטרסים שונים התגייס לטובת אגודת ישראל ח"ו. וכדרך המסכילים והציונים בדורות האחרונים שהשתמשו תמיד בטענות כאלו וכיו"ב נגד צדיקי הדור בכדי להמעיט את השפעתם הברוכה על כל שכבות העם. טענות אלו נשמעו כאן בארה"ק ע"י אותם אינשי דלא מעלי, וביותר בחוצה לארץ הפיצו כזביהם מתוך הכלל הידוע שהרוצה לשקר ירחיק עדותו.

ובעצם לא היה מן הראוי להתייחס כלל לדברי ההבל והליצנות האלו, אך מכיון שבשעתו היו תמימים שקנו בדותא זו, ומפעם לפעם חוזרים עליה גם בימינו ליציני דורינו, על כן נזדקק אליה.

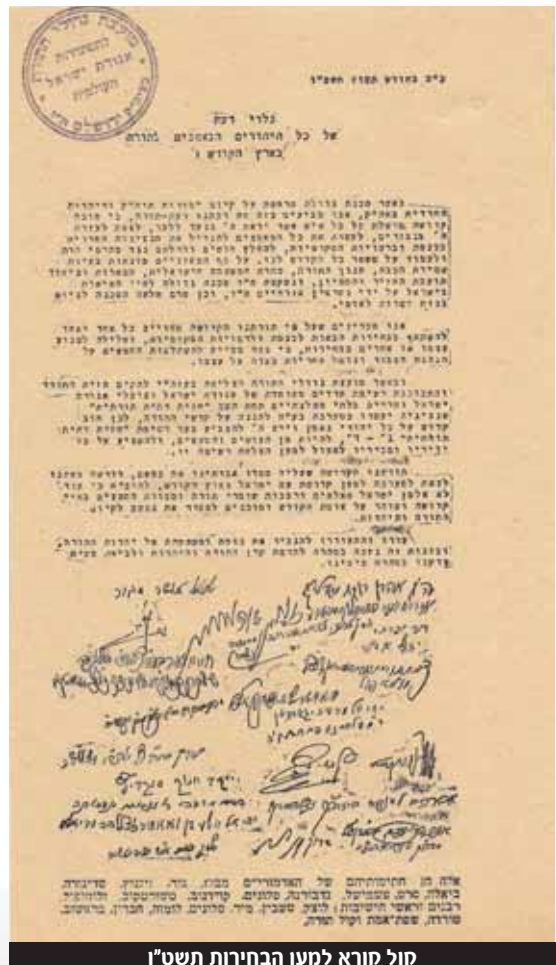
ט. א"א לומר ש'אנשי הבית' סובבוהו בכחש

הנה מה שטענו שלחצו עליו, הוא דבר שלא ניתן להיאמר. כי מי שבקי קצת בתהלוכות קדשו של האדמו"ר זצוק"ל יודע

בענין החובה להצביע בבחירות: "אנו מכריזים שעל פי תוה"ק מחייב כל אחד ואחד להשתתף בבחירות הבאות לכנסת' ולרשויות המקומיות, וחלילה למנוע עצמו או אחרים בבחירות כי בזה מסייע להשתלטות החפשים על הנהגת הציבור ונוטל אחריות כבדה על עצמו."

בקול קורא זה צורך הנוסח המכריע 'חוב קדוש' דהיינו שלא רק אשר גדולי ישראל מחייבים את כל הציבור ללכת ולהצביע, אלא שרואים בזה לא פחות מ'חוב קדוש' ועל נוסח זה חתם קודש הקדשים בעצמו, ולב מי לא יחרד בקראו זאת...

ונעתיק כאן עדות המשב"ק הרה"ח ר' יצחק לנדאו ז"ל מתוך ספרו בקודש פנימה (ח"ב עמ' שצה) בנוגע לאותה מערכת הבחירות. "באותו זמן כבר זכיתי להיות בתפקידי כמשמש בקודש. מרן זירז את כל באי ביתו ללכת ולבחור,

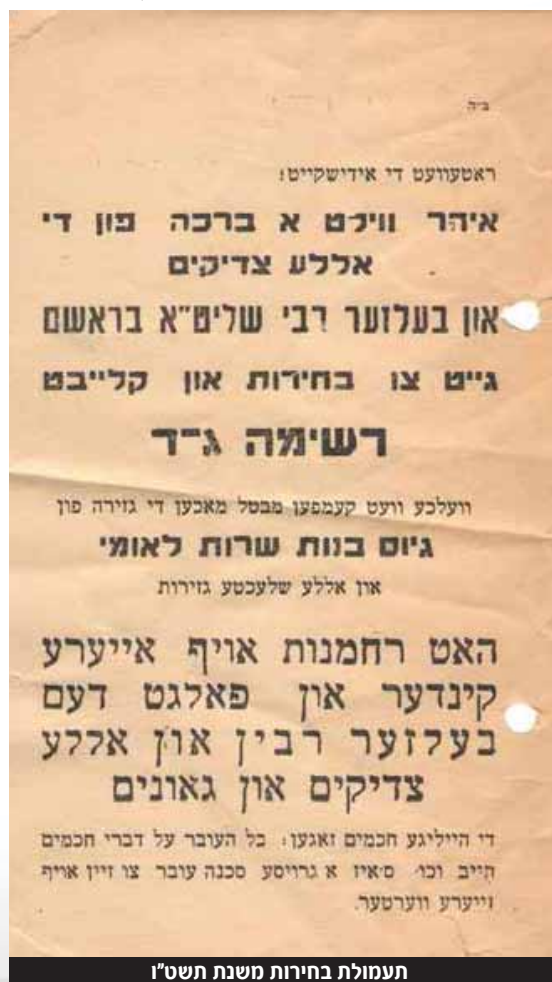


קול קורא למען הבחירות תש"א

10. מפי הדומ"ץ הג"ר משה ובר זצ"ל

לא רק אשר גדולי ישראל מחייבים את כל הציבור ללכת ולהצביע, אלא שרואים בזה לא פחות מ'חוב קדוש' ועל נוסח זה חתם קודש הקדשים בעצמו, ולב מי לא יחרד בקראו זאת

ידע במילי דעלמא, וכי ר' יצחק שאמר (בבא קמא ק"ח, ב) שאדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה ידע בכלל בצורתא דזוזי ואיך בני אדם מתנהגים בנושא, הרי דברי כפירה ומינות המה, ועל כגון דא אמרו חז"ל (סוטה י, א): "מנא ידע איכא דאמרי ... מרביה שמע ליה ואיכא דאמרי (תהילים כה, יד) 'סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם'". כי בודאי סמוכים ובטוחים אנו בהקב"ה ששתל לנו צדיקים בכל דור ודור שהם הם עיני העדה שלאורם ניסע ונילך עד ביאת הגואל, שידריכם בדרך אמת ויתן בלבכם את כל אשר ירצה שנעשה. ומי שאינו מאמין בזה הרי הוא



כי בכל ענין וענין ובפרט בעינים אלו הנוגעים להנהגת כלל ישראל היתה משנתו ערוכה וסדורה לפניו, באופן שלא נצרך להתייעץ עם מאן דהו בזה, ובוודאי שלא היה ניתן להזיזו ולהסירו מדעתו כהוא זה. ומי שמעלה על דל מחשבתו טענה כזו, לא עבר על מפתן היכל קדשו מעולם, וכל שכן שאין לו שום שמץ של השגה בדרכיו ובתהלכותיו. כפי שיעידו כל מי שזכו לבוא לבקר בהיכלו שלא יתכן כדבר הזה אצל האדמו"ר זצוק"ל.

ובענין זה בנותן טעם להביא את אשר מספר המשב"ק הרה"ח ר' מרדכי וועבער שליט"א מעשה שהיה בשנת תשי"א טרם הבחירות, שכאמור יצא אז קול שלא האדמו"ר הורה להצביע, רק הגבאי ואנשי הבית הוציאו הוראה בשם האדמו"ר. ניגש אז אל ר' מרדכי הרה"ח המפורסם ר' מנדל גפנר זצ"ל מיקירי ירושלים שהיות והוא רוצה לברר הדבר על נכון, ממילא בקשתו שיסדר לו שיוכל לגשת בעת סעודה שלישית אל האדמו"ר לברר הדבר. ר' מרדכי נענה לבקשתו וסיכם איתו שבעת סעודה שלישית כאשר יעלה הגבאי על השולחן אזי יחווה לו ויוכל לגשת לשאול כרצונו. ואכן כך הווה כאשר עלה הגבאי על השולחן החווה לו, וניגש ר' מנדל אל האדמו"ר זצוק"ל שהחשיבו מאוד, ואמר רצוני לשאול מפי הרבי האם הרבי מצווה להצביע בבחירות. נענה לו האדמו"ר "א וודאי א וודאי הייס איך" (בוודאי, בוודאי אני מצווה).

גם הטענה האווילית שכיון שכידוע ישב תמיד בחדר קדשו מתוך דביקות עילאה, ממילא לא הבין כל כך בנעשה בעולם השפל שסביבו והיה ביכולת לסובבו בכחש ובשקרים

זכיתי בעצמי לשמוע מפה קדוש אהרן משיח ה' מרן אדמו"ר מבעלז שליט"א פקודת קדשו בעד רשימת ג' אגודת ישראל, ואמר לפרסם בע"פ את זאת בין אנ"ש כי רואה בזה חיזוק הדת לתמכו ולסעדו

ח"ו. לבד מה שהם דברי כפירה ואפיקורסות - לומר על גדול וקדוש כמותו שנכשל באיסורים חמורים מחמת גודל צדקתו ורוב קדושתו - הכי אין הקב"ה שומר את אוהביו, וכלשון הגמרא (יבמות צט, ב ועוד) "השתא בהמתן של צדיקים אין הקב"ה מביא תקלה על ידיהן, צדיקים עצמן לא כ"ש". ואם חלילה נפתחה פתח לומר כן, הרי היא הריסת הדת ר"ל שהרי בכל פסק והוראה מכל גדולי ישראל - תנאים אמוראים ראשונים ואחרונים - ואולי גם הנביאים ואבי הנביאים - שלא ימצא חן בעינינו, נאמר שאותו גדול היה כ"כ גדול וקדוש ובוודאי לא

סמוכים ובטוחים אנו בהקב"ה ששתל לנו צדיקים בכל דור ודור שהם הם עיני העדה שלאורם ניסע ונילך עד ביאת הגואל, שידריכם בדרך אמת ויתן בלבבם את כל אשר ירצה שנעשה

‘אנשי בית’ וכדו’ ומדוע צריך להאמין שכל התורה ניתנה מפיו, הרי משה פרש מבני ישראל וישב לו מחוץ למחנה ויהושע בן נון נער לא ימיש ואולי (ח"ו) הוא היה המחליט מי יהיה נשיא וכמה פרשיות בתפילין צריך להניח וכו'. ולדאבוננו אין זה בדרך צחות כלל וכלל כי כזאת וכזאת אכלה חרב הכפירה במחנינו בדרך זו. ובודאי מי שיש לו קצת שכל במוחו ואמונה בלבבו סלדה נפשו מדברים כאלו אשר תחילתה כפתח מחט ואחריתה כיום מר... (ולדאבוננו ראינו גם במחנות המתקראים ‘קנאים’ והמקנאים למיניהם אשר סמכות גדולי ישראל נתדלדה בעיניהם עד אשר גם על רבותיהם אינם שמים לבם כמדוע ואכמ"ל)

י. משנתו היתה סדורה לפניו בכל ענין

מלבד זאת הם גם דברי הבל וליצנות שפלה, כידוע לכל הבאים בשעריו וביחוד לאלו שזכו להיות עייל בלא בר בביתו, שהיה בקי היטב בעניני דעלמא וידע לרדת לפרטי פרטים בכל דבר וענין ממילי דעלמא. עד שממש חידוש עצום היה בכך שעל אף שהיה בבחינת "ראשו מגיע השמימה" מכל מקום היה גם בבחינת "סולם מוצב ארצה". דבר זה נראה בחוש היטב לכל מי שזכה ליכנס עמו בשיחת חולין של תלמידי חכמים¹¹. ועוד בימי חורפו (בחיי חיותו של אביו הרה"ק ר' ישכר דוב זצוק"ל) התבטא עליו פוסק הדור הגה"ק ר' מאיר אריק זצוק"ל מטורנא שהעולם אינם מכירים אל נכון את בן הרב מבעלי, ובאמת הוא חכם מחוכם ומבין ובקי היטב בהיות דעלמא¹².

כופר בדברי חכמים וכצדוקי וקראי הוא שלא האמינו בתורה שבע"פ ובכח וסמכות חכמי הדורות אשר הכח הזה ניתן להם מאת הבורא ית"ש בכתבו בתורה (דברים יז, יא) "על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימים ושמאל". ועל מי שאינו מאמין בזה כבר אמרו חז"ל (סנהדרין צט, ב): דמאי אפיקורוס, כגון דאמרי מאי אהנו לן רבנן...

גם הטענה ש'אנשי הבית' המה המחליטים בכל דברי גדולי ישראל והמה אשר סובבים בכחש את גדולי ישראל היתה חביבה מאד על המסכילים שר"י בכל הזמנים ולצערנו בצורה זאת הצליחו למשוך אחריהם רובא דרובא מאחב"י אשר הוריהם היו יהודים יראים ושלמים, ותחילת דרדורם היתה במוט הסמכויות הרוחניות בכל מקום, ובדרכים עקלקלות אלו הצליחו לדאבון לב אותם רשעים לעקור מלבם כל אמונה - ע"י שתחילה 'הוכיחו' בטענות שונות ומשונות שגדולי ישראל אינם בקיאים במילי דעלמא ו'אנשי החצר' המה המחליטים וממילא אי'צ לשמוע בקול שום חכם מחכמי ישראל, ואם כך בחיים אתנו לאו"ט הרי אפשר לומר כן גם על הצדיקים אשר אינם אתנו כבר, ואם כך אפשר לעלות יותר

מי שבקי קצת בתהלוכות קדשו של האדמו"ר זצוק"ל יודע כי בכל ענין וענין ובפרט בענינים אלו הנוגעים להנהגת כלל ישראל היתה משנתו ערוכה וסדורה לפניו, באופן שלא נצרך להתייעץ עם מאן דהו בזה, ובודאי שלא היה ניתן להזיזו ולהסירו מדעתו כהוא זה

ויותר, ומי יאמר לנו שבמדבר לא היה (ח"ו) למשה רבינו ע"ה

11. דוגמא לדבר בעת שעסקו בבנין הישיבה דחסידי בעלז שמעידים העסקנים שהאדמו"ר זצוק"ל ירד איתם לפרטי פרטים ובירר כל דבר ודבר היטב. ואף בנוגע לפנימיה שהקימו לבחורי הישיבה התעניין על כל פרט בעניני המאכלים שמגישים לבחורים ובעניני משכבם אילו כרים וכסתות שהעמידו לרשותם, וכיו"ב. באופן מעורר השתאות שעל אף דבקותו הרבה נכנס לפרטים דקים בהיות דעלמא.

12. ובענין זה נצטט מזכרונות המשב"ק הרה"ח ר' הערש וואלף פרידמאן ז"ל (זכור ימות עולם פרק כד) זה לשונו: למרות שמרן זצ"ל היה ספון בחדרו לא קרא עיתונים ולא שמע חדשות, היה מעורה בחיים ובמה שקורה במדינה וידע את כל האירועים שהתרחשו על בוריים בלי כחל ושרק. בימים ההם היה מנהיג הציונים הכלליים יצחק גרינבוים שר הפנים בממשלה הראשונה. הוא היה מנהיג ציוני ותיק עוד בארץ מולדתו פולין, שם ניהל מלחמת חרמה נגד היהדות החרדית והיה מאויביה המפורסמים ביותר של היהדות החרדית. מפלגתו מפלגת הציונים הכלליים היתה המפלגה השנייה בגודלה אחרי מפא"י.

לפני הבחירות הסתכסך גרינבוים ה"ל עם ראשי מפלגתו, ורץ לבחירות ברשימה עצמאית. ברוב גאוותו חשב שהודות לאישיותו המפורסמת הוא ימשוך את מירב הקולות של מפלגתו. כשסיפרו את הדברים למרן זצ"ל אמר את ה'צדיק וישר' הזה אני מכיר עוד מפולין, השי"ת יעזור שתהיה לו מפלה וכשלו. ואמנם כאשר אמר כן היה, לפליאת כולם היתה לו מפלה מוחצת, הוא בקושי צבר כמאתיים קולות. ומרוב בושה ועגמת נפש הוא פרש מהחיים הפוליטיים וזכרו אבד בתהום הנשיה ע"כ.

עוד סיפור מה שמספר המשב"ק ר' יצחק לנדא ז"ל בספרו 'בקודש פנימה' ח"ב:

התרחשות מעניינת ומיוחדת היתה בעת ביקורו של מרן הגאון מטשעבין זצוק"ל אצל כ"ק האדמו"ר זצוק"ל בימי הרחמים והרצון של שנת תשי"ד.

היה זה לאחר מעמד הנחת אבן הפינה לישיבה דחסידי בעלז בירושלים, ומנהלי ועסקי הישיבה פרסמו על דעת האדמו"ר זצ"ל שכל מי שרוצה לזכות ולתרומ

הק' של כ"ק מרן זי"ע) **אומר שאינני יודע ואני טועה**, איך האב איהם געוואלט פרעגן צו ער איז געווען ביי די וואלין, נאר דער טאטע ז"ל האט געזאגט א יוד דארף זיך איינהלאטן".
[- רציני לשאלו אם כבר היה בבחירות אלא שאבי ז"ל אמר שיהודי צריך להתאפק] ורמז שכבר אפשר לילך".

יא. החיוב להצביע למען אגודת ישראל אך ורק למען הצלת הדת

כמו כן דבר הליצנות שאנשי הבית או עסקנים שונים השתדלו אצלו לטובת ה'אגודה' מזויף מתוכו. כיון שבימים ההם חסידי בעלז לא היתה להם שום שייכות אל האגודה ועדיין לא קיבלו שום טובת הנאה מהם, כידוע למי שבקי בקורות העתים. וממילא טענה זו מלבד שהיא מופרכת אף מעוררת היא שחוק והיתול.

ואף למי שסייע להצלת האדמו"ר זצוק"ל מגיא ההריגה באירופה בשנות השואה, והיה מחוג הפועל המזרחי (מתוקף תפקידו כמנהל מחלקת העליה בסוכנות היהודית) אעפ"כ כאשר בא אל האדמו"ר לבקש את תמיכתו במפלגתם והזכירו את עזרתם בעליתו לארה"ק, דחה אותם האדמו"ר באמרו שדרכם אינה מקובלת עליו. (ועף אל שמירת הכרת הטוב אצל האדמו"ר זצוק"ל היתה מיוחדת במינה, ומי שאי פעם עשה עבורו טובה זכר לו זאת כל הימים).

ובענין זה מספר המשב"ק הגה"צ ר' אהרן מרדכי רוטנר שליט"א שבשנת תשי"א הגיע אל האדמו"ר זצוק"ל מר חיים משה שפירא שהיה מראשי מפלגת המזרחי (שהאדמו"ר היה מכבדו עקב עזרתו להשגת הסרטיפיקאט בתפקידו כנזכר לעיל), ולא ביקש את האדמו"ר שיתמוך ממש ברשימת המזרחי, רק רצה שהאדמו"ר לא ינקוט עמדה ברורה לטובת ה'אגודה' אבל האדמו"ר דחה אותו ואמר לו בפניו "הרי אתם (המזרחי) נגד התורה".

וממילא טענה הנ"ל שאנשי הבית או עסקני אגודת

ובלאו הכי מובן לכל בר דעת שצדיק וקדוש שיושב בעולם הזה ורואה מה שנעשה בעולמות העליונים, על אחת כמה וכמה שיודע כל מה שנעשה בעולם השפל הזה. וכעין זה התבטא עליו כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז זצוק"ל (לגבי ענין מסויים) שמאמין הוא באמונה שלימה שמי שהוא בקי בשבילי דרקייעא וודאי שהוא בקי בשבילי דארעא.

ובנידון זה סיפר הגאון ר' מיכל זילבר שליט"א (בכנס גדולי הדור 'בעד עמך' לקראת הבחירות כ"ד אדר ב' תשע"ט) ששמע מרבו כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'ברכת אברהם' מסלונים זצוק"ל, שהוא היה השליח בענין הבחירות מכ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר זצוק"ל אל כ"ק מרן האדמו"ר זצוק"ל בשנת הבחירות תשט"ו. וכששאל לרבו ה'ברכת אברהם' מה היתה תוכן השליחות, אמר: את תוכן הדין ודברים שהיו שם איני יכול לגלות, אבל אני יכול להגיד בעדות ברורה שכל אלו שאומרים שהבעלזער רב הוא מלאך ה' צבקות ושרוי בשמים ממעל, ואינו בקי במתרחש בזה העולם והגבאי מסובבו בכחש; הנני להעיד שהבעלזער רב "האלט מיט אלע פיטשיווקעס" (בקי ומתמצא בכל המתרחש ואפילו בפרטים הקטנים).

מי שהוא בקי בשבילי דרקייעא וודאי שהוא בקי בשבילי דארעא

וכדאי לציין כאן מה שמובא בספר 'בקדושתו של אהרן' ח"א ע' צה בשם הרה"ח ר' מרדכי פעדער שליט"א וז"ל: "פעם קרא כ"ק מרן זי"ע לכל העולם שעמדו בחוץ וצוים ליכנס אליו, ואמר להם: "היה עכשיו כאן א' ששואל אותי כסדר בענין רפואה בענין ניתוח בעבור זוגתו, והוא שואל אותי כסדר על כל פרט ופרט ואני נאמן אצלו, וכשבא לשאר ענינים (כנראה שהיה אז הנידון בענין בחירות וכו' והלז היה בין הגדולים והראשונים נגד חוות דעתו

לבני הישיבה ויכל ליכנס אל הקודש פנימה להכניס את נדבת לבו לפני האדמו"ר זצ"ל. אנשים רבים, נדיבי לב ונגידים, ניצלו את ההזדמנות ונכנסו אל האדמו"ר זצוק"ל להרים את תרומתם ולקבל את ברכת הקודש.

באחד הלילות הגיע הנגיד המפורסם הר"ר בנימין ציטרון ז"ל מברזיל, שבבעלותו היה מפעל לייצור מוצרי מתכת וברזל בשותפות עם הנגיד הר"ר משולם פייש מושוויץ ז"ל, ברצותו להגיש את תרומתו לאדמו"ר זצוק"ל. באותה שעה הגיע גם מרן הגאון מטשעבין זצוק"ל לבקר את האדמו"ר זצוק"ל, ללא שום הודעה מוקדמת, כדרכו.

כך עמדו שבת יששכר ושבת זבולון בחוץ, והמתינו. הגבאי הרה"ח ר' שלום פאגל ז"ל לא היה נוכח אז, והמשב"ק הרה"ח ר' יצחק לנדא ז"ל היה אובד עצות. מחד גיסא נמצא כאן גאון ישראל ותפארתו, מרן הגאון מטשעבין זצוק"ל, אשר חביבותו ויקר תפארת גדולתו בעיני האדמו"ר זצוק"ל ידועים היו לכל. אך מאידך חשש שאם לא יכניס את הנגיד תחילה, אולי ביקורו של הגאון יתמשך זמן רב ואז ילך הנגיד ויפנה לדרכו ויפסידו את תרומתו.

נכנס ר' יצחק ז"ל אל האדמו"ר זצוק"ל וסיפר את כל הדברים האלה, ושאל מה לעשות. הרגיעו האדמו"ר זצוק"ל ואמר: "איך וועל מעך שוין אן עצה געבען" (-אני כבר אסתדר). ואכן לאחר זמן, כשהיה האדמו"ר זצוק"ל מוכן להכניסם קרא האדמו"ר זצוק"ל למשב"ק והורה לו להכניס את שניהם יחד.

האדמו"ר זצוק"ל קיבל את מרן הגאון מטשעבין זצוק"ל בכבוד ובחביבות, והושיבו בראש השולחן כדרכו בקודש, ולאחר מכן הושיב את הנגיד בצד השולחן. האדמו"ר זצוק"ל פנה תחילה אל מרן הגאון מטשעבין זצוק"ל, ודיבר עמו בשבחו של הנגיד, ואמר לו: "ליהודי זה, ר' בנימין ציטרון, יש מפעל בברזיל, ועובדים שם הרבה יהודים, הוא מקדש שם שמים והמקום סגור ושובת בשבת". כך שיבחו האדמו"ר זצוק"ל וסיים עמו בדרך כבוד. הנגיד העניק את תרומתו קיבל את ברכתו ויצא מן הקודש, ואז נפנה האדמו"ר זצוק"ל להאריך עם מרן הגאון מטשעבין זצוק"ל שעה ארוכה ביותרת הכבוד.

כך כיבד האדמו"ר זצוק"ל בחכמתו את שר התורה, מבלי לפגוע בשר האלף.

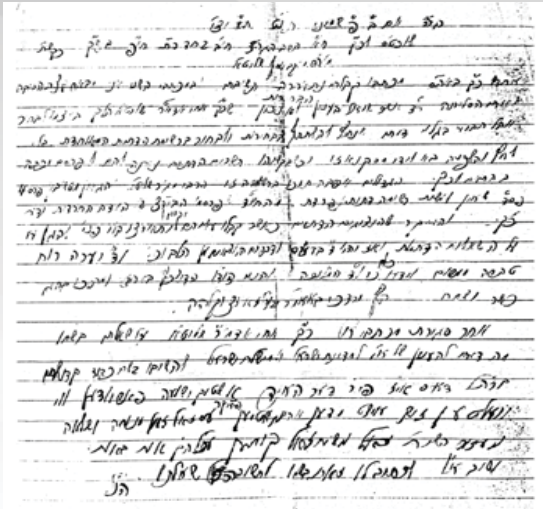
טענה הנ"ל שאנשי הבית או עסקני אגודת ישראל הטו את לבבו לטובת ה'אגודה' מלבד היותה שקרית ומרושעת, הרי שיש בה טפשות מופלגת

ישראל הטו את לבבו לטובת ה'אגודה' מלבד היותה שקרית ומרושעת, הרי שיש בה טפשות מופלגת ותלושה מן המציאות. וניתן להמליץ עליה את דברי החכם מכל אדם (קהלת יז, כח) "גם אויל מחריש לחכם יחשב". ותמיכת האדמו"ר זצוק"ל ברשימת אגודת ישראל היתה אך ורק משום שראה בזה האדמו"ר זצוק"ל טובת והצלח הדת, ולא משום סיבה אחרת, וכמובא לעיל שהתבטא כמה פעמים שהאגודה כאן בארה"ק הרי היא כהארטודוקסיה בהונגריה.

יב. עדות גאב"ד בולגריי בנידון

ולסיום הענין נביא בכאן עדות נאמנה ביותר מפי כתבו של אחיו הגה"ק גאב"ד בולגריי זצוק"ל (שכידוע מעת היותו איתו עמו במחיצתו משנות המלחמה לא זהה ידו מתחת ידו), מתוך הספר 'פרשת גדולת מרדכי' פרק מה. כפי שכבר הוזכר לעיל הופצו שמועות שונות על מכשב לחצים שהופעלו על האדמו"ר זצוק"ל שבעקבותם נאלץ להסכים לבחירות על אף שלא היתה דעתו נוחה מזה, וביותר בחוצה לארץ רעשו שמועות אלו, וכן הופצו שם שמועות שכאילו רוב גדולי ישראל בארה"ק התנגדו להשתתפות בבחירות. כ"ק מרן האדמו"ר מסקוירא זצוק"ל חתן אחותם של האדמו"ר זצוק"ל ואחיו גאב"ד בולגריי זצוק"ל, שרצה להתוודע אל אמיתת ההתרחשויות בארה"ק, הריץ מכתב אל דודו גאב"ד בולגריי. הרי לנו העתקת חלק מן המכתב הנוגע לעניינו:

"כעת אבקשו מאוד מאוד להשיב לי בנידון זה, אבל אבקשו שיהיה דבר זה סוד, שלא לגלות על פני השדה שכתבתי לו מזה. בכאן אמרו שהבד"צ מירושלים אסרו לילך להבחירות, וגם כל הגדולים בשם, וכעת נתקבל מכתב מארץ ישראל שאדמו"ר מבעלז שליט"א הלך עם כמה חסידים להבחירות, ע"כ אבקשו להודיעני הכל בפרוטרוט, אם אמת



מכתב מרן הגה"ק מבילגוריי זצוק"ל אל כ"ק מרן האדמו"ר מסקוירא זצוק"ל. מתוך קובץ 'אור הצפון' דחסידי בעלז גיליון צו ניסן תשע"ז

הדבר שהלך, ואם היה הכרח¹³ לזה או היה ברצון, וכו'. נא להודיעני כי בכאן רעש גדול מזה ואני אינני יודע מה להשיב וכן להודיעני בכלל דעת אחיו הרה"צ שליט"א, וגם דעתו אודות כל הענין בארץ ישראל". עכ"ל הנוגע לעניינו.

וזה אשר השיב לו הגה"ק גאב"ד בולגריי זצוק"ל: "על דבר אשר שואל בענין הבחירות, לא נכון שכ"ק אחי אדמו"ר שליט"א הלך בעצמו לבחור, אבל הביע בגלוי דעתו שנחוץ להשתתף בבחירות ולבחור ברשימה הדתית המאוחדת.

בלי לחץ והשפעה בא לידי מסקנא זו וכשביקשוהו השרים הדתיים נענה להם לפרסם מכתב בהתאם לכך. הגדולים אדרבה תמכו ברשימה זו, הרבי מגור שליט"א¹⁴ והגאון מטשעבין פרסמו פס"ד שאין לעשות רשימה דתית נפרדת¹⁵. **מהחוו"ד שפרסמו הביד"צ של 'העדה החרדית' ידע כבוד קדושתו**¹⁶, עכ"ל לעניינו.

יג. היתר ההנאה מתמיכת המדינה

כאשר עלתה על הפרק השאלה בדבר הנאה ממספי תמיכה ממשלתית ותקציבים מן המדינה והיו שאסרו זאת וסמכו דבריהם על הכלל הידוע ש"כח הפועל בנפעל", וידוע

13. כוונתו לדברי השקר הנ"ל שכאילו לחצו והכריחו את האדמו"ר זצוק"ל להסכים לבחירות.

14. כ"ק מרן אדמו"ר בעל בית ישראל מגור זצוק"ל.

15. במערכת הבחירות הראשונה תש"ט רצו החרדים ברשימה דתית מאוחדת כולל אגודת ישראל והמזרחי.

16. כאן תשובה ברורה לעוד דברי הבל ורעות רוח שמפיצים אנשים שונים ומשונים שהוראתו להצביע בבחירות היתה טרם התוודע אל האיסור שהטילו ביד"צ העדה החרדית על הבחירות. וכן כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר זצוק"ל בביקורו אצל כ"ק מרן האדמו"ר זצוק"ל בשנת תשס"ו הציע לכניו את טענותיו ודעתו לאסור הבחירות, ולא קיבל האדמו"ר את דבריו.

מהם. כמסופר שם עוד בזה הלשון: בשנת תשי"א חילקו עיריית תל אביב כסף למוסדות החינוך, נכנס הרה"ח ר' יוסף אלכסנדר דירנפלד ז"ל למרן ושאל אם יכול לקחת כסף זה עבור הת"ת של מרן בעיר (ת"ת דחסידי בעלז בעיר תל אביב). ענה לו מרן כ"ל שבימי אביו מרן מהר"ד רצתה ממשלת פולין לתת כסף לרבנים, ואבי ז"ל אמר אני לא אקח אבל שאר הרבנים יכולים לקחת, והורה לו מרן "אתה יכול לקחת למען החדר", עכ"ל.

יד. דבריו החריפים נגד השוללים את פעולות החינוך העצמאי

ובענין זה מסופר בקובץ רבן של ישראל (עמ' 77) שכאשר הוקם החינוך העצמאי והממשלה תמכה במוסדותיו בשישים אחוז מתקציבו. היו רבנים שקראו שלא ליטול כסף מן המדינה, ותקפו את עסקני אגודת ישראל שהקימו את החינוך העצמאי. האדמו"ר זצוק"ל הקפיד על אותם רבנים ואמר מה רוצים מהאגודה, מנין יקחו כסף לנהל את כל תלמודי התורה, מה איכפת לאותם רבנים שתתרבה תורה בארץ ישראל. והוסיף לומר "אני רוצה לראותם נוסעים למושבות לייסד תלמודי תורה, האם זו חכמה לרפות את ידיהם של אלו העוסקים בהפצת תורה". והוסיף אז לספר שלפני אביו זצוק"ל באה שאלה מעין זה, ואמר הכי הם נותנים לנו, הלא שלנו הוא הכסף ומאשר אנו נותנים להם במיסים הם מחזירים לנו. ע"כ.

טו. זאת תורת הקנאות

את דרך המלחמה נגד גזירות הדת במדינה על ידי הפגנות וכדומה שלל מכל וכל, דעתו היתה שאת החושך אין גרשים במקלות רק על ידי ריבוי אור. וכפי שהתבטא פעם שללכת ברחוב אלנבי (רחוב מרכזי בתל אביב) בשבת לבוש בשטריימל ובעקישטע זוהי המחאה האמיתית נגד חילולי שבת. וכן כאשר אחד החסידים ערך פעם 'חלאקה' לבנו והיו קווצותיו סדורות לו תלתלים מבעד ללחיין, ציווה לו האדמו"ר זצוק"ל שיהלך איתו לכל אורך הרחוב בתל אביב בכדי שיראו איך צריך ילד יהודי להיראות.

כמו כן את דרך ה'קנאות' המזוייפת של מלחמה נגד יהודים יראים ושלמים לא סבל האדמו"ר זצוק"ל. כפי שמעיד אחיו אב"ד בולגריא זצוק"ל בכתביו (הובא בקובץ 'רבן של ישראל עמ' 15) זה לשונו: אור לערש"ק פרשת וילך תש"ט לפ"ק שוחח כ"ק אחי שליט"א ואמר לי ... ואמר עוד "איך קען מיך נישט אוסגלייכען מיט די 'קנאים', ווייל מען דארף מקרב זיין" (-אני יכול להשתוות עם ה'קנאים', מכיון שצריך לקרב). ואמר לי ר' משה גראס, שבשיחה אחרת בענין ה'קנאות' אמר כ"ק אחי שליט"א לו ולר' חיים נטע כ"ץ "איך האב דאס נישט גיזעהן ביים טאטען

הזהירות היתירה שנזהרו היראים לדבר ה' שלא ליהנות מכספים שאין מקורם טהור. או אז הכריע האדמו"ר זצוק"ל שמותר ליהנות וליטול כספים אלו. ונימוקו עמו שאין הם נותנים מתנת חינוך אלא כספנו הם שגבו מאיתנו מסים והם מחזירים לנו חלק מן כספים אלו, ואף הסמיך לכך את הוראת אביו הרה"ק ר' ישכר דוב זצוק"ל בענין כפי שיובא להלן בס"ד.

והגם שבאופן כללי נזהרו מאוד בבעלז שלא ליטול כספים ממקורות שאינם טהורים, וכן בעת בניית הישיבה דחסידי בעלז כאשר עסקו בגיוס כספים הזהיר האדמו"ר זצוק"ל שלא ליטול לטובת הישיבה כספים מיהודים 'שוכחי עיקר שבת' שבשבת סוברים המה שעתה יום השישי (כדרכו בקודש להמליץ טוב על כל איש ישראל). מכל מקום כספי השלטון המה כספנו שלנו שגבו מאיתנו בכח, ומועילים 'בטובם' להחזיר לנו חלק קטן מזעיר, ואין זה נחשב מתנה מצידם.

וכך מסופר בספר בקודש פנימה (ח"ב עמ' שצז) זה לשונו: כאשר נעתרו השלטונות להקציב מימון למוסדות החינוך העצמאי שע"י אגודת ישראל, וחלק מן הרבנים באר"י ובחו"ל היו נגד נטילת כסף ממקורות אלו. באותה תקופה ביקר כ"ק האדמו"ר ר' נחום מרדכי פרלוב מנאוואמינסק

הביע בגלוי דעתו שנחוץ להשתתף בבחירות ולבחור ברשימה הדתית המאוחדת. בלי לחץ והשפעה בא לידי מסקנא זו

זצוק"ל מראשי אגודת ישראל בארה"ב, אצל מרן ז"ל, וסיפר למרן שהיה נוכח באסיפה שנערכה בארה"ב לטובת החינוך העצמאי, ואחד האדמו"רים דיבר נגדם קשות על שהם נוטלים כספים מן המדינה. ושאל לדעתו של מרן בזה. ענה לו מרן "זיי געבן זייער געלט? זיי געבן מיין געלט! איך צאל נישט קיין שטייער?" (- וכי את כספם הם נותנים, הם נותנים את הכסף שלנו, וכי אינני משלם מיסים).

ומרן סיפר לו שבפולין היה פעם דבר כעין זה (שממשלת פולין רצתה לתת שכר לרבנים) ואמר אביו כ"ק מרן מהר"ד ז"ל "אני אינני נוטל מהם מטעם הכמוס עמי, אבל אתם יכולים לקחת". בטרם צאתו שאל האדמו"ר את מרן אם נותן רשות לפרסם את הדברים בשמו כדי שנדיבי עם יעמדו לימין החינוך העצמאי. מרן הסכים ואמר אמור להם וכל המוסיף מוסיפין לו מן השמים, עכ"ל.

ולא רק למען מוסדות החינוך העצמאי התיר ליטול מכספי הממשלה, אלא אף למוסדותיו התיר ליטול וליהנות

ובחרת בחיים

בירור דעתם הקדושה של כמה מגדולי ישראל נבג"ם

מרן הגאון ר' שלמה זלמן אולמן זצוק"ל (פאר הדור ח"ב ע')

(קצב)

מרן הגאון ר' בנימין זילבר זצוק"ל (ראה לקמן נספח ג' מכתבו)

הגבאי צדקה הצדיק הרב דוד לייב שוורץ זצ"ל (בספרו

'בחזק יד' ע' 204)

הגאון ר' אברהם הורוביץ זצ"ל (אורחות רבינו ח"א ע' שמב)

הגאון ר' יצחק שיינלזון זצ"ל (מעשה איש ח"ה ע' קמח עיי"ש

באריכות)

הרב נחום יואל הלפרין ז"ל (פאר הדור ח"ב ע' קצד)

הרב משה שטשיגל (קונטרס 'מלחמתה של תורה' פ"א)

ולהבחל"ח: הגאון ר' קלמן לנדאו שליט"א (פאר הדור ח"ד

ע' רסז)

וכן העיד גיסו מרן הסטייפלער זצוק"ל (ארחות רבינו עסקנות

טו) שהגם שמרן זצוק"ל לא הלך בעצמו לבחור (עיי"ש טעמו

משום כבוד התורה שהולך בתור עם נשים וזה חילול השם לאדם גדול) מ"מ את הרבנית שלח עם טעקסי לבחור.

וכשנשאל פעם מדוע באחד ממכתביו בעד הבחירות

הזכיר שכן היתה דעתם של מרנן הגאונים גאב"ד טשעבין ור' אהרן קוטלר זצוק"ל ולא הזכיר את מרן זצוק"ל, והשיב שעל מרן זצוק"ל הרי כל תלמידיו יודעים שהורה להשתתף בבחירות, ולו היה נגדם לא היה מורה להצביע, רק הגאונים הנ"ל פעלו יותר וכתבו מכתבים בענין ואילו מרן זצוק"ל פעל רק בהשקט. (אשכנחיה דרבי' ח"ב ע' קעט)

לבד מעדות שלוחו הרב שלמה לורנץ ז"ל

להלן ציטוט עדותם של ארבעה מתלמידיו:

זה לשון מרן הגאון ר' דוב לנדאו שליט"א מראשי ישיבת סלבודקא משרידי תלמידי מרן החזון איש זצוק"ל: "ידוע שרבינו החזון"א זצ"ל הורה להצביע בבחירות הממשלתיות וכן נהגו ונוהגים על פי זה כל בני ביתו ותלמידיו מקורביו מאז ועד עתה, וכל השמועות המתפרסמות כנגד זה הן שקר וכזב.

חובה על כל אחד ואחד לעשות כהוראת רבינו רבן של ישראל זצ"ל וללכת להצביע אפילו כשזה כרוך בכל מיני קשיים". עכ"ל.

א. דעת קדשו של רשכבה"ג מרן

הגאון בעל 'חזון איש' זצוק"ל

זה לשון גדולי ישראל במכתבם משנת תשי"ט: "אנו מכריזים כי כל אחד ואחד מחוייב להשתתף בבחירות לכנסת ולרשויות המקומיות והמונע עצמו מסכן דברים העומדים ברומה של היהדות החרדית. וכבר הכריזו בזה דעתם הקדושה - דעת תורה גדולי תורה ויראה מהדור הקודם: **מרן הגאון הק' החזון איש זצוק"ל**, מרן הגאון הק' אדמו"ר מבעלז זצוק"ל, ומרן הגאון הק' ר' איסר זלמן מלצר זצוק"ל - שחוב קדוש ומצוה רבה ללכת לבחירות בעד רשימת החזת דתית תורתית". עכ"ל.

וכן העיד גם מרן הגאון ר' אהרן קוטלר זצוק"ל במכתבו שנת תש"כ וזה לשונו: בטח ידוע לכבודם החובה הקדושה

וכבר הכריזו בזה דעתם הקדושה - דעת תורה גדולי תורה ויראה מהדור הקודם: מרן הגאון הק' החזון איש זצוק"ל

לפעול בהבחירות בכל האפשרות לכבוד הקב"ה ותורתו, להשתדל עבור רשימה החרדית ג' ד' וכן בהבחירות להעיריות, כפי שכתבו חכמי הדור שליט"א בכרזיהם. **וכן היתה דעת רבותינו** נוחי נפש מדור זה הגאון בעל אבן האזל זצ"ל, **והגאון חזון איש זצ"ל**, כידוע. עכ"ל.

כמו כן ישנם עדויות רבות בענין מבאי ביתו ובני משפחתו - רובם שקיבלו ממנו הוראה ללכת ולהצביע בעצמם - ונציין חלק מהם (ואין מוקדם ומאוחר בתורה):

מרן הגאון ר' דוד שפרבר זצוק"ל אב"ד בראשוב (במכתב שפורסם בעיתונות כ"ה תמוז תשי"א - הובא לעיל פ"א ס"ו)

מרן הגאון בעל 'שבט הלוי' זצוק"ל (מעשה איש ח"ד ע' קכד)

הגאון ר' שמריהו יוסף קרליץ זצוק"ל (פאר הדור ח"ד ע' רסה)

מרן הגאון ר' חיים שאול קרליץ זצוק"ל (שם ע' רסו)

מרן הגאון ר' מרדכי שלמה ברמן זצוק"ל (קונטרס 'מלחמתה

של תורה' פ"א)

התם בשם הרה"ג ר' מנחם מנדל מנדלזון זצוק"ל גאב"ד קוממיות שסיפר אשר אביו הגה"צ המפורסם ר' בנימין מנדלזון זצוק"ל גאב"ד קוממיות ישב פעם בצוותא חדא עם מרן זצוק"ל מחוץ לביתו שבגבעת רוקח. היה זה לעת ערב ביום שלפני הבחירות, וכאשר ראה מרן זצוק"ל יהודים הולכים לבית הכנסת נענה ואמר להגאב"ד דקוממיות "אתם רואים יהודים יקרים הולכים להתפלל מנחה ומעריב, יש להם שיעורי תורה, אבל אין להם את ההכרה וההבנה שהבחירות של מחר חשובות כתלמוד תורה ותפלה שלהם".

ב. דעת קדשו של מרן הגאון מהרי"צ דושינסקיא זצוק"ל גאב"ד ירושלים

הנה בשנים טרם הוקמה המדינה (שנת תרצ"ח) נערכה אסיפה בבית מרן מהרי"צ זצוק"ל, ובו נידונה כיצד ואיך תגיב היהדות החרדית בארץ ישראל באם יוקם מדינה יהודית בארה"ק. ובו מובעת דעתו הברורה שיש להקים רשימה ולהשתתף בה. ונעתק כנאן ציטוט מפרוטוקול האסיפה (מובא כאן צילום הפרוטוקול). וזהו: "ד"ר ברויער: דעת הרוב באסיפה שלנו ביום השישי היתה שדרישתנו צריכה להיות שדעת התורה תהיה השלטת על כל עניני החיים, היות שיש לחשוש שהמדינה לא תקבל עמדתנו, השאלה מה תהיה עמדתנו אז, אם נקבל עלינו את הדין ולא נשתתף בשום דבר או שכן נשתתף בכל עניני המדינה משום שסוף סוף אי אפשר לנו ליצור מדינה יהודית לעצמינו. עמדותינו השלילית תתבטא בזה שלא נשתף בבחירות לפרלמנט, לא נקבל משרות בהמדינה. מציע משום כך שאנחנו נחלט מקודם מה תהיה עמדתנו להמדינה.

דברי מרן שליט"א (מהרי"צ זצוק"ל): בכל המדינות לא החרימו

"אתם רואים יהודים יקרים הולכים להתפלל מנחה ומעריב, יש להם שיעורי תורה, אבל אין להם את ההכרה וההבנה שהבחירות של מחר חשובות כתלמוד תורה ותפלה שלהם"

את המדינה המפלגות המנגדות להמדינה ומנהיגיה מביא דוגמאות אחדות מהוגריה, ולבסוף אומר מאויבי תחכמי מצותיך". עד כאן הציטוט.

הנה בשנים טרם הוקמה המדינה (שנת תרצ"ח) נערכה אסיפה בבית מרן מהרי"צ זצוק"ל, ובו נידונה כיצד ואיך תגיב היהדות החרדית בארץ ישראל באם יוקם מדינה יהודית בארה"ק. ובו מובעת דעתו הברורה שיש להקים רשימה ולהשתתף בה. ונעתק כנאן ציטוט מפרוטוקול האסיפה (מובא כאן צילום הפרוטוקול). וזהו: "ד"ר ברויער: דעת הרוב באסיפה שלנו ביום השישי היתה שדרישתנו צריכה להיות שדעת התורה תהיה השלטת על כל עניני החיים, היות שיש לחשוש שהמדינה לא תקבל עמדתנו, השאלה מה תהיה עמדתנו אז, אם נקבל עלינו את הדין ולא נשתתף בשום דבר או שכן נשתתף בכל עניני המדינה משום שסוף סוף אי אפשר לנו ליצור מדינה יהודית לעצמינו. עמדותינו השלילית תתבטא בזה שלא נשתף בבחירות לפרלמנט, לא נקבל משרות בהמדינה. מציע משום כך שאנחנו נחלט מקודם מה תהיה עמדתנו להמדינה.

דברי מרן שליט"א (מהרי"צ זצוק"ל): בכל המדינות לא החרימו

וכן מעיד תלמידו המובהק הגה"צ ר' אהרן מרדכי רוטנר שליט"א שעוד במשך החורף של שנת תש"ח (בימים שקדמו להקמת המדינה) נערכו דיונים בבית מרן זצוק"ל בנוגע לענין זה היאך יכלכלו החרדים את צעדיהם אל מול הקמת המדינה. והיו מי שטענו שאין מקום לשאלה שהרי כבר פסקו רבני ירושלים שאסור להשתתף עם החילונים וכפי שאסרו את הבחירות לועד הלאומי. ונענה על זה מרן זצוק"ל אדרבה אין שום מקום להשוואה שהרי אחר הקמת המדינה מדובר ב'ממשלה', ופשוט שאין דינה כדון ה'ועד הלאומי' שהיתה רק מעין 'קהילה' וממילא צריך להשתתף בממשלה ולהצביע בבחירות.

כיוצא בזה העידו עוד מתלמידי ישיבתו בעת ההיא², שבאותה תקופה שאלו את מרן זצוק"ל בדבר ההשתתפות בבחירות והכריע ברורות בעד ההשתתפות ורק אמר שלאחר

1. מכאן הראיה שאם התנגד מרן ז"ע להקמת המדינה, היתה רק על עצם הקמתה, אך משהוקמה על אפיו ועל חמתיו צריך להתנהג כמו בכל המדינות.
2. הג"ר שמעון יצחק רכניצר ור' מרדכי שמעון זיכרון צ"ל

חג הסוכות יפסוק הדבר והמליץ בדברי הפסוק (תהלים עה, ג)
 "כי אקח מועד אני מישרים אשפוט", דהיינו שאחר המועד
 ישפוט לאיזה מן הרשימות להצביע, אך לא עלתה בידו כי
 נסתלק בערב חג סוכות כידוע.

ג. דעת קדשו של מרן הגרי"ז מבריסק זצוק"ל

וראה ב'עובדות והנהגות' ח"ד ע' קפא בשם מרן הגר"ש קרליץ זצוק"ל ששאלו אם להצביע לאגודת ישראל כשהלכו עם 'פא"י' והשיבו בחיוב, עיי"ש באריכות.

[illegible]

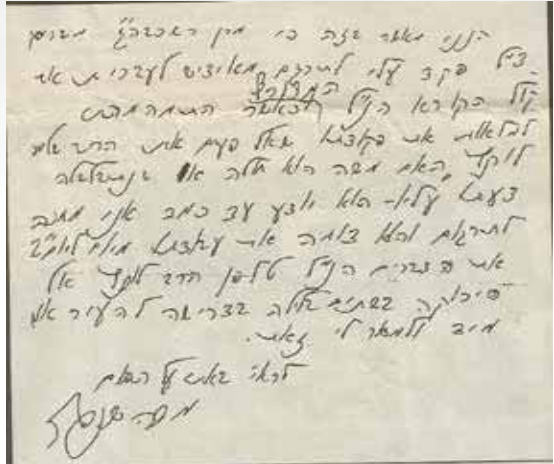
והיות והיו שערערו על המכתב נתפרסמו שלושה מכתבים אלו:

עדות בניו הגאונים הצדיקים זצוק"ל

אין שום מקום להשוואה שהרי אחר הקמת המדינה מדובר ב'ממשלה', ופשוט שאין דינה כדין ה'ועד הלאומי'



עדות הרב שלמה לורנץ שקיבל מידיו את המכתב



עדות הסופר הרב משה שיינפלד

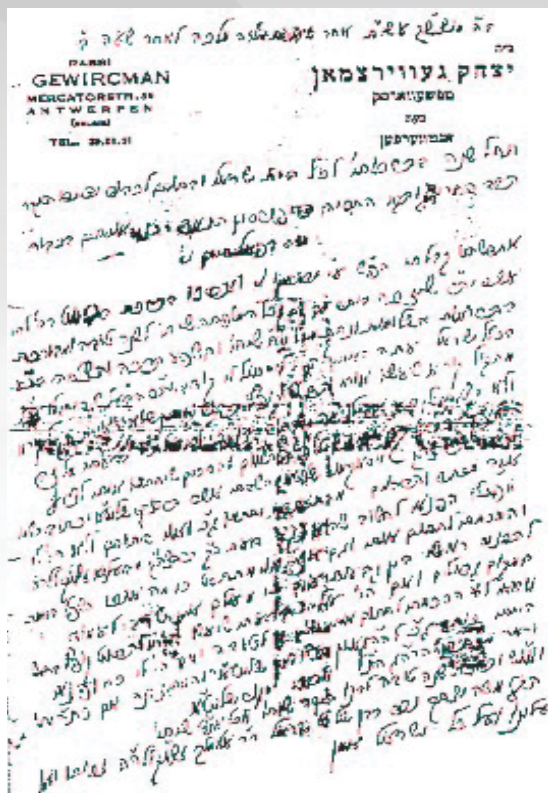
ועל כולם מכתב מרן הגר"א קוטלר זצוק"ל, ובאמצעו כתוב בזה"ל: "ומעידני כי הגאון מבריסק זצ"ל אמר לי בדברים ע"פ קודם נסיעתי מאה"ק כי בקרוב זמן הבחירות יעשה דבר ממשי לטובת רשימת האגודה".

ומה שטוענים שבניו אינם משתתפים בבחירות - הגם שלא אסרוהו מעולם⁵ (אדרבה פעם אחת כשהיה מאבק במפלגת הפורשים שלח בנו מרן הגאון ר' ישעיהו בער זצוק"ל את תלמידיו לפעול להצלחת הבחירות - עדות תלמידו שיהלחט"א מרן הגאון ר' ברוך שמואל דויטש שליט"א בספר "זרזר השמש" ע' 490) - הנה רשימת תלמידים מובהקים של מרן זצוק"ל שחייבו להשתתף בבחירות או שהלכו בעצמם להשתתף בבחירות (ואין מוקדם ומאוחר ככ"ל):

- א. חתנו מרן הגאון ר' יחיאל מיכל פיינשטיין זצוק"ל
- ב. מרן הגאון ר' אלעזר מנחם מן שך זצוק"ל
- ג. כ"ק מרן אדמו"ר מסטריקוב זצוק"ל
- ד. מרן הגאון ר' משה שמואל שפירא זצוק"ל

- ה. מרן הגאון ר' אליעזר פלצינסקי זצוק"ל
- ו. מרן הגאון ר' אהרן יהודה לייב שטיינמן זצוק"ל
- ז. מרן הגאון ר' ברוך רוזנברג זצוק"ל
- ח. מרן הגאון ר' אברהם פרבשטיין זצוק"ל
- ט. מרן הגאון ר' משה מרדכי שולזינגר זצוק"ל
- י. מרן הגאון ר' אברהם יעקב זלזניק זצוק"ל
- יא. מרן הגאון ר' ישראל גרוסמן זצוק"ל
- יב. מרן הגאון ר' זונדל קרויזר זצוק"ל
- יג. מרן הגאון ר' שלום שברדון זצוק"ל
- יד. יבלחט"א מרן הגאון ר' ברוך דוב פוברסקי שליט"א

5. שההסבר לכך היא פשוט מאד, שהרי הם מתנהגים בכל דבר כמו שנהג הוא עצמו, והוא ז"ל מהטעמים הכמוסים עמו לא הלך לבחירות אפי' גם המה מתנהגים כך, ואין מזה שום ראייה על הוראתו לרבים.



לכן נכון הדבר להצביע עבורם). והזהירו שלא לפרסם הדברים בשמו בחיי חיותו.

והנה צילום קול קורא שהתפרסם לקראת מערכת הבחירות הראשונות בשנת תש"ט שחתום עליו ראש ישיבת חכמי לובלין הרב ואזנר:



וכמו שאמר מרן הגראמ"מ שך זצוק"ל בכנס בני תורה בחשון תש"כ: "את דעתו של הגרי"ז אני יודע היטב יותר מכל אדם אחר, אין מי שידע להבין את דעתו של הגרי"ז כמוני, ואני קובע בודאות גם על דעתו שישנו חיוב להשתתף בבחירות ולהגדיל את כוחה של אגודת ישראל".

לבד מעדות שד"ר הרב שלמה לורנץ ז"ל והרב מנחם פרוש ז"ל

ד. דעת קדשו של כ"ק מרן אדמו"ר ר' איציק'ל מפשעווארסק זצוק"ל:



מכתב ששלח ובו חוזר ממה שאסר את הבחירות בניגוד לדעת רבו כ"ק מרן אדמו"ר מוהר"א מבעל זצוק"ל

וכן סיפר הדומ"ץ הג"ר שמאי גראס שליט"א שהאדמו"ר ר' איציק'ל זצוק"ל הביע בפני זקינו החסיד המפורסם ר' חיים נטע כ"ץ זצ"ל את חרטתו ושאל ממנו עצה כדת מה לעשות, ויעצו שיעלה ירושלימה למרומי הר המנוחות אל ציון המצוינת של קודש הקדשים הרב הדומה למלאך ה"צ מבעלז זיע"א לבקש מחילה. ואכן כך עשה, ואכמ"ל.

ה. דעת קדשו של פוסק הדור מרן הגר"ש וואזנער זצוק"ל

אף שלא היתה דעתו שלילית בענין הבחירות, מכל מקום לא התערב בזה. אך שמענו עדות ברורה מתלמידו הרב דוב פונפדר ז"ל (שהיה דבוק אליו נאמנה מבואו לבני ברק עד פטירתו), שביקשו ביחידות שיחווה לו דעתו בענין הבחירות, ומתחילה אמר שאין ברצונו לחוות דעה בענין זה. אבל כשהפציר בו בביתו ביחידות להורות לו הלכה למעשה כדת מה לעשות בענין זה, אמר לו בזה הלשון "מין דעה איז אז אגודת ישראל טוט אסאך אויף פאר ידשקייט, און סאיז אגלאכע זאך צו וועלן פאר זיי" (-) דעתי היא שאגודת ישראל פועלת גדולות ונצורות למען היהדות,

עובדות הנהגות וביטויים מגדולי ישראל בענין ה'חוב קדוש' של ההשתתפות בבחירות

"לפעול ולהפעיל" - פעולות גדולי ישראל להרבות פעלים לרשימות החרדים

מרן החזו"א זצוק"ל התלונן לפני על התרשלות בעבודתם של פעילי רשימתנו לקראת הבחירות, ואמר שלדעתו אין אנחנו משקיעים את מלא הכח והמרץ האפשרי והדרוש לעבודה זו, כתרופה לכך הוא הציע שכל הפעילים לפני צאתם לעבודתם יום יום יענינו בפרקים ו' ז' במסילת ישרים בשבח מדת הזריזות, והוסיף להזהיר אותנו אפילו אם יהיה ברור מעל לכל ספק שקולות נוספים לא יכריעו להוסיף לנו עוד נציג בכנסת, בכל זאת אתם חייבים להשקיע את כל המאמצים שיצביעו מה שיותר עבורינו כי כל קול מוסיף בקידוש שם שמים. (מפי הרב שלמה לורנץ ז"ל - קונטרס 'מלחמתה של תורה' פ"א)

פעם התאונן הגר"א דסלר זצ"ל לפני רבנו הק' (החזו"א זצוק"ל) על בחורי הישיבה שמשתתפים בתעמולת הבחירות, השיב לו: ומי מתיר להם לבטל מלמודם שעות רבות במסיבות חתונה? (הרב משה שיינפלד ז"ל 'השקפתינו' ח"ד ע' 323)

אני עצמי שמעתי מפי מרן הגאון מבריסק זיע"א ימים ספורים לפני פטירתו כשפנה אלי ואמר לי בדיוק בזו הלשון "ר' מנחם מייט די גרעסטע התלהבות צו די וואלעין" [עם כל הלהט לבחירות] כי היה מעוניין מאד בהצלחת אגודת ישראל בבחירות. (הרב מנחם פרוש 'רשרת הדורות בתקופות הסוערות' ח"ד ע' 144)

פעם אחת כששהה מרן הגאון ר' אהרן קוטלר זצוק"ל בארץ לפני הבחירות מסר שיעור בישיבת עץ חיים, בתום השיעור הלך למרכז אגודת ישראל ברחוב פרס ומרן הגאון רבי ישראל גרוסמן זצוק"ל התלווה אליו בדרכו, כשהגיעו הביע רבי אהרן את תמיהתו באוזני רבי ישראל: אינני מבין מה קורה כאן, שמתי לב כי בדרכינו מישיבת עץ חיים עד

אפילו אם יהיה ברור מעל לכל ספק שקולות נוספים לא יכריעו להוסיף לנו עוד נציג בכנסת, בכל זאת אתם חייבים להשקיע את כל המאמצים שיצביעו מה שיותר עבורינו כי כל קול מוסיף בקידוש שם שמים

הגר"א קוטלר: קיום תרי"ג מצוות תלוי בבחירות הכלל למעלה מרכבה בעצרת-עם בירושלים

— מאת כתבנו בירושלים —
למענה מרכבה מתושבי ירושלים החרדית השתתפו אמש במסגרת רב רועם של החזית, הדתית התורנית שהתקיים ברחבת אורנשטיין במסגרת קראו הגר"א קוטלר הגר"ז סורוצקין והאדמו"ר מאוורוב להצביע בעד רשימת ג"ד מתוך חכרת ה- מצווה והאחריות ההיסטורית כלפי דורנו והדורות הבאים.
זמן רב לפני הפתיחה מילאו הבונים את שתי הרחבות בבתי אורנשטיין. יריר העצרת הרב י. פלקסר פתח את העצרת בקריאת פרק תמלים. ממעקים קראתיו. בחיאות כפים אדירות קדמו את פני הגר"א קוטלר בפתחו את דב"ריו לנאספים.
בבחירות אלה תלוי קיומן של תרי"ג המצוות האמונה וקיום הר תורה במדינה וברשויות המקומיות — אמר הגר"א קוטלר, תוצאות הבחירות יקבעו לא רק לארבע שנים אלא גם לדורות הבאים וע"כ מוטלת החובה על כל יהודי דתי להשתתף בהצבעה ולהצביע ג"ד. הרב קוטלר המשיך והזהיר כי על כף המאזניים עומדים קדוש

שם שמים מחד וחי' חילול שם שמים מאידך. בחירות אלו מחוות, אמר, גם משאל עם שבו מוצגת השאלה לבחור אם הוא מקבל עליו עול מלכות שמים או לאו. הרב קוטלר סיים דבריו בקריאה לא להסתפק בהצבעה בלבד אלא גם להפעיל אחרים למען רשימת ההזית דתית תורנית.
האדמו"ר מאוורוב הביע מחאה חריפה נגד אלה הפוגעים בכבוד התורה, הוא הזהיר מפני אדישות ביום הבחירות.
הגר"ז סורוצקין התריע נגד הצ' בעתם של יהודים דתיים רבים למפלגות לא דתיות והעדיפתם ע"י ימים כלכליים על עניני נצח. בדברים מלהבים לצבור סיים הר"י פלקסר את העצרת.

לכאן לא נתקלנו אפילו במודעת רחוב אחת הקוראת לציבור להצביע לאות ג של אגודת ישראל, הייתכן כדבר הזה?! רבי ישראל לקח את הדברים במלוא הרצינות והזדרז תיכף לשלוח פעילים שידביקו ברחובות אלו מודעות למען האות ג. (גדול ישראל פרק טו)

בשעות מבחן לאגו"י כמו בימי הבחירות לכנסת ולעיריות כאשר יהדות התורה הלכה להתמודד על קולות הבוחרים ברשימה עצמאית עם האות ג, יצא מרן הגאון רבי רפאל ברוך טולידנו זצוק"ל במסע בזק מרשים על פני עשרות ערים וכפרים ברחבי הארץ והיה מקהיל המונים סביבו ומלהבים שימלאו את חובתם במערכה הנטושה פה על קדשי ישראל, דברו היה קודש לאלפי מעריציו. אף הוא פרסם בפומבי הצהרה שהוא מפקיע ומבטל מעיקרם כל שבועה ונדר או חרם שהשביעו עסקנים חילוניים להרבה יהודים תמימים שיצביעו לטובת רשימתם. (אורות ממוזר ע' רפב)

ראש הישיבה מרן הגאון ר' יהושע ברים זצוק"ל היה

באלול שנת תשכ"א (עשרים ושניים חודש אחרי הבחירות לכנסת הרביעית) שלח מרן הגאון ר' אהרן קוטלר זצוק"ל במברק מארה"ב לעצרת יראי השם שנערכה בירושלים את קריאתו הבאה: עולם התורה במדינתנו משתתפים עמכם בשעה קשה זו שמלחמה כבדה נטושה ורוצים לעקור כל קודש ומעברים שונים לוחמים המתיימרים למגיני הדת נגד נושאי דגל התורה והכרעתה בחיי עמנו שבזה כרוכה האמונה והסכנה גדולה שחס ושלום תיפסק שלשלת הקבלה מדורות עולם, **השעה היא שעת בירור מי לה'**, ולזה הנני פונה בקריאה לכל אחינו המאמינים למלא חובתם להצלחת רשימה ג' אגודת ישראל בשביל כבוד שמים כבוד התורה והדת אהרן קוטלר. באיגרת מיוחדת שכתב בנפרד אל ציבור בני הישיבות בא"י מצא לנכון והדגיש בהטעמה כי במצב הנוכחי הרשימה היחידה והחובה להצביע היא של אגו"ר רשימה ג'. בהמשך דבריו הצביע על העובדה שכל חכמי התורה בדור האחרון זצ"ל וכן הקיימים אתנו כיום יבדלו לאו"ט שהביעו דעתם בענין זה בקיאים הם במצב הדברים היטב ושקלו דעתם בפלס התורה אין להם שום נגיעה כלל בהבעת דעתם ולפעמים מקיימין בזה 'לא תגורו' וכו' וגדולה החובה לשמוע לדבריהם הדבר קשור בקידוש השם כבוד שמים וכבוד התורה, ובודאי ירצה כל בן תורה להימנות עם מצדיקי הרבים, נוסף לכך ציטט מדברי מרן הגר"ז מבריסק זצוק"ל במכתבו הידוע משלהי תמוז תשי"ט בענין הבחירות כי "אין להתחשב בשום טענות שיש למישהו וכן בשום חשבונות אחרים", שכן הבחינה של השומעים לדעת תורה היא ההצבעה בשביל קיום תורתנו הקדושה. (אש התורה פרק מח)

מרן האדמו"ר מוידניץ שליט"א אמר בשם כ"ק מרן אדמו"ר האמרי חיים זי"ע שהאותיות הראשונה והאחרונה של 'אגודת ישראל' השם של א' ל', כי אגודת ישראל מטרתה לקדש את שם הקל ולהגביר את קיום רצונו יתברך בקרב כל יהודי באשר הוא שם. הוא סיפר כי פעם בעיצומה של מערכת בחירות נשאל אדמו"ר זי"ע ע"י אחד המקורבים לשם מה על אברכי הכולל לפעול למען הבחירות הלא בזמן זה יוכלו להגות בתורה, ואם לא ננצח ופורקי העול יגזרו גזירות על קיום הדת הרי בכל מקרה הם לא יוכלו לנו כי נצא להפגין בכל כוחנו, ורבינו זי"ע השיב: **אמנם אנו נוכל לעמוד כחומה בצורה למולם, אך אותו יהודי במושב המרוחק והנידח האם גם הוא יוכל לעמוד כך בפני גזירת גיוס בנות וכדומה?** (בטאון וידניץ ניסן תשס"ו ע' 132)

ידועים ומפורסמים דבריו הנוקבים של מרן הגאון ד"ר מפוניבז' זצ"ל בענין הביאת כוח שיש בפתק הזה במשך כל ארבע השנים, כל כחה שנוספת לתלמוד תורה ולבית ספר והודות לכך מתווספים עוד ילדים שלומדים תורה בטהרה

לכנסת בשנת תש"מ, ראה אותו אחד השוטרים בקלפי, בעת שסיים להצביע פונה אל אנשים ומורה להם: "כולם להצביע לרשימת אגודת ישראל!". המשקיפים של המפלגות השונות שהיו בתוך חדרי הקלפי, התקוממו והזעיקו את השוטר שהופקד לשמור על הסדר הציבורי. "כבוד הרב", ניסה השוטר להעיר בעדינות. "על פי החוק אסור לערוך תעמולת בחירות בין כתלי הקלפי". "אני עורך תעמולת בחירות, אני רק מבקש להרבות כבוד שמים!" היה רבי שלום נחרץ בדעתו. "אולי אתם חושבים שיש לי אנטרסים אישיים שבגללם אני מבקש שיצביעו למפלגה זו או אחרת, כי לכל העולם יש אנטרסים שבגללם הם עושים נפשות וקולות למפלגות. כמעט כולם מקבלים טובות הנאה, או בצע כסף, אך אתם יודעים, שלי אין אינטרס! אני רק רוצה להרבות כבוד שמים!". ההערות שנשמעו לא מנעו מרבי שלום להסתובב באותו יום משעות הבוקר ועד לעשר בלילה, זמן סגירת הקלפיות, במטות ובקלפיות עצמן, ולעודד אנשים להצביע. אף השוטרים לא הפריעו לו במלאכתו. הם ראו את הקשיש המתקרב לגבורות, שהכירו כשונא בצע, כולו חדור בלהט, להצליח להרבות כבוד שמים. (עבד נאמן פרק כח)

"חוב קדוש" - בגדול וחשיבות המצוה

מרן הגאון מטשעביץ זצוק"ל היה סבור שחובה להשתתף בבחירות לכנסת ולהצביע עבור תנועת 'אגודת ישראל'. בשלהי ימיו במערכת הבחירות שהתקיימה בחודש חשון תשכ"ו - שלושה ימים קודם פטירתו - כבר היה רבנו חלוש ביותר ולא יצא להצביע, נכנס אליו הגאון רבי יצחק פלקסר ואמר לו שאם רבנו יתאמץ וילך בעצמו להצביע הרי שתהיה בזה השפעה על הציבור ללכת כשישמעו שרבנו הלך. ענה לו רבנו שהוא יכול ללכת ולפרסם בשמו שהצביע, הג"ר יצחק תמה: וכי חלילה אשקר? אולם רבנו השיבו: "גמרא ערוכה היא (שבת סג א) 'אמר רב אמי אפילו חישוב לעשות מצוה ונאנס ולא עשאה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאה'" (המבשר תורני ערש"ק פרשת לך בדרך במרחשון תשע"ו גליון 360)

ערב יום הבחירות לכנסת החמישית שנערכו ביום ג'

"אולי אתם חושבים שיש לי אנטרסים אישיים שבגללם אני מבקש שיצביעו למפלגה זו או אחרת, כי לכל העולם יש אנטרסים שבגללם הם עושים נפשות וקולות למפלגות. כמעט כולם מקבלים טובות הנאה, או בצע כסף, אך אתם יודעים, שלי אין אינטרס! אני רק רוצה להרבות כבוד שמים!"

ובחרת בחיים

כל כחה שנוספת לתלמוד תורה ולבית ספר והודות לכך מתווספים עוד ילדים שלומדים תורה בטהרה נזקף לזכותו של הבוחר החרדי

עם, הפונה לכל יחיד בשאלה האם הוא מקבל עליו את מעמד הר סיני את הקדושה והטהרה או להיפך ח"ו. **אדם שנמנע מלהצביע בבחירות מחזק בעקיפין את כח המפלגות החילוניות ונחשב כמתחבר לרשע בעוד כל מי שיצביע עבור הרשימה התורתית מסתייג בכך מן הרשעים ומגביר כוחם של יראי השם.** (אש התורה' פרק מח)

פעם היתה הפגנה של חסידי סאטמער באמריקה במחאה נגד פתיחת בריכה מעורבת ראשונה בירושלים, והם שלחו שליחות למרן הגאון ר' אהרן קוטלר זצ"ל שיצטרף עמם למאבק, בטרם השיב להם הוא קרא לבנו הגאון הגדול רבי שניאור זצ"ל ולעוד תלמיד כדי להשמיע את דבריו בנוכחותם כעדים לדבריו, וכה אמר לשליחים: אכן אעזור לכם אבל צריך לדעת **שאם הייתם מצביעים** (בבחירות הארציות ובעיר ירושלים) **לא היו מגיעים לזה** (מרשימות תלמידו הרה"ג יצחק חיים פוס)

בתקופת הבחירות אמר מרן הסטייפלער זצוק"ל שאף אם האב אינו רוצה שבנו יצביע, מ"מ מבין שמרן הגרא"מ שך זצוק"ל אמר להצביע צריך להצביע. (ספר 'תולדות יעקב' על הסטייפלער פרק יז)

אמר מרן בעל ה'שפע חיים' זצוק"ל באחת ממערכות הבחירות שהתקיימו כאן בארה"ק, שבימינו אנו רואים בחוש את קליפת עמלק כשעוקרי התורה מסיתים את לבות שומרי התורה שלא ישמעו להוראת הרבנים מנהיגי הדור כדי להפריד את הצבור מההנהגה. (המבשר תורני ערש"ק פרשת תצוה זכור ח' באדר תשע"ה גליון 326)

למחרת אחד מימי הבחירות לכנסת כמדומה שזה היה לפני כשלושים שנה, הגיע בשעות הבוקר שעות בהן לא נכנסו לביתו של מרן הגרא"מ שך זצוק"ל כ"ק מרן האדמו"ר מבוטשאן זצוק"ל מחיפה יחד עם חתנו הרב מרדכי בלוי, הנסיעה באותם ימים מחיפה הרחוקה לא היתה כמו שהיום ולכן הסכים מרן זצוק"ל לקבל אותו, בפיו היתה בקשה למרן זצוק"ל מאחר יגשו עכשיו הנציגים החרדים למו"מ קואליציוני שידאג לכך שבהסכם הקואליציוני יהיה סעיף מחייב לסגירת נמל חיפה בשבת, מרן זצוק"ל ענה לו **"וואס מי וועט נישט קענאן מאכן זינען שולדיג די 'ערלכע' יידן פון ירושלים וואס זיי האבן נישט גיעגאנגען נעכטן שטימען"** [זה מה שאי אפשר לפעול אשמים היהודים

חותני זצוק"ל להצביע בבחירות כיון שידע שזוהי חובת היום. ערליכער יודען ידעו שהאחריות מוטלת עליהם למען הצלת הדת. ורק אחר כך נסע לדרכו. (חתנו מרן אדמו"ר מויזניץ שליט"א - מתוך דברות קדשו בסעודה ג' פרשת לך תשע"ט).

פעם נוספת שבה התאמץ (מרן הגה"צ ר' חיים משה מנדל זצוק"ל) להתגבר על חולשתו היתה במערכות הבחירות, "הבא לי בגדי שבת" ביקש מנכדו והסביר: מרן ורבנן שליט"א ציוו להצביע ואני הולך לקיים מצוה לשמוע בקול חכמי ישראל. (מוסף 'שבת קודש' עקב תשנ"ו)

...באותן עצרות מרן (הרב עובדיה יוסף זצוק"ל) נשא את נאומו: "יש קונה עולמו בשעה אחת, כיצד? הנה כל אדם אחרי 120 שנה ניצב להישפט בבי"ד של מעלה, והוא מתפלל לשמוע שהקים מקווה טהרה במקום פלוני, ותלמוד תורה במקום פלוני, ובמקום פלוני בנה בית כנסת מפואר, והאיש משתאה ויהי כמחריש, שהרי הוא תפרן ולא היה לו הסכום הדרוש לבנות את כל המבנים הללו, אך שותק. והנה יוצאת בת קול ואומרת: האיש הזה מקומו בגן עדן דרגה א' והמלאך אווז בידו ומובילו לשם, בדרך התעשת האיש ושאל אדוני המלאך, אני לא הייתי איש עשיר כל כך להקים מקווה טהרה ותלמודי תורה ובית כנסת, מהיכן באו אלי הזכויות הללו? עונה לו המלאך: האם אתה זוכר שביום פלוני הלכת לקלפי והצבעת ש"ס, אם כן על ידך נבחרו נציגי ש"ס, והם בנו מקוואות ופתחו שערי בתי כנסיות ובתי מדרשות ותלמודי תורה לתשב"ר, והכול אם כן נזקף לזכותך, אשריך וטוב לך". (שר וגדול' פי"א)

"אל נא תמנע" - בחומר ההימנעות

בנאום שנשא בעצרת המונים שנערכה בירושלים ברחבת בתי אורנשטיין עוד בחיי מרן הגרי"ז מבריסק זצוק"ל בחודש אב תשט"ו הבהיר מרן הגאון ר' אהרן קוטלר זצוק"ל שכל יחיד בקול הבוחר שלו אינו רק קובע מי ישב בכנסת ב-4 השנים הבאות, אלא יתכן שמכריע את הכף בעניינים אשר מעצבים את פני כל הדורות שיבואו אחריו. בכדי לשבר את האוזן בדבר חשיבות הענין הזכיר את דברי הראשונים ובעיקר רמב"ן בשער הגמול בנוגע למשפט העליון שיש יום הדין בראש השנה יום הדין לאחר מאה ועשרים שנה ויום הדין הגדול לעתיד לבוא אשר בו ישפט האדם על דברים שלא היתה אפשרות לדון בעודנו חי ואף לא אחרי מותו דהיינו על דברים שיש להם תוצאות מפליגות אם לטוב ואם למוטב לאורך ימים וחשבונם הולך ותופח מיום עם ריבוי התוצאות עד לסוף כל הדורות. עוד אמר באותו מעמד על כך המאזנים מוטלים עכשיו שתי אפשרויות מחד קידוש שם שמים מאידך חילול השם ח"ו, הבחירות תהיינה כעין משאל

החרדים בירושלים שלא הלכו אתמול להצביע] (מתוך גיליון יאריצייט של 'יתד נאמן' ט"ז חשוון תשע"ג)

בשנת תשמ"א דיבר מרן (הגראמ"מ שך זצוק"ל) ב'היכל התרבות' לפני ציבור בני תורה בענין הבחירות לכנסת, נכחו שם ראשי ישיבות וראשי כוללים מכל הארץ, וכך אמר להם: "כשנבוא לעולם האמת יתבעו אותנו בין השאר על חילול שבת וזה יהיה נורא ואיום איזה עונשים יש על חילול שבת" הציבור תמה מה ראה מרן להאריך בדיבור על עונשו של מחלל שבת, כלום מישוה מאתנו חשוד על חילול שבת? אך מיד המשיך מרן: "בודאי תשאלו מה אני רוצה, האם יש כאן מישוה שמחלל את השבת? אני אגיד לכם, לעתיד לבוא יגידו לנו לכל אחד מאתנו היה בידך למנוע חילול שבת בתל אביב בחיפה באילת, אם היית מצביע בעד אגודת ישראל, כי ככל שמחזקים את הנציגות החרדית מונעים חילול שבת, ואם לא מלאנו את חובתנו אם משום שלא הצבענו, או אפילו כאשר לא השפענו על אחרים שיצביעו לאגו", כל חילול שבת שיכלנו למנוע נזקף לחובתינו, לכן אני מתאר לכם את העונש על חילול שבת". הוא ראה בבחירות הזדמנות בה ניתן למנוע עבירות על גבי עבירות. (במחיצתם של גדולי התורה' ח"א ע' 266)

דעת תורה

הגר"ר אברהם סאלים שליט"א: אני הייתי בן בית אצל דודי מרן הגאון רבי עזרא עטיה זצוק"ל ושמעתי ממנו מפורשות שעל כל אחד ואחד מוטלת החובה להצביע ולהשפיע למען יהדות התורה החרדים, כי הם העומדים בחוד החנית להצלת עולם התורה באשר הוא. שאלה. ישנם שמועות שונות שהגר"ר עטיה חזר בו לאחר מכן והורה שלא ללכת להצביע בבחירות, האמנם? הגר"ר סאלים: אני אומר ברור שאין הדברים נכונים כלל ועיקר, אני הייתי רבות בביתו ושמעתי מדבר על הדברים נכונה בצורה שאינה משתמעת לשני פנים, והוא היה חדור בהכרת טובה לנציגים מיהדות התורה שעשו רבות לפיתוחה והקמתה של עולם התורה הספרדי, והוא שראה את עמידתם הנחרצת לפאר עולם מופלא זה, הורה בבירור לחזק ככל הניתן את מחנה היראים ולהצביע ולהשפיע ככל הכח למען רשימתם בבחירות. (מוסף 'שבת קודש' בא תשע"ג)

דברי מרן הגראמ"מ שך זצוק"ל בכינוס היסוד של 'דגל התורה':

יש לנו מסורת ללכת ולהצביע, אני מקוה שאתם מאמינים לי שאני דובר אמת, הייתי הרבה אצל מרן הרב מבריסק זצוק"ל הוא ידע שאני הולך להצביע בבחירות ומעולם לא אמר לי שלא אלך ואצביע, כאשר שלחו אלי משלחת ובקשוני להצטרף למועצת גדולי התורה סיפרתי זאת לרב מבריסק, הוא לא אמר לי שלא אכנס אלא רק אמר שלא יהיה לי נחת.

פעם נכנסתי אל מרן הגאון מטשעבין זצוק"ל לפני מועד הבחירות ובידי נוסח הכרזת של מועצת גדולי התורה, בתוך הדברים היה כתוב "אנן שליחותא דקמאי קא עבדינן" והורני רבינו למחוק תיבות אלו, לרגע נדהמתי אך הוא ביאר דעתו כך, מה רצו היונים בבטלם חודש שבת ומילה, הניחא שבת ומילה אך מה כונו בבטלם חודש, אלא בגלל שבזה מתבטא כחם של גדולי הדור בכל דור ודור לקדש את החודש, ועל פיהם נקבעים מועדי החודש, ואת זה ניסו היוונים לקעקע, משום כך עלינו לחזק ולקבל את אמונת החכמים שבאותו דור. (ח"כ לשעבר הרב אברהם יוסף ספירא ז"ל)

לאחר מערכת בחירות אחת שבה נטלו חלק בראש חסידי ויזניץ אשר נרתמו למערכה במלוא ההתלהבות למען נצחון רשימת אגודת ישראל אמר מרן (בעל האמרי חיים) זצ"ל בסעודה שלישית בבית מדרשו כדלהלן: בזמן האחרון שמחתי מאד ששמעתי וראיתי התמסרות יוצאת מן הכלל משמעת למופת לציות לצו גדולי התורה, ובפרט להרמת דגל ויזניץ, לגיון של חיילים מסורים בפש ובגוף שדגל ויזניץ חרות על לבם פנימה עשו כל מה שביכולתם להצלחת המערכה אשר התנהלה בזמן האחרון, אשרי חלקם ואשרי מי שזכה לזה להיות בין הצייתנים בלי שום פלפול סרק ותפל בלי שום התחמקויות ודיבורי הבל, רק לקיים בדחילו ורחימו 'כל אשר יורוך'. (זהרי חמה ע' 56)

**קריאת האדמו"רים לבית ויזניץ
למען רשימת אגודת ישראל – ג**

חיים מאיר הנר
בהר"צ מוהר"י זצלה"ה
מויזניץ

הסוף אהבתי ישראל וזר תהיה
הסוף אהבתי ישראל וזר תהיה
הסוף אהבתי ישראל וזר תהיה

אל אנשי החזקים המבינים ויורשי
הקשרים בטוהולת קאסנו ויזניץ ד' עליהם יחיל
מעומק לבנו אנתנו קוראים אליכם אחים בני אב אחד,
לתת קולכם לבחירות לכנסת הבאה.

לרשימת אגודת ישראל אות, ג
העומדת תחת מרות גדולי התורה

ולא לבד שכל אחד יתן קולו, אלא גם יעבוד ויתאמץ
בכל האפשר שיתרבו קולות לרשימה הנ"ל, ושישעניו לו
יראה ויבין החלוק בין רוממות היהדות במקומות המכבדים
את התורה ולומדי' ובין שפלות היהדות ר"ל במקומות
המכונים ומורדים באור התורה, ובכדי להציל את כבוד
התורה הנכונה ברנלים בזמן האחרון,

**אנו דורשים ומחייבים את כל אחד
שיש לו שייכות לשורש ויזניץ, להשי'
תתף בבחירות הבאות ויתן קולו אך
ודק לרשימת אגודת ישראל אות, ג**

אנא חוסו על נפשיכם, תנו כבוד להורה וטוב לכם
ולבניכם בזה ובבא.

הכרזת כבוד התורה' ולומדי', מתוך בטחון שאנשי לא יאכזבו
ולא יתקשו עצמם ח"ו ממקור מחצבתם, המצפים לישועת ה' ולרחמי
שמים.

**חיים מאיר בהר"צ מוהר"י זצלה"ה
ברוך בהר"צ מוהר"י זצלה"ה
חיים יודא בהר"צ מוהר"ם זצלה"ה**

שער העין

נחמיה ב, יד

כל מי שהוא מברר מקחו של צדיק
כאילו מקיים עשרת הדברות.

(בראשית רבה נח, ח)

עיונים ובירורים
בדברי רבותה"ק

בפתח השער

לא עלינו המשרה להצדיק את דברי גדולי ישראל

צוה אותי האדון המצוה על המצות שאעשה בכל מצותיו ככל אשר יורוני העומדים לפניו במקום אשר יבחר ועל משמעות דעתם נתן לי התורה אפילו יטעו, וזה כענין רבי יהושע עם רבן גמליאל ביום הכיפורים שחל להיות בחשבוננו (ראש השנה כה, א),

והצורך במצוה הזאת גדול מאד, כי התורה נתנה לנו בכתב, וידוע הוא שלא ישתנו הדעות בכל הדברים הנולדים, והנה ירבו המחלוקות ותעשה התורה כמה תורות וחתך לנו הכתוב הדין, שנשמע לבית דין הגדול העומד לפני השם במקום אשר יבחר בכל מה שיאמרו לנו בפירוש התורה, בין שקבלו פירושו עד מפי עד ומשה מפי הגבורה, או שיאמרו כן לפי משמעות המקרא או כוונתה, כי על הדעת שלהם הוא נותן (ס"א לנו) להם התורה, אפילו יהיה בעיניך כמחליף הימין בשמאל, **וכל שכן שיש לך לחשוב שהם אומרים על ימין שהוא ימין, כי רוח השם על משרתי מקדשו ולא יעזוב את חסידי, לעולם נשמרו מן הטעות ומן המכשול.** ולשון ספרי (שופטים קנד): אפילו מראין בעיניך על הימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין שמע להם.

ובאמת לא היינו צריכים להוכיח שגדולי ישראל אמרו על ימין שהוא ימין, והיה מספיק לנו לבוא ולומר שכך פסקו כמעט כל גדולי ישראל בכח תורתם וקדושתם ורוח הקודש שדברה מתוך גרונם ודי בזה, אלא כך היא דרכה של תורה כנ"ל.

"על ימין שהוא ימין בלבד" הוא רק כשרואה בעיניו שטעו

ומה שאיתא בירושלמי מסכת הוריות פ"א ה"א: תני יכול אם יאמרו לך על ימין שהיא שמאל ועל שמאל שהיא ימין תשמע להם תלמוד לומר ללכת ימין ושמאל שיאמרו לך על ימין שהוא ימין ועל שמאל שהיא שמאל, עכ"ל. הרי כמעט כל הראשונים והאחרונים אינם לומדים כן, ורובם הביאו את דברי הספרי הנ"ל ופסקו כן להלכה ולמעשה (כן הוא ברש"י ורמב"ן

בפתח שער זה חובה עלינו להבהיר שאין אנו צריכים ח"ו להצדיק את רבותה"ק זיעעכ"א ולהבחיל"ח שיבדלחט"א ולהסיר מעליהם טענות האוסרים¹, ודאי אין הם צריכים לנו ולדכוותינו ואין אנחנו 'מאן דאמר' בסוגיא זו, אלא כך היא דרכה של תורה להקשות ולתרוץ לפרוך לבנות ולסתור, זה מקשה וזה מתרוץ זה בונה וזה סותר, וכבר אמרו ז"ל (קידושין ל, ב): "אמר רבי חייא בר אבא אפי' האב ובנו הרב ותלמידו שעוסקין בתורה בשער אחד נעשים אויבים זה את זה ואינם זדים משם עד שנעשים אוהבים זה את זה שנאמר (במדבר כא, יד) את והב בסופה, אל תקרי בסופה אלא בסופה".

גם מה שמנסים כל מיני חכמים בעיניהם להוכיח לציבור שכמעט כל גדולי ישראל טעו (ח"י) בדברים פשוטים ביותר ונכשלו באיסורים חמורים (ח"י), אינו צריך לנו להוכיח שאינו נכון ומדובר בתעמולה זולה, שהרי ע"ז כבר אמרו חז"ל (ראש השנה כה, א): "אתם אפילו שוגגין, אתם אפילו מזדיין, אתם אפילו מוטעין". ונמצא שאפי' אם צדקו דבריהם (ח"י) אין זה נוגע לנו רק עלינו ללכת אחריהם בכל אופן, וכמו שאמרה המשנה שם: "יש לי ללמוד שכל מה שעשה רבן גמליאל עשוי, שנאמר (ויקרא כג, ד) "אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אתם" בין בזמנן בין שלא בזמנן, אין לי מועדות אלא אלו... אם באין אנו לדון אחר בית דין של רבן גמליאל צריכין אנו לדון אחר כל בית דין ובית דין שעמד מימות משה ועד עכשיו, שנאמר (שמות כד, ט) "ויעל משה ואהרן נדב ואביהוא ושבעים מזקני ישראל" ולמה לא נתפרשו שמותן של זקנים אלא ללמד שכל שלשה ושלשה שעמדו בית דין על ישראל הרי הוא כבית דין של משה". והרי שנינו בגמ' (סנהדרין קי, א) ונפסק בשו"ע (יו"ד סי' רמב ס"ב) שהמהרהר אחר רבו כאילו מהרהר אחר השכינה. והחייב לשמוע אל דברי גדולי ישראל שבאותו הדור דוקא (כמו שנראה במשנה ובגמ' ראש השנה הנ"ל עיי"ש באריכות) הוא "אפילו מראים בעיניך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין שמע להם" (לשון הספרי דברים פרשת שופטים פיסקא קנד).

ומן הראוי להביא כאן את דברי הרמב"ן (דברים יז, יא): **ימין ושמאל.** אפילו אם אומר לך על ימין שהוא שמאל או על שמאל שהוא ימין, לשון רש"י, וענינו, אפילו תחשוב בלבך שהם טועים, והדבר פשוט בעיניך כאשר אתה יודע בין ימינך לשמאלך, תעשה כמצותם, ואל תאמר איך אוכל החלב הגמור הזה או אהרוג האיש הנקי הזה, אבל תאמר כך

אם באין אנו לדון אחר בית דין של רבן גמליאל צריכין אנו לדון אחר כל בית דין ובית דין שעמד מימות משה ועד עכשיו

1. שכל הדברים שהיו 'פשוטים וברורים' לאוסרים, - מלבד שאינם פשוטים ואינם ברורים כלל לכל מעיין כדלקמן - לא היו פשוטים וברורים כלל לרוב ככל גדולי ישראל המחייבים.

כך צוה אותי האדון המצוה על המצות שאעשה בכל מצותיו ככל אשר יורוני העומדים לפניו במקום אשר יבחר ועל משמעות דעתם נתן לי התורה אפילו יטעו

להטות שכם להצלת הדת מיד צר ובזזה ולחזק את רשימת גדולי ישראל, וגם אילמלא נאמרו היו מובנים לבד, ואילו כל דבריהם המה דחוקים ביותר ומחודשים מאד, ואילמלא נאמרו לא עולה על דעת אחד לחשוב כך. רק רעשי הרקע מפריעים לבדוק הדבר בשכל פשוט ותמיד מצטרפת הרגשת הלב...

כמו שידוע מאמר העולם שסברא טובה היא סברא הנאמרת בחושך, כי פעמים יש וסברא חלשה הנאמרת בקול רעש גדול ובתנועות ידיים ורגליים מתקבלת כך לשומעים... וכן יהיו דברינו נאמרים ונכתבים בסברות הגונות ומקובלות, דלא כאותם שצריכים לייפות סברותיהם ע"י צעקות וקללות וע"י חירופין וגידופין המענים את נפש שומעם 'וכל המרבה הרי זה משובח' ורק כך נשמעים קצת טענותיהם וכולי האי ואולי, **ומעולם** לא באו לסדר טענותיהם במילים יקירין ובדברי כבוד לחולקים עליהם.

ואילו היו דבריהם דברי טעם המתקבלים על הלב והדעת הרי שהיו באים מלכתחילה אל גדולי ישראל לסדר טענותיהם ולהביא את ראיותיהם אולי היו משתכנעים², וכמו שאמר לו כ"ק מרן האדמו"ר מקאפיטשינץ צוק"ל: "למה נתווכח, ממה נפשך, אם השאלה הלכתית גרידא, הב לי נא המראי מקומות ואבדוק בבית, ואם היא גילוי מיוחד שגילו לכם מן שמיא, למה לי לא גילו?" ומשום מה עד היום לא נענה לא הוא ולא אחר, אלא לפני כל מערכת בחירות 'זוכה' כל הציבור לראות פלאקאטים גדולים מלאים חירופין וגידופין נגד כל מי שילך להשתתף בבחירות ולקיים בזה מצות עשה של "ושמרת לעשות ככל אשר יורוך", ומצד השני בוז והשמצות נגד כל הגדולים שהורו על כך בלי שום גבול.

השיטה לעשות את החולק כטועה ח"ו אינה דרך התורה

[בכלל מה הצורך הנואש הזה שלהם להדגיש כל הזמן שהצד השני טעה ח"ו, הכי "תנאי שקלת מעלמא"? והאם

[הנ"ל] על הפסוק שם, ובריטב"א שבת קל, א ד"ה והיז, ובחינוך מצוה תצו, ובדרשות הר"ן הדרוש האחד עשר ד"ה ואחר שהשלים, ובשו"ת הרשב"א החדשות [מכת"י] סימן שסז ד"ה עוד אמר, ובשו"ת הריב"ש סימן תמז ועוד). ורק מפרשים אחרונים אחדים הביאו את הירושלמי והסבירוהו שלא יחלוק עם הספרי, כמו הבאר שבע בתחילת הוריות (ב, ב ד"ה ואין להקשות) שתירץ וז"ל: דהא דאמרו בספרי אפילו מראים בעיניך על שמאל שהוא ימין, הכי פירושו אפילו תחשוב בלבך על פי שקול הדעת שטעו בדין ואמרו על שמאל שהיא ימין אבל לא שהוא יודע בודאי שטעו בדין, וכן דייק הלשון אפילו מראים בעיניך כו'. והא דקתני בבביתא שהבאתי לעיל יכול אם יאמרו לך כו', היינו שידע בודאי שטעו בדין להתיר את האסור, כן נ"ל, עכ"ל. ובעל האור החיים' הק' בספרו 'חפץ ה' שם (ד"ה עוד נ"ל) תירץ שרק בתלמיד שגמיר וסביר ויודע בבירור שטעו צריך **להחמיר על עצמו במה שהקילו** בלבד, משא"כ אם לא הקילו אלא הורו לעשות עיי"ש עוד.

הרי שאפי' עפ"י דבריהם רק אם אתה **רואה בעיניך** שהם טעו יש לך רשות לנהוג אחרת, ולא אם עפ"י שיקול הדעת יצא לך כך, שאז יש לך לומר שאתה טעית ולא הם, [ואפ"ה סברו רוב הראשונים שהביאו רק את דברי הספרי, שבכל אופן צריך לילך אחר גדולי ישראל אפי' במקום שברור לך שטעו הם] ועכ"פ הותר רק להחמיר לעצמו ולא להקהיל קהילות כנגדם לומר ולפרסם לכלל שהמה טעו ר"ל.

דברי גדולי ישראל אלו הם "על ימין שהוא ימין" ופשוטים וברורים לכל מעין

ואעפ"כ עפ"י דברינו בשער זה יתברר היטב שדברי רבותה"ק אלו הם 'על ימין' שהוא ימין' ופשוטים וברורים היטב לכל המעיין אפי' בעיון פשוט, ואפי' אם נימא שצריך לבדוק דברים אלו בשכלינו לבד ולא לסמוך על גדולי ישראל בעינים עצומות, הרי השולחן ערוך והפוסקים פתוחים לפנינו ועפ"י העיון והבדיקה נגיע גם אנחנו למסקנא פשוטה וברורה זו כמבואר היטב בפנים.

ומי שמתעלם מכל רעשי רקע ואינו נוטה אזנו לשמוע קללות וחירופין, אלא רוצה לבדוק האמת בשכלו בלבד, בודאי יראה שרבותה"ק לא חידשו כלום, כי עפ"י כל דברי חז"ל והמפורשים הראשונים והאחרונים וכל הפוסקים - מצוה רבה

2. כדאי להעתיק את כל דבריו שם: (גמרא) אמר רבי יצחק: עיר אחת היתה בארץ ישראל שהיו עושין כרבי אליעזר, והיו מתים בזמן. ולא עוד אלא שפעם אחת גזרה מלכות הרשעה גזרה על ישראל על המילה, ועל אותה העיר לא גזרה. והיו מתים בזמן. זקנים. ולא עוד אלא שפעם וכו'. פירש הראב"ד ז"ל דלהכי מייתי הכא האי עובדא להודיעך השכר שנותן הקדוש ברוך הוא על קיום לאו דלא תסור³ דכיון דרבי אליעזר ראוי להוראה היה, כל זמן שלא נפסקה הלכה רשאין לעשות כדברי עצמן כדאיתא בפ"ק דיבמות (יד, א), ובמקומו היו עושין כמותו לקיים לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל אפילו שיאמרו לך על ימין שהוא שמאל וקבלו השכר הזה, וכש"כ בשאר מילי דרבנן שהמקימן נוטל שכר.

3. והמעניין הוא ששום גדול מאז ועד היום לא השתכנע מטענותיהם ומענותיהם, ולא ראינו גדול אחד (ו) שחייב את הבחירות שע"י שראה את דבריהם יחדול מכך...

4. ידוע המשל באותו שוטה שנהג בכביש הראשי הפוך מכיוון התנועה, וכמובן שעורר עליו את כל המדינה כולה, באמצע הנהיגה מתקשרת אליו אשתו בטלפון

בו יבואר שהנהגה זו של השתתפות ונטילת חלק ושררה בשלטון כבר נהגו מזה כמה דורות, וכן מה טעם אין לחוש בזה משום איסור התחברות לרשעים וכניסה לבית המינים

א. מנהג אבותינו בידינו

באמת אין כל חידוש בפסק הלכה זה שחייבו גדולי ישראל את כל אחד להשתתף בבחירות ולהצביע לרשימת החרדים, שכן זה כמה דורות שהנהיגו כן גדולי ישראל בחו"ל בארצות אירופא כגון בהונגריה ואוסטריה ופולין, לשלוח נציגים חרדים להשתתפות בהנהגת הממשלה והקהילות למען הצלת הדת מהשתלטות המסכילים על הנהגת היהדות כידוע. ואף גדולי ישראל עצמם ישבו שם כנציגים מטעם היהדות החרדית, כמון הגה"ק ר"ש סופר זצ"ל מקראקא שישב בפרלמנט האוסטרי, ומרן הגאון"ק: המהר"ם ש"ק, ה'כתב סופר', ר' אברהם שאג אב"ד קויברסדורף, ה'מחנה חיים', ומהר"י אסאד זצוק"ל שישבו ב'קונגרס הרפורמי' יחד עם הרפורמים והמסכילים, ומרן הגאון ר' מאיר שפירא זצ"ל שהיה ציר ב'סיים' הפולני.

ומעשה שהיה כך היה:

בהונגריה

דהנה אחר שקיבלו היהודים בהונגריה עצמאות לנהל את עניני היהדות לעצמם לקבוע חוקים ותקנות שיחייבו את כל היהודים דרי המדינה, נוסד ה'קונגרס היהודי' שהיווה בית מחוקקים ליהודים. הנעאלוגין (רפורמים) שאחזתם במדינה באותה עת כבר היתה מוחלטת זממו באמצעות קונגרס זה להשתלט על כל קהילות הקודש שבמדינת הונגריה להשליט תקנות וחוקים כפי ראות עיניהם, למנות רבנים מטעמם וכן לקבוע תקנות בעניני החינוך וכו', ובאמצעות זה לעקור את היהדות משרשה ולבוללה עם תרבות הגויים. הסכנה לכלל היהודים היתה עצומה, מכיון שמטעם הממשלה ניתנה גושפנקא על כל ההחלטות שהוסכמו שמה, וממילא יחוייבו כל היהודים לנהוג על פיהם.

אכן בשנת תרכ"ט נקבעו בחירות לקונגרס היהודי בפעסט, ובאמצעות זיופים ודרכי מרמה (בגיבוי השרים שמטעם הממשלה) עלה בידי הנעאלוגין להשיג רוב מוחץ בקונגרס דהיינו שמטעם החרדים נבחרו שמונים ושמונה צירים לקונגרס, ואילו מטעם הרפורמים נבחרו מאה ועשרים צירים. מתחילה השתתפו היהודים החרדים לדבר ה' בישיבות הקונגרס וביניהם גדולי

הדור מנהיגי יהדות הונגריה תלמידי מרן החתם סופר, מרן הגאון"ק: מהר"ם ש"ק, ה'כתב סופר', רק אברהם שאג אב"ד קויברסדארף, ה'מחנה חיים', ומהר"י אסאד זצוק"ל, שישבו בקונגרס שדנה בעניני חינוך ועוד, בכדי לעמוד על המשמר להציל את יהדות הונגריה מלחוסק חוקים נגד התורה.

החרדים באו בדברים עם נשיא הקונגרס וניסו להשיג הסכמה מאיתו שכל התקנות והחוקים שיחוקקו בקונגרס לא יהיו סותרים לדיני השולחן ערוך, ובאם יקבעו חוקים בניגוד לדיני השולחן ערוך הרי שיהיו בטלים ומבוטלים. מתחילה ניסו הרפורמים להחליקם בדברים כאילו שקיבלו בקשתם, אך החרדים נוכחו לראות שלא הצליחו לפעול זאת בבקשתם, ואילו הרפורמים מתכוונים לעקור כל זיק של יהדות באמצעות תקנותיהם. במשך עוד איזה תקופת זמן ישבו שם נציגי החרדים עד שנכחו לראות שאינם מועילים מאומה בישיבתם שם, ואין לרפורמים שום כוונה להתחשב עמהם, אזי עזבו את הקונגרס ושוב לא הופיעו לישיבות והדיונים.

(יש לציין שאף כאשר עזבו רוב החרדים את הקונגרס עדיין נותר שם מיעוט שעדיין קיוו להשיג איזה תועלת לטובת הדת, וביניהם הגאון ר' עזריאל הילדסהיימר זצוק"ל).

לאחר מכן הצליחו החרדים לפעול אצל הממשלה שיכירו בהם כזרם נפרד ביהדות לקבל אוטונומיה שלא יהיו כפופים תחת הקונגרס היהודי הרפורמי וחוקיהם, ואז התקבל חוק הקהילות הנפרדות, והחרדים הוכרו אז כזרם האורתודוקסין



והקימו קהילות בלעדיות, ובכך נפטרו מעולם של קהילת הנעאלוגין ושוב קבעו וחוקקו חוקים לעצמם.

[יש לציין שרק במקום שהתאפשר מטעם הממשלה לנהל קהילות נפרדות אזי נפרדו החרדים מן הפוקרים והקימו וועדות נפרדות לנהל שם את ענייני הקהילה. אך במקומות שלא קיבלו רשות מן הממשלה, אזי הוסיפו לישב בוועדי הקהילות יחד עם הפוקרים בכדי לעמוד על המשמר להצלת הדת. כן היה בגאליציה ופולין ורוסיה שלא התאפשר מטעם הממשלה לקבל אוטונומיה לחרדים. ואפילו במדינת הונגריה גופא נותרו כמה קהילות שישבו שם יחדיו נציגי החרדים והפוקרים וכגון בעיר מונקאטש.¹]

בשאר מקומות

וכן היה בגליציה שמטעם חברת מחזיקי הדת² נשלח לייצג את החרדים אצל השלטונות הגה"ק ר' שמעון סופר זצ"ל, שישב בפרלמנט האוסטרי יחד עם הגויים עמי הארץ ויחד עם הפוקרים שתמיד ניסו לשלוח לקצץ בנטיעות ולפגוע בדת. וכן ב'סיים' הפולני נשלח לייצג את היהדות הנאמנה הגה"ק ר' מאיר שפירא זצוק"ל אב"ד לובלין והגה"ק רבי אהרן לוין זצוק"ל הי"ד אב"ד רישא ועוד. ובכל המחוזות ישבו בוועדי הקהילות נציגי היהדות החרדית עם צירי הפוחזים שביקשו לעקור את הכל.

וכן גדולי ליטא ישבו באסיפת וועדי הקהילות יחד מפלגות החפשיים מרשיעי ברית,

ומהענין לצטט מה שכתב בזה מרן הגאון ר' אהרן קוטלר זצוק"ל במכתבו לקראת הבחירות שנת תש"כ (צילום המכתב מובא לעיל שער ב' פ"ב ס"ג במלאו) זה לשונו: "ועצם הפסק ברור וב... פולין השתתפו כל גדולי העבר בלי יוצא מן הכלל בבחירות להקהילות אף במקומות שהיה ברור שהרוב יבחר מהחופשים ולחמו שם עבור ענייני הדת בכל היכולת".

"ויותר מזה כי בשנת תרע"ח כשסדרה ממשלת רוסיה אז [קודם מהפכת הקומוניסטים] אסיפת נבחרים כללית בתור אסיפה מכוננת מכל יהודי רוסיה לסדר את כל הענינים היהודיים הפנימיים בזכויות רחבות, השתתפו כל גאוני הדור בתעמולת הבחירות ורובם היו בעצמם מועמדים ברשימת הנבחרים ובתוכם רבותינו, הגאון רשכבה"ג מרן ר' מאיר שמחה הכהן זצ"ל והגאון רשכבה"ג מרן ר' חיים הלוי זצ"ל,



כרוז לבחירות בפולין עליו חתומים גדולי צדיקי הדור

זה כמה דורות שהנהיגו כן גדולי ישראל בחו"ל בארצות אירופא כגון בהונגריה ואוסטריה ופולין, לשלוח נציגים חרדים להשתתפות בהנהגת הממשלה והקהילות למען הצלת הדת

והגאון האמיתי מאור הגולה מרן ר' חיים עוזר זצ"ל [והגאון ר' חיים עמד בהרשימה בשאר מקומות בגליל מינסק ובגליל בבריסק] - הגם שידעו הכל כי הרוב יבחרו חפשים כמו שהיה באמת, וכן רבנו הגאון האמתי קדוש ישראל מרן החפץ חיים זצ"ל פעל הרבה בבחירות אלו.

"וכן במועצה הלאומית הקבועה ליהודי ליטא שנתיסדה עפ"י הממשלה השתתפו גאוני התורה שבדור בכדי לעמוד על משמר ענייני הדת".

"גם חכמי אונגארן שהתבדלו לקהלות נפרדות הנה לפי תנאי המקום היה זה אפשרי וגם לתועלת, אבל מובן כי לא שייכת כלל אפשרות בתנאים הנוכחים לידס שלטונות מיוחדים בכל הענינים הנדונים ב'כנסת' או בעיריות בהכרח עבור הכלל כולו או מקצתו. **הארכתי בכל להוציא מלב הטועים בזה**" עכ"ל.

על כל פנים בכל מדינות אירופא לחמו לטובת הדת בוועדי הקהילות ובפרלמנטים ובחלק מן המקומות נשלחו

1. גם הרה"ק הייטב לב' זצוק"ל, בהיותו רב העיר סיגעט שנים רבות מאד, לא הסכים להצטרף להאורטודוקסיה באונגארן מכמה טעמים עמוקים, ועוד יש שעשו את 'חובת ההתבדלות' וההשתייכות ל'מתבדלים' [בסגנונם אשר המציאו והחליטו שדווקא כך דרכה של התבדלות, עיין מש"כ לעיל בשם הגה"ק מבעלז ופרשבורג זצוק"ל] למצוה דאורייתא, אשר כל הדורות בכל מקום ובכל מצב חייבים לנהוג כך, ומי שאינו עושה כן הוא "מתחבר לרשעים", לא פחות!!

2. שהוקמה ע"י מרנן הרה"ק ר' יהושע מבעלז זצוק"ל והגה"ק ר' שמעון סופר זצוק"ל אב"ד קראקא.

מתחילה השתתפו היהודים החרדים לדבר ה' בישיבות הקונגרס וביניהם גדולי הדור מנהיגי יהדות הונגריה תלמידי מרן החתם סופר

על מה אנחנו סומכין לישב בקאנגרעס שידוע שיש בהם אנשים העוברים על התורה וחכז"ל למדו אותנו בריש פרק שבועת העדות (שבועות לא, א) **דאסור להתחבר עם רשע.** אמנם אחרי הבחינה והעיון ראינו **כי טוב וישר הוא** כי הלא ירוד ירדנו בתחילה אנוס על פי הדיבור **לעמוד על המשמר וללחום מלחמות ה' להציל שה פזורה שלומי אמוני ישראל מרשת אפיקורסות והירוס הדת זו טמנו לנו ואין לך דבר שעומד בפני פיקוח נפש** עכ"ל.

וכידוע לכל שהקונגרס הרפורמי נוסד במטרה לעקור התורה, **וכל קיומו ובניינו היה בזה וכל הדיונים והמשא ומתן שם היו רק בנושאי עקירת הדת - משא"כ ב'כנסת' שבימינו שרוב קיומו ודיונו בענייני כספים וחוקים וכו' וכו' ומיעוטו בנושאי דת** - ורוב החברים שם היו רשעים מינים וכופרים. ואעפ"כ כתב מרן מהר"ם שי"ק את פסקו דלעיל. וכן נהגו למעשה גדולי הדור ההוא ששלחו את נציגי היהדות החרדית וגם נכנסו בעצמם לבית הקונגרס של הרפורמים (שנקבע דינם למינים ואפיקורסים) וישבו עמהם.

ומרן הגר"ז מבריסק צוק"ל³ כשהקשו לפניו על דברי מהר"ם שי"ק הנ"ל דהרי בהדיא מפורש באבות דר' נתן (ט, ד) דאיסור דאל תתחבר לרשע הוא אפילו לדבר מצוה. השיב דזהו רק בהתחברות לדבר מצוה מרצון בלא הכרח כגון לעשות יחד עמהם מוסד לגמילות חסדים וכיו"ב. אבל במקום הצלה מהירוס הדת וכמו שהיה בוועדי הקהילה ואין ברירה אלא ע"י נטילת שררה עמהם אין שום איסור בדבר אף שלמראית עין נראה הדבר כשותפות.

וכן כתב מרן הסתייפלער במכתביו: "ומה שטוען מצד התחברות לרשעים. במקום סכנה לדת ואפילו במקום סכנה של צרות חומריים לא נאסר דבר זה, על כל פנים כשכל השלטון בידם, ואחד הולך על מנת להציל, והלא הגה"ק ר"ש סופר ז"ל בנו של החת"ס ז"ל היה נבחר בפרלמנט כמה שנים אע"פ שהיה בין גוים עובדי ע"ז, ולא עלתה על דעת שום אדם שיש בזה איסור התחברות לרשעים. ושותפות עם נכרי לא אסרו (בכורות ב, ב) אלא שמא יתחייב שבועה וקעבר משום ולא ישמע על פיך (שמות כג, יג). עכ"ל (קרינא דאגרתא ח"א מכתב רג).⁴

לשם גדולי ישראל עצמם, וכאמור ישבו שם עם יהודים פורקי עול מינים ואפיקורסים ולא היה מאן דחש לאיזה איסור בזה.

וכן עד היום נוהגים כן אחינו בני חו"ל לשלוח נציגים מטעמם לכל אסיפות נבחרים בכל מקומות מושבותיהם, ללחום ולהציל מן הארי והדוב בכל מה דאפשר, וכולי האי ואולי כידוע ואכמ"ל... ומ"מ לא ערער אדם מעולם על כך ולא שמענו ולא ראינו 'קנאים' ומקנאים שימחו ויאסרו את הדבר. ומי שחושש בזה לאיסורים הרי זה ממש נגד המסורת.

קיצור הדברים כל זמן שסברו שישנה טובה ותועלת למען הדת לישב בעצרת בוגדים יחד עם עוקרי הדת ישבו עמם וניהלו משא ומתן לטובת היהדות, ולא עלתה על לב שום בר דעת לומר שיש בזה משום התחברות לרשעים, לא משום כניסה לבית המינים, לא משום הסכמה להחלטות נגד הדת המתקבלות שם ולא משום הכרה במעשיהם הרעים, ובוודאי שלא יצא אי מי לחלוק על הנהגה זו ולומר שאחריות ותוצאות המעשים הרעים הנעשים שם על ידי עוקרי הדת נזקפים על שומרי הדת הבאים שמה להציל שה פזורה ישראל מיד טורפיהם.

ב. במקום סכנה לדת אין איסור התחברות

ובאמת כבר מצינו דבר כזה גם בחז"ל, וז"ל במגילת תענית (פרק י): בכ"ח בטבת יתיבא כנישתא על דינא, שכשהיו צדוקין יושבין בסנהדרין שלהם ינאי המלך ושלמיון (נ"א שלמציון) המלכה יושבת אצלו ולא אחד מישראל יושב עמהם חוץ משמעון בן שטח, והיו שואלין תשובות והלכות ולא היו יודעין להביא ראייה מן התורה, אמר להם שמעון בן שטח כל מי שהוא יודע להביא ראייה מן התורה יהא ראוי לישב בסנהדרין וכל מי שאינו יודע אינו ראוי, פעם אחת נפל מעשה ביניהם ולא היו יודעין להביא ראייה חוץ מזקן אחד שהיה מפטפט כנגדו, אמר לו תן לי זמן, נתן לו זמן כיון שראה שלא היה יודע ראייה מן התורה נתבייש מלבוז לישב בסנהדרין, והעמיד שמעון בן שטח אחד מן התלמידים והשיבו במקומו, וכך היה עושה בכל יום עד שנסתלקו כולם וישבה סנהדרין על דעתה, ואותו היום שנסתלקה סנהדרין של צדוקים ונעשה של ישראל עשאוהו יום טוב, עכ"ל.

וכבר עמד בזה הגאון הקדוש מהר"ם שיק צוק"ל בתשובתו הידועה (בשו"ת א"ח סי' שט) לבאר מה טעם הותר להם לישב בקונגרס יחד עם רשעים מינים ואפיקורסים ואין בזה משום איסור התחברות לרשעים ותורף דבריו שבמקום הצלת הדת ליכא משום איסור התחברות לרשעים. וזה לשונו:

3. בירור דעתו הקדושה עיין לעיל שער ב' פרק ב' סעיף ג'.

4. ובכן לכל אלו שהאריכו מאד באיסור התחברות לרשעים נשאלה מהם מענה, הרמב"ם (פ"ו מהלכות דעות ה"ב) כתב: מצות עשה להדבק בחכמים ותלמידיהם וכו'.

בכל מדינות אירופא לחמו לטובת הדת בוועדי הקהילות ובפרלמנטים ובחלק מן המקומות נשלחו לשם גדולי ישראל עצמם, וכאמור ישבו שם עם יהודים פורקי עול מינים ואפיקורסים ולא היה מאן דחש לאיזה איסור בזה

ובאחת מאגרותיו שלא נתפרסמו דן בשאלת התחברות לרשעים וכותב: "ואמנם התחברות לר... צריכה שיקול הדעת אם היא מפסדת או מרווחת שהרי נענש יעקב אע"ה על שמנע דינה מעשו ודרשו (כתובות צ"א) למס מרעהו וגו' (איוב ו, יד), ועוד הרבה כיו"ב ורב גבור העומד בקשרי מלחמה מצוה עליו להלוח ולעמוד ואין זה בכלל הילוך ועמידה בדרך חטאים אלא עושה דין בחטאים. ואמנם שיקול הדעת צריכה סיעתא דשמיא שלא יכשל חס ושלום". (שם ח"ד ע' רסה)

ועל הטענה שע"י ההצבעה ל"כנסת" מכירים ומודים במדינה, הגיב בתמיהה: "ואם מתנפל עלי לסטים ביער ומאיים בגרזנו, ואני מתחכם ומנסה לבוא עמו בדברים אולי ישאירני בחיים, תאמר שאני מכיר בו?!". (מעשה איש חלק א' עמ' רלג).

וכדברים הללו כתב מרן הסטייפלער זצוק"ל וז"ל: "בדבר בחירות ל'כנסת' אכמ"ל כלל וכלל רק אכתוב לכבודו שדעת רוב רובם של גדולי הדור מלפני עשרים שנה היה שאין בזה שום צד איסור כלל ובכלל מרן החזו"א זצלה"ה ואדרבה כו'. ומצבינו כאן הוא ממש כמו בפולין שכל גדולי הדור חייבו מאוד להצביע בעד נציגים יראי שמים, ובנו של החתם סופר הוא הג"ר שמעון זצ"ל מקראקא היה נציג בפרלמנט האוסטרי, וכהיום אנחנו בגלות הערב רב הוא הגלות האחרון, ואין בזה צד חיזוק כלל וכלל לחופשים רק צד החלשה עד כמה שאפשר, ויש בזה ענין קידוש שם שמים". (קריינא דאיגרתא ח"ב מכתב קנד).

וכאשר נשאל כ"ק מרן אדמו"ר מאזורב זצוק"ל (ע"י פשרן) אם הוא מכיר בשלטון המדינה. השיב לו מינה וביה, בוודאי, אני מכיר בהם כמחריבי הדת שצריך למנוע מהם להפיק זממם בכל מה דאפשר.

**ד. כיצד יתכן לקרוא שם 'התחברות' כלפי
דבר שכל עצמו מהווה מלחמה נגדם**

ועתה הקורא היקר הגע בעצמך האם על חברי הכנסת

"ולענין להיות חבר בפרלמנט, הלא גם בפרלמנט של האומות בכל המקומות הסכימו כל גדולי ישראל בדורות שלפנינו שהוא ענין נחוץ ולא רפרף אדם מעולם שיהא בזה איזה צד איסור כמסכים על שיטתם ח"ו" (שם מכתב רה).

על כל פנים מדברי כל גדולי ישראל עולה בבירור ללא שום ספק שלא נאמרה איסור התחברות לרשעים במקום שמוכרחים לכך למען הצלת הדת ורק במקום שאין הכרח אסור להתחבר אליהם אפילו לדבר מצוה.

ובזה הורו למעשה שהישיבה ב'כנסת' ללחום במהרסי הדת:

- אין בו משום איסור כניסה לבית המינות.
- אין בזה משום איסור התחברות לרשעים.
- ואין בישיבה שם משום הסכמה למעשיהם.
- אבל יש בו מצוה גדולה להצלת הדת.

ג. דברי גדולי ישראל בהגדרת איסור התחברות לרשעים

בנוסף לכך היו כמה מגדולי ישראל שהסבירו את ענין 'התחברות לרשעים' בענין אחר ולפי דבריהם אין כאן שאלה זו כלל ואין אנו צריכים להנ"ל, וכן מצינו הגדרה נפלאה שהגדיר מרן הגה"ק ה'חפץ חיים' זי"ע, כאשר נשאל איך מותר לנציגי אגו"י לשבת בפרלמנט עם מפלגות החופשים, השיב שהתחברות הוא רק אם יש אינטרס משותף כמו שהיה ליהושפט עם אחזיה (שעליו נאמר בדברי הימים ב' (כ, לו) "בהתחברך עם אחזיהו פרץ ה' את מעשיך" שהתחברו יחד "לַעֲשׂוֹת אֲנִיּוֹת לְלֶכֶת תְּרִישִׁישׁ וַיַּעֲשׂוּ אֲנִיּוֹת בְּעֶצְיוֹן גִּבְרִי" (שם פסוק לו) וכיו"ב. אבל כשנמצאים ברשימה נפרדת והדעות והאינטרסים נוגדים א"כ יש כאן מחלוקת ולא התחברות. (כך סיפר מרן הגאון ר' איסר זלמן מלצר זצוק"ל).

ומרן הגאון החזו"א זצוק"ל השווה ענין הישיבה ב'כנסת' להאבקות יעקב עם עשו עפ"י דברי רש"י (בראשית לב, כה) שכתב "ויאבק - לשון התקשרות שכן דרך שנים שמתעצמים להפיל איש את רעהו, שחובקו ואובקו בזרועותיו". (פאר הדור ח"ב ע' קצב).

ולאחד מחוגי ה'קנאים' שבא לפניו בטרונים הלא אמרו "אל תתחבר לרשע" ואיך פועלים בעיריה אחת עם פורקי עול, השיב: "אין פוסקים דין על סמך מימרא בודדת מדברי חז"ל, כנגד כל מימרא יכולים לצטט כמה מימרות שמשמע מהן להיפך, איך אמרת? 'אל תתחבר' וכשאתה מתפלל בכל בוקר עם המנין אתה בוחן כל אחד אם אינו רשע? הלא אתה ממש 'מתחבר' עמו".

לפיכך צריך אדם להשתדל שישא בת ת"ח וישיא בתו לת"ח ולאכול ולשתות עם ת"ח ולעשות פרקמטיא עם ת"ח וכו' עכ"ל, ועתה האם ישראל הדרים בחו"ל אינם עושים פרקמטיא עם גויים רשעים (שעוברים על מצוות בני נח וגזולים וכו')? והאם אין אוכלים עמהם לפעמים לענין איזה עסק? ומה לכם כי נרעשעת?

אשר כמה מישראל במשך הדורות היו חברים שם בהסכמת כמה מגדולי ישראל. שהרי אין אומות העולם מצווין על התורה והמצוות, וניתן להם ממלכתם ברצון הבורא ית' עד כי יבוא שילה⁵, ובחוקותיהם לפי דעתם עושין רצון הבורא יתברך". מה שאין כן מדינת ישראל שעצם הווייתה וקיומה הינה נגד רצון הבורא ח"ו, ממילא אסור להיות חלק ממנו.

אולם דבריהם חצופים וחמורים מאד ומופרכים לגמרי, כי איך יתכן לומר שאין האומות מצווין על המצוות, והרי מחוייבים המה בז' מצוות בני נח, ובכללם האמונה במציאות השי"ת ומצות דינים לדון כדת בין איש לרעהו. והלא מודעת זאת שבחלק מהממשלות היו בין השליטים כופרים גמורים, ורוב חוקיהם המה שלא ע"פ המצוות שנצטוו עליהם, וכמו כן לא דקדקו לדון בין איש לרעהו במאזני צדק כראוי, וכפי שברבים מן המדינות היה דם יהודי הפקר. וכן בימינו שהמדינות עומדות על יסודות ה'דמוקרטיא' שלפיה מותר לכל תושב לעשות את כל התועבות שבעולם, ועוברים על הז' מצוות שנצטוו עליהם בני נח. וא"כ מחוייבים המה מיתה כנפסק ברמב"ם (שופטים, פרקים ט-י מהל' מלכים ומלחמות) שכן נח נהרג אם עבר על אחד מז' המצוות. ועל עצם ענין זה (דחיבי מיתה) מחוייבים המה ממצות 'דינים' לדון ולהרוג כל העובר על אחד מז' המצוות, ואם לא הרגו הפושעים על זה עצמו חייבים מיתה ונמצא שכולם חייבי מיתה, ואדרבה עכו"ם גרועים מרשעי ישראל כי נהרגים גם אם לא למדו ואין יכולים ליפטר בטענת שוגג או אונס, משא"כ בבני ישראל אשר רובם המה בבחינת 'תינוק שנשבה' כנודע ואכמ"ל.

וזו לשונו שם פרק ט' הלכה י': "וכיצד הן מצווין על הדינים. חייבין להושיב דיין ושופטין בכל פלך ופלך לדון בשש מצוות אלו ולהזהיר את העם, ובן נח שעבר על אחת מז' מצוות אלו יהרג בסייף. כיצד, אחד העובד ע"ז או שברך את השם או ששפך דם או שבעל אחת משש עריות שלהם או שגזל אפילו פחות משהו פרוטה או שאכל כל שהוא מאבר מן

הערביים היושבים ב'כנסת' גם היו טוענים לאמר שהם מתחברים ל'כנסת' ומכירים בהם וכו', הלא לשחוק יחשב זאת, כי כל אחד ואחד יודע היטב שאילו היה הדבר בידם היו מחריבים את כל הישוב ח"ו, ברוך ה' שלא נתננו טרף לשיניהם, וכל עיקר כניסתם ל'כנסת' היא אך ורק בכדי ללחום בציונים שנואי נפשם. הוא הדין והוא הטעם (להבדיל) לעניינו שכל עיקר כניסתנו לשם היא בכדי ללחום מלחמת אש דת, וממילא אין בו שום שמץ של התחברות.

[וכן שמענו מאחד מן עסקני היהדות החרדית ששאל מאת אחד מצירי הערבים ב'כנסת' מה אומרים חבריו על ישיבתו ב'כנסת' וכי אין הם מאשימים אותו ב'ציונות', והלה השיב בתמיהה וכי מה השאלה בכלל, הלא יודעים המה שכל עיקר כניסתו ל'כנסת' הוא רק בכדי ללחום בציונים שנואי נפשם ולא משום הכרה בהם וחיזוק לדרכם.

חבל מאוד שדברים פשוטים אלו שברורים לשוואי ישראל שכנינו הערבים ה' ישמרנו ויצילנו מידם, אינם מובנים די הצורך לכל אחינו בני ישראל (להבדיל אה"ה)...]

עוד זאת, שהרי עצם הדבר שמצויים בבית המחקקים נבחרו ציבור מן מחנה היראים לדבר ה', הוא לצנינים בעיניהם של מרשיעי ברית ומפירי הדת ואילו היה הדבר בידם היו קובעים אשר כל איש יהודי אשר שם ה' יקר בעיניו לא יתאפשר בידו לבחור ולשלוח נציגים לשם, וזאת בכדי שיעלה בידם לשלוט בנשמותינו שלטון בלי מצרים ח"ו ובאין פוצה פה ומצפץ. ואולם סיבה היא מאת ה' מסבב כל הסיבות לשום לנו שארית בארץ אשר היות שהם מחזיקים עצמם ל'דמוקרטים' אשר לפי"ז מוכרחים ליתן לכל אזרח ואזרח במדינה באשר הוא שווין זכויות, וממילא לא היה באפשרותם לשלול מאיתנו את זכות הבחירה. ואשר על כן לא יתכן לקרוא לזה בשם 'התחברות' אליהם בדבר שכל עצמו ועיקרו בעל כרחם הוא, ומהוה מלחמה עמהם.

ה. דחיית הטענה שאין להביא ראיה מהישיבה בפרלמנט באירופה

והנה ראה ראינו לבלרים חכמים בעיניהם הטוענים לאסור את ההשתתפות בבחירות, שלא הוי ניחא להו הראיה מדברי מהר"ם שיק צ"ל והנהגת גדולי ישראל באירופא, וכמובן, מכיון שבזה מסתתמים כל טענותיהם, ממילא ניסו בכל כוחם לתרץ דאין להביא ראיה מן הישיבה בפרלמנט בארצות אירופה וז"ל: "ואין זה דומה לפארלמנט של אומות

ואדרבה עכו"ם גרועים מרשעי ישראל כי נהרגים גם אם לא למדו ואין יכולים ליפטר בטענת שוגג או אונס, משא"כ בבני ישראל אשר רובם המה בבחינת 'תינוק שנשבה'

5. שגם בזה אינו ברור כלל מה ראו לחלק אותם בעלי מחלוקת בין שלטון הגויים לבין שלטון הציונים, האם ראו את כבודו ית' הירוד ונותן השלטון לעכו"ם ואילו לציונים הרשעים לא ראו? והאם יכול להיות שיש איזהו שלטון בעולמו של הקב"ה שניתן ע"י כח אחר חלילה וחלילה, הלא "אפי' ריש גרגותא משמיא מוקמי ליה" (בבא בתרא צא, ב) ומי שנתן שלטון לרשעי עכו"ם לשלוט עלינו הגם שהיטב חרה לנו, הוא נתן גם לרשעי ישראל לשלוט עלינו הגם שיתכן שעפ"י הלכה אסור להם לעשותו, והוא יבאל אותנו מהם ומהם בב"א.

החי או בשר מן החי או שראה אחד שעבר על אחת מאלו ולא דנו והרגו, הרי זה יהרג בסייף." עכ"ל הרמב"ם. וא"כ איך יתכן לומר שלא נצטוו על המצוות ועושים לפי דעתם את רצון ה', הרי דברי כפירה המה.⁶

ואולם מעיקרא דדינא פירכא כי המהר"ם שיק בתשובתו (הנ"ל) התייחס כלפי הישיבה ב'קונגרס' הרפורמי שהם היו יהודים שהרשיעו, וגדולי ישראל חרצו הדין שהם מינים ואפיקורסים גמורים כמבואר בספר 'אלה דברי הברית' וכן בספר 'מעשה אבות'. ולא עוד אלא שהם היו הרוב בקונגרס. ובכל זאת פסק שמצוה לישב עמם לצורך הצלת הדת, ולא עוד אלא שדימה זאת לדין פיקוח נפש וכדלעיל.

וכן ידוע ומפורסם הוראתו הברורה של כ"ק מרן האדמו"ר מסאטמר זצוק"ל להצביע בבחירות 'לעיריה' ולא חשש להתחברות לרשעים' היושבים שם - שאינם יורדים מרשעות הרשעים היושבים ב'כנסת', ומלאך חבלה מה לי הכא מה לי התם.

ו. ההבדל שבין ה'ועד הלאומי' לבין ה'כנסת'

אמנם בבחירות ל'ועד הלאומי' אסרו גדולי ישראל להשתתף, ולא עוד אלא שכאשר התאפשר מטעם השלטון דאז להצהיר על יציאה מן הועד הורו רבים מגדולי הדור ההוא זצוק"ל להצהיר על יציאה מהועד. אולם דעת לבנון נקל ההבדל שבין בחירות ל'ועד הלאומי' לבין בחירות לממשלה, כי כל עוד שהיה 'ועד לאומי' היה זה מעין קהילה בפני עצמה ולא היה לוועד מעמד של מדינה, ומי שלא הצטרף אליהם לא היו חוקיהם והסכמותיהם מחייבים אותו, ולא היה צורך בבחירות למען הצלת הדת, וממילא ההשתתפות בבחירות שלהם היה בגדר של התחברות לרשעים.

אולם בו ברגע שמדובר בבחירות לשלטון של מדינה - או כמו שהיה בקונגרס בהונגריה בתחילתו שהחרדים היו כפופים לו בעל כרחם - והחלטות הנציגים מחייבים את כל התושבים ויש להם כח לכופף את החלטתם על הציבור ע"י משפטים ועונשים, ישנם בזה שני הבדלים.



גם מה שמרבים לצטט אותם עמי הארץ לשון הגמרא ש"אין מינים בעכו"ם" - כאילו שרשעי ישראל גרועים מאומות העולם - מראה על גודל בורות

א) שכללי ה'דמוקרטיה' קובעים שגם מי שאינו מצביע בפועל נחשב כמסכים להחלטות הנבחרים וכאילו הצביע עבור הרוב וממילא אין מושג של הימנעות מהצבעה כי אי הצבעה נחשב כהצבעה בפועל עבור הרוב, שבעניינו הרוב הם המפלגות המבקשים לעקור התורה רח"ל, ורק ע"י

6. גם מה שמרבים לצטט אותם עמי הארץ לשון הגמרא ש"אין מינים בעכו"ם" - כאילו שרשעי ישראל גרועים מאומות העולם - מראה על גודל בורותם, כי היא מימרא יפה ומקורה מחולין יג, ב: אמר רב נחמן אמר רבה בר אבא אין מינין באומות עובדי כוכבים. (שאבב כונת הגמ' (ראה בהמשך שם) שרוב גויים שעובדים ע"ז אינם יודעים מימינם ומשמאלם בע"ז ומנהג אבותיהם בידיהם מה ש"א" לומר כמובן על ישראל העובד ע"ז רח"ל)

אבל אח"כ ממשיכה הגמרא וז"ל: אמר בר יוסף בר מניומי אמר רב נחמן אין מינין באומות עובדי כוכבים, למאי אילימא לשחיטה, השתא שחיטת מין דישראל אסירא דעכו"ם מבעיא, אלא למורידין (פירש"י: בבור דאמרין באין מעמידין (ע"ז כו, ב) המינים מורידין אותן לבור כו' אבל העובדי כוכבים והרועים בהמה דקה אפילו ישראל לא מעלין ולא מורידין) השתא דישראל מורידין דעכו"ם מבעיא, אלא לקבל מהם קרבן (שממין ישראל אין מקבלים קרבן וממין גוי מקבלין).

והשתא איזה מציאה ראו כאן ונפלו להם עליה וכי בגלל שמקבלים מהם קרבן מותר להכנס לבית וועד שלהם ומה ענין לכאן, אם החמירה תורה בקדושת ישראל שאין קרבנו מרובה אם המיר ולא החמיר כן בגוי נעשה ממין גוי צדיק גמור וגלביש לו שטריימל? ואם כדבריהם דמין גוי אינו גרוע כ"כ מאיזה טעם שהוא, א"כ מה הקו"ל לענין מורידין ולענין שחיטה.

מרן מהרי"ץ דושינסקיא זצוק"ל רבה של היהדות החרדית הביע דעתו שאיסור הבחירות ל'ועד הלאומי' אינו חל על הבחירות לממשלה

ועל פי דברי שו"ת מהר"ם שיק הנ"ל מוכח להדיא שבענינים כאלו אין עומדים מן הצד וסומכים על הנס לומר בוודאי השי"ת יושיענו ויסייענו לעשות רצונו ית"ש גם מבלי ההשתדלות הנחוצה, ומדבריו נסתרים הטענות של אלו האומרים שצריכים להתבדל מהם ולא להתייחס אליהם כלל ולסמוך שהשי"ת בוודאי יעזור וידאג לכך שלא תשתכח תורה מישראל, כי זהו חסידות של שטות, מלבד עצם העובדא שאין זה התבדלות כלל (כפי שיבאר לקמן) ומנוגד לדרך הסלולה לנו מדור דור כמבואר.

ז. במצבינו כהיום לא שייך שום אופן של התבדלות זולת ההצבעה לרשימת החרדים

ודלא כאותם שבטעות שוגגת או מזידה תולים את איסור ההשתתפות בבחירות בשיטת ההתבדלות של תלמידי החת"ס⁷, כי אין המצב שלהם דומה כלל וכלל למצבינו כהיום. כי הם כאשר התבדלו מן המתחדשים (הנעאולוגין) התבדלו מהם מכל וכל והקימו קהילות נפרדות ולא היה להם שום שייכות אליהם, ואילו כל עוד שעדיין היו בקהילה אחת עמהם ועל כרחם היתה שייכות ביניהם, אכן ישבו עמהם. מה שאין כן בענינינו שגם אלו שאינם משתתפים בבחירות משלמים מיסים למדינה ונזקקים לשירותיה בכל התחומים (כיון שלא שייך במציאות כלל לחיות כאן בארץ מבלי להזדקק לשירותי המדינה, כמובין⁸) ואם כן אי השתתפות בבחירות אינה התבדלות מרשעים כי אם התבטלות והצטרפות אליהם והתאבדות והפקרת שמירת התורה בידיהם.

אכן היו יחידים ממש שנמנעו לחלוטין מכל שירותי המדינה, לא החזיקו ב'תעודת זהות' השתמשו רק במים ששאבו מן הבורות בכדי לא לצרוך מים שמספקת המדינה, כן לא השתמשו ב'חשמל' מטעם המדינה, והיו שאף לא השתמשו במטבעות המדינה, עליהם ניתן לדון אם נקרא זה התבדלות אם לאו.

אך אנו כולנו שמחזיקים בתעודת אזרחות של המדינה ומשתמשים בכל השירותים שמציעה המדינה, כולל : חשמל, מים, טלפון, אוטובוסים, דואר, ועוד ועוד. הרי על כרחינו אנו

הצבעה למען מפלגה שחרתה על דגלה שחוקי התורה הם נר לרגלה נחשב כהתנגדות לעקירת התורה.

וכמו שב'ועד הלאומי' חייבו גדולי ישראל לפרוש הימנה בכדי להוכיח שאינו שייך לקהל היהודים הפוחדים המרימים יד בתורת משה, כן הוא בימינו המצביע לרשימת החרדים מוכיח בזה שאינו שייך אל מחנה הפוקרים שהמה רוב תושבי המדינה, וממילא אדרבה ההצבעה היא היא ההבדלה מן ציבור החפשיים, כפי שבזמנו היתה הפרישה מן ה'ועד הלאומי' ההוכחה שאינו משתייך לעדה הרעה.

ב) שמכיון שהחלטות הנבחרים יש להם השלכה על האופן שבו נוכל לנהל את אורח חיינו אם ע"פ תורה או ח"ו להיפך - בין אם נרצה בכך ובין אם לאו - מחוייבים אנו לעשות כל טעדיק להציל ולמנוע כל מכשול מלעמוד נגדינו מלנהל אורח חיים ע"פ תורה, ומכיון שעל ידי הבחירות ישנה אפשרות להציל - או לפחות לנסות להציל - את חיי התורה בארץ הקודש, ומאידך אי ההשתתפות בבחירות הינה סכנה עצומה לשמירת חיי התורה באר"ק, לכן חובה עלינו להשתתף בבחירות ולהציל את מה שניתן להציל, וח"ו להימנע ולהזניח את עניני שמירת התורה לסכנת האבדון רח"ל.

וידוע הוא שמרן מהרי"ץ דושינסקיא זצוק"ל רבה של היהדות החרדית הביע דעתו שאיסור הבחירות ל'ועד הלאומי' אינו חל על הבחירות לממשלה מהטעמים הנ"ל (עדות תלמידו המובהק הגה"צ ר' אהרן מרדכי רוטנר שליט"א - הובא לקמן נספח ב' עיי"ט, ועיין לעיל שער ב' פ"ב ס"ב בירור דעתו הקדושה), וכן עוד גדולי ישראל שאסרו הבחירות ל'ועד הלאומי' חייבו הבחירות לכנסת⁹ כמו "כ"ק מרן אדמו"ר מבעלז זצוק"ל מרן הגרא"ז מלצר זצוק"ל ומרן הגרי"מ טיקוצ'נסקי זצוק"ל ועוד. (ראה 'על חומותייך ירושלים' ע' פב וכו' ועתק כאן חלקים מה'קול קורא' שפורסם בשעתו)

ססק דין

טאות רבותינו הנאונים והצדיקים ראשי ישראל וגולת אריאל שבארץ הקדש והשבתיל

חובת קדושת שופות על כל מי שבגדו חז' ובגדו תורתנו הקדושה יקרים בעינינו ונבקשים ללבו לחרוש בכל חוקי ישיבתו את שמו שחוק רשימת קדש חתמים, לפען לא ישיאר חבר בעצמא אשר בפקדויות מרשית יד בתורת ששת, ובמחיות וכל המשרשל נשאר עשי חתומים סטילא חבר לעצמא חתמים, מחויב כל בר ישראל על פי דין תורתנו הקדושה להיות דתי ונשאר לעצמא את כל חרשו על פי חוקי המסעלות ירית שישמר יוסר שחוק רשימת קדש וקרי חלואים.

יחזקאל ירוחם דיסקין איסר זלמן סלוצר נאביר סלוצק כשה קלישרס נאביר סכרא נאביר חתמי סכרא

חברנים הנאונים הנרולים והאמריים מחוק לארץ

ישראל סאיר חתק, ראדון (נע"ס סענת בריות וחוק חיים) סאיר סמחה חתן חתים וחיטק וחיטק יוסק ראדון רב דת חתים

הועתק על ידי אצור החכמה

7. טענה חצופה לשעצמה, וכי ראש גולת הונגריה מרן הגה"ק ה'דעת סופר' מפרעשבורג זצוק"ל היושב על כסא אבותיו הק' רשכבה"ג מרגא ה'חתם סופר' הק' ומרן ה'כתב סופר' זיע"א - אשר חייב להצביע בבחירות - היה צריך חינוך בתורת ההתבדלות מאותם לבלרים מחוצפים???

8. שאדרבה אם מיישהו יוכל להקים כאן מדינה חדשה שתתנהל עפ"י תורה בלבד בודאי שכל שלומי אמוני ישראל יצטרפו אליו...

השכל הישר נותן שהדרך העדיפה ביותר להלחם ולמחות הוא האופן המביא והמועיל ביותר לשמירת התורה והסרת המניעות לכך

מצוה להשתתף בבחירות להציל את מה שניתן להציל. והבא לאסור את הבחירות אינו אלא הולך נגד המסורת, וידועים דברי השו"ת חת"ס (יו"ד סי' י"ט ד"ה ויען) על המצאת איסורים חדשים: "חדש אסור מן התורה".

סיכומם של דברים:

הסבירו לנו גדולי ישראל בכל הדורות:

- א. אין שייך 'התחברות' באופן שכל מטרותינו להילחם עמהם.
- ב. במקום סכנת לדת מצוה להציל כל מה שאפשר.
- ג. בזמן שאנו מחוברים עמהם בעל כרחינו במדינה אחת אין שייך איסור בזה.
- ד. בימינו אין 'התבדלות' גדולה מהליכה לבחירות ותמיכה ברשימה של גדולי ישראל שליט"א.

הנה נתבאר לנו היטב מה טעם אין בשיגור הנציגים ל"כנסת" משום איסור התחברות לרשעים וכניסה לבית המינים. ומעתה כל המתעקש לתלות בשיבה ב'כנסת' ענין התחברות לרשעים, לא עלינו תלונתו כי אם על הגה"ק תלמידי מרן ה'חתם סופר' זצוק"ל וכן על הגה"ק ר' שמעון סופר ומהר"ם שפירא זצוק"ל, ועל כל גדולי ישראל ששלחו צירים אל בית המחקקים באירופה.

ועל כגון דא אמרו רז"ל (בבא קמא קב, א): **כל המשנה ידו על התחתונה**, וכמו שכתב היעב"ץ במור וקציעה סימן י' וז"ל: ובודאי המשנה ידו על התחתונה ואינו אלא מן המתמיהין, וכדברי הרשב"א (ראש השנה לב, ב) שבכל מקום שהלכה רופפת פוק חזי מה עמא דבר, והנח להם לישראל (שבני נביאים ה) במה שכבר נהגו בפני גדולי עולם, דעדיפי מנביאי עכ"ל.

ובעזה"ת בפרק ב' יתבאר היטב דעת תורה של כל גדולי ישראל מנהיגי היהדות החרדית בכל הפרטים שיש לידון עליהם בענין הבחירות שהיו מי שהסתמכו עליהם לאסור הבחירות.

חלק מן המדינה בין אם חפצים בכך ובין אם לאו, ממילא ההשתמטות מלהשתתף בבחירות אינה מעלה ואינה מורידה כלום לענין זה, ואין בזה שום התבדלות, רק התבטלות והשתמטות מליטול אחריות על מצב הדת במדינה תוך התחסדות שווא של 'התבדלות', והרי זה עושה שקר בנפשו.

ואם כבר באנו לכך שעל כרחינו צריכים להכיר בהם ולהלחם נגדם הדבר פשוט שצריכים להלחם באופן שמביא יותר לידי השגת המטרה שהוא ע"י השתתפות בבחירות. גם כי אי ההשתתפות בבחירות אינה התבדלות מהם מכמה טעמים.

א. כי ההצבעה מתייחסת לכל אחד שיש לו זכות בחירה בין אם הצביע בפועל ובין אם נמנע מלהצביע כאמור לעיל.

ב. כי אי השתתפות בבחירות גורם לכך שתהיה מלחמה תמידית בין השלטונות ובין הציבור החרדי פנים אל פנים, ומביא לידי הפגנות ומעצרים ומאסרים דברים המביאים לידי קשר ישיר בין הציבור לבין הרשעים אנשי השלטון. מה שאין כן ההשתתפות בבחירות הינה ההתבדלות של כלל הציבור מן השלטונות, כיון שע"י נטילת חלק בבחירות פועלים שרק כמה נציגים ינהלו את המלחמה נגד השלטונות ואילו כלל הציבור יהיה רחוק ומתבדל מהם. וממילא ההתבדלות ע"י ההשתתפות בבחירות הינה ההתבדלות האמיתית והמועלת ביותר.

גם אין לומר שההשתתפות בבחירות הינה הכרה בשלטון והימנעות מהצבעה הינה אי הכרה בשלטון. כי על כרחך גם אלו שאינם משתתפים בבחירות והמחאה שלהם מתבטאת על ידי הפגנות נגד השלטון יש להם הכרה בשלטון, שהרי אם אין מכירים בהם אזי נגד מי הם יוצאים בהפגנה ומחאה. וכיון שכן שבעל כרחינו נצרכים אנו להתייחס אל השלטונות ואי אפשר להתעלם מהם כלל. בודאי השכל הישר נותן שהדרך העדיפה ביותר להלחם ולמחות הוא האופן המביא והמועיל ביותר לשמירת התורה והסרת המניעות לכך, מאשר הדרך של מריבה פנים אל פנים שאינו מביא למעשה שום תוצאות חוץ מההתקרבות לרשעים בבית מעצריהם. ועיין באריכות פ"ג בענין זה.

אשר על כן מסורת בידינו מרבותינו שבמקום סכנה לדת

בו יתברר אם יש איסור בבחירות משום הקמת והחזקת שלטון יהודי בזמן הגלות וכן יתיישבו שאר טענות האוסרים

הבהרה נחוצה

הקמת המדינה, אולם עתה אחר שקיום המדינה הינה עובדה מוגמרת שאינה תלויה בנו, עלינו לברר את השאלה ההלכתית שנוגעת למעשה ולא לשכבר נעשה. על כן באנו בשורות אלו לברר בדיעבד - אחר שכבר הוקמה המדינה את הנידון ההלכתי שבדבר, והיוצא מפשטות לשונות חז"ל והפוסקים בדיון זה.

וכבר ידוע מאמר כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז זצוק"ל שאילו היו מייסדי המדינה באים להימלך בדעת תורה טרם הקמת המדינה, היינו פותחים את השו"ע ומעיינים בה כדת של תורה, אולם הם לא באו לשאול בדעתינו. ועתה אחר שכבר הוקמה המדינה, ניצבת השאלה איך עלינו להתייחס אליה, שוב נוטלים אנו את השו"ע לעיין היכי לידייני דייני להאי דינא.

הנה שומה עלינו להבהיר שאין כוונתנו ביישוב הטענות, לטהר ח"ו את השרץ הציוני לסנגר עליהם וללמד עליהם זכות. שהרי באמת הציונים מייסדי המדינה וממשיכיהם המה כופרים גמורים בה' ובתורתו, חוטאים ומחטיאים את הרבים, שכל מטרתם בהקמת המדינה היתה אך ורק לשם עקירת התורה כידוע מאמר מרן הגר"ח מבריסק זצוק"ל, ואין כאן הזמן והמקום להאריך בדברים הידועים לכל¹. ואכן גדולי ישראל התנגדו נחרצות אל הקמת המדינה בעיקר מן הטעם הזה, והיו אף שסמכו דבריהם על דברי אגדת חז"ל שיובא לקמן².

ממילא ח"ו אין כוונתנו במאמר זה להכשיר את הקמת המדינה שכבר התנגדו אליה גדולי הדור ההוא בשעתם, אלא שכל דבריהם נאמרו בעת ההיא בטרם

1. ומשום זה פלא גדול הוא מדוע צריך להביא ממרחק לחם ולהסביר במה נכשלו המה בהקמת המדינה ולדחוק ולחדש חידושים גדולים שלא נמצאו בפוסקים, וכי רק על איסור אחד עברו? הלא על כל התורה כולה עברו! ובעקירת הדת נאדרו ב"ארור אשר לא יקים את דברי התורה הזאת וגו'" (דברים כז, כו) רח"ל, וכי פסוק מפורש בתורה אינו מספיק וצריך להזדקק להוציא הלכה מדברי אגדה?!

2. ראה בס' 'אני חומה' ליקוט מכתבי גדולי ישראל נגד נגע הציונות, שרובא דרובא מן המכתבים בגנות פעולות הציונים סובבים סביב עקירת הדת שבציונות, ומיעוטא דמיעוטא תמכו יתדותם במאמרי חז"ל דלקמן, וראה גם לקמן נספח א' באריכות שגם אוסרי הבחירות הראשונים לא נדדקו להיסמך על דברים אלו, עיי"ש.

מי לה' אלינו

מאז קמה תנועת "אגודת ישראל" ע"י קדושי עליון מרן ה"חפץ חיים" זצוק"ל, מרן ה"אמרי אמת" זצוק"ל, מרן רבי חיים עוזר זצוק"ל, מרן האדמו"ר מטשורטקוב זצוק"ל, ועמם כל גדולי ומאורי הדור, חרתה אגודת ישראל על דגלה את הצו המקודש: "ועשית ככל אשר יורוך".

מאז ועד היום עומדת אגודת ישראל תחת מרותם של גדולי ומאורי הדור, המכונים את דרכה ועומדים בראש מערכותיה.

עם התקרב מועד הבחירות לכנסת, שיערכו מחר יום ג' כ"א מרחשון תשמ"ט, ולנוכח המצב החמור בו נתונים אנן, כאשר יד מרשיעי ברית גוברת ח"ו לעקור תורה ומצוות מ ישראל — ראו גדולי ומאורי הדור את הצורך החיוני להתאחד ולהתלכד תחת דגלה של אגודת ישראל, כדי לעמוד בכרך לחשיב מחשבות זדון אחור ולהפיץ תורה ויהדות בישראל.

אלו הם שרי התורה גאוני וצדיקי ארץ שפירסמו קריאות קודש, הכרזות, מכתבי תמיכה וברכות הצלחה למען אגודת ישראל, חברי מועצת גדולי התורה וגדולי ישראל, בדלהלן:

כ"ק מרן אדמו"ר מגור שליט"א חבר נשיאות מועגדה"ת	כ"ק מרן אדמו"ר מוה'ניץ שליט"א חבר נשיאות מועגדה"ת		
כ"ק אדמו"ר מערלוו שליט"א חבר מועגדה"ת	כ"ק אדמו"ר מסדיגורה שליט"א חבר מועגדה"ת	הגאון רבי ברוך שמעון שניאורסון שליט"א ראש ישיבת טשעבין וחבר מועגדה"ת	הגאון רבי פנחס מנחם אלתר שליט"א ראש ישיבת שפת אמת וחבר מועגדה"ת
כ"ק אדמו"ר מבוהוש שליט"א	הגה"צ רבי יצחק כדורי שליט"א זקן המקובלים	כ"ק אדמו"ר מבאיאן שליט"א	כ"ק אדמו"ר מרחמיסטרובקא שליט"א
כ"ק אדמו"ר ממודוץ שליט"א	הגה"צ רבי בנימין יהושע זילבר שליט"א	הגאון רבי יצחק פלקסר שליט"א ראב"ד בד"צ אגו"י	הגאון רבי אהרן ברנשטיין שליט"א חבר בד"צ אגו"י
הגאון רבי יוסף הורביץ שליט"א ראש ישיבת חידושי הרי"ם	הגאון רבי זלמן נחמיה גולדברג שליט"א חתנו של מרן הגרש"ז אויערבאך שליט"א	כ"ק אדמו"ר מנדבורנה שליט"א	כ"ק אדמו"ר מאלכסנדר שליט"א
כ"ק אדמו"ר מלעלוב שליט"א	כ"ק אדמו"ר ממכנובקא שליט"א	כ"ק אדמו"ר מזוועהל שליט"א	כ"ק אדמו"ר מטאלנא שליט"א
כ"ק אדמו"ר מראדזין שליט"א	כ"ק אדמו"ר מלובלין שליט"א	כ"ק אדמו"ר מאורוב שליט"א	כ"ק אדמו"ר מאנטוניה שליט"א

קול קורא לקראת הבחירות תשמ"ט

הקדמה

זהה החלי בעז"ה ודוגמא אחת' נביא כאן:

מה שטענו שבהקמת שלטון עברו על הג' שבועות המבוארים בגמרא (כתובות קיא, א) "שלוש שבועות השביע הקב"ה את ישראל... ג' שבועות הללו למה אחת שלא יעלו בחומה ואחת שהשביע הקב"ה את ישראל שלא ימדרו באומות העולם שלא יגלו את הקץ ולא ירחקו / ידחקו את הקץ". וכן הובא ענין זה במדרש רבה שיר השירים (פרשה ב' עה"פ "השבעתי אתכם בנות ירושלים") אך בשינוי לשון קצת דהשבעה שלא יעלו בחומה איתא שם בזה הלשון "ושלא יעלו חומה מן הגולה". וכמו כן טוענים המה שהחזקת השלטון במדינה עומד בכל רגע באיסור העברה על השבועות, וכל נציג ב'כנסת' הינו כביכול חלק מן העמדת השלטון וממילא הוא עומד באיסור זה. ולכן אסור להצביע בבחירות ולשלוח לשם נציגים כי הנציגים הם שלוחי המצביעים להעמיד השלטון ועוברים גם המצביעים עבור הנציגים על שבועות הללו. ועתה נבא לפרטם:

באנו בשורות אלו לברר בדיעבד - אחר שכבר הוקמה המדינה את הנידון ההלכתי שבדבר

א. **שלא יעלו בחומה.** הנה שבועה זו פירש רש"י "שלא יעלו בחומה - יחד ביד חזקה". הרי לנו שאך בשני נסיבות יחדיו חל איסור השבועה א. כשעולים כל ישראל יחד. ב. כאשר עולים ביד חזקה. ואם יחסרו חד מן שני תנאים אלו אזי אין שום ענין לשבועה זו, וממילא פשוט וברור הוא שלא עברו על השבועה בעת העליה לארץ ישראל כי לא עלו לא כל ישראל ולא רוב ישראל, וכן לא עלו ביד חזקה אלא ברשיון האומות. וכן לא בהקמת השלטון, שלא מצינו שום איסור בהקמת שלטון מכח שבועה זו.

ב. **שלא ימדרו באומות.** והנה רש"י ויתר המפרשים לא פירשו כאן בגמרא כלום. וא"כ יתני ספר וניחזי מה שפירשו המפרשים במדרש הנ"ל. וזה הלשון במדרש הנ"ל "שלא ימדרו על המלכיות". ופירש הרד"ל (בהשטות לפירושו שם) זה לשונו: "שבארץ גלותם עצמם יהיו נאמנים למלכות ולא ישתתפו ח"ו עם מורדים במלכות". וכן פירש בעץ יוסף. א"כ

בפתח פרק זה לפני מה שחובה עלינו לבאר היטב מטרת הפרק, צריך לומר ברורות מה **לא** מטרתו, והיא שאין כוונתנו כלל וכלל, ופשוט מאד לכל בר ישראל שא"א לומר אשר מחלוקת בין גדולי ישראל מוכרעת בין קטני אנשים כמונו, וכמו שכתב הסמ"ע (עיין סי' ג' סק"ג) שדעת בעה"ב היפך מדעת תורה, ולא ראינו ולא שמענו מעודינו שיכריעו מחלוקת בין חכמי ישראל לפי איזה סברא שנראה לענ"ד נכון, אלא עפ"י כללים קבועים בכל עת ובכל מקום כמו שהארכנו לעיל שער א', בין אם נראה לנו בעליל ובין אם לא נראה בעליל, דאל"כ יקויים בנו מה שאמרו חז"ל (שביעית ב, א) "א"כ נתת תורת כל אחד ואחד בידו" ואין לדבר סוף. ובודאי שאין זה דרך התורה המסורה לנו בכל דור ודור.

אלא מאי, היות וראינו שהאוסרים את הבחירות כרכוהו באיסורים חמורים מאד, ולא נתקררה דעתם עד שאמרו שהוא האיסור החמור ביותר בכל התורה כולה, ולא עוד אלא הוסיפו בגודל האיסור שאף אם יבוא אליהו ויורה על כך אין שומעין לו, וכל זאת למה, כי האיסור ברור מאליו מהש"ס והפוסקים, וא"כ כשכמעט כל גדולי ישראל מורים לעשותו הרי מורים הם לעבור על ההלכה וא"כ אין שומעין להם בכגון דא.

ועל של עכשיו באנו, כי אם כן היה, הרי היה לנו לבוא ולדון מה הדין אם רוב רובם של חכמי ישראל מורים לעבור על איסור של תורה, ואם אפשר לומר בכגון דא (תהלים קיט, קכו) "עת לעשות לה' הפרו תורתך" או אם הוא דבר שיש בו חשש מינות ועז"ז וכפירה אין אומרים זה.

אבל אליבא דאמת אין זה כן, כי מפשטות לשונות הש"ס והפוסקים משמע להיפך, שמצוה רבה לבוא לעזרת ה' בגיבורים ולהצביע למען רשימת החרדים הנתמכת ע"י גדולי ישראל, ואילו אלו שאסרו את הבחירות הוציאו הדברים מפשטם ועי"כ אסרוהו, וא"כ חזר הדין להיפך...

ואלו יהיו דברינו בזה להראות שעפ"י פשטות לשונות הש"ס והפוסקים אין שום איסור לא בהחזקת שלטון יהודי בזמן הגלות (ושוב, אין אנו רוצים להכריע בזה כלל אלא להראות מה פשוט ומה דחוק) ולא בהליכה לבחירות משום דחיקת הקץ ומרידה בגזירת הגלות וכדו' ושאר איסורים.

1. הבאנו זאת כדוגמא בלבד ולא עי"ז אנו בונים, כי הארכנו בפנים להראות שאף אם המדינה עומדת כל רגע באיסור אין לזה כל קשר עם איסור הבחירות והוא ממש בבחינת 'טענו בחיטים והודה לו בשעורים' אלא הבאנוהו כדוגמא בלבד להראות את דרך האוסרים להוציא כל דבר מפשטיה... ואולם ישנם אנשים רפי שִׁקְלִי האוהבים תמיד להישאר במשל ולא להמשיך אל הנמשל...



קול קורא לקראת הבחירות תשמ"ט

השבועות וברישיון המלכות כמה מצות ישוב ארץ ישראל ששקולה כנגד כל המצוות שבתורה למקומה". כי אין אנו באים להכריע כלל בנושא ואין אנו 'מאן דאמר' בנידון זה, אלא כוונתנו להראות מה פשוט ומה דחוק

גם מה שרצו להוכיח מדברי המהר"ל (נצח ישראל סוף פכ"ד) שאסור בשום אופן לישראל להלחם עם עכו"ם גם במחיר של סכנת נפשות, גם אם נימא שכוונת המהר"ל הם כפשטם וגם אם נימא שניתן לפסוק הלכה מדברי אגדת המהר"ל⁵, מ"מ הרי מרן המחבר לא פסק כן וז"ל בשו"ע או"ח סי' שכ"ט: "עכו"ם שצרו על עיירות ישראל, אם באו על עסק ממון אין מחללין עליהם את השבת; באו על עסקי נפשות, ואפי' סתם, יוצאים עליהם בכלי זין ומחללין עליהם את השבת; ובעיר הסמוכה לספר, אפילו לא באו אלא על עסקי תבן וקש מחללין עליהם את השבת: הגה - ואפילו לא באו עדיין אלא רוצים לבא: (ז) יש מי שאומר שבזמן הזה אפי' באו על עסקי ממון מחללין, שאם לא יניחנו ישראל לשלול ולבז ממון יהרגנו, והוי עסקי נפשות (ומ"מ הכל לפי הענין): עכ"ל. הרי לך ברור פסק הפוסק הגדול מכולם שבמקום סכנה מותר אפי' לחלל שבת להלחם עם עכו"ם כשבאים להלחם עם ישראל וכ"ש בחול.

א"כ הראת לדעת שפשטות לשונות חז"ל והמדרשים והפוסקים אינו כמו שכתבו הם, אלא להיפך, ואם רצו לדחוק ולדרוש אחרת הרשות בידם, אך אי אפשר לומר שגדולי ישראל החולקים מורים לעבור על השו"ע.

א. איסור שלטון יהודי בזמן הגלות

הנה בסעיף זה נתייחס למה שנמצא כתוב בקונטרסים המודפסים בכל עת הגיע תור הבחירות, לאסור הבחירות

נמצא שאם עושים פעולת מרידה באומות שונות, אך לא במלכות שנתונים תחת שליטתה, אין לזה שום שייכות כלל עם שבועה זו. נמצא שייסוד שלטון באר"ק וכן החזקתה אין לו ענין ושייכות כלל עם שבועה זו, ואף אם ישנם גויי ארצות שונות או ערביים וכיו"ב שהיטב חרה להם יסוד שלטון יהודי באר"י אין על זה שם 'מרידה באומות' כלל. כי אין אנו נתונים תחת מלכותם ושליטתם.

ג. הנה בגמרא דידן הנוסחא "ושלא ירחקו את הקץ" ופירש רש"י "שלא ירחקו את הקץ בעוונם". וקשה דהרי כבר מושבעים ועומדים מהר סיני לקיים כל דברי התורה, ומה חידוש יש בשבועה זו שלא ירחקו את הקץ בעוונם דהיינו שלא יחטאו. ובעיני יעקב על עין יעקב הקשה זאת ותרץ וזה לשונו: "יש לומר דלזרזי בעלמא השביעם עוד הפעם כדאיתא וכו'". ועוד תירוצים נשנו על קושיא זו ואכמ"ל בזה.

ולפי הגירסא שלא ירחקו את הקץ פירש"י: לשון דוחק שלא ירבו בתחנונים על כך יותר מדאי. וממילא שמע מינה דס"ל דאין שייך בכלל השבועה של דחיקת הקץ שום אופנים אחרים זולת ריבוי בתחנונים או ע"י פעולות רוחניות כגון השבעות ע"י שמות וכיו"ב (כמו שכתב בשו"ת חתם סופר ח"י, בליקוטי תשובות סי' פו ד"ה עמ' כד), אבל לא ע"י פעולות גשמיות² ופשוט, ולא מצינו אחד מהמפרשים שמפרש כן והפשט הפשוט הוא ע"י פעולות רוחניות, ויותר מזה הוא רק בדרך פשט שאינו פשוט ודחוק מאד.

[ואין אנו נכנסים כרגע אם השבועות תקיפות להלכה שהרי לא הובאו לא ברמב"ם ולא בשום אחד מהפוסקים וכמו שכתב האבני נזר (חלק יו"ד סי' תנד), או מה שכתב ר' חיים ויטאל זיע"א (בהקדמתו לשער ההקדמות בס' עץ חיים עמוד יג במהדורה החדשה) שהשבועות אינם חלים בזה"ז, או מה שאמרו אחרים (זרע מששון על מגילת אסתר ט, א. וספר רב שלום ע' קלט וקמ. ובס' מעשי ידי יוצר על הגדה של פסח למרן הגאון ר' שלמה קלוגר זצוק"ל בפיסקא ד"זאת לחצינו") שהשבועות תלויות אלו באלו, ואם עברו האומות על השבועה שהשביע הקב"ה אותם (בגמ' ובמדרש שם) שלא ישתעבדו בישראל יותר מדאי הרי גם השבועות של צד ישראל בטלו, או מה שכתב מרן הגאון ר' מאיר שמחה מדווינסק זצוק"ל במכתבו (הובא בס' 'האיש על החומה' חלק ג' עמוד 352): "כעת הסבה ההשגחה אשר באסיפת הממלכות הנאורות בסאן רימו (כוונתו להצהרת בלפור)" ניתן צו אשר ארץ ישראל תהיה לעם ישראל וכיון שסר פחד

2. ופשוט וברור לכל אחד שיש הבדל בין פעולות גשמיות לפעולות רוחניות.

3. וכ"ש אח"כ כאשר גם האו"ם הסכים ברוב קולות על הקמת המדינה.

4. וראה חקרי לב חו"מ ח"א סימן ע"ה ד"ה ובר דף ע"ח ע"א וז"ל: שזה כלל גדול בתורה מוסכם בידנו מגדולי האחרונים בדין מחודש שחידש אחר מרבוינו הראשונים ואין לו זכר מדברי שאר הראשונים, שיש לנו לדון ולומר דחלוקים הם עליו, דאם איתא להא לא הוו שתקי הפוסקים מינה.

5. ראה מה שכתב המהר"ל ז"ע עצמו בספר באר הגולה באר השישי פרק טו ד"ה אמנם מה, בהסבר הכלל של 'אין למדים הלכה מדברי אגדה' עיי"ש ותמצא נחת.

קריאת האדמו"ר מקלויזנברג למען רשימת גדי

דעתי בענין הבחירות לכנסת ולעיריות השמטתי כבר
בהיותי בארץ ובעת הוברדו ונתחננו דברי ע"י גלוי
דעתם של האדמו"רים וגאון ישראל גדולי הדור
בארץ ישראל ובחוץ לארץ שליטא

שתיה גדול וקדוש ע"כ יהודי מאמין בדי ובתורתו
הקדושה להלכה מלחמת מצה בקום ועשה גדול
המעשה יותר מן העושה לתת את קולו — קול זה
חוצב להבות אש בשביל החיות הדתיות התורתית גד
וידינו לרוב בקרב הארץ — הלוחמת להגדלת התורה
וקדושת הארץ עד שהמלא הארץ דעה את ה' וישיב
שופטיו כבראשונה ע"י ביאת יו"ן.

הק' יקותיאל יהודא הלברשטאב

**"שלא יעלו בחומה - יחד ביד חזקה".
הרי לנו שאך בשני נסיבות יחדיו
חל איסור השבועה א. כשעולים כל
ישראל יחד. ב. כאשר עולים ביד
חזקה**

בטענות שונות ומשונות שטוענים המה שהציונים נכשלו
באיסורים מסוימים בעת הקמת המדינה, וממילא ע"י
שמשותפים בבחירות ושולחים נציגים לבית המחוקקים
הנקרא 'כנסת' שזהו השלטון, א"כ יש להם לנציגים חלק
בשלטון אשר קאי ועומד בכמה איסורים.

ועצם הטענה שהמדינה הוקמה באיסור הגם שיש
לפקפק בזה מאד⁶ מ"מ גם אם נאמר שהמדינה הוקמה
באיסור אין זה אומר שהיא **קיימת** כל רגע באיסור - שהרי
גם ממזר נוצר באיסור ואינו עומד כל רגע באיסור והאיסור
להרגו הוא כמו להרוג כל בן ישראל, וגם אם נאמר שהיא
קיימת כל רגע באיסור אין זה אומר שה'כנסת' קשורה לענין
כלל, וגם אם נאמר שה'כנסת' קשורה לענין אין זה אומר שכל
ח"כ מקיים את ה'כנסת', וגם אם נאמר שכל ח"כ מקיים את
ה'כנסת' אין זה אומר שכל המצביע בבחירות מסייע לקיום
להתקיים, וגם אם נאמר שכל המצביע בבחירות מסייע לקיום
המדינה אין זה אומר שהוא סיוע האסור כמו (עבודה זרה ג, ב)
דקאי בתרי עברי נהרא, דהיינו שבלעדיו לא יבוצע האיסור
כלל.

והנה אם יש איסור שלטון יהודי בזמן הגלות, א"כ יהיה
אסור לכל בן ישראל לדור בכל מדינה 'דמוקרטית' אשר
כשמה כן הוא 'דמו' - 'קרטיה' דהיינו שלטון העם, וא"כ כל

6. הנה באים המה לאסור המדינה משום כמה טעמים:

א. שיש איסור שלטון יהודי בזמן הגלות.

ב. שעצם קיום המדינה הינה מרידה בגזירת הגלות.

ג. שעצם קיום המדינה הינה כפירה בביאת המשיח.

ושלשת המה מחודשים ביותר ודחוקים מאד ולא נזכרו ברמב"ם ובשאר פוסקים איסור כזה, ולא עוד אלא שהרמב"ם כתב (הלכות מלכים פרק יא הלכה ד) וז"ל:
"ואם יעמוד מלך מבית דוד הוגה בתורה ועוסק במצוות כדוד אביו, כפי תורה שכתב ושבעל פה, ויכופ כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה, וילחם מלחמות ה', הרי
זה בחזקת שהוא משיח, אם עשה והצליח ונצח כל האומות שסביביו ובנה מקדש במקומו וקבץ נדחי ישראל הרי זה משיח בודאי. **ואם לא הצליח עד כה או נהרג
בידוע שאינו זה שהבטיחה עליו תורה והרי הוא ככל מלכי בית דוד השלמים הכשרים שמתו**" עכ"ל, הרי לך שיכול להיות מלך כשר כמלכי בית דוד הכשרים
אף בזמן הגלות. וגם אם נימא שיש איסור של שלטון יהודי הרי אין איסור זה חל על שלטון 'דמוקרטי' שאינו שלטון של אמת כלל, כי אין מלך אחד ששולט על
העם, אלא העם שולט על עצמו. ובר מן דין קשה מאד לקרוא המדינה הזאת הקיימת לפנינו בשם 'שלטון' שאסורה בזמן הגלות, כי 'שלטון' פירושו שהמלך או
השליט יכול לעשות ככל אשר יעלה על רוחו, או עכ"פ מה שלשיטתו היא טובת מדינתו, אך אם ראשי המדינה הזאת צריכים לשאול אצל אומות העולם השכם
והערב האין להנהיג המדינה ולקבל הסכמתם על כל פעולה, הרי לקרוא לזה 'שלטון' היא לחוכא ואיטולוא, הרי כל אחד יודע שולוא השלטון באר"ב היתה כל
המדינה מזמן בטיולו ומבוטלת...

גם על המרידה בגזירת הגלות לא ראינו ברמב"ם ובשום אחד מהפוסקים איסור להשתדל להקל מעליו עול הגלות, כך שמצד ההלכה לא מצאנו איסור, ואף מה
שדברו רבותה"ק הרבה מצד המוסר שאין זה דבר הגון רק צריך לקבל את גזירת ית' באהבה, הכוונה גם שאם סובב אותנו בגלות המרה הזאת בין רשעי ישראל
הערב רב שנקבלה באהבה, ולא נתחשש למציאות שלא נכיר בה ונלחם אתם יום יום - כאשר הארכנו בפ"ג (וידוע מה שאמר מרן הגאון ר' חיים עוזר זצוק"ל שהאיסור של
'התגרות באומות' הינה גם על התגרות בציונים), ונמצא שאותם שאינם משתתפים בבחירות ואינם מכירים במדינה הם הם אותם המורדים בגזירת הגלות...

וגם מה שטענו שהיא כפירה בביאת המשיח, אכן אמת הוא שיש כאלו אשר נכשלו באיסור זה וחשבו שהמדינה היא היא הגאולה או 'אתחלתא דגאולה' כמו שיטת
המזרחי ודומיהם, ובה אכן יש בעיה לומר שהגאולה יכולה לבוא ע"י אדם - ולא עוד אלא ע"י רשעי ישראל - ולא ע"י הקב"ה בכבודו ובעצמו שישלח לנו מהרה את
אליהו הנביא ומשיח בן דוד. אך כל אלו שהבינו שהמדינה אין לה שייכות לגאולה אלא אדרבה, היא חלק מהגלות, בודאי שאין לומר עליהם אשר נכשלים באיסור
זה. (ובשלמא לפני הקמת המדינה, כשאף אחד לא ידע עדיין מה יהיה, והיו קטני שכל שחשבו שהגאולה תבא על ידי פעולות הציונים, היה שייך לומר, שכפירה הוא בה' לחשוב כן,
שכן תבא הגאולה, אולם לאחר מעשה שלאחר כל ההשתדלות והפעולות שלהם, לא יצא מזה כי אם המדינה הזאת הקיימת לפנינו, אמנם בתחילה לא היה צריך להיות כל כך שוטת
לחשוב, שהנה מתחלת כאן הגאולה, וגם אנשים ברי שכל שגו קצת בזה. אולם כשחלפו כמה שנים, וכל אחד רואה מה שיצא מכל הענין, רק פתי ושוטה יכול לחשוב על הדבר הזה
שאפשר לכונו בשם גאולה. אלא האמת הוא שאין כאן גאולה ולא אתחלתא, אלא סוג חדש של גלות ישמעאל ובנוסף גלות כשירי ישראל בין הערב רב, כידוע מהזוה"ק ואכמ"ל) אך
אותם שאומרים שהמדינה היא כפירה בביאת המשיח, בזה עצמו הם עוברים על איסור זה, באמרם שלמדינה יש שייכות לגאולה...

וגם בזה יתכן שרק ע"י השקפה הדבר אסור, ויתכן גם שאפשר לפלפל ולדחוק ולמצוא שגם ע"י הלכה הדבר אסור, אך מפשטות הלשונות אין משמע
כן ולא מצאנו איסור מפורש.

שהשבועות תלויות אלו באלו, ואם עברו האומות על השבועה שהשביע הקב"ה אותם (בגמ' ובמדרש שם) שלא ישתעבדו בישראל יותר מדאי הרי גם השבועות של צד ישראל בטלו

'כנסת' הוא שאי אפשר להחליט ולקבוע חוקים. אולם שאר ענייני השלטון כגון המשטרה והצבא הינם קיימים גם מבלי ה'כנסת', והרי המדינה כבר הוקמה בשנת תש"ח וה'כנסת' הראשונה רק בשנת תש"ט, וגם כשה'כנסת' מתפזרת עדיין המדינה ממשיכה לתפקד כרגיל ולא ניכר שום חילוק בין קודם הפיזור לאח"כ. ואם כן ה'כנסת' והחברות בה אין בה שום ממשות איסור שטענו האוסרים.

וגם אם כן הרי כפי שכבר נתבאר לעיל שער א' פרק א' ס"ג שלפי חוקי ה'כנסת' אין שום הגבלה למספר החברים שצריך בשביל שיהא שם 'כנסת' עליו. וממילא אין החברי כנסת נחשבים כמעמידים את ה'כנסת'.

וגם אם כן הרי לא חסר מי שישלים את הסך הנצרך, כך שגם אם החרדים לא היו משתתפים ב'כנסת' יש ביכולת החילונים להעמיד את ה'כנסת' ולהעביר שם חוקים נגד דין תורה ח"ו. וממילא אף כאשר משתתפים החרדים ב'כנסת', אין הנציגים החרדיים שותפים בהעמדת ה'כנסת' וכל האיסורים השייכים לזה, רק נחשבים כבאים להציל את מה דאפשר.

ובשלמא אם היו בקום המדינה בחירות על עצם קיום המדינה, היה מקום לדון אם החרדים מסייעים בזה להתייסדות המדינה ע"י ההשתתפות בבחירות, או אדרבה המשתמטים מהבחירות מסייעים לרשעי ישראל בזממם שלוט על בני ישראל ולעקור תורה מעם הקודש בארץ הקודש. והאם כמות חברי הכנסת שנבחרו ע"י שלומי אמוני ישראל משמעותית לסיוע מייסדי המדינה לייסודה, או כמות חברי הכנסת שנתמעה ע"י שהיו כאלו שהשתמטו מהחוב הקדוש היא זאת שסייעה לייסוד מדינה יותר חילונית וחפשית מתורה ומצוות. אבל עכשיו אחר יותר משבעים שנה שהמדינה ניצבה לחרף ולגדף מערכות אלקים חיים, מה סיוע יש בהקמתה ובקיומה, ונשארה לטענה רק הצד השני שכל ח"כ חרדי שלא נכנס, נכנס במקומו פוקר ועוכר ישראל המבקש לעקור תורה ומצוותיה, ואוי לו לזה שבמקומו לא

אחד הדר במדינה כזו יש לו שלטון - אם על עצמו ואם על אחרים, אלא חובה על כל אחד ואחד לילך ולגור במקומות שאינם 'דמוקרטיים', ואף אם הוא סכנה גדולה חייבים למסור את הנפש על כך, שהרי האיסור הוא - לשיטתם - ב'הרג ואל יעבור', ואם אינו יכול לילך למקום כזה, מחוייב לאבד עצמו לדעת... ובודאי שאי אפשר לומר כן והיא חוכא ואיטלולא, אלא על כרחך שאין בזה איסור, שאפילו אם יהיה איסור בשלטון יהודי בזמן הגלות, אין שלטון 'דמוקרטי' נקרא שלטון כלל, ונמצא לפי"ז שגם בארצה"ק אין שום איסור בהחזקת שלטון 'דמוקרטי'.

והנה מה שטוענים שהמדינה הוקמה באיסור, הרי אלו פיטפופי דברים בעלמא, שהרי מה לעשות שהרשעים הציונים שר"י בהקימם את המדינה לא באו לשאול דעת גדולי ישראל, ולו משום הסיבה הפשוטה שכל מטרתם בהקמת המדינה היתה לעקור את התורה והיהדות מכלל ישראל, אלא המדינה קמה וגם ניצבה ועומדת למולנו, בין אם נרצה בכך ובין אם לאו, ובין אם נכיר בה ובין אם לאו, והשאלה היא עכשיו האין להתייחס אליה, וכמו שאמר כ"ק מרן האדמו"ר מצאנז זצוק"ל שאם היו באים לשאול אותנו לפני הקמת המדינה, היינו פותחים את השולחן ערוך ומסתכלים בו מה הדין, עכשיו שלא שאלו אותנו והקימו ממילא ובאים לשאול אותנו מה לעשות עכשיו, צריך לפתוח את השולחן ערוך ולבדוק מה עושים עכשיו. ונמצא שאין שום מקום לאסור את ההשתתפות בבחירות משום הטעמים המוזכרים לעיל, כל שכן שלא ניתן להיאמר שההשתתפות בבחירות הינה כפירה ומרידה בה' ח"ו.

וגם אם נימא שהמדינה קיימת כל רגע ורגע באיסורים חמורים, עדיין אין זה אומר שכל המשתתף בבחירות עובר באיסורים אלו, כי כל הטענות על האיסורים החמורים היו תקפים אם היו מצביעים האם יהיה 'כנסת' וממשלה ומדינה וכו', אך עכשיו שהשאלה היא רק מי יהיו חברי הכנסת, אזי מה הדיון בכלל? האם כשהולכים להצביע בבחירות בחו"ל צריך לדון האם השלטון שם עומד בהיתר או באיסור? והאם צריך להסתכל ברמב"ם הלכות מלכים בכל פעם? הרי אין זה משנה לעניינינו כלל וכלל, כי אין דנים בדבר שכבר הוה.

וגם אם כן עדיין אין לזה שייכות עם ה'כנסת' כי השלטון אינו עומד על ה'כנסת' וגם אם אין 'כנסת' עדיין נשאר העצמאות והשלטון במדינה. וה'כנסת' אינו אלא המקום שמחוקקים שם את חוקי המדינה, וכעין 'ועד בית' בבנין שדרים שם כמה דיירים'. והפועל יוצא היחיד הנגרם אילו אין

7. כמו שנקרא אצלם 'הרשות המחוקקת' ולהבדיל מ'הרשות המבצעת' שהיא הממשלה ו'הרשות השופטת' שהיא בית המשפט, אולם עיקר קיום המדינה היא ע"י כח הצבא והמשטרה.



על כן אי אפשר להאשים את נציגי הצבור החרדי בחוקים הנחקקים על ידי החפשיים כשאין ביד החרדים למנוע אותם, וכמו כן אין להאשים אותם בפשעי הציונים הכופרים שפשעו ושעתידים הם לפשוט. ומכל שכן שאין להאשים את רבבות אלפי שלומי אמוני ישראל ששמעו לקול רוח הקודש המדבר מגרונם של רבותינו הק' והצביעו בעבור הנציגים החרדים, אבל בודאי אשמים אלו שלא עשו כן שבמעשיהם החלישו את כח הנציגים החרדים מלמחות ולמנוע בעושי רשעה.

וטענה זו ניתנת לטעון גם לגבי בחירות בחו"ל ובעריות ששם לא שמענו שיאסרו מטעם זה...

ד. מו"מ לצורך הצלת הדת

עוד זאת ראינו בקונטרסים שונים שצועקים מרה על כך שפעמים נכנסים למשא ומתן עם חברי השלטון ומוותרים על ענינים שונים ומתפשרים עמם בכדי להציל ככל שניתן. ולדוגמא בעת גזירת גיוס בנות שהסכימו הנציגים החרדים להתפשר עם השלטון שבנות שאינם שומרות תורה ומצוות יחוייבו בגיוס, בכדי להשיג עי"ז פטור לבנות השומרות תורה ומצוות, וכיוצא בענינים אלו. וא"כ הרי מסכימים הנציגים החרדיים לפשרות ומוותרים על חוקי התורה.

תשובה

אין זה הודאה והסכמה לחוקי הרשע כשאנו רוצים להינצל מהם ועושים כל טעדיק לכך. וכי אם היינו דרים בפולין והיתה יוצאת גזירה מלפני המלכות שכל האזרחים מחוייבים לילך לבית תיפלתם, והיו השתדלנים מגיעים עם השלטונות לידי הסכם לפטור את היהודים מן הגזירה. וכי היה בזה משום הסכמה לחוק כלפי גויי הארץ שאנו מסכימים שהם ילכו לבית התיפלה. הרי אין כאן שום הסכמה אלא הצלה לבני ישראל. וכי בחור 'שוטה' המקבל פטור מן הצבא מאשר בכך את גיוס יתר הבחורים. הרי אלו דברים שאין הדעת סובלתם.

אלא על כרחך כאשר ברצון השלטון לחוקק חוק מסוים הנוגד לחוקי התורה, הרי אם לא נגיע לפשרה מסוימת איתם החוק ממילא יעבור ואין בידנו למנוע אותו. ורק ע"י הסכמה ופשרה מצילים אנו כל מה דאפשר להציל, ומה שאין בידנו להציל אין עלינו שום תביעה, ואין בזה שום הסכמה מצדנו כלפי השלטון, ממש כשם שלא היה שום הסכמה כלפי הגויים בהצלת מקצת הנפשות שהיה ביכולת להציל. ואדרבה ככל שיגדל כח הנציגים החרדיים ב'כנסת' כך יוכלו להציל יותר ויותר מחוקי האון של השלטון, ואדרבה אותם המשתמטים מהבחירות להם יש חלק בכל החוקים שנחקקים נגד התורה שיכלו לימנע בתוספת כח לנציגות החרדית.

8. ואין אותם שאין משתתפים בבחירות יכולים לבוא עליהם בטענות מדוע אין מתנגדים לזה, שהרי הם ביושבם בבתים בודאי שאין מתנגדים...

מי שבחור להתכחש למציאות וכופר במציאות ואומר שאין כאן שום מדינה, הרי הוא בסך הכל שוטה מופלג שאין צריך אחריו בדיקה. הגע בעצמך, האם זה שעובר לצד השני של הרחוב בראותו כנסיה, נחשב כמודה בע"ז???

ומה שטוענים שכאשר הנציגים החרדים מחוקקים חוק פשרני הם בעצמם אשמים לאיסורים שיש בחלק האיסור שבו, אין זה נכון, חדא שבכל פעם שעולה חוק שיש בו חלק אפי' הנראה לאיסור ואשר יהיה בו אפי' הצהרה מסוימת שלא כתורה, אין הנציגים החרדים מצביעים עליהם, אלא שאפי' יתמכו אין זה משנה לעצם הדין של הצלה ממה שאפשר ומה שא"א יהיה ממילא.

[בכלל חוקי הכנסת עובדים כך: רוב הדברים שם אין להם שום קשר לדיני תורה כגון חוקי תחבורה ותקנות שונות לעניני מסחר ומעט מזער יש דברים הנוגדים בפירוש את דיני התורה, ברם גם אותם חוקים אין מחייבים את אף אחד להוריש לביתו ירושתו למשל, ובת שנתנה לאחיה את כל ירושת הוריה איננה 'עבריינית' על פי החוק, כך שהרוצה להתנהג על פי התורה יכול להתנהג כך, אלא שאם הבת עבריינית ותובעת 'חלקה' [תופעה שקיימת גם בחו"ל לדאבון לב], אז 'חייב' בית המשפט לתת לה חלק כחלק].

התורה ויש בהם מן הכפירה וכו'. וגבי הודאה בע"ז קי"ל דאפילו במצב פיקוח נפש אסור להודות בזה.

תשובה

הנה המקבל אזרחות ארה"ב צריך להצהיר אמונים לחוקה האמריקאית. והרי חוקה זו מנוגדת לדין תורה דהרי אחת מיסודות החוקה היא הפרדת הדת מהמדינה. והרי בני נח מחוייבים להקים בתי דינים לכוף על ז' מצוות בני נח, והרי לפי חוקה הנ"ל מותר ע"ז וגילוי עריות ושאר איסורים. וא"כ היאך מותר להצהיר אמונים לחוקה האמריקאית.

אלא וודאי אין ההצהרה מכוון כלפי החוקה על כל פרטיה ודקדוקיה, אלא ההצהרה מכוונת באופן כללי כלפי המדינה והכוונה בזה שיהיה נאמן לתושבי המדינה ולא יהיה אויב להם ולא יעשה מעשים המסכנים את שלום תושבי המדינה ולא ישתף פעולה עם אלו שעושים כן. ולא יחתור תחת קיומה (אונטער גראבן) ותו לא מידי. ובזה מובן מדוע מותר להצהיר אמונים לחוקה האמריקאית, והוא הדין והוא הטעם לענינינו, שהרי אינו מתחייב אלא לשמור אמונים למדינה והגדרתה היא כנ"ל - ואפי' אם אין נשמעת כך, הרי אם כוונתו לכך שרי כדלקמן - ולמלא באמונה שלמה בבורא ב"ה את שליחותו מאת שולחיו הלא המה גדולי ישראל חברי מועצות גדולי

בכל פעם שעולה חוק שיש בו חלק אפי' הנראה לאיסור ואשר יהיה בו אפי' הצהרה מסוימת שלא כתורה, אין הנציגים החרדים מצביעים עליהם

וחכמי התורה שליט"א ושאר גדולי ישראל המצטרפים עמהם.

נוסף על זה יש להביא את דברי מרן הגאון ר' בנימין מנדלזון זצוק"ל גאב"ד קוממיות ז"ל: הנה שאלה זו שאלתי את העסקן הנודע בלבו הטהור הרב החסיד ר' זלמן ינקלביץ ז"ל שהיה חבר כנסת והשיב לי ששאל את מרן החזו"א זי"ע בזה וסיפר שהחזו"א פתח לפניו השו"ע (יו"ד סי' קנ"ד ס"ב) והראה לו שברמ"א שם כתב בזה"ל "ואע"ג שאסור לומר שהוא עובד כוכבים מכל מקום יוכל לומר להם לשון דמשתמע לתרי אפין והעובדי כוכבים יבינו שהוא אומר שהוא עובד כוכבים והוא יכוין לדבר אחר" עכ"ל (הרמ"א⁹) והיות שלשון ההצהרה הנ"ל מתפרשת יפה על נאמנות לארץ הקודש ומצות התלויות בארץ לכן הוא ממש לשון המשתמע לתרי אפין המפורש

איזו הודאה יש כאן שמסכים ברשעת הרשעים ח"ו אם בדעות טמאים שלהם. וידע מעלת כבודו שגם לצורך קנאות אסור לגלות פנים בתורה שלא כהלכה

ומה שטוענים 'קנאים' בעיניהם על גיוס נשים שכביכול בחוק הפוסט בנות חרדיות מגויס מסכימים לגיוס בנות חילוניות. (שאגב נוסח החוק לא היה כן, אלא שהחוק הידוע לשמצה לחייב כל בת ישראל בגיוס נחקק הרבה לפני כן, והנציגים החרדים שינו בחוק שהחרדיות ייפטרו) אתמהה: דהלא תנן במסכת תרומות (פרק ח משנה יב) וכן נשים שאמרו להם נכרים תנו לנו אחת מכם ונטמאה ואם לאו הרי אנו מטמאין את כולכם יטמאו את כולן ואל ימסרו להן נפש אחת מישראל. והמה חידשו דין: נשים שאמרו להם נטמא את כולכם אסורה כל אשה להציל את עצמה ולהתחנן על נפשה כי בזה היא נותנת את חברתה ביד הגוים!... וודאי את אשר נוכל למלט מצצרני הרשעים עלינו למלט, ואין בזה משום שום 'אישור' להתיר לאחרים, וכי קסטנר שקיבל אישור להוציא כאלפיים יהודים מידי הנאצים ימ"ש היה בזה עצמו אישור והיתר להרוג אחרים?!

גם טענה זו ניתנת לטעון גם לגבי בחירות בחו"ל ובעיריות ששם לא שמענו שיאסרו מטעם זה...

ה. ערכאות

הרמב"ם כתב (סנהדרין פכ"ו ה"ז) וכן נפסק להלכה בשו"ע חו"מ (סימן כז ס"ב) וז"ל: "היתה יד העכו"ם תקיפה ובעל דינו אלם וכו' נוטל רשות מבי"ד ומציל בדיני עכו"ם מיד בעל דינו" (ע"כ). ועל זה סמכו גדולינו להורות לנציגי הציבור לדון ב'כנסת' ברשות בי"ד של מועצת גדולי התורה להציל נפשות ישראל וממונם מידי האלמים הרשעים עושקי התורה.

גם טענה זו ניתנת לטעון גם לגבי בחירות בחו"ל ובעיריות ששם לא שמענו שיאסרו מטעם זה...

ו. הצהרת אמונים

הנה כל חבר כנסת צריך בעת כניסתו לכהן בתפקידו להצהיר אמונים. והסדר הוא שזקן חברי הכנסת קורא את הנוסח הבא "הנני מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל ולמלא באמונה את שליחותי בכנסת". ואחר זה צריך כל ח"כ לקום ולהצהיר "מתחייב אני". וא"כ הרי הוא מתחייב לשמור ולעשות כחוקי המדינה, והרי חוקי המדינה מנוגדים לחוקי

9. וראה בדרכי משה שם (ו) שגם אם הלשון לא כ"כ משמע כמו כוונתו מותר, כי העיקר הוא מה שהוא מכוון, הגם שכל שומעיו מבינים אחרת עיי"ש היטב.

ברמ"א להיתר גמור. ואם בסכנת הגוף דיחיד מותר אם כן כ"ש וכ"ש בסכנת הנשמה לרבים דמותר. ע"כ. (ואולם היתר זה שייך לומר רק על ההצהרה במדינת ישראל, ולא על ההצהרה באמריקה, ועל כרחק צריכים אנו לדברינו דלעיל).

זאת ועוד הרי ברור ומפורש לכל בר בי רב דחד יומא ש"שק"ר הסוס לתשועה וברוב חילו לא ימלט" אלא "עין ה' אל יראיו למיחלים לחסדו" (תהלים לג, יז יח) ומי ששומר באמת על כלל תושבי המדינה המה החרדים לדבר ה' המיחלים לחסדו ושומרים שב"ק ולומדים והוגים בתורת ה' יומם ולילה כידוע הרבה מחז"ל ואכמ"ל, ונמצא לפי"ז שאם הח"כ מתחייב לשמור אמונים למדינה הרי שחייב לפעול בכל יכולתו למען החרדים לדבר ה' שיוכלו ללמוד בתלמודי התורה ובישיבות ולקיים כל המצוות, וגם בעצמו לשמור על כל קצו של יו"ד בהלכה ולהתפלל כדת כראוי וכנכון, ופשוט.

וגם אם נימא שיש ב'הצהרת אמונים' הנ"ל משום 'מודה בע"ד' (מה שאינו נכון כנ"ל ס"ב), הרי כתב בספה"ק ישמח משה פרשת נשא ד"ה 'באופן אחר נ"ל לבאר המדרש הנ"ל שאם המודה בע"ד אינו מתכוון לכך והוא עושהו מן השפה ולחוץ אינו נחשב למודה בע"ד, וכ"ש כאן דתרווייהו איתנהו...

ז. חנופה לרשעים

עוד יש שטענו שהנציגים ב'כנסת' מוכרחים מידי פעם לכבד את הרשעים ולהחניף להם וזה אסור.

הנה דבר זה היה נהוג בכל הדורות שהיו מוכרחים לכבד המלכים והשלטונות ולהחניף להם אף שהיו רשעים ועובדי ע"ז. וכתב בענין זה מרן הסטייפלער זצוק"ל וזה לשונו: "ומה שטען מצד חניפה לרשעים, באמת צריך הנבחר בזה למשקל גדול, אבל לא נאסר חניפה לרשעים כשאינו משבח רשתתם ח"ו, אלא מכבדם כדרך שמכבדים שר ומושל בנימוסי כבוד. וגדולי ישראל היו יוצאים לקראת מלכים ושרים אפילו בספרי תורה, וכך נהגו בכל משך גלות המר הזה". עכ"ל (קריינא דאיגרתא ח"א מכתב רג עיי"ש עוד).

ועיין שו"ע יו"ד סי' קמח סי"ב שבמקום איבה מותר להחניף אפי' לעובדי עבודה זרה, וכ"ש בנ"ד שיש בה איבה ואיבה גדולה וקטנה...

גם טענה זו ניתנת לטעון גם לגבי בחירות בחו"ל ובעיריות ששם לא שמענו שיאסרו מטעם זה...

ח. בית המינות

ומה שהאריכו לקרוא לזה בית מינים ובית מינות ואין לדבר הזה שום שחר כי בית מינות הוא בית וועד לברר וללכך עיני אמונות המינים והבליהם, והתוס' כתבו בע"ז (יז, א. ד"ה הרחק) דבמקום ויכוח שמתקבצים שם עכו"ם ונושאים ונותנים

בדינים מותר ללכת, כל שכן ב'כנסת' ששם עיקר עינים עסק המדינה בכלכלה וכדומה, וכי באים שם לפלפל בעיני אמונות ודעות, ואין לכל דבריהם שום ענין. (כן דברי מרן הסטייפלער זצוק"ל מובא ב'אשכנזיה דרבי' ע' קעט)

גם אין נכנסים שם כלל לויכוחים אם הדת היא אמת וכדו' כי אינו מקום שכנוע לעשות את החכ"ם בעלי תשובה... רק לפעמים מתווכחים כי טוב להנהגת הציבור לנהוג ע"פ תורה

ההצהרה מכוונת באופן כללי כלפי המדינה והכוונה בזה שיהיה נאמן לתושבי המדינה ולא יהיה אויב להם ולא יעשה מעשים המסכנים את שלום תושבי המדינה

ולא ח"ו להיפך.

ט. ביטול ע"ז

טענו הטוענים שעשה ד'ונתצתם את מזבחותם' (דברים יב, ג) ועשה ד'אבד תאבדון' (שם, ב) הם אביזרייהו דע"ז, ויש עליהם דין ירהג ואל יעבור ככל לאו דע"ז כמבואר בגמ' (פסחים כה, א) שאפילו להתרפאות בעצי אשירה שהוא לאו ד"ל ידבק בידך מאומה מן החרם" (דברים יג, יח) הוא בימות ואל יעבור, ואם כן מי שמצווה לאבד ע"ז ולא איבדה הוא בחומר ירהג ואל יעבור והמסית לזה דינו כמסית לע"ז וחייב סקילה. ע"כ. ועתה נייתי ספר ונחזה.

בשלחן הטהור אשר לפני ה' בחלק יו"ד סימן קנז סעיף א' כתוב בזה הלשון: ובע"ז ג"ע וש"ד ירהג ואל יעבור. הג"ה ודוקא כשאומרים לו לעשות מעשה כגון שאומרים לאיש שיהרג אבל אם רוצים להשליכו על התינוק להרגו אין צריך ליהרג עכ"ל. וכתב הש"ך (סק"ח) ובע"ז כגון אם כפפו קומתו להשתחוות לע"ז [אין צריך ליהרג] עכ"ל.

ועתה התמהו תמהו אם להשתחוות לע"ז ממש כשאינו עושה מעשה אין צריך ליהרג על כך ק"ו על ניתוח מזבחותם.

ומה שהביאו מסנהדרין (צ, א) שהמסית לזה דינו כמסית לע"ז הכוונה לנביא שבא בשם ה' לבטל מצות עשה ד'ונתצתם' אבל לא למי שאומר אנוסים אתם ואונס רחמנא פטריה ממצוה זו, שכן הוא האמת כנ"ל, שבשעה שאי אפשר והוי ביטול בשב ואל תעשה אין צריך ליהרג על זה [ובעצם הסוגיא שם עיין ערוך לנר (ד"ה בגמ' תרגמה) שאין זה מדיני מסית כי מסית הוא מי שאומר אלך ואעבוד או נלך ונעבוד לא מי שאומר לחברו נלך ונבטל עשה ד'ונתצתם' ורק בנביא יש

לזה דין מתנבא לעבור על ע"ז וכן מדוקדק במאירי (ד"ה צוה הנביא).

גם טענה זו ניתנת לטעון גם לגבי בחירות בעריות ששם לא שמענו שיאסרו מטעם זה...

י. מודה בע"ז

עוד האריכו לבאר ש'משרד הדתות' הוי מודה בע"ז וחייב ביהרג ואל יעבור, נייתי שוב ספר ונחזי.

בשלחן ערוך שם ממשיך הרמ"א וז"ל: וכל איסור ע"ז וג"ע וד' אע"פ שאין בו מיתה רק לאו בעלמא צריך ליהרג ולא לעבור אבל אלא ד'לפני עור לא תתן מכשול' (ויקרא יט, יד) יעבור ולא יהרג.

ומקור הדין מגמ' סנהדרין (עד, ב) הני קוואקי ודימוניקי [פירש"י כלי נחושת שנותנין בהם גחלים להתחמם] היכי יהיבין להו [יום איד היה להם שנטולין אור מכל בית ונטולים אף מבית ישראל בעל כרחם ולא מסרי נפשיהו על קדושת השם הלא חק הוא לע"ז, רש"י], ומשני הנאת עצמן שאני פירש"י שאינו אומר לישראל לעבוד אלא נטלו לצורך עצמו ועבודתו.

הקשה הנימוקי יוסף (ית, א ד"ה היכי) והא אביזריהו דע"ז הוי, וי"ל דלא מיקרי אביזרא דע"ז אלא בלאוין המיוחדין בהם כגון לא ידבק בידך אבל הני קוואקי דיהבי להו ליכא איסורא אלא משום לפני עור והאי לאו בע"ז לחוד הוא אלא כולל כל המצוות ולא הוי אביזרא דע"ז, עכ"ל.

הרי לך כי נתינת חפצים לעבוד בהם עצמם ע"ז אין בזה משום אביזריהו דע"ז ואם כן כל שכן נתינות משרד הדתות שלחרפתינו נותן לבתי ע"ז (אף שמן הסתם אנוסים הם כמו ישראל בין האומות שהיו אנוסים ליתן מיסים שחלקם הלך לע"ז וגם בארץ ישראל אנוסים מפני חופש הדת וכד') הרי הוא נותן דמים סתם והם הגלחים יעשו מה שירצו בזה אין כאן משום אביזרא דע"ז ואולי כלל אין כאן איסור כי אין נותנים עבור דבר של עבודה ממש כי נותנים

מעות וזה יכול לילך לדמי אכילה ושתייה ועלעקטריק לצורך הגלחים ושאר הנבלים להנאתן שלא לצורך עבודה זרה כלל.

ואל יעלה בלבביכם שסבורים אנחנו שזה דבר הגון לעשות כן, כי בודאי עולה באשו וצחנתו עד שמי שמים, רק לברר האיסור ההלכתי באנו ולברר עד היכן הדברים חמורים.

ובכלל בשני הנושאים האלו שכחו שאנחנו עדיין בגלות בין האומות וסבורים הם שכבר ראשית צמיחת גאולתנו באה עד שנוכל לנפץ את הכנסיה הרוסית ואת מסגד אל אקצא....

עד כאן הארכנו לברר מקחם של רבותינו גדולי צדיקי ומאורי הדור שלפנינו זצוק"ל ויבדלחט"א מדוע אין צריך לחשוש לטענות האוסרים.

ושמא מפני כן לא חששו הם ז"ל לענות על טענות האוסרים, כי דברים אלו הם פשוטים וברורים לכל וזיל קרי בי רב הוא, וד"ל.

ומ"מ מוכח מכל זה שאין הדבר כמו שאמרו הם שהאיסור עומד מאליו, אלא ההיפך - שהאיסור להשתמט מהבחירות עומד מאליו וברור מכל דברי חז"ל והפוסקים. ונמצא לפי"ז שאין שום טעם לאסור הבחירות אלא מטעם שהיו כמה מהגדולים שאסרוהו, וא"כ חזר הדין לכללי

ומ"מ מוכח מכל זה שאין הדבר כמו שאמרו הם שהאיסור עומד מאליו, אלא ההיפך - שהאיסור להשתמט מהבחירות עומד מאליו וברור מכל דברי חז"ל והפוסקים

הפסק כנ"ל, או שנימא שבדברים כאלו הולכים אחר מה שמפורש בש"ס ובפוסקים ואין שומעים לגדולי ישראל במקום שמורים לעבור על השו"ע...

את כלל אחינו בני ישראל היראים והחרדים לדבר ה' באשר הם בכל ויחבי ארה"ק, הננו מבקשים בימים אלו, בהיות ומכנה גדולה מרחפת על קיום יסודות התורה הקדושה והיהדות החרדית בארה"ק, ולדאכוננו רבים הקמים עלינו אשר חרטו על דגלם כריש גלי לקראת הבחירות את רדיפת הדת והמסורת וכל כוונתם להזיק ולקעקע ח"ו את יסודות התורה ומשפטיה ולפגוע ח"ו בטהרת ישראל ובקדשו.

שליחותא דקמאי עבדינו צדיקי וגאוני תקיפי דארעא קדישא ארזי הלבנון קברניטי האומה ויעוצי"א אשר חיו מכבר דעת תורה כי חובה קדושה היא להצביע למען רשימת יהדות התורה המאוחדת, אשר עומדת תחת סרות גדולי התורה והחסידות, ונציגיה עומדים כגאון ובעוז נגד המתנכלים לכרם בית ה' בהתאם לדעת תורה בבחינת "ועשית ככל אשר יורוך".

לעת כזאת, שוכנו בחסדי שמים לאיחוד מלא של היהדות החרדית בארה"ק הנאמנה לה' ולתורתו לרשימה אחת מלוכדת על כל חוגיה, מתוך מטרה עילאית לפעול כאיש אחד במערכות הימים הקשים הללו, ולהגביר פעלים וחיילים לתורתנו הק' ולקדשי ישראל ברוח ישראל סבא באהבה ואחוה שלום ורעות.

אשר על כן קוראים אנו בקריאה קדושה אל כל אשר לבבו שלם עם ה' מכל העדות והחוגים להחלין חושים ולצאת לעזרת ה' בגיבורים במלא ההתלהבות לפעול ולהפעיל למען הצלחתה של רשימת יהדות התורה המאוחדת והשבת

אגודת ישראל דגל התורה שסימנה ג'

להגדיל את נציגותה בכנסת, והיא הרשימה האחת והיחידה אשר אנו קוראים להצביע בעבורה כי היא כוללת בתוכה הכל, ויש כזה משום קידוש שם שמים ברכים.

מוכמחים אנו שככל שירכו המצביעים למען רשימת יהדות התורה, כן נצליח במערכה הקשה למען תורתנו הקדושה, מצוותיה וחוקיה בה אנו נתונים ואיש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חוק.

הננו תפילה להשי"ת כי הפועלים והמצביעים למען

רשימת יהדות התורה המאוחדת והשבת

אגודת ישראל דגל התורה שסימנה ג' לכנסת,

יתברכו בבני חיי ומזוני ובברכת השבת כי היא מקור הברכה וחפץ ה' בידינו להצליח ולהגדיל תורה ולהאדירה וכלל ישראל יוושע בתשועת עולמים.

משה סמואל שפירא	שמחה דיסל ברודא	הק' ישכר דב רוקח (ראשי"ד סמ"ד)	שלי' נח ברזובסקי (ראשי"ד סמ"ד)	יעקב ארי' אלתר (ראשי"ד סמ"ד)	אהרן יהודה ליב שטיינמן	שה יהושע הדל"ס דע"ר סמ"ד
אברהם מנחם דנציגר (ראשי"ד סמ"ד)	ש. י. נסים קרלין	אברהם לנא (ראשי"ד סמ"ד)	חיים מנחם שיינברג	ברוך שמעון שניאורסון (ראשי"ד סמ"ד)	מיכל יהודה ליפקוביץ	זם יעקב ד"ר סמ"ד (ראשי"ד סמ"ד)
סמואל אויסערבך	חיים קנייבסקי	אברהם יעקב ולוניק	לוי יצחק הלוי הורביץ (ראשי"ד סמ"ד)	ישראל הן משה'ל בודיס'ל תלמיד (ראשי"ד סמ"ד)	צבי פרקוביץ	למן סמ"ד
סאיר צבי ברמן	יהושעאל גרשון אדלשטיין	חיים שאול קרלין	יהודה שפירא	ברוך רוזנברג	אפרים מישל רייזוביץ (ראשי"ד סמ"ד)	ז' יהושע לבר א"ש סמ"ד
				אליעזר ברלנד (ראשי"ד סמ"ד)	ניסים סולדינו	נדא ע"ס

קול קורא לקראת הבחירות תשנ"ט

בו יבואר דרך המלחמה לה' ברשעי ישראל המבקשים לעקור את הכל, בדרך המסורה לנו מכל הדורות מאת יעקב אבינו ע"ה עד היום

א. המאבק במדינה כמדינה - היאך

פולמוס הבחירות האם להצביע או לא היא לא עיקר הדבר, עיקרה של שאלה זו נעוצה בשאלה שצצה ועלתה בנוגע להתייחסות היהדות החרדית אל המדינה שהוקמה כיצד להתנהל נגדה, כאן טמון הויכוח העקרוני בענין ההשתתפות בבחירות וכל הנימוקים ההלכתיים שסביבה הרי הם ככסות ואסמכתא בעלמא (ראה באריכות בנספח א').

מעט שקמה התנועה הציונית שעשתה שמות בכרם בית ה' נלחמו נגדה גדולי ישראל מנהיגי העדה. כלפי פנים - ע"י שהרחיקו את שלומי אמוני ישראל לבל יתחברו אל תנועותיהם ויתרחקו מהם. וכלפי חוץ - ע"י שיסדו ארגונים שייצגו את היהדות החרדית אצל השלטונות לבל ישלטו הציונים על הנהגת הכלל וניהלו מלחמת חרמה נגדם. גם בארץ ישראל נאבקו מולם בדרכים שונות.

והמאבק שנאבקו בהם במדינות הגולה היה ע"י שביקשו אצל השלטונות אוטונומיה ופעלו אצל השרים שיהיה לחרדים עצמאות חוקית וחוקי הפוקרים לא יחייבו את החרדים, ולא יכירו בציונים כמייצגי היהדות. וכן בארץ ישראל אחר שקיבלו האנגלים את המנדט והשלטון בארץ ישראל ויסדו הציונים את קהילתם ה'וועד הלאומי', שהם ימונו על חיי הציבור היהודי בארץ ויהיו מוסמכים לקבוע תקנות שיחייבו את הציבור היהודי בארץ הקודש. או אז כשהתאפשר חייבו גדולי ישראל את החרדים להצהיר על יציאה מן הוועד הנ"ל ולהשתייך לאגודת ישראל אשר את צרכי הקהילה שלה בימים ההם ניהלה העדה החרדית שהוקמה כקהילה ליהודים החרדים בירושלים.

אך כל זה נכון כל זמן שהציונים היו בגדר ארגון וקהילה. אך מעת שהוקמה המדינה עלתה השאלה כיצד יש להתייחס לשלטון זר זה שהוקם לו כאן באר"ק ע"י אנשים המנוכרים למסורת ישראל ולדת. נקודה זו איך להתייחס אל השלטון וכפי שיבואר להלן, זו היא נקודת הויכוח בין האוסרים את ההשתתפות בבחירות לבין המחייבים להשתתף בבחירות. ושאר העניינים ההלכתיים הכרוכים בהם שנימוקו האוסרים את הבחירות הם כתוספת ונתינת טעם, וכפי שנתבאר ביתר הפרקים.

היו יחידים שסברו שאסור להכיר בהם כשלטון ואין אנו מתייחסים אליהם כלל כאילו אינם במציאות. ובאם יגזרו גזירות נגד הדת אזי יצאו לרחובות להפגין נגדם במחאות וכרוזים להילחם עמם פנים בפנים גוינו ניתן למכים ולחיינו למורטים ונודיע כי עוד רד יעקב עם קל ועם קדושו נאמן. אך לא נכיר בשלטונם ולא נשתתף עמהם בשום צד שהוא ונמשיך במאבק שנאבקנו עמהם עד אז שאין מכירים בהם ולא משתתפים עמם בשום אופן.

אך רובא דרובא גדולי ישראל שהם היו מי שהקימו את עולם התורה ופריחתה באר"ק, הבינו ברוחב בינתם שכל דרכי המלחמה היו נכונים עד שקמה המדינה באופן רשמי שעד לרגע זה היה אפשר להתעלם מהם ולהמשיך לחיות כאילו הם לא קיימים. אך ברגע שבעוה"ר מזימתם הצליחה ועל אף התנגדותינו הגורפת הם הקימו שלטון על שטח ארצינו הקדושה אי אפשר מבחינה טכנית להתנגד לדבר ולהצהיר כי המדינה לא קיימת מבחינתנו כי אז גם הם לא יכירו בנו ואז יחוקקו חוקים ככל העולה על רוחם ה"י ולא יהיה ניתן לנהל חיים תורניים באר"ק תחת שליטתם ח"ו היל"ת, ואז לא יהיו בידינו כלי מלחמה חוקיים ונורמליים ללחום בהם באופן דמוקרטי כדי לעצור אותם ממזימתם, ומאידיך אי אפשר להשתמש נגדם בכלי מלחמה פיזים הן מחמת שהם חזקים מאיתנו (כמובן ב"פן הפיזי) וגם כי אנחנו כיהודים יראים ושלימים אין אנו מאמינים בכוחי ועוצם ידי שיעשה לי חיל ולכן לדאבונינו אנו נאלצים להשתמש ב'ניסיון' שיש לנו כבר אלפיים שנה בגלות המר והנמחר שציונו הנביא בטרם החל הרעה ככתוב בספר ירמיה (כט, ז) "ודרשו את שלום העיר אשר הגלית אתכם שמה והתפללו בעדה אל ה' כי בשלומה יהיה לכם שלום".

אי אפשר להשתמש נגדם בכלי מלחמה פיזים הן מחמת שהם חזקים מאיתנו (כמובן ב"פן הפיזי) וגם כי אנחנו כיהודים יראים ושלימים אין אנו מאמינים בכוחי ועוצם ידי שיעשה לי חיל

ולכן ניאלץ להתמודד מולם בדרך הישנה המסורה לנו מבית אבותינו ורבותינו הק' נבג"מ שהתמודדו בגבורה בכל הארצות אשר הגלם ה' במשך שנות גלותינו הארוכות

ב. דרכי המאבק בכל הדורות

ולכן ניאלץ להתמודד מולם בדרך הישנה המסורה לנו מבית אבותינו ורבותינו הק' נבג"מ שהתמודדו בגבורה בכל הארצות אשר הגלם ה' במשך שנות גלותינו הארוכות, שתמיד השתדלו למצוא חן בעיני הפריצים ואדונים בכל האופנים אם בדרך דורון ב'נטילת ידיים' כנהוג או באופנים אחרים, וכך התמודדו עם כל הגזירות שרצו הפריצים הבוערים לשית עליהם וכך הצליחו גם לבטל גזירות נגד הדת שיצאו מאת השלטונות ע"י מסירות ומלשינות של המשכילים שאכלו קורצא ביה מלכא, תמיד ע"י שתדלנות נכונה מצאו בס"ד הדרך לצלוח הקשיים השונים שצצו מידי פעם ולקוות שכבר יגאלינו מלך המשיח מכל גזירות הגלות במהרה.

כך התנהגו כל קהילות ישראל בפולין גליצא ואונגאריין, ברוסיה בטורקיה ובתימן, וגם בארצינו הק' הן בהיותה נתונה למרות הפאשים הטורקיים העריצים והן כאשר היו נתונים ל'חסדי' האנגלים, בכל המקומות אשר דרו שם היהודים במרוצת הדורות נהג נוהל זה וכך הצליחו לשרוד עד הנה, ואף זאת שאצל החסידים ידועים המון סיפורים ועובדות קודש שקיבלנו בחרדת קודש מזקני החסידים איך שבמשך הדורות קרו הרבה פעמים שנאלצו צדיקי החסידות לשבת ולקבל במעון קדשם פריצים ושרים שבאו לחלות אל פני הקודש עקב ישועות שנצרכו להם אם להיוושע בילדים ואם לברכת רפואה לחולי בני משפחתם ורב מספור הפעמים שהוצרכו הצדיקים לפעול ישועות ורפואות למען הארורים האלו למען שלום מלכות ולמען שלום היהודים שדרו באחוזות הפריצים האלו, ותא שמע בכל ביהמ"ד חסידי שמתאספים שם חסידים למלוה מלכה ומספרים בחרדת קודש סיפורים ועובדות בענין זה.

וכן במרוצת הימים כשהשתנתה דרכי המלוכה בארצות השונים והתחילו לנהל המלוכה באופן 'דמוקרטי' ע"י נבחרים ציבור, ראו רבותה"ק שבכל המקומות לנכון להתארגן תחת דגל פוליטי והכניסו נציגים אל הפרלמנט ששם נחקקו החוקים וכך נאבקו מול כתות הרשע שביקשו לחבל בכרם בית ה'. **וכפי שנוהגים שלומי אמוני ישראל עד היום הזה במדינות אמריקא ואירופא**, ששולחים נציגים אל בית הוועד

- הפרלמנט או הסענאט, וכך עומדים על האינטרסים של היהדות הנאמנה לבל יוכלו להזיק לה. או שמגיעים להסכמים עם מפלגות מסוימות שעבור תמיכת היהודים במפלגתם בבחירות, תמורת זאת יגנו הם על האינטרסים היהודיים בבית המחוקקים וככה התנהגו בכל הדורות וכך היו דפוסי הפעולה כנגד כל סוגי השלטונות של הגוים העריצים ימ"ש, וכך התוו גדולי ישראל לנהוג כשקמה המלכות הרשעה שהשתלטה בכוח הזרוע והרשעות על ארה"ק שישתדלו אצלם בכל האופנים ששייכים שלא ישתעבדו בנו יותר מדי כמו שהתנהגו ה'גלות יידן' שבכל הדורות.

זה היה דעת כל גדולי ישראל שבכל החוגים בבחינת "דרשו את שלום העיר" וגו' אבל מעולם לא עלה על דעת מי שהוא להיאבק בשלטון שקם לו בארה"ק באמצעות מלחמה אמיתית בהפגנות כח, הס מלהזכיר. בדיוק כשם שבמדינת אמריקא ובלונדון לא יהיו אף אחד להרים ידו ורגלו נגד השלטון לצאת לרחובות ולהיאבק בכח הזרוע, ולהתעמת עם שוטרים בשווקים, הגם שבימים אלו הם גוזרים גזירות איומות על חינוך הטהור שבארצות אלו ה' ירחם, עכ"ז לא יהיו אף אחד לחרוג משני דרכי הפעולה הישנים דהיינו: א. שתדלנות ע"י נציגים וע"י משלחות רבנים ב. הפגנות שקטות

וכך התוו גדולי ישראל לנהוג כשקמה המלכות הרשעה שהשתלטה בכוח הזרוע והרשעות על ארה"ק שישתדלו אצלם בכל האופנים ששייכים שלא ישתעבדו בנו יותר מדי כמו שהתנהגו ה'גלות יידן' שבכל הדורות

ברשיון הממשלה שבו מחזיקים שלטים ושומעים דרשות מפי מגידים ומחלקים חומרי הסברה ואח"כ מתפזרים בשקט וסדר מופתי וברוח מרומם מן הקידוש שם שמים האדיר, ואף אחד אינו מעלה על ליבו מחשבה להתעמת עם השוטרים ולנהל נגדם מערכה ו"לקדש שם שמים" ע"י שריפת פחים ודחיפת שוטרים וכדו' כי אז אחת דתו להישלח לכלא לאורך ימים ושנים במצב הטוב, ומוטב שלא להעלות על הדעת מצבים גרועים מאלה, כפי שניתן להיווכח מפעם לפעם בהפגנות על ידי הללו שאינם מכירים במגבלות כוחם מול השלטונות.

ממש כך הם פני הדברים כאן בארץ הקודש אחר שהשלטון בידם אין שום אפשרות להמשיך במאבק נגד הציונים כפי שנלחמו נגדם בכרזים ובמחאות ובהפגנות עד שהוקמה מדינתם. משום טעמים אלו.

א. כיון שכח פיזי הוא מנת חלקם ולא חלקנו, צבא וטנקים נמצא בידם ולא בידינו, וכאשר נצא למלחמה אמיתית נגדם ברור הדבר ללא שום ספק שהם ינצחו תיכף ומיד. וזה ברור שברגע שירגישו מאוימים על ידינו וידמה להם ששלטונם מוטל בסכנה על ידינו, אזי לא יהססו לנקוט בכל האמצעים העומדים לרשותם כולל ירי על מפגינים, וכפי שנוהגים כן בהפגנות הערביים ברגע שהם 'חשים מאוימים'. ואין הדברים בגדר גוזמא כלל, למי שזוכר שכבר הצליחו הציונים האלו ברשעותם הגדולה לחבל בכרם ישראל ולהרוג נפשות ממש החל מד"ר דיהאן הי"ד עד להקדושים ר' נתנאל טורנהיים ור' פנחס סגלוב הי"ד שנהרגו בשנות ה'כ' בההפגנות נגד חילולי שבת הי"ד ולא נדבר על הפצועים ובעלי מומים הרבים שיש כתוצאה ממלחמות אלו ולכן מי שהולך להפגין נגדם בביטחה ואינו חושש על חייו לא הניח מעותיו על קרן הצבי אלא תלה חייו על קרן הזבוב.

ב. המלחמות נגד השלטון פנים אל פנים אינם מועילים מאומה ועל כל פנים תועלתם מצומצמת ביותר וניתן למנות אצבעות כף יד אחת את ההישגים שהשיגה היהדות החרדית על ידי הפגנות אלו כדלקמן.

ג. לא באנו לעולם בשביל לנהל מלחמות ומערכות. כח הזרוע והאגרוף, דרך המלחמות והמאבקים הפיזיים הן הנה דרך הציונים וגרוריהם המזרחיים, ולא היתה כזאת מעולם דרך יראי ה' החרדים. לא זהו שאיפותינו ודרך חיינו, מאווייתם של החרדים תמיד היתה לנהל דרך חיים באופן של (משלי טו, כד) "אורח חיים למעלה למשכיל" להתעמק בתורת ה' ועבודתו, להקים דורות ישרים של יראים ושלמים. ולשרוד בגלות ע"י הכנעה נגד הגלים השוצפים עלינו, וביטול הגזירות בכח הפה - תולעת יעקב

כח פיזי הוא מנת חלקם ולא חלקנו, צבא וטנקים נמצא בידם ולא בידינו, וכאשר נצא למלחמה אמיתית נגדם ברור הדבר ללא שום ספק שהם ינצחו תיכף ומיד



קול קורא לקראת הבחירות תש"ו

אין כוחה אלא בפה, ובאמצעות שתדלנות אצל השרים והפריצים המושלים עלינו. כך היה דרכנו בגלות אצל אומות העולם, וכך דרכנו בגלות אצל בני ישראל הרחוקים מדבר ה' המושלים עלינו.

ג. דעת גדולי ישראל

זאת ועוד **שכל** גדולי ישראל מנהיגי הדורות הקודמים נבג"מ ויבחלט"א מנהיגי דורנו שליט"א שללו מכל וכל את דרך המלחמה פנים בפנים אל מול השלטון. למעט פעמים בודדות שהורו לצאת לרחובות במחאה שקטה בכדי להוכיח לשלטון שמדובר בציבור גדול שאי אפשר לזלזל בו ולהתעלם ממנו, וגם זאת בצורה של עצרת תפילה ולא בצורה של הפגנת כח כדרך הציונים ונביא כאן כמה סיפורים על קצה המזלג על דרך ההנהגה של מאורי הדור הן בא"י והן בחו"ל:

סיפר הרב ויס ז"ל שהיה גר בויליאמסבורג בעת שהתרחש הסיפור הבא: בשבת אחת פתח עז פנים אחד את חנותו ברחוב על יד בית המדרש של כ"ק מרן אדמו"ר מסטמר זצוק"ל, כמובן שדבר כזה חרה מאד לציבור היראים שיהודי העז לפתוח חנותו בעצם יום השבת, ונתעוררה בבימ"ד רגש קול מחאה ורצו האברכים ללכת כולם אחר התפילה עם הבגדי שבת והטליתות על כתפיהם במעין צעדת מחאה ליד חנותו להראות לעין כל מורת רוחם הקשה. ויהי כאשר אך

1. כמו שהיה בשנת תשי"ח (בפרשיית הברכה המעורבת) כאשר אמר מזכיר מפא"י דאז: "מי אתם, מה אתם, היהודים החרדים, כוח מבוסס שכזה, שאתם תכתובו לנו את תדמיתה של ירושלים?", וכתשובה לדבר הורה מרן הגרי"ז מבריסק זצוק"ל לרב מנחם פרוש ז"ל: "לערוך הפגנה, אבל גדולה, גדולה מאד". והיינו כנ"ל שאז עדיין היו צריכים להראות לשלטון שאין אנו כוח מבוסס ושצריכים להתחשב בנו.

לפליאתם הרבה לא רצה הרב לשמוע ממהלך זה והורה להם להגיד להרב גרוסמן שהוא צריך לעמוד ולהתחנן לפני השופט עד שירחם עליו

שמע האדמו"ר זצוק"ל על המדובר סירב בכל תוקף ולא רצה לשמוע בשום פנים ואופן משום דרך פעולה כזה וצעק בהאי לישנא: רק אל תעשו לי פה מאה שערים.

פעם אחת נכלא הגה"צ ר' ישראל גרוסמן זצ"ל על ענין מסוים והיה אמור לעמוד למשפט אצל שופטי הרשע שבבית המשפט הציוני, הלכו כמה מה'קנאים' למרן הרב מבריסק זצוק"ל ובקשו שיורה הרב להרב גרוסמן שכשיכניסו אותו לבית המשפט יכריז בגאון שאין הוא מכיר לא בשופט ולא בבית המשפט ולא במדינה וכו' ועי"ז ייגרם 'קידוש שם שמים גדול' וכו', כך ביקשו הקנאים מהרב מבריסק והיו בטוחים שאכן כך יורה להם הרב, אך לפליאתם הרבה לא רצה הרב לשמוע ממהלך זה והורה להם להגיד להרב גרוסמן שהוא צריך לעמוד ולהתחנן לפני השופט עד שירחם עליו.

ידוע מה שאמר מרן הרב מבריסק זצוק"ל לראש ה'נטורי קרתא' שבעצם אתה מאמין גדול בציונים כי הרי ברוסיה לא העזת להפגין נגד גזירות הדת הקשים שהיו שם כי פחדת על נפשך שיהרגו אותך בירה בלי אומר ודברים, משא"כ כאן בארה"ק אתה לא מפחד מהם כי אתה מאמין בהם שהם לא יהרגו יהודים, דע לך שאני כן מפחד שהם יהרגו יהודים ולכן אני חושש לצאת במחאה בדיוק כפי שפחדתי ברוסיה.

כמו"כ יש לציין הסיפור הידוע עם ר' ישעיה שינברגר ז"ל שכינו אותו ל'שר החוץ' של ה'נטורי קרתא' שהיה פעם שנכלא במגרש הרוסים בגלל איזה הפגנה ובאו כמה צעירים מבחוץ וצעקו לו 'אשריך שנתפסת על דברי תורה' צעק להם מבפנים מה אתם צועקים לי האם אתם יודעים מה הם הראשי תיבות של אשריך?? תדעו לכם ש'אשריך' הוא ר"ת 'א' שיינע ריינע כפרה', אני יושב לי פה כלוא בבית האסורים ואתם יושבים בחוץ 'און קנאקן פאפיטעס' (מפצחים גרעינים) ואתם עוד צועקים לי אשריך, ומאז לא דרכה רגלו על מפתן דלתם.

ד. הברירה בידינו

ולכן ברור לכל שכל זמן ששלטונם - שלטון הכופר קיים ועומד בלאו הכי בין אם נסכים לכך ובין אם לא נסכים, הברירה בידינו לבחור את צורת ההתנהלות מול השלטונות. אם להתנהג כבת היענה הטומנת ראשה בחול וכביכול לא להכיר בהם ולהילחם בהם עד זוב דם משני הצדדים, ולא

להשיג כלום באמצעות זו, ולחיות כאן באופן שלא נוכל לגדל דורות ולהקים מוסדות תורה ויראה אלא נהיה תמיד עסוקים במלחמות 'חורמה' יומם ולילה לא ישובות, באופן שלא יצא שום תועלת מכך לשום צד.

ויש עוד דרך להיאבק נגד גזירות הדת ע"י הדרכים המקובלות מדור דור, שהוא שתדלנות אצל הפריצים והמלכים, ובימינו שליחת נציגים אל בית המחוקקים - ה'כנסת', למנוע עד כמה שאפשר את הרדיפות נגד הדת מחד, ומאידיך לדאוג לצרכי עולם התורה ולפתח מוסדות תורה נוספים, ולפקח על צרכי היהדות החרדית בגשם ורוח לבל יקפחום הרשעים אשר עינם צרה בהתפתחות המבורכת.

ודרך זה הוא דרך המלחמה שהתוו לנו גדולי דור הקודם וגדולי דורינו שליט"א העומדים בפרץ. וכדברי הרמב"ן בפרשת וישלח על דברי חז"ל שיעקב אבינו הכין עצמו לדורון תפילה ומלחמה נגד עשיו, ומסביר הרמב"ן (בהקדמה לפרשה) שמלחמה פירושה "לברוח ולהינצל". זהו דרך המלחמה שלנו נגד הציונים לברוח ולהינצל, כאשר עומדת על הפרק גזירה נגד הדת, משתדלים ודוחים אותה אף אם רק לעוד פרק זמן, כך משתדלים לשרוד תחת עול הגלות החל הזה שאצל פריצי עמנו עד שישלח לנו השי"ת משיחו הולך תמים ויערה רוח טהרה ממרום על כל עמו בית ישראל בקרוב ממש אמן.

זהו דרכינו דרך המלך שאנו הולכים בה בביטחה תחת דגלם של רועינו הנאמנים, (דלא כדרך קומץ קטן מאוד מבני היהדות החרדית שאימצו לעצמם את דרך המלחמה הציונית בכח הזרוע והאגרוף שאינה מביאה לשום תוצאות).

יש לציין שפעמים מועטות הורונו רבותינו נבג"ם ולהבחל"ח שליט"א כן לצאת לעצרות לזעוק ולהתפלל לבטל גזירה וכדומה. אך מלבד שהיו אלו רק עצרות תפילה אשר כחם מי ישער, היו להם תוצאות **פנימיות** כלפינו בציבור החרדי, כמו עצם האחדות או התלכדות סביב לרעיון או לחיזוק אסירים וכדו' (כמו בפרשיית עמנואל)...

ה. תוצאות המלחמה - הישגים מול כשלונות

עתה אחר שהמדינה קיימת למעלה משבעים שנה הבה ונבחן איזה משני הדרכים הנ"ל הצליחה.

הברירה בידינו לבחור את צורת ההתנהלות מול השלטונות. אם להתנהג כבת היענה הטומנת ראשה בחול וכביכול לא להכיר בהם ולהילחם בהם עד זוב דם משני הצדדים

מצד אחד יש את אלו שדגלו בדרך המלחמה נגד השלטון הללו נהגו בכל תקופה כשצצה גזירה חדשה פרי ביאושם של השלטון החילוני, אז עובדים בשיטת פעולה זו: דהיינו ראשית כל מוציאים כרוזי ענק בחוצות נגד המדינה ראשית "ומשתפי פעולה החרדים". וזה ברור שכאשר השלטונות נוכחים לראות כרוזים גדולים ועצומים אלו, אזי בוודאי חיל ורעדה יאחזמו וליבם יוצא להם מפחד והם רצים להתחבאות במערות ובנקיקים מאימת הפאשקוילים, עד שאין בכלל בכוחם לצאת משם כדי להתאסף לבטל הגזירה ולכן הגזירה נשארה עומדת בעינה, ולכן בהמשך מוציאים קריאה להתייצבות להפגנות אדירות בשווקים וברחובות שבהם זועקים חסם על עוולות השלטון, עד ששוטרי הציונים וקלגסייהם מוזעקים אל עבר המוחים ואז מקיימים עצת יעקב אבינו וחוצים את הקהל לשני מחנות, ומי ששפרה עליו חלקו "בורח ללא מורא" מאימת הקלגסים. והחלק השני אמיצי הלב גיבורי החיל בבחינת "מקשה לבו יפול ברעה" (משלי כח, יד) שיפול שדוד לידי השוטרים ויבלה לילה ויום או יותר בבית המעצר, ובעת צר יזדרז לבקש עזרת הנציגים החרדיים "האפיקורסים" שיחלצו לעזרתו מן המיצר. וחוזר חלילה למחר הולכים למחות ולזעוק שוב וכו', ובכל זאת לא עלתה שום ארוכה נגד הגזירות. ולא הועילו כלום בדרך זו. וכל ההישגים שלהם בדרך מלחמתם זו - אם ישנם בכלל - ניתן למנותם על כף יד אחת.

ומי כבר מדבר על הקמת מוסדות תורה ויראה. מה ערך התפתחות ושגשוג מוסדותיהם לעומת כל חלקי הציבור החרדי, כמה עשרות מונים הצליחו הקהילות שהלכו בדרך המלך דרך רבותה"ק, ואילו חוגים אלו לכמה הם הכפילו את קהל היראים המשתייכים לקהילותיהם כמעט ולא כלום. ושלא לדבר על הצלת העם שבשדות מידי השלטון העויין שבזה לא זכו קהילות אלו להקים אפי' מוסד אחד לרפואה.

ועתה צא וחשוב אם כל היהדות החרדית היתה צועדת בדרך זו, וכל כמה ימים היתה יוצאת גזירה חדשה, או היו מגייסים בחור לצבא וכדו'. בכל פעם היו יוצאים הבחורים והאברכים לרחובות למחות ולהיעצר בבית המעצר. האין היו נראים הישיבות הק' והכוללים, אילו פנים היו לתלמידים, איך היה נראה מצב הדת במדינה לעומת המצב כהיום הזה, וכי היתה התנופה העצומה וההתפתחות האדירה לעולם התורה כפי שעיינו רואות כיום. ומצבם של הדוגלים בדרך מלחמה זו יוכיח כאלף עדים.

לעומת זאת גדולי ישראל מנהיגי העדה שאחריות הדור רבצה על שכמם ראו בעיני הבדולח את הנולד. והגיעו לכלל החלטה שהמאבק נגד המדינה וגזירותיה הינה אך ורק באמצעות שתדלנות והשתתפות בשלטון והשפעה על



קול קורא לקראת הבחירות תש"ג

הנעשה שם מבפנים. שבעצם אינה דרך חדשה כלל אלא דרך היהדות הנאמנה מזה כמה דורות כבר במדינות אירופה וכנ"ל. ובדרך זו הצליחו לפעול אצל השלטון לבטל חוקים רבים שנגד הדת, ומאידיך לחוקק חוקים שיעמדו לעזר ליהדות החרדית.

1. ההשיגים

1. ובשיטה זו הצליחו להעמיד את עולם התורה על צביונה הראוי ולכוננה ברוח וגשם בהשקט ובבטחה ללא שהתלמידים ישאו על עצמם דאגות וטירדות יתירות. שכן ישנם כמה שליחים אחדים שנלחמים מול השלטונות את מלחמת הדת ועולם התורה, ואילו שאר העם פנויים ללימוד התורה ועבודת ה' בהשקט ובבטח. וכל פריחתה העצומה של עולם התורה כפי שהגיעה למימדיה האדירים כיום הזה, הכל על ידי ההתנהלות ברוח זו על ידי גדולי ישראל.

2. ושלא לדבר על הצלת רבבות רבבות ילדי ישראל מליפול לבאר שחת - לחינוך החילוני, שהוא על ידי הקמת מוסדות ה'חינוך העצמאי', שהתאפשרה אך ורק על ידי גישה זו של נטילת חלק בשלטון והמלחמה בה מבפנים. וכן ההגנה על העם שבשדות שלא ירעו ולא ישחיתו נפשם על ידי חוקים אנטי דתיים, צלחה אך ורק בדרך זו של שליחת נציגים אל תוך השלטון שיעמדו על המשמר לבל יבואו זאבי ערב ויטרפו

ההגנה על העם שבשדות שלא ירעו ולא ישחיתו נפשם על ידי חוקים אנטי דתיים, צלחה אך ורק בדרך זו של שליחת נציגים אל תוך השלטון

את השם. שברור לכל בר דעת שבלתי שליחת הנציגים לבית המחוקקים היו יכולים לעמוד ולזעוק ברחובות כל היום וכל הלילה שמעבירים ילדי ישראל על דתם ומעבירים אותם לשמד ולא היתה עולה בידם מאומה.

3. ולדוגמא קטנה נציג את ענין ניתוחי מתים שבמשך שנים רבות נלחמה היהדות הנאמנה מלחמות רבות על זה שלא ינתחו את הגופות ה"י, והרבה אנשים פחדו אז ללכת לבתי חולים מחשש שינוולו את גופם רח"ל כי כל מת היה בחזקת שינתחו אותו, והיו הרבה הפגנות סוערות נגד זה ועם כל זה לא הועילו מאומה, ואח"כ הוסיפו בפעולותיהם והתחילו לעשות טרור לפתולוגים שניתחו את המתים וגם זה לא עזר. עד שבס"ד בשנת תשל"ז אחר שנכנסו הנציגים החרדים לקואליציה רק אז עלתה בידם לחוקק חוק שהסדיר את הענין שאסור לנתח מת אלא בהסכמת המשפחה, לרווחתם של כל ציבור יראי ה' בארה"ק, ומאז עד היום אין מנתחים מת אלא בהסכמת המשפחה ותשקוט הארץ.

4. עוד דוגמא: מן המאבק הידוע שהתנהל בירושלים משך שנים רבות על הכבישים שבסביבות השכונות החרדיות: ככר השבת, בר אילן ועוד, שעד שנת תשכ"ה היו בכל שבת אחת צ"צ מלחמות אדירות בין החרדים ובין המשטרה בשכונת גאולה ובכיכר השבת על החילוץ שבת (ובגלל זה ניתן לו השם הידוע 'כיכר השבת'), - עד שאמרו שבגלל זה אומרים בשבת במנחה 'ועל מנוחתם יקדישו את שמך' כי בשעה זו מוסרים המוחים את נפשם על השבת... - והיו הפגנות מאד אלימות, עד שגם ה'עדה' בעצמה יצאה בקול קורא נגד האלימות, ונהרגו ר' נתנאל טורנהיים ור' פנחס סגלוב הי"ד ולא הועיל כלום, עד שבתשכ"ה עשה העסקן הנודע הרב מנחם פרוש ז"ל יו"ר אגודת ישראל בירושלים יד אחת עם טדי קולק איש 'רפ"י' נגד מרכזי איש שלום מ'מפא"ו והכתירו לראש העיר (אז בחור הנציגים את ראש העיר ולא הבוחרים, כמו שנהוג היום ב'כנסת') והוא הבטיח לו שהוא יסגור את הכבישים ולא יסעו שם בשבת, ועד היום ב"ה שורר שקט ושלום בכל שכונות גאולה ושכני ישראל ולא נוסעים בשבת. דבר זה הוא אחד מן הדוגמאות הטובות שלמד על כל הכלל יצא שכמעט כל המאבקים של היהדות החרדית שנחלו הצלחה, היו על ידי שישבו ביחד עד שהגיעו להסכמות או עכ"פ הסכמות שבשתיקה וכל זה הם פירות שתדלנותם של עסקני היהדות החרדית. והדוגמאות רבות מספור.

5. גם בפרשה הידועה המכונה 'פרשיית עמנואל' שבית המשפט ששמה הרשע התערב באופני הקבלה בבית הספר, גם שם כידוע לא עזרו כל העצרות וההפגנות הגדולות בבני ברק ובירושלים וההליכה לכלא הגם שהפכו את הארץ, עד

שהרב אלי ישי הי"ו התערב ונתן לבית המשפט 'סולם לרדת מהעץ' ועשו כמה ימי עיון וכו' וכך הסתיימה הפרשה בשקט.

6. וגם לא צריך סיפורים ישנים כי כל אחד יכול לראות במו עינו ממה שמתרחש מתחת אפינו בענין הגיוס, הלא ה'קנאים החדשים' מפגינים כבר כמה וכמה שנים על איזו שהיא "גזירת הגיוס" מדומה, האם הם הועילו משהו בהפגנותיהם, וכי משהו השתנה - לשיטתם - בשנים האלה בעקבות ההפגנות והבואש"??? כלום. אדרבה, כל עיקר ההתחלה של הצלת בני הישיבות היתה פרי השתדלותו של המנהיג מוה"ר רבי יצחק מאיר לוין זצ"ל, שהשתדל באופן אישי אצל אצל רה"מ הראשון ב"ג, ואך ורק בזכות זה זוכים כבר למעלה משבעים שנה בחורי הישיבות להשקיע עצמם באהלה של תורה.

ואם לחשך אדם אכן בכל הדברים הצליחו אך ורק בדרכי השתדלנות, אך בדבר אחד הצליחו בדרכי ההפגנה והוא גזירת גיוס הבנות שע"י שיצאו להפגנה ענקית נגדה בכך הצליחו לבטל הגזירה. אף אתה אמר לו שאין הוא בקי ברזי ההיסטוריה, שאמנם גם אז עסקו הרבנים והעסקנים עד לרגע האחרון בדרכי השתדלנות עד שכ"ק מרן האדמו"ר מבעלז צווק"ל בכבודו ובעצמו הטריח את עצמו לבית הרב הראשי דאז שישתדל לבטל הגזירה, ורק אחר שלא הצליחו בכל דרכי השתדלנות רק אז יצאו להפגנה, שגם היא התנהגה ברוגע ובנחת דוגמת עצרת המליון שהתאספו לעצרת תפילה לזעוק ולהתחנן לפני הקב"ה שיבטל כל גזירות קשות, אך בשום פנים ואופן לא התנהג ע"י אלימות.

וגם גזירת גיוס בנות שונה משאר הגזירות, כי גם החילונים הבינו את הבעיה שבדבר וגם הם הבינו שבעצם החרדים צודקים שאסור לגייס בנות, וגם דבר זה היה בתחילת ימי המדינה והיה צורך להראות לשלטון החילוני כוח החרדים וכמה רבבות אלפי ישראל נמנים על דגל התורה, וגם לא היו רגילים לעצרות הפגנות במדינתם הצעירה שבעצם היה בכוחה להוות מרד במדינה החדשה, ולכן היה כוח לעצרת לבטל הגזירה משא"כ היום כשבכל עצרת שרק יעשו לא יוכיח באמת שאנחנו קהל גדול יותר ממה שהם יודעים מהבחירות וכדו', וגם הם לא מפחדים שזה יהפך להפיכה ולמרד בשלטון ולכן אין כהיום כוח לעצרות (ועצרת המליון תוכיח).

כל המאבקים של היהדות החרדית שנחלו הצלחה, היו על ידי שישבו ביחד עד שהגיעו להסכמות או עכ"פ הסכמות שבשתיקה וכל זה הם פירות שתדלנותם של עסקני היהדות החרדית

וכמובן שלבג"ץ כידוע לא מעניין כל ההפגנות גם אם ימותו אנשים בגלל זה בהפגנות רח"ל, ולכן אין עצה אחרת להתמודד עם הגזירות אלא ע"י הכנסת נציגים לכנסת ועי"ז יוכלו לתקן החוקים

אמנם אליבא דאמת גם אז לא התבטלה הגזרה כלי מחמת ההפגנה, אלא היתה רק חלק מהסיפור, שלאחר מכן היתה הכנסה הגדולה של אגודת ישראל והזמינו את ראש הממשלה שרת לבוא, ובעד הכבוד הזה הסכים להכניס את הגזירה להקפאה (וגם אז מחו המוחים השוטים על גדולי ישראל שהסכימו להזמין את רה"מ לכינוס הצדיקים), עד שבשנת תשל"ז כשלאחר הרבה שנים הצליחו להיכנס ל"קואליציה", דרש מרן הגראמ"מ שך זצוק"ל שהחכ"ם ידרשו לתקן הדבר בחוק קבוע שבנות חרדיות פטורות מחובת גיוס, והגם שלא הבינו מה כ"כ דחוף להכניסו בחוק אחרי שכבר הרבה שנים לא גייסו בנות לצבא, אך כמובן קיימו הוראתו מבלי לפקפק, ואחר כמה שנים אכן התברר מיהו החכם הרואה את הנולד שאז הגישו כמה רשעים עתירה לבג"ץ ולולא החוק הזה היו רח"ל מגייסים הבנות לצבא ה", ואז התברר שבעצם דבר זה הציל את בנות ישראל הכשרות מגזירת שמד הלזו.

וכמובן שלבג"ץ כידוע לא מעניין כל ההפגנות גם אם ימותו אנשים בגלל זה בההפגנות רח"ל, ולכן אין עצה אחרת להתמודד עם הגזירות אלא ע"י הכנסת נציגים לכנסת ועי"ז יוכלו לתקן החוקים כך שלא יהיה שליטה לבג"ץ עלינו (כמו שהזכרנו לעיל שזה מה שהציל את המצב בגיוס בנות), ואכן אנחנו מקוים שבקדנציה זו נוכל לתקן חוקים שלא יהיה זכות לבג"ץ להתערב בחיינו וכך נוכל לחיות יותר בשקט, **אכן כמובן לתקן דברים אלו חייבים נציגות גדולה ב'כנסת' שיהיה להם כוח לדרוש ולחייב את הממשלה לטפל בעניינים אלו.**

ובאמת, לא רק שאין שום תועלת מהדרך הזו, אלא שהיא גם סכנה איומה, שזה גורם שישנאנו כ"כ וזה גורם שכמעט שום ראש עיר לא רוצה אותנו בעירו (ע"ע בית שמש ואשדוד) וכי יחפוץ להפוך את עירו למקום שריפת פחים?? הלא יעשה ככל לאל ידו להדירנו. ודבר זה אמר לא אחר מאשר יו"ר הנהלת 'העדה החרדית' ר' שלמה פפנהיים הי"ו בראיון למכ"ע 'משפחה' לפני למעלה מעשור. ואלמלא ההפגנות המיותרות האלו כמה עגמ"נ היו נמנעים מאנ"ש ע"י מצוקת הדיור הכ"כ מציקה.

ז. היוצא לנו

הנך רואה מכל זה שאין שום עצה ותחבולה להילחם נגד שלטון הרשעים שר"י ונגד מקום המשפט ששמה

הרשע אלא בדרך אשר הנחנו רבותה"ק נבג"ם ולהבחל"ח כל גדולי ישראל שליט"א מכל העדות והחוגים, אשר מורים ללכת ולהצביע למען הרשימות החרדיות שהולכות לאור מועצות גדולי וחכמי התורה וזוהי ההשתדלות היחידה מה שנשאר לנו לעשות כדי שנוכל לשבת במנוחה ולצפות למשיח צדקינו שיבא ויגאלינו במהרה בימינו אמן.

ובאמת נס גדול נעשה לנו שעדיין 'נותנים' לנו רשות להשתתף בבחירות ולהשפיע על הנעשה בשלטון, שהרי לא חסר הרבה שרשעי ה'בג"ץ' יחליטו יום אחד שאין לנו זכות בחירה מחמת כך וכך. אך כל זמן שהדבר בידינו עלינו לנצלו היטב בכל היכולת.

וכמובן אין זה פוטר אותנו ואת כל אחב"י בכל מקומות מושבותיהם מהחייב לזעוק ולהתחנן ולהתפלל להקב"ה ש'וכל הרשעה כרגע יאבדו והזדים מהרה תעקר ותשבר ותמגר ותכניעם ותשפילם במהרה בימינו' ולא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדש^{(י) (שערי יא, ט)} לא בגשמיות ולא ברוחניות ונזכה כבר לסיום הפסוק 'כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים' במהרה בימינו אמן.

הרב אברהם חיים נאה
 רב השכונה הבורית
 מח"ס שנות חיים, קצות השלחן
 משערי תורה ושור
 מלפנים רב בסמוך

ב"ה ירושלים ת"ו ט"ו תמוז, הלולא רבא של רבנו אור החיים ועי"א תשי"א

אל ידידי אהובי ותלמידי **עולי מצרים** וכל שאר מכירי כולם אוהבים ובורים ה' עליהם יחיו אמן

כאשר נשאלתי מרבים לחוות דעתי אודות הבחירות לכנסת העומדות על הפרק, את מי לרוק ואת מי לקרב.

הנני להודיע בזה כי תלילה וחס להטיל לקלפי פתק רשימת חפשיית, ואפילו אין בכל הרשימה רק מחלל שבת אחת, או אפילו גברת אחת, הוא אסור חמ"ד ונורא לבחור אותם, ועד כדי מסירת נפש צריך ללחום נגד מהרסי הדת.

ומתוך הרשימות התרדיות לא מצאתי טוב לבוץ ונפש יותר מרשימה ג' רשימת עם התורה — אגודת ישראל.

אגודת ישראל היא המפלגה היחידה שנוסדה על ידי גאונים צדיקים קדושים וטהורים וזכותם יגן, לפני ארבעים שנה, והיא אגודה כללית של שומרי התורה והמצוה, אשכנזים, ספרדים, תימנים, בבליים ומכל אחינו מארבע כנפות הארץ, ותפקידם קודש לשמור על גחלת התורה שלא הכבה ח"ו, ועל חנשמה של ילדינו שלא תשרף ח"ו, עד אשר ירחם ד' עלינו ויגאלנו גאולה אמיתית בב"א.

תבחרו, איפוא, אתם ונשיכם ברשימה ג' רשימת עם התורה — אגודת ישראל.

ח' לי לא אירא מה יעשה לי אדם.

וכשם שראיתם ירושלים בחורבנה, כך תזכרו לראותה בבנינה. ידירכם דורש שלומכם וטובכם, המחכה לישועה

אברהם חיים נאה

קריאת מרן הגרא"ח נאה זצוק"ל לקראת הבחירות

נספח א'

הלכה או השקפה

האם הפולמוס והויכוח סביב ההשתתפות בבחירות הינה שאלה הלכתית???

ואינו ויכוח הלכתי ככל סוגיא מסוגיות התורה שזה מטמא וזה מטהר זה אוסר וזה מתיר.

ונצטט בזה מכתבי הרבנים האוסרים הבחירות:

זה לשון הקול קורא שיצא מאת בי"ד ה'עדה החרדית' לקראת הבחירות הראשונות שאחר הקמת המדינה מתאריך 'י' כסליו תש"ט: אחר שכבר גלינו דעתנו דעת תורה בהמודעה "לקהל שומרי התורה" מיום כ"ג תשרי תש"ט שאין ללכת לבחירות בשו"א וכו' והעלינו את השאלה עוד הפעם לעיון והעמקנו בידון הזה וראינו ושמענו הנימוקים שישנם בזה לצד ההשתתפות של היראים ושומרי התורה והמצוה בבחירות הכלליות לנבחר העם ולשלוח עוד ציר ונבחר חרדי והנימוקים והטעמים שישנם בזה לשלול את ההשתתפות בתוך הקלחת עם רובא דמנכר של מפירי והורסי התורה ושונאי ה' ומצוותיו מבטלי השבת קודש ומאכילי הטריפות ובתי משפט עפ"י חוקי נכרים.

החלטנו ונמנו וגמרנו אומר שעפ"י דעת תורה ודעת נוטה ועפ"י דעת אבותינו ורבותינו וכו' שאין להשתתף כלל בהבחירות ובמהלכה וכו', ונשמענו בעיקר אל מאמר חכז"ל (אבות א, ז) וכו' נתאי הארבלי אומר הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע וכו'.

וכבר קבלנו עלינו את פסק הדין של רבותינו הגאונים הגדולים מארי דארעא דישראל וראשי הגולה רשכבה"ג רבינו מאיר שמחה הכהן ורח"ע גרודזינסקי ואדמו"ר מגור זצ"ל והני צנתרא דדהבא הגרי"י דיסקין והגרי"ח זוננפלד ומרן הגרי"צ דושינסקי זי"ע ועכ"א בענין הבחירות לאסיפת הנבחרים ולענין

הנה מזה שנים שבתקופות שטרם יום הבחירות לרשות המחוקקת המכונה 'כנסת' מתנהלת תעמולה עצומה בקרב מחנה היראים מחד ע"י עסקני המפלגות השונות ובהם נטענת הטענה שמצוה רבה להשתתף בבחירות ולהצביע בעד נציגים חרדים שיאבקו למען שמירת הדת בארה"ק הן ע"י הסדרת חוקים שישמרו על צביון המדינה למען אחינו הטועים המכונה 'סטאטוס קוו', ובעיקר למען שלומי אמוני ישראל שיוכלו לנהל את חייהם בארה"ק על אדני התורה והיראה ללא הפרעות ובלי עימותים מיותרים עם ראשי המדינה ושלוחיהם.

ומאידך מתנהלת לה תעמולה רעשנית ע"י המתנגדים אל ההשתתפות בבחירות הדוגלים ב'שיטה' שצריך להתעלם לגמרי מקיום המדינה וחוקיה ובה נטענת הטענה שההשתתפות בבחירות ושליחת נציגים ממחנה היראים אל הרשות המחוקקת אסורה בתכלית האיסור והמשתתף בה עובר באיסורים חמורים עדי כדי כך שהיא בדין 'יהרג ולא יעבור' - לא פחות מזה - וצריך למסור את הנפש על זה כפי שנפסקה ההלכה על הג' עבירות החמורות ויש שעוד הגדילו וכתבו שבכל התורה כולה אין איסור חמור יותר מההשתתפות בבחירות.

ונשאלת השאלה האם אכן הויכוח נסוב סביב ענין כה חמור עד שאלו אומרים שהיא מצוה רבה כל כך והללו אומרים שהיא עבירה חמורה כל כך. והדבר תמוה שלא מצינו כזאת בכל התורה מחלוקת מסוג זה על ענין מסויים אם היא מצוה רבה או עבירה חמורה שצריך למסור הנפש עליה.

על כן ראינו לנכון להבהיר הדברים ולהסיר הלוט מעליה בס"ד.

המעין היטב בין דעות גדולי ישראל - מחד רוב מנין ובנין גדולי ישראל שהם כמעט כל הצדיקים הקדושים שהם כ"ק מרנן רבותה"ק האדמו"רים הצדיקים הקדושים המפורסמים, הרבנים הגאונים הפוסקים שרי התורה והיראה, וראשי הישיבות מנהיגי ישראל שמן זמן הקמת המדינה הציונית ועד ימינו שציידו בעד השתתפות בבחירות ופסקו שהוא חיוב גמור, לבין מיעוטא דמיעוטא גדולים שאסרו את ההשתתפות בבחירות - יראה נכוחה שהויכוח הינה ויכוח השקפתי לכל דבר

**הנה ברור שיש כאן החמרה רבה
יותר מן המכתב הראשון ששם נכתב
שהצירים שומרי התורה בטלים
ברובא דרובא צירים הפושעים,
ומכתב השני כתוב שאפילו היה
למיגדר מילתא א"א להתיר ורובץ
על עצם הבחירות איסור איום ונורא
שא"א להתירו**

נראה בעליל שבתחילה אסרו בד"צ העדה החרדית משום התחברות לרשעים, ובמשך השנים נוספו עוד ועוד איסורים עד שנתגבשה לה ה"שיטה" ואז נעשה איסור חמור שאין כח ביד מי לבטלו

החובה לצאת מועד הלאומי והקהילות החפשיות כאשר ידוע
לכל בר בי רב בקודש ובחול.

ומכ"ש לנידון דידן להשתתף בבחירות או להיות נבחר
לאספה המכוננת לממשלת העבריינים להעמיד ח"ו התרי"ג
מצוות חוקיה ומשפטיה על סף ההכרעה והצבעת יד של
כופרים בה' ובתורתו מינים ממינים שונים לשליש ולרביע
שמענו בודאי תרתי לריעותא איתנהו בחירת נשים הפסולות
לכל דבר מנוי, וכן עברייני הדת וכו'.

איסור גמור להשתתף בבחירות כל זמן שייבחרו וימשלו בהנהגת הישראלים אנשים עוזבי דת ומשפטי התורה ונשים קלות הדעת.

ע"כ לשון המכתב הנ"ל בהעתקת עיקרי הדברים. וחתומים
עליו מרנן הגאון"צ: ר' זעליג ראובן בנגיס, ר' פינחס עפשטיין,
ר' דוד יונגרייז, ר' ישראל יצחק רייזמן, כ"ק אדמו"ר ר' מרדכי
חיים מסלונים, כ"ק אדמו"ר מתולדות אהרן, ר' ישראל זאב
מינצברג, זצוק"ל.

והנה בשום לב מתבררים כאן כמה נקודות, קודם כל
הנימוקים לאסור הבחירות המוזכרים כאן הינם א) התחברות
לרשעים ולמפירי הדת. ב) בחירת נשים שפסולות המה לכל
דבר מינוי. ג) בחירת עברייני הדת שאסור לבחור בהם. ובאמצעו
כתוב "ועוד מכמה נימוקים שאכמ"ל". ואילו עיקר הטעם לאסור
כיון שכל הקמת המדינה הינה מרידה במלכות שמים וכפירה
גמורה בעיקרי האמונה ובגזירת הגלות והעברה על השבועות
שהשביענו הקב"ה שהיא ביהרג ואל יעבור (כפי שנטענה ברבות הימים)
אינה מופיעה כלל וכלל במכתב זה, הלא דבר היא.

ולא עוד אלא שבסיום המכתב "אסור גמור להשתתף
בבחירות כל זמן שייבחרו וימשלו בהנהגת הישראלים אנשים
עוזבי דת ומשפטי התורה ונשים קלות הדעת", משמע שבאם
יעבור רוח טהרה ממרום ויהיה באספה הנ"ל רק אנשים יראי

ה' בלבד ואף לא נשים יפוג האיסור מלהשתתף בבחירות.
והשאלה זועקת עד למרום והלא עצם ההשתתפות בבחירות
אסורה באיסור חמור כיון שהיא השתתפות במדינה שהחזקתה
היא מרידה במלכות שמים והעברה על השבועות וכפירה
בגזירת הגלות ודינה ביהרג ואל יעבור (כפי שיופיע במכתבים דלהלן)
ואי אפשר להתירה בשו"א.¹

ובמכתב לקראת הבחירות לכנסת שנת תשי"א כתבו כ"ק
מרנן האדמו"רים מסלונים ותולדות אהרן הנ"ל וכן הגה"צ ר'
מרדכי הערים זצוק"ל: ומלבד שאר הטעמים והנימוקים אשר
כבר נתפרסמו ע"י כמה פעמים מאת מרן הגאב"ד וחברי הבד"צ
של העדה החרדית וכו' שזה אסור על פי תוה"ק לא נשתנו
במאומה בעוה"ר אדרבה עוד הראה הניסיון המר אשר הבית
הזה הוא בית חוקי און ונעשה לצערנו ולבשתנו מקום מחרפים
ומגדפים באופן נורא ואיום מתיצבים על ה' ועל משיחו וכו'
וכבר אמרו חז"ל (שבת קטז א) אפילו נחש רץ להרגו וכו' ואל ירוץ
לביתם של אלו שהללו מכירים וכופרים ר"ל ואפילו עם סתם
רשעים אמרו באדר"נ (ראה נוסחא א פרק ט) אסור להתחבר עם
רשעים אפילו לדבר מצוה וכו'.

לכן הננו להזהיר בזה כל מי שישתתף ויקח חבל בבחירות
אסורות אלו ידע כי בנפשו ונפש בניו ובני ביתו הוא קובע
כי מתחבר הוא עי"ז עם עוקרי תורה"ק ר"ל ומשתתף עם
המורדים במלכות שמים בריש גלי, ונושא באחריות על חילול
שמו ית' וכבר אמרו חז"ל אין מקיפין בחילול השם ויהיה כוונתם
איך שיהיה. עכ"ל לעניינו.

הנה בכאן נוסף ענין כניסה לבית המינים בנוסף על איסור
התחברות לרשעים אך עדיין לא מופיעים שאר הנימוקים
לאסור.

ואילו בקול קורא שיצא מאת ביד"צ העדה החרדית בשנת
תשי"א רק חזרו לאשר ולחזק האיסור לכל בר ישראל להשתתף
בבחירות בלא פירוט הטעמים לאיסור.

ובמכתב כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר זצוק"ל לקראת
הבחירות שנת תשי"א כתוב לאמר: "מה ששאל בדבר ליקח
חבל בהבחירות כבר נודע דעתי בזה, ותמה אני מה שכתב
שאם ילכו כל היראים להבחירות יראו שיש הרבה שומרי הדת
ויתחשבו עמם, הלא אדרבה אם ילכו כל היראים להבחירות
אפילו אם ירוחו עוד איזה צירים מהיראים להכנסת אבל
יותר ממאה צירים בכנסת המה מינים ואפיקורסים ומתכוונים

1. ובענין מה שהופיע דעת הצדיקים ובתוכם מרן הגרי"צ דושינסקי זצ"ל לאסור ההשתתפות לועד הלאומי והוא הדין לבחירות לכנסת יש לעיין טובא שאינו דומה
לכל כמו שהארכנו בשער ג' פ"א, ובשער ב' פ"ב ס"ב שדעת קדשו של מרן הגרי"צ זצוק"ל לא היתה כן עי"ש ותמצא נחת.

כמו"כ יש לדעת שכמה וכמה גדולי ישראל שאסרו הבחירות לועד הלאומי חייבו הבחירות לכנסת' כמו כ"ק מרנן האדמו"רים מבעלז וויז'ניץ זצוק"ל ומרן הגרא"ז
מלצר זצוק"ל (ראה שער ב' פ"א ס"ו) וכן היתה דעת מרן החפץ חיים זצוק"ל שאסר את הבחירות לועד הלאומי ואחד הטעמים משום בחירת נשים ואילו לבחירות
לפרלמנט בפולין הורה להצביע וכתוב שם בפירוש שיצביע הן אנשים והן נשים. ואכמ"ל.

האוסרים את הבחירות היו אוסרים אף לולי ה'איסורים החמורים' ולא זה הטעם לאיסור, רק יש כאן גישה עקרונית וענין שבהשקפה שלא להשתתף עם המדינה

להעביר על הדת, והיראים יתבטלו במיעוטא דמיעוטא, וכו', ואדרבה היראים הנכנסים לבית המינות ר"ל נכנסים לעולם לפשרות בעיקרי דתוה"ק וכו', וכל הנכנס לישב באותו הכנסת הוא נעשה שותף לכל אלה העבירות הנוראות ר"ל, והמשתתף עמהם מודה לשלטון המינות והאפיקורסות הגרוע ממודה בעבודה זרה וכו'". עכ"ל בקיצור.

הנה עיקר טענתו שמוכרחים ליכנס לפשרות, ושע"ז נעשה שותף לכל העוולות והוא מודה למלוכות המינות. אך שאר הדברים שעיקר קיום המדינה היא מרידה במלוכות שמים והוא העברה על השבועות וכפירה בגזירת הגלות לא מופיע כאן.

ואילו במכתב כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמר זצוק"ל משנת תשכ"א כבר כתב יותר בחריפות: מכתבכם הגיעני בדבר האיסור על השתתפות בבחירות לכנסת הנה הרבה יותר ממה שכתוב במכתבכם כבר כתבתי בספרי הקטן ויואל משה, **וממש איני רואה איסור חמור יותר בכל התורה כולה כי ההשתתפות לכנסת הוא השתתפות למינות וכפירה גמורה בהש"ת ובתוה"ק** כאשר נתבאר באריכות בספרי הנ"ל וגם נשבע להתמסר לחוקי המדינה אשר בתוכם כל חוקי התועבות הרעות הנזכרות לעיל ר"ל שא"א להיות מצירי הכנסת בלי השבועה הטמאה הזאת.

ובהמשך כותב "ובעצם רובץ על הבחירות איסור נורא ואיום שא"א להתירו בשום אופן אף אילו היה למיגדר מילתא ומכש"כ כשהוא לגמרי בהיפך. וכו'". עכ"ל.

הנה ברור שיש כאן החמרה רבה יותר מן המכתב הראשון ששם נכתב שהצירים שומרי התורה בטלים ברובא דרובא צירים הפושעים, ומכתב השני כתוב שאפילו היה למיגדר מילתא א"א להתיר רובץ על עצם הבחירות איסור איום ונורא שא"א להתירו.

ובמכתב הגאב"ד והראב"ד דהביד"צ העדה החרדית משנת תשמ"ט כתבו: כי עצם ההשתתפות והישיבה בכנסת המינים היא הודאה גמורה במלוכות המינות המורדת במלוכות שמים ועוקרת דת תוה"ק והבחורים השולחים נציגיהם לכנסת המה המביאים וגורמים לכל האיסורים החמורים שיש בהם

ע"ז מינות והעברה על הדת על שלש שבועות החמורות וכל הבחורים נעשים שותפים באמצעות הודאה בע"ז ובאיסורים החמורים, באמצעות נציגיהם באי כוחם היושבים בכנסת.

וכבר בירר וליבן כשמלה הלכה זו מרן הגה"ק רשכבה"ג זי"ע בספרו הבהיר ויואל משה, והעלה להלכה ולמעשה כי ההצבעה לכנסת איסור איום ונורא הוא וארי שאג מי לא יירא". עכ"ל.

ובמכתב שיצא ע"י התאחדות הרבנים דארה"ב וקנדה ובראשם כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמר זצוק"ל בשנת תשל"ז באמצעו כתוב: מחובתנו לעורר ולהזהיר כי לו יהא כדבריהם שהשיגו איזה הבטחות לטובת הדת וכו' אין שום היתר עפ"י התורה להצטרף לשלטון זה **כי אף אם היתה ממשלתם כולה מורכבת מיהודים שומרי תורה ומצוות רובץ איסור נורא על עצם הקמת מלוכה לישראל לפני ביאת המשיח**, ואנו מושבעין ועומדין על זה בשלוש שבועות חמורות שלא יעלו בחומה וכו'.

ואנו מגלים דעתנו דעת תורה **שכל צורה של שלטון בא"י טרם ביאת המשיח היא כפירה ומרידה בתורתנו הק' וכל אלו המשתתפים עמהם באיזו צורה שהיא יש להם חלק במרידה נוראה זו**. עכ"ל.

הנה נראה בעליל שבתחילה אסרו בד"צ העדה החרדית משום התחברות לרשעים, ובמשך השנים נוספו עוד ועוד איסורים עד שנתגבשה לה ה"שיטה" ואז נעשה איסור חמור שאין כח ביד מי לבטלו. וכן כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמר זצוק"ל בתחילה כתב רק שמתחבר לשלטון ומודה בה ונעשה שותף ואח"כ כבר נוסף העברה על השבועות וכפירה בגזירת הגלות.

כמו כן ידוע שאת ההשתתפות בבחירות לעיריות לא אסר כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמר זצוק"ל, על אף שגם שם יושבים נציגי הציבור החרדי עם אנשים שאינם 'צדיקים נשגבים', ולא טען על זה משום איסור התחברות לרשעים, כיון ששם לא חשש שיתחברו עם המדינה ומוסדותיה כיון שהיא רשות עירונית בלבד.

א"כ המסקנא ברורה האיסור שהטילו האוסרים על הבחירות אינה לא משום כפירה בגזירת הגלות ולא משום העברה על השבועות ולא מרידה במלוכות שמים בעצם ההשתתפות בבחירות, רק משום שהמדינה מתנהלת ע"י כופרים וממילא הוי התחברות לרשעים וכנראה חששו שציבור היראים יתקרב ע"ז למדינה והציונים ולכן אסרו זאת.² ואילו רובא דרובא גדולי ישראל לא חששו לזה וכפי שמרנא המהר"ם שיק זצוק"ל (ראה שער ב' פ"א באריכות) כבר כתב שבמקום סכנה לדת לא נאמר איסור התחברות לרשעים כי אין דבר העומד בפני

2. וראה ברכות נט, א, שרב קטינא ביטל דברי הרשע ואמר שהוא שקרן הגם שדיבר נכונה כדי שלא ימשכו אבתריה, ונמצא לפי"ז שכדי שלא ימשכו אחר רשעים

אין שום היתר לקחת צד בענין ולחשוש לדעת האוסרים, אף אם היה כרוך בזה איסורים חמורים לדעת האוסרים, ומכש"כ אחר שנתבאר שלא מצד ההלכה אסרו האוסרים את הבחירות אלא מטעמים אחרים

להשתתף בה להציל התורה והדת מיד הקמים עליהם כל כמה שאפשר ואסרו באיסור חמור מאד ההימנעות. וכלשון גדולי ישראל במכתבם משנת תשט"ו עליהם חתומים רוב גדולי ישראל שבארה"ק בימים ההם: "אנו מכריזים שעל פי תורתנו הקדושה מחוייב כל אחד ואחד להשתתף בבחירות הבאות לכנסת ולרשויות המקומיות, וחלילה למנוע עצמו או אחרים בבחירות כי בזה מסייע להשתלטות החפשיים על הנהגת הציבור ונוטל אחריות כבדה על עצמו" עכ"ל. ולשומעים יונעם ותבוא עליהם ברכת טוב.

פיקוח נפש סכנת הגוף וכל שכן סכנת הנפש, וכן היה הנהגת גדולי ישראל באירופא שהשתתפו בפרלמנט וישבו שם יחד עם הגויים אומות העולם ויחד עם פושעי ישראל רשעים גמורים, וגדולי הדור שבארץ ישראל הלכו בעקבותיהם ובדרכם.

ולכן מי שלבו נוקפו ועברה עליו רוח 'פרומקייט' וחושש שיש כאן 'איסורים חמורים' עליו לדעת שהאוסרים את הבחירות היו אוסרים אף לולי ה'איסורים החמורים' ולא זה הטעם לאיסור, רק יש כאן גישה עקרונית וענין שבהשקפה שלא להשתתף עם המדינה בשום צד ואופן שהיא, והאיסורים שכתבו הם אסמכתאות בעלמא שניתוספו להם במשך השנים.

וממילא אין שום היתר לקחת צד בענין ולחשוש לדעת האוסרים, אף אם היה כרוך בזה איסורים חמורים לדעת האוסרים, ומכש"כ אחר שנתבאר שלא מצד ההלכה אסרו האוסרים את הבחירות אלא מטעמים אחרים, בודאי שאין שום היתר להימנע בטענת 'שב ואל תעשה' במקום שרובא דרובא גדולי ישראל לא רק שהתירו את הבחירות, אלא חייבו

מותר אפי' לשקר וכ"ש לפלפל ולמצוא איסורים הגם שאינם כ"כ עפ"י פשט...

מאמר מתוך עיתון "המבשר" - ראיון עם משב"קי כ"ק מרן אדמו"ר מבעלז צוק"ל, הרה"ח ר' יצחק לנדאו ז"ל, ויבדלחט"א: הגה"צ ר' אהרן מרדכי רוטנר שליט"א, הרה"ח ר' מרדכי וובר שליט"א

קול המשמשים שליט"א מעבר לפרוכת של הרה"ק מבעלזא זי"ע מדבר אלינו

[illegible]

נספח ג'

מכתבי קודש

מכתב א' ממרן הגאון רבי יוסף נפתלי שטרן זצוק"ל ר"י פרעשבורג

מכתב תשובה מכבוד הרב הגאון החסיד
רבי יוסף נפתלי שטרן זצ"ל רב באראד ראש ישיבת פרעשבורג

בס"ד

יום ה' לסדר - לא בשמים היא וגו' - כ"ו לחודש הרחמים והסליחות תשכ"ה
לפ"ק.

שלום ורב ישע וכל טוב סלה א"כ ידידי עוז הרב הגאון המופלג... שליט"א
איתן מושבו ב.....

אחדשה"ט כראוי לחושבי שמו.

יקרת מכתבו הגיעני... אולם הנני בזה להעירו על שגגה חמורה המקובלת
בטעות על יוצאי מדינתנו (הונגריה) [בעיקר בין אלו שעדיין בחו"ל], כאילו רק
במדינתנו התבדלו החרדים בקהילות נפרדות, ואילו במדינת פולין, וגליציה
היו הקהילות החרדיות מעורבות, אך ח"ו לומר כן על קהילות קודש! ומי הוא
זה שיעלה בדעתו שהשטיבלאך והחדרים או הבתי מדרשים היו מעורבים עם
כופרים ומחללי שבתות ואוכלי השקץ, הלא ידוע ומפורסם לכל כי הכופרים
התרחקו בעצמם מהבתי מדרשות ומהחדרים, ומכל דבר שבקדושה, וא"כ מה
הפירוש של "קהילות מעורבות"? ...!

ואם כוונתו לעובדא שב"וועד הקהילה" (כמו עיריה) ישבו נציגי החרדים
[לטובת הדת] יחד עם נציגי הכופרים, כמו שהיה במדינתנו (הונגריה) עד קרוב
לאמצע שנת תרכ"ט (הוא שנת יסוד הקונגרס) וכן היה במונקאטש, ועוד, גם
אח"כ! הלזה יקרא קהילה מעורבת? הלא הכל יודעים שנציגי החרדים בקונגרס
[מהם מגדולי תלמידי מרן החת"ס זי"ע] ישבו יחד עם נציגי הרפורמים בקונגרס
אחד, ובשו"ת מהר"ם שיק (או"ח - סי' ש"ט) דן איך מותר ליישב בקונגרס,
ופסק עם שאר הגדולים שבזמנו הלכה למעשה, שאין בישיבה בקונגרס הנ"ל
משום התחברות לרשעים כלל, אלא טוב וישר לעשות כן כדי להגן על שלומי
אמוני בני ישראל מרשת האפיקורסות והירוס הדת, עיי"ש, ולא עלה על לב שום
בר דעת לומר שאותם גאונים וצדיקים גדולי תלמידי מרן החת"ס זי"ע ישבו -
בקהילה מעורבת - שרובה הניכר רפורמים, (88 חרדים כנגד 120 רפורמים),
לא מינה ולא מקצתיה! הם ישבו בסה"כ בקונגרס מעורב לטובת הדת כמו

שישבו נציגי החרדים (לטובת הדת) רק ב"וועד הקהילה" עם נציגי הכופרים והמתבוללים בכל מקום. אבל לא בקהילה מעורבת ח"ו. [גם מוח"ז מרן הגה"צ רבי שמעון סופר זצ"ל אב"ד קרקא [בנו של מרן החת"ס זי"ע] ישב בפרלמנט יחד עם נציגי נכרים וכופרים, אבל בקהילתו לא התערבו כופרים כלל].

וכמו"כ גם נציגי החרדים שאנו משגרים לכנסת להגנת הדת יושבים כל אחד ואחד בקהילות קודש המובדלות תכלית התבדלות מכל חולין וחול כידוע לכל. ורק בכנסת כשבאים ללחום למען הדת נפגשים עם ראשי המדינה לטובת החרדים ומוסדות התורה [כמצווה עליהם מפי גדולי ישראל. וכמו שעשו רבותינו גדולי תלמידי מרן החת"ס זי"ע].

לכן חכמים הזהרו בדבריכם, כי קהילות החרדים לחוגיהם הם על טהרת הקודש וסמל ההתבדלות, והכנסת והעיריות הם רשויות מנהלות בלבד, ולא קהילות...!

וכל מה שקורין לקהילות האורטודוקסים (בהונגריה) בשם "קהילות נפרדות", הוא רק מחמת הכרת השלטון בהם עפ"י חוק המדינה (שיכולין לגבות מיסי קהל, ולתקן תקנות כפי ראות עיני הרבנים בלבד). ואינם כפופים לרפורמים כלל בשום דבר. וכידוע לכל יוצאי מדינתנו דבר זה לא נתחדש רק כשלושים שנה אחר פטירת מרן החת"ס זי"ע, ועדיין לא נמצא שום פתי שיאמר שבזמן מרן החת"ס זי"ע היו הקהילות מעורבות ולא קהילות מתבדלות (נפרדות), כי כל בר בי רב ידע היטב שמלחמת ההתבדלות מן המתחדשים ניהל מרן החת"ס זי"ע בעצמו עשרות שנים, (למעלה מחמישים שנה) לפני שנולד "חוק הקהילות הנפרדות", [וידוע שבא"י לא שייך להשיג חוק כזה כי הכל הוא תחת שלטון הכופרים. משא"כ בהונגריה שהיו תחת שלטון נכרי שהכיר בהם לחוד]. ולכן ההתבדלות בלבד היא דגלנו, כמו שהיה בתקופת מרן החת"ס זי"ע.

ב

וביותר הנני להעירו בזה, שהחולק על הכרעת גדולי ארה"ק בענין הבחירות בא"י, הריהו דעת יחיד, לא רק כנגד גדולי ארה"ק בעבר ובהווה (משנת תש"ט ואילך), אלא בעיקר נגד כל גאוני קמאי [תלמידי מרן החת"ס זי"ע] כמבואר היטב בשו"ת המהר"ם שיק הנ"ל, וכל דיבור על התחברות לרשעים כנגד שלוחי דרבנן העומדים על משמרת הגנת הדת בכנסת, הוא חירוף וגידוף כנגד גאוני

ישראל ראשונים כמלאכים במדינתנו (הונגריה) [תלמידי מרן החת"ס זי"ע] שישבו בעצמם בקונגרס הרפורמי [בשנת תרכ"ט] למען הגנת הדת, וביררו הלכה למעשה שאין בכך משום התחברות כלל, כמבואר בשו"ת מהר"ם שיק הנ"ל.

וזאת מלבד הידוע כי גדולי מדינתנו (הונגריה) מקדמת דנא התנגדו בתוקף ועוז גם לרבנים היותר גדולים ממדינות אחרות שרצו לחוות דעתם בהנוגע למעשה בהגנת הדת במדינתנו, כי בכל מדינה גדולי ישראל שבה מטיבים להבין תכסיסי המלחמה לחיזוק הדת יותר מהדרים מחוץ למדינתם. ובפרט במדינתנו שמצבה היה רע במיוחד ושונה משאר המקומות, וגדולי פולין רוסיא וליטא ברובם לא הבינו בשעתו את המצב, ועתה יסוד זה שריר וקיים ביתר שאת בנוגע למלחמת הדת בארה"ק שאין לשום רב בחו"ל להתערב בהכרעת גדולי ארה"ק בעניני הנהגת הכלל, (שהיא שונה מחו"ל לגמרי), ובפרט אם הוא יחיד, וכ"ש אם הוא מהרבנים יוצאי מדינתנו (הונגריה) שהכל מודדים רק כפי שהיה אצלם. ואינם יורדים לעומק מצבים אחרים לאשורם, [וזאת אף בלי להזכיר ענין ההתנגדות הכללית לאגו"י עוד בחו"ל, הגורמת לנגיעות על כל צד ושעל], (ומלבד ענין רבנות העדה ואגו"י בתרצ"ג).

ג

והנה אף שענין הבחירות לא משנה לכם למעשה, כי אתם בחו"ל, אבל יוצאי מדינתנו (הונגריה) בארה"ק נפגעו הרבה ממלחמת דעות זו, כי [בשנת תשי"ב] נתאספו כל השרידים מזקני הרבנים החרדים (אורטודוקסן) לחדש הרבנות החרדית דמדינתנו – בארה"ק כולה, כדי להציל יוצאי מדינתנו מפיוזר ונפילה מדרך הסלולה לנו מאבותנו ורבנותנו זי"ע, אך מתנגדי הבחירות לאגו"י כשראו שאנו מצווים להשתתף בהם, רדפנו עד חרמה לאבד זכרנו, ולבשר בקהל עם שהם ממשיכי דרך תלמידי מרן החת"ס זי"ע, וכל זה תוך חילול כבוד רבותנו [תלמידי מרן החת"ס זי"ע] שישבו בקונגרס הרפורמי (בשנת תרכ"ט) כדי להגן על דת קדשנו, והתעלמות מוחלטת מפסקם המפורש, המבואר בשו"ת מהר"ם שיק הנ"ל, ותוך דחיקות רגלי תלמידי תלמידיהם מבנין מוסדות הרבנות החרדית שחרבו בחורבן ישראל באירופה, ומעתה לא יתפלא מר מה קרה ליוצאי מדינתנו. ואף שאת הנעשה אין להשיב, אך כבוד רבותינו זי"ע מה יהא עליו...!

מכתב ב' ממרן הגאון רבי בנימין זילבר זצוק"ל בעל שו"ת 'אז נדברו'



בס"ד. ב' לסדר ראה תשכ"א.

שו"ב וק"ס למ"כ יד"נ הרב א.ל. פרידמן שליט"א,

אחד"ה וס"ת באה"ר.

הגלוי קבלתי, ע"י שאלתו אודות הקונטרס שיש לי בקשר עם הבחירות, נחלט אצלי לא להדפיס, מפני המכתב אינו דומה קבלתו, אלא באחי ידי החלטה שלפי המצב כעת זה יכול רק להזיק במקום להועיל.

בקונטרס הזה ביררתי בעז"ה כיהודה ועוד לעצמי, על דעת רבותינו אשר מהם יוצא תורה ומוסר וחסידיה לישראל כדור הזה, כי להסתפק בבחירות אין שום חשש ליסור וזה שטוס יותר כביעתה בכוחה, ומכילא יש מצוה וחייב הובא לי חוכמה "ה' ופס' שבימין" המדבר מאיסור הבחירות ולפי מה שכתבנו בקונטרס הבחירות כל הנימוקים לאיסור אין בהם משם.

ובקשר לבחירות נשים אני מעתיק מה שכתבתי בקונטרס: ברמב"ם הל' מלכים כ"א הל' ה' וז"ל: וכל כל משימות שבישראל אין ממנים בהם אלא איש ע"כ, ומכילא עפ"י דין תורה אסור לבחור בספלה אפילו מפלגה דתיה אם יש גם אהה בין המועמדים, (לכן המצביע בעד רשימת ד', מלבד האיסור העצמי הזה מרידה בגדולי התורה של דורנו, הרי עובר בזה על חשש איסור דאורייתא של בחירת נשים, מאחר שעצם הסכם בעודף הקולות עם מפלגה דתיה לאומית איש שם גם אהה בין המועמדים). אבל לא נזכר בשום מקום שאהה אסורה להיות בוחרת, אלא השנים כתיקונן שהנהגה הצבורית הייתה ע"פ דעה תורה וחכמי התורה נהגו (אף שאינו מן הדין) שנים לא השתתפו בבחירות, ובזמן שהיתה שאלת הקהילות הייתה דעה חכמי הדור שיותר ממה שהטועם משיע על הרוב המועט מושפע ונחבטל להרוב, לכן צודקו נמי הנימוק ול בחירת נשים כי הנהגה כזאת איש בה בחירת נשים זו לא הנהגה אכזרית ע"פ התורה נהגו בה אבותינו, כלומר לא הקפידה הייתה על פעולה בבחירת, אלא על נהגה הזאת שאינם מתנהגים לפי הנהגה התורהית, אבל עכשיו אין שאלה של קהילה שאסור להתבדל ולעשות קהלה אחרת, ולא אנהנו עשינו הנהגה הזאת ולא אחראים לה, והדבר כבר נודע בין החיים, שהיה ויכוח חריף גם בין האוסרים אם לאסור הבחירות גם להסתכן המקומי, וכאן בבני ברק השתתפו בבחירות גם אלו הנשכחים אחר דעה האוסר, האנשים והנשים ולא חששו לא לבחירת נשים, ולא להתחברות עם הרשעים, וכל גדולי הדור כחז"ל ובראיהם החפץ חיים זצ"ל חיררו להשתתף בבחירות להסכים והנסאם ולקבלות גם הקומץ שהרוב היה חפצים (החפץ חיים במכתבו אוסר רק בבחירות ברייטא אחת עם החפצים) האם לא ידעו מהאיסור בחירת נשים והתחברות לרשעים? וכן נהגו כל גדולי הדור ההוא לאחד נפילה ניקולי לפני שלטון הקומוניסטים, וכיון שענין קהלות ומדינה המה דברים דחוקים כדחוק מזה ממעב, לכן אין מקום להחמיר מטעם מנהג, דלא שייך מנהג בדבר שנחדש בשנים האחרונות.

רציתי לקיים כבוד אלקים הסתר דבר, אבל כיון שבחברת "השופט שבימין" הזכירו את כבוד מרנן ורבנן התחנן איש והגאון מבריסק זצ"ל שהם לא היו ממועצת גדולי התורה וזה יכול להסעות הקהל, לכן ראיתי נחוץ לברר אמיתות הדברים. נכון הוא שטרנו ורבנן התחנן איש והגאון מבריסק זצ"ל לא היו במועצת גדולי התורה, אבל מועצת גדולי התורה לא עשו שום דבר כלי הסכמתם. ידוע מענין זהות זיהות, שהמפלגות למיניהם עדיין מנהגין אגודת ישראל כאלו הם ברמז במינרד, והם מנצלים זה לאורך העמולתם בבחירות, ולמרות שכמה מגדולי התורה אינם מבינים בט היום למה לא ילכו ביחד בזמן הבחירות, ובכל זה ביטלו דעתם כנגד הגאון מבריסק זצ"ל.

אני זכיתי לשמש את התחנן איש זצ"ל ואני יודע דעתו בכירור שחייבים להסתפק בבחירות בין לשלטון המקומי ובין לשלטון הארצי (הכנסת) ודעתו בקשר עם אגודת ישראל, זכורני מלפני עידים וטש שנים בזמן שהמאבק היה עם עצמי ואל עצמי, בעת ~~אז~~ טיול נזרקה מפי אילת חם - אגודת ישראל מן התורה מניין? והוא הסביר לי באדיבות נחיצות אגודת ישראל.

ומפורסם המכתב של מרן הגאון מבריסק זצ"ל מה שנתפרסם אחרת דכותב ~~אז~~ וז"ל: אולם בשעה זו הרבה הלוי בקולותינו ומחובתו של כל יהודי להלחם ולהצביע ולעשות תפילות כל איש דתתבר והרבה מדרשו, הדרר ארץ להיות כדור, כי כל מי יצאצא בידיו מועדים יתפסידה הוא להגן ולרונן על האומה התורהית של חיינו. הרי הוא נטנה בין מאויצי הרבים איד כמי הרשתת מערב, יזהירו ככוכבים לעולם ועד".

כל המלפולי טרק אם זה מכתב חדש או ישן (אדרבה אם הנושא אישנה יותר מכריע) ולמרות כל הקושיות (מי שהיה בר באויר ירושלים הקושיות אינם קושיות), הרי זה אינו יכול לשנות מן המציאות חתום השערה, ומי לנו יותר גדול מהגאון א"ר' אהרן קוסלר שליט"א ונאמן ביתו כהגר"א מנחת שך שליט"א המעידים על זה. (ומה שכל השנים לא אמר לא איסור ולא היתר ואח"כ רצה לעזור לאגודת ישראל, הסיבות מובנים וידועים, אין בכחי להאריך), ועוד הלא לכל הדעות רצה לעזור בזה לאגודת ישראל וזה הוא כצוואה ש"ט, ואיפה העזרה?

אני בצעירותי כשלמדתי בהח"ה מבריסק ~~אז~~ דליטא, זכיתי לראותו בזמן הבחירות לקהלה, ומשם בכה לפני העסקנים שיעשו כל המאמצים להצלחת הבחירות, ויש צדדים שהיוט יש דברים מכריעים בעניני דה ~~אז~~ ע"י ההשתתפות בבחירות יותר

מקהלה שבתו"ל.

בענין כח של ביד פתח הזה, והנה מה דאמרין בר"ה כ"ה א' יש לו ללמוד שלל מה שעשה רבן גמליאל ע"י שואמר וכו' זה רק דין בקידוש החודש כמבואר ברמב"ם בפ"ב ה"י מה קידוש החודש, ונפסק ביור"ד הל' כבוד רבו ותי"ח סימן דמ"ב שבזמנה"ז אין סנהדרין ואין ביד ואין סמיכה וכל ה"ן סמיכה הוא רק נמילת רשות, ושם בש"ך ס"ק נ"א מבואר ממעלת הזקנה אם שניהם שרים בחכמה, ומבואר שם בסימן רמ"ד שלענין קימה חמור בפרט אחד רבו מובהק מאב ב"ד ושם בש"ך ס"ק י"א שבזמנה"ז אין דין נשיא ואב"ד רק כד"ן חכם, ועיי"ש בש"ך שכל שחופס ישיבה יש לו דין כאב"ד, ונקרא חכם לענין קימה, לכן כיון שהרבה מבדולי הדור המחייבים להשתתף בבחירות הם לא נופלים ממדרגתם בחכמה מהב"ד, והלכה כמותם ולהם אנו שמעין, והמה קבלו ושימשו גדולי התורה והאדוקים מהדור שלפנינו שחסרו נפשם על צרכי צבור הנזקע לכלל ישראל, חשוב קבלתם כקדשה משה מסיני.

פא"י בגדו בגדולי התורה שהתחייבו לעמוד תחת מרותם, הם הפירו הסכמים ותחיימות גרמו לחילול כבוד התורה וחילול השם גרמו צער ועגמ"נ לגאוני הדור שליט"א ולרבבות ישראל, וזאת רק חמורת איזה טובת הנאה בעד אנשי שלומינו, פשטו את הרגל על הבימה הייבורית, לכן גם להבא אין ליתן אימון בהם, והם צריכין לרדת הפעם מהבימה הזאת שחיללו ש"ש גם לטובתם הפרטית, ובאיזה זכות הם נושאים עליהם השם אגודת ישראל? הלא יסוד אגודת ישראל שיעמדו תחת סמכות הורתי עליונה מורכב מזקני הדור שעומדים מחוץ להנהלחה. ומה שטוענים שבוה יחרבו הקיבוצים וכו' זה שקר לרמות דעת הקהל, אני יכול לערב שגם להבא יקבלו הפקידים שלהם המשכורת וגם המגביות ימשכו, ואולי עוד ביתר שאת, ואם הפרסטיז' שלהם ירד קצת, זה לא נורא ואין צריכין לככות ולהשתמש עם הפסוק ד' יבש את נדרף אפילו צדיק רודף רשע.

כל זמן שהע"ז ששמה דמוקרסי' שולטת (גם זו לטובה בעיקבחה דמשיחא) ננצל הזכות הזאת, נכה אויביו הנצחי על אותה הבימה שמכה היהדות החרדית, נשתמש עם הנשיק שלו ששמו דמוקרסי' להכות את האויב, הוא נותן מחמאות אלו שאין משתתפין בהבחירות והוא רודף את אלו שכן משתתפים אין לך סימן מובהק יותר מזה שצודקים גדולי דורנו, הוא רוצה לבודד את היהדות החרדית ולהסגיר אותם בגיטו, כולנו נמגין כנגד זה, הוא יפגוש אותנו על כל צעד ושעל, על הבימה ששמה כנסת על אפו ועל חמתו, ההיטב חרה לו בזמן שהשתמשו עם ילד השעשועים שלו, החוקים הפרלמנטריים ליתן לו אי אימון מה שדיבר כפירה מחוץ להפרלמנט, ונשמע על הבימה הזאת, אשר כל העולם מתענינים בה את זעקת היהדות החרדית זעקת האמונה הצרופה, וכמה היזוק האמונה והדת גרס זה לאחיינו ב"י, (ואילו אנשי פא"י עסקו אז בפלפולים ונתנו ק"נ טעמים שלא לעשות זה).

אמונת חכמים הוא מיסודי היהדות מדור דור ואמונה נקרא / אע"פ שאין מבינים אע"פ שיש קושיות, כל אחד ואחד יעזוב נא חשבונותיו המפלגתיים והחומר וע"י שהוא מביע בעד רשימת ג' הוא זוכה לקחת חלק בקידוש ש"ש, ובזה נתרבה כ רבותינו גדולי התורה שכבודם הוא כבוד ד', אשר רק למען זה באנו לעולם השפל הלזה. כל אחד יאמר לרעהו חזק ונתחזק בעד אלקינו, רק בדרכי התורה אשר דרכיה איכי נועם וגו' ובלא ויכוחים אשר גורם רק להגביר יצר הנצחון.

אני מרשה לידידי לפרסם סורות אלו ואזכה גם אני להיות ממציאי הרבים כמו שכתב הגאב"ד מבריסק זצ"ל. ונזכה לביאת משיח צדקנו / ב"ב.

טמני ידידו הדושה"ם כל הימים

המצפה לרחמי שמים

בנימין יהושע זילבר

נספח ד'

דברי ידיד אל ידיד

מאמר א'

מי הוא "פרומער"?

**האדמו"ר מגדבורנא
למען גד**

הל אביב, יום ב' (מאת סופרנו) —
מקורבי האדמו"ר מגדבורנא מסרו
היום לסופרנו את התמרמרותם ר'
רונזם על אנשי נסורי קרהא שניסו
לומר כי אדמו"ר לא הצטרף למחזיקי
ביום להצביע עבור רשימת החזית
הדתית התורנית.

מקורבי האדמו"ר ציינו כי העובדה
שהוא אינו חתום על כרז גדולי הי'
תורה גובעת משהחלו בארצות הב'
רית. במערכות הבחירות הקודמות
חתם האדמו"ר על הכרזות ואף חייב
את חסידיו לפעול למען הצלחת רשיו'
מת גד.

אברכי ישיבת נדבורנה בתיאוב'
בני ברק וכן הסיו נדבורנה מעי'
ליום מזה שבועות מספר במערכת הי'
בחירות של החזית התורנית וכולם
מצביעים גד.

כשצלצולי פעמוני הבחירות מצלצלים, ותעמולת הבחירות מתנהלת, ישנה מערכה נסתרת "מי הוא הפרומער"?

ישנם כידוע גדולי ישראל שאסרו את ההשתתפות בבחירות, וישנם כידוע גדולי ישראל שחייבו ללכת להשתתף בבחירות.

כעת ישנה מערכה מי הוא הפרומער שביניהם?

לכאורה זו שאלה של שטות, כי מה זה משנה מי הוא הפרומער, השאלה היא כן או לא.

אבל בא נודה על האמת, שאלה זו כן מנקרת בלב, למה?

כנראה זה עובד ככה, גדולי ישראל שאסרו את הבחירות השתמשו במילים חריפות בלתי שגרתיות [אצל אחרים, וד"ל] להראות את חריפות האיסור, גדולי ישראל המחייבים לא מחו נגדם, [כנראה כדי שלא תשתכח השנאה לציונות וחילוניות מתוך החרדים], ולא השתמשו במילים חריפות נגד האוסרים, ובפרט כששומעי לקחם נהגו כדעתם בלי פקפוק.

אחרי שנות דור, דברי האוסרים ותלמידיהם [שהוסיפו גפרית ומלח על דברי רבותיהם] נשארו בדפוס, וגם בגלל אינטרסים פרטיים והעלבונות שונות מטעם מפלגה זו או זו מטעם חסידות פלונית או אלמונית, יש גם יצר 'לנקום' בשני, גם להטם של גדולי ישראל מחייבי הבחירות כאילו נשכת, ועכשיו יצאה השאלה הזאת "מי הוא הפרומער"?

זה ברור שגדולי ישראל המחייבים ידעו היטב למה הם מחייבים, וזה ברור שלגוף השאלה בוודאי האיסור לא נורא כל כך.

אבל.... אני רוצה להיות 'פרום' 'גלאט' לא ספק ולא היתר רק גלאט כשר, עכשיו מחלחלת השאלה מה יותר פרום?

ובכן לכאורה התשובה ברורה כשמש, פרומער הוא מי שלא מצביע ומי שלא משתתף בבחירות.

למה?

הרי המחייבים רק אמרו מצוה וחוב קדוש שכידוע זה לא מצוה דאורייתא גם לא דרבנן, והאוסרים אמרו יהרג ואל יעבור, לא פחות!!!

חוץ מזה ההכרה בטומאה הזאת שנקראת מדינה זה לבד הוא כבר דבר מסריח, על כן יצאה 'הוראה' שב ואל תעשה עדיף!!! אבל.....

בא נשקול זאת שוב, האם הינך סבור באמת שיש כאן שמץ וחשש ספק ספיקא של איסור?

האם האדמו"ר"ם והגאונים מבעלז ומגור ומטשעבין ומויזניץ ורחמסטריווקא וביאלא ולעלוב וקלויזנברג וליובאוויטש והחזון

האדמו"ר מלעלוב למען רשימה ג'

בנו של האדמו"ר מלעלוב ש'
ליט"א, הרי שמעון בידרמן ביר
קר במרכז אגו"י והכחיש בשם
אביו את השמועות שהוא הרשה
לנאום בבית הכנסת, שלו למען
רשימה ט"ז.
הוא הוסיף שהאדמו"ר שליט"א
ציווה על כל אנ"ש השומעים ל-
קולו לפעול ולעשות למען רשימת
עם התורה — אגודת ישראל ר'
שימה ג'.

איש והרא"ז מלצר והר"א קוטלר והר"מ פיינשטיין ורשד"א וכו' זצוק"ל [אין
מוקדם ומאוחר] היו מקילים באיזה חשש ספק ספיקא של איסור קל מדברי
סופרים?

האם אתה חושב ברצינות שהם לא היו מספיק פרומער'ס?

האם הם אמרו **מותר להשתתף** כך שאם אינך רוצה תתחמק תחת "שב
ואל תעשה"?

הם לא אמרו כך, רק אמרו **חייבים להשתתף!**

הם ראו בזה את **קיום התורה!** על ידי שנציגים נאמנים לה' ולתורתו יעמדו
על משמר התורה וחוקיה, והם ימנעו בכך את הפשיעה שרוצים הרשעים
להוסיף!

ובעיקר ראו בזה **קיום חובת המחאה** נגד רמיסת התורה של החילונים בממשלה!

לא זו בלבד, הם אמרו גם שמי שמשמטמט מהבחירות מראה בזה שלא מענין אותו התורה והיהדות בארץ, והוא עריק!!!

לא אכפת לו מנישואין על פי תורה

לא אכפת לו ממקואות טהרה

לא אכפת לו מחינוך יהודי גם בערים חילוניות

לא אכפת לו שלבתי דין צדק יהיה תוקף חוקי

לא אכפת לו מהתבוללות ע"י רע-בנים לא כדת

לא אכפת לו משמירת שבת וכו' וכו'

שוב, הם אמרו שמי שאינו משתתף בבחירות אחראי לכל הקלקולים שיווצרו כתוצאה מכך!

ועתה אחרי שקרה כבר שהרשעים האוורים בממשלה וב'כנסת' הגדילו במעלליהם ביותר, האם אתם **תתנו יד
לפושעים** בהשתמטותכם מהשתתפות בבחירות, או לא?

מי הוא פרומער?

קנאת ה' צב-אות תעשה זאת!

ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם

מאמר ב'

איך הנך יכול להצטרף בקלות ל"ברית האחים"?

האדמו"ר מזוהיל:
דברי הצדיקים
הם דבר ה'

בנתיבות של האדמו"ר מזוהיל
בירושלים, ספר האדמו"ר להבי
זה ע"י ב"ר רוב אברהם בלר
ב"ר שכל הדורות 'כמלחמה בדרך
זה מחנה השטן בכל הדורות
להחליט את האמונה בצדיקים,
וצ"ט דברי ההיגיון בריון
דע"א את סתמם לצורך זה
באמנתה של חיות האמנה
מה - עליו איש לא ידע
האמנה בה תליה אף ורק
באמנת הצדיקים יקום דבר
הם רב קיום דבר ה'
הרב בולבון הסך שפעת
הא כיוד דל אנו שהתחבט
לאים של צדיק בית וזה
הרואים כאן את עקום בעד
סל דל הצדק לדברי האדמו"ר
להצביע ע"ד רשומה 2/

כ"ק אדמו"ר מזוויניץ
השתתף בהצבעה

כ"ק מרן אדמו"ר מזוויניץ
הצביע אתמול בבחירות בשי
ב"ר וויניץ בבני ברק, בראש
חסידיו שליווהו עד לקלפי.
למרות חולשתו הודיע כ"ק
אדמו"ר שהוא יקיים מצוה זו
של בחירות שהן בבחינת קי
דוש שם שמים ברבים.

הפירוש המילולי של שיטת המימשל הנקראת 'דמוקרטיה' היא דמו-קרטיה 'שלטון העם', כלומר אין לעם מלך או בעל הבית, העם שולט בעצמו.

אי אפשר כמובן לכל אחד להיות ראש המימשל או הקובע, לכן מזמן לזמן העם בוחר את מושליו, לדוגמא בארה"ב בוחרים כל 4 שנים את האלקטורים - מי שיבחר את הנשיא, כל 4 שנים בוחרים בחברי קונגרס, וכו'.

במדינה בה השלטון כזה, כל אחד למעשה הוא בעל הבית על המדינה והוא ממנה את מי שישירת אותו לפי רצונו.

כאשר אדם מחליט מסיבות שלו לא לבחור, הוא פשוט נותן את אימונו בכל שאר העם שכן בוחר, וכך למעשה הוא בחר בלי להצביע.

דברים אלו הם בסיס הדרישה והתביעה מכל איש יהודי להצביע עבור מפלגה שחורטת על דיגלה את דעת התורה.

לדאבונינו אנו גרים בין יהודים שהתורה לא אורח חייהם - בלשון עדינה - ובצורת השלטון העממי הם מדיוחים (ומנסים להכריח) את היהודים להתנהג ככל הגויים, וגם יהודים תמימים אשר אינם רוצים להתנהג כך כפויים ועומדים לחלל כל קודש.

דוגמא, אם ישנו יום שבתון שהוא שבת, מחריגים את הקניונים וכך פותחים קניונים בשבת, בעלי המכולות - יהודים פשוטים - חייבים גם הם ח"ו לחלל שבת.

עיר או יישוב שבהם המקווה אינו מתפקד כראוי, כמה מכשולות נגרמים מה ה"י.

לכן ישנה כעת הזדמנות נדירה אחת לתקופת מה להשליט את התורה בארץ הקודש והיא על ידי הבחירות לכנסת', ככל שיכנסו יותר חברים שמחויבים לתורה ומצוות, כך תרבה היהדות בארצנו, וההפך בהפך.

ישנם כאלו המתרשלים בהצבעתם בבחירות ותולים את עצמם שבעת צרה ומשבר יפגינו וישרפו פחים...

האם כשמקוואות בעיירות אינם נבנים ואינם מתוחזקים כהוגן, אפשר בכלל להפגין?

האם כשמקצצים בתקציבי ההסעות לבתי ספר של החינוך העצמאי בערים חילוניות, - מה שגורם להרבה הורים חילוניים להימנע מלשלוח את ילדיהם לחינוך תורני - אפשר בכלל להפגין?

האם כשמכרסמים בתמידות בתוקפה של הרבנות - כולל בתי דינים חרדיים - אפשר בכלל להפגין?

האם כשמזלזלים בחוק איסור מכירת חמץ בפומבי בכל חלקי הארץ, אפשר בכלל להפגין?

האם כשחוקי ימי עבודה ומנוחה המסייעים לשומרי שבת, נרמסים ונשחקים, אפשר בכלל להפגין?

האם על פתיחת מתחמים של 'משרד האוצר' כמוקדי חילולי שבת המוניים, אפשר בכלל להפגין?



האם על מניעת קווי מהדרין בשם שקרי "הדרת נשים", אפשר בכלל להפגין?

האם כשמאשרים תקציבים המעודדים פשע וחטאת, אפשר בכלל להפגין?

האם כאשר 'תופרים' תנאים מסוימים לקבלת אישורי בנייה ובניי ערים ומכרזים והטבות מס באופן הכי בוטה נגד הציבור החרדי, אפשר בכלל להפגין?

האם כאשר מקצצים באכזריות בפת לחם לעניי ישראל, אפשר בכלל להפגין?

האם כאשר רשעי ה'בג"ץ' וחבריהם הרפורמים מנסים לטמא ולחלל את היקר לנו מכל - הכותל המערבי - חלילה, אפשר בכלל להפגין?

האם כאשר כל שופט ושופט יכול לבטל כל אירוע חרדי שיעלה על רוחו, אפשר בכלל להפגין?

ומעשה שהיה בימי הרבי מויזניץ האמרי חיים זיע"א שבאו אליו מזקני ירושלים על אודות פרשת הברכה המעורבת הראשונה בירושלים שהסעירה את היהדות החרדית, שאל אותם הרבי האם יודעים אתם מי אשם בזה? הם לא ענו והאמרי

חיים המשיך, לדאבוני אני חייב לומר לכם: אתם אשמים!!! לפני זמן מה היו בחירות בירושלים ואתם לא השתתפתם ולכן החילונים נצחו והשתלטו על העיר!

הרי לנו דעת תורה ברורה שהמשתמט נושא בעול כל עוול שיווצר בגלל השתמטותו.

לאידך גיסא אמר אחד מגדולי ישראל זצ"ל, כשיגיע אדם לשמים יראה פתאום שזוקפים לזכותו תלמודי תורה וישיבות, בנין מקוואות, שמירת שבת דרבים, החזרה בתשובה, והוא יתפלא וכי אני עשיתי את כל זה?! הייתי איש פשוט? יענו לו אבל אתה הצבעת בבחירות עבור נציגי התורה והם בכוףך עשו את כל זה הנה לך חלקך.

כפי שהסברנו לעיל אין חלל ריק במדינה דמוקרטית אם לא בחרת אז בערך 8% ממך היו עבור הערבים, כ- 15% עבור לפיד וחבורתו 10% עבור בנט ושקידתו 25% עבור ליכוד 5% עבור העבודה וגם 3% עבור מרץ ורשיעיהם, ועוד כמה אחוז עבור ליברמן שר"י גם כמה אחוזים עבור שס ועבור ג', כך שבהשתמטותך יש לך 'זכות' להשתתף בכל מעללי המפלגות.

בר מן דין בא לא נהיה שוטים ובנות יענה, אם בבחירות תשע"ג היה לגוש החרדי עוד רק 3 מנדטים, אז 55!!! חוקים נגד הדת והדתיים והחרדים היו נחסכים ונמנעים לחלוטין, וכל ממשלת הזדון הזכורה לדיראון עולם (ואשר יכולה חלילה לחזור על עצמה בתעתיק מדויק) לא היתה קמה, ובחורי הישיבות היו ממשיכים לשקוד על תלמודם באין מפריע, כוללים לא היו נסגרים, מוסדות התורה והחסד היו פורחים. האם בגלל עצלות של יום אחד או סתם ככה, הינך רוצה שהמצב הקטסטרופלי הזה יחזור?

גם עכשיו, בשביל מה נכפתה עלינו סבב מערכות בחירות מיותרות ומסוכנות אלו? הכל בגלל שבבחירות הראשונות בסבב חסר לגוש מנדט אחד! ועכשיו בגלל אותם 'אויבער חכמים' שהחסירו את המנדט החסר מי יודע מה יילד יום, הרי הרשעים עוכרי ישראל כבר מצחצחים את החרבות ומתכננים כבר את חבילות הגזירות האיומות אשר ישיתו עלינו.

בידך הדבר למנוע שוב ממשלת זדון ולהמשיך את שנות השובע שהיו לנו בחסדי שמים מרובים. וכשבערת שריפה לא עושים חשבונות קטנוניים של נקמה ו"קנאות" מדומה.



הצבעה זו הינה המחאה הכי מהדהדת נגד כל מעללי המדינה וכל מעללי הציונים הרשעים וההשתמטות מבחירה היא ההסכמה האפקטיבית והפעילה ביותר לכל פשעיהם ולכל חטאתם כמבואר.

ועכשיו תדע מעצמך את התשובה לשאלה שנשאלה בתחילת המאמר "איך אפשר להצטרף ל'ברית האחים' הלא קדושים [לפיד ובנט] שהיתה בעבר, הנה תשובתך:

גם מתרפה במלאכתו אִם הוא לִבְעַל מִשְׁחִית (משלי יח ט).

בידך הדבר!!!

אל ת'שב ואל תעשה' חלילה! אל תחוש לכתבי פלסתר הדוברות על צדיק עתק בגאווה ובוז!

קום וַעֲשֵׂה וְיִהְיֶה ה' עִמָּךְ: (דברי הימים א' כב, טז)

חגור חרבך על ירך הודך והדרך, צא ופעל והפעל בקנאותיה דפינחס קנאה!!! להגדיל את רשימת החרדים לדבר ה', וזכות הרבים בסור מרע ועשה טוב בידך.

